

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

การพัฒนาแบบแผนการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์

พิมพ์พัชร ชัยภรณ์
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Adult and Continuing Education Commons](#)

Recommended Citation

ชัยภรณ์, พิมพ์พัชร, "การพัฒนาแบบแผนการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์" (2021).
Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). 5103.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5103>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

นางพิมพ์พัทธ์ โกมลารชุน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF MODEL FOR ENHANCING LIFELONG LEARNING SKILLS FOR
CHILDREN IN FOSTER HOMES

Mrs. Pimrat Komalarachun

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Non-Formal Education

Department of Lifelong Education

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
โดย	นางพิมพ์พัชร์ โกมลารชุน
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาน์ โกวิทยา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ ศักดิ์เจริญ)

พิมพ์พัฐช์ โกมลารุณ : การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน
 สงเคราะห์. (DEVELOPMENT OF MODEL FOR ENHANCING LIFELONG LEARNING SKILLS FOR
 CHILDREN IN FOSTER HOMES) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, อ.ที่ปรึกษาร่วม :
 ผศ. ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
 ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน
 สงเคราะห์ ใช้ระเบียบวิธีการแบบการวิจัยและพัฒนา เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และ
 ประเด็นสนทนากลุ่ม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย (1) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1: ศึกษาเอกสารและสื่อจำนวน 30 รายการ และ
 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จเมื่อออกมาใช้ชีวิตในสังคม นำผลที่ได้มาสร้าง
 เป็นแบบสอบถาม 2 ชุด 1. เพื่อสอบถามเด็กในสถานสงเคราะห์ในขอบเขตของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 2. เพื่อ
 สอบถามเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กเรื่องการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 ทำ
 การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่ 1 มี 2 ส่วน คือ 1.1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถาน
 สงเคราะห์ มี 10 ทักษะ คือ (1) ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (2) ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มี
 จริยธรรม คุณธรรม มีวินัย (3) ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา (4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 และการแก้ปัญหา (5) ทักษะการเขียน (6) ทักษะการอ่าน (7) ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น (8)
 ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (9) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่าง
 ภาระบททัศน์ (10) ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ 1.2) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก มี 4
 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านนโยบาย ประกอบด้วย พัฒนาการเรียนรู้แบบนันทนาการ พัฒนาทักษะด้านอาชีพ และพัฒนาตาม
 ศักยภาพของผู้เรียนที่แตกต่างกัน (2) ด้านบุคลากร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้
 ผู้แนะแนวทาง และผู้เรียนร่วม (3) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ด้านกายภาพคือในห้องเรียน นอกห้องเรียน ภายในบ้าน
 ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย พฤติกรรม ครูเจ้าหน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างครู เจ้าหน้าที่ เด็ก (4) ด้านกิจกรรม
 ประกอบด้วย ภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน และภายในบ้าน

2. ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก
 ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ใน
 บริบทของสังคมไทย

สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5984474927 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORD: LIFELONG LEARNING SKILL, LIFELONG LEARNING, CHILDREN IN FOSTER HOMES

Pimrat Komalarachun : DEVELOPMENT OF MODEL FOR ENHANCING LIFELONG LEARNING SKILLS FOR CHILDREN IN FOSTER HOMES. Advisor: Assoc. Prof. WIRATHEP PATHUMCHAROENWATTANA Co-advisor: Asst. Prof. Teerasak Srisurakul

The purpose of this research were 1) to study lifelong learning skills necessary for children in foster homes to prepare them return to society 2) to develop a model for enhancing lifelong learning skill for children in foster homes. The study used research and development methodology. Research tools were interview forms, questionnaires, and group discussions. (1) To study the objectives 1: from 30 documents and media and conduct in-depth interviews with those who used to be a child in foster homes and successful in life. The results were used to create two questionnaires: 1. To ask children in foster homes on the scope of lifelong learning skills 2. To ask staff in foster homes about the promotion of lifelong learning skills. (2) To study the second objective, conduct a group discussion. To obtain a model for promoting lifelong learning skills for children in foster homes.

There were 2 findings found according to the two objectives of the study: objective 1: 10 lifelong learning skills for children in foster homes (1) creativity skill (2) mental health stress management and ethical skill (3) career, learning and time management skills (4) critical thinking and problem solving skill (5) Writing skill (6) Reading skill (7) cooperation with various networks and teamwork skill (8) computer Information communication and media literacy skills (9) Cross-cultural understanding skill (10) financially and calculation skill 2: 4 parts of lifelong learning promotion in foster homes: (1) policy part were self-directed learning development; career skills development according to the potential of different learners (2) staff part were facilitators and collaborators in learning, guides and co-students. (3) environment part were 3.1 physical aspect: in the classroom, outside the classroom, inside the home. 3.2 psychology consists of behavior. staff teacher and the relationship between teachers, staff, and children (4) activities part were within the classroom, outside the classroom and inside the house.

Findings based on objective 2 Proposal for the promotion of lifelong learning skills for children in foster homes consists of concepts, principles, objectives, promotion of lifelong learning skills for children in foster homes in the context of Thai society.

Field of Study: Non-Formal Education

Academic Year: 2021

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษา และตรวจสอบแก้ไขงานด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล ที่แนะนำให้มาศึกษาต่อ ในระดับปริญญาเอก และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้คำแนะนำ สอนทั้งเรื่องภายในบทเรียนและ ภายนอกบทเรียน ผู้วิจัยขอกราบท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปทุมเจริญวัฒนา ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.มนัสวาสน์ โกวิทยา และรองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ ศักดิ์เจริญ ที่ให้คำแนะนำอย่าง ละเอียด เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ทำการตรวจเครื่องมือวิจัยตั้งแต่ขั้นตอน แรกถึงขั้นตอนสุดท้าย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จในชีวิต และ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม ถ้าไม่มีท่านเหล่านี้ งานวิจัยชิ้นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ ขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาคการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ และดูแลให้กำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากกรมกิจการเด็กและเยาวชนอย่างสูง ที่ให้โอกาส ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลต่างๆ ในงานวิจัยครั้งนี้ และให้ข้อมูลที่ละเอียดและเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

งานวิจัยชิ้นจะสำเร็จไม่ได้ ถ้าขาดสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดของ ข้าพเจ้า กราบขอบพระคุณ คุณแม่ฉลองรัฐ วงษ์ดนตรี-มารดา พันโทศิษฐ์วัฒน์ โกมลารชุน-สามี และ เด็กหญิงพลอยนภัส โกมลารชุน ที่มีความอดทนตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ผู้วิจัยไม่ค่อยมีเวลาให้กับ ครอบครัว และคอยเป็นกำลังใจ เต็มพลัง สนับสนุนในทุกช่วงเวลาของการทำวิทยานิพนธ์

พิมพ์พัฐช์ โกมลารชุน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
คำจำกัดความในงานวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ และเด็กในสถานสงเคราะห์	16
ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต	27
ตอนที่ 3 ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อเด็กในสถานสงเคราะห์	49
ตอนที่ 4 แนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบ	57
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา	65
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72

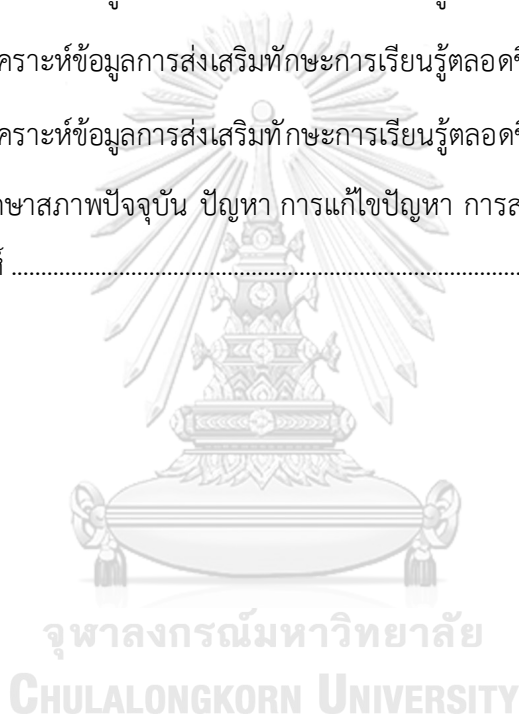
ระยะที่ 1 การศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม	73
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก	97
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์.....	147
ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์กับแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์	161
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	167
สรุปผลการวิจัย.....	168
อภิปรายผล.....	177
บรรณานุกรม	192
ภาคผนวก	207
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	208
ภาคผนวก ข ตัวอย่างจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	212
ภาคผนวก ค แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	215
ภาคผนวก ง เครื่องมือสำหรับการวิจัย	220
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการเก็บข้อมูลวิจัย	246
ประวัติผู้เขียน	248

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์	51
ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ	64
ตารางที่ 3 ตารางสรุปขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์	89
ตารางที่ 4 จำนวนเด็กในสถานสงเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม	114
ตารางที่ 5 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการอ่าน	115
ตารางที่ 6 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการเขียน	116
ตารางที่ 7 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดเลข คำนวณ	117
ตารางที่ 8 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ...	118
ตารางที่ 9 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	119
ตารางที่ 10 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	120
ตารางที่ 11 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	121
ตารางที่ 12 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ	122
ตารางที่ 13 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์	123
ตารางที่ 14 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้	124
ตารางที่ 15 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	125
ตารางที่ 16 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด	126

ตารางที่ 17 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะในการจัดการเวลา	127
ตารางที่ 18 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการเงิน	128
ตารางที่ 19 ผลการศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตามลำดับคะแนนมากไปหาน้อย	129
ตารางที่ 20 จำนวนบุคลากรในสถานสงเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม	131
ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านนโยบาย	131
ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านบุคลากร	133
ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านสภาพแวดล้อม	134
ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านกิจกรรม	136
ตารางที่ 25 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ เด็กในสถานสงเคราะห์	137

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 1 ขั้นตอนการทำวิจัย.....	73
รูปภาพที่ 2 (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์...145	
รูปภาพที่ 3 รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์.....	160
รูปภาพที่ 4 องค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัย.....	188

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งสำคัญที่เป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด เพื่อให้สามารถกำหนดและขับเคลื่อนทิศทางของประเทศให้ก้าวไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานสำหรับเด็กและเยาวชนให้มีทักษะต่างๆที่สำคัญในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลของไทยเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เท่าทันกับกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยได้กำหนดแผนและนโยบายต่างๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2562)

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 กำหนดขึ้นเพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี รวมทั้งบูรณาการนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 เป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาให้เหมาะสมตามช่วงวัย ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนการยกระดับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาชุมชนและสังคม ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ทั้งสิ้น 5 ยุทธศาสตร์ กล่าวคือ 1) การพัฒนาศักยภาพและภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชน 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน 4) การส่งเสริมบทบาทและระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และ 5) การพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

แม้จะมีแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติดังกล่าว แต่สถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศไทยพบว่า มีจำนวนเด็กไทยที่ถูกทอดทิ้งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทุกปี เด็กบางคนไม่สามารถกลับไปอาศัยอยู่ที่บ้านของตนได้ ทำให้รัฐบาลต้องจัดสถานที่เพื่อการให้พักพิง กรมสุขภาพจิต (2563) พบว่าจำนวนเด็กไทยถูกทอดทิ้งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั่วประเทศ โดยข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงพฤษภาคม 2563 มีจำนวนเด็กถูกทอดทิ้งประมาณ 154 คน ซึ่งมาจากสาเหตุเยาวชนขาดความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด

การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อแม่หย่าร้าง มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และความพิการของเด็ก ก่อปรกับพ่อแม่พาลูกมาฝากไว้ในสถานสงเคราะห์ และไม่มารับกลับ เมื่อครบกำหนดเวลามารับเด็กคืนสู่ครอบครัว ในกรณีสามารถสืบหาพ่อแม่ให้มารับตัวเด็กกลับได้ปัญหาต่างๆ ก็หมดไป ในทางกลับกันถ้าไม่สามารถติดตามสืบหาพ่อแม่ของเด็กได้ สถานสงเคราะห์ก็ต้องรับอุปการะเด็กเหล่านั้นต่อไป จนเติบโตสามารถออกไปใช้ชีวิตเองนอกสถานสงเคราะห์ได้

การรับเด็กที่มาอยู่ในสถานสงเคราะห์มาจากหลายสาเหตุ แบ่งได้เป็น 2 ประการสำคัญ คือ ประการที่ 1 เด็กที่ไม่มีพ่อแม่และไม่สามารถติดตามหาพ่อแม่ได้ ได้แก่ เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กพลัดหลง ประการที่ 2 เด็กที่มีพ่อแม่ แต่ไม่สามารถกลับไปอยู่ที่บ้านได้ ได้แก่ เด็กที่พ่อแม่ยังเรียนอยู่ เด็กที่ครอบครัวยากจน เด็กที่ครอบครัวไม่สามารถเลี้ยงดูได้อย่างถูกวิธี เด็กที่เสี่ยงกับการถูกทารุณกรรม และใช้ความรุนแรง เด็กที่พ่อแม่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ เด็กที่พ่อแม่วิกลจริต ซึ่งเด็กประเภทนี้พ่อแม่อาจนำเด็กมาให้สถานสงเคราะห์ด้วยตนเอง หรือถูกส่งตัวมาโดยหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงพยาบาล เรือนจำ เป็นต้น (กรมกิจการเด็กและเยาวชน ,2562)

นอกจากนี้จากรายงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2563) พบว่าในสถานสงเคราะห์ทั่วประเทศ 30 แห่ง ทำหน้าที่ดูแลเด็กที่ประสบปัญหาต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 34,164 คน แยกเป็น 5 อันดับสูงสุด คือ มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และฐานะยากจน 17,578 คน เด็กที่อยู่ในสภาพลำบากผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้ 3,894 คน เด็กไม่มีที่พักอาศัย 1,633 คน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว 1,633 คน ปัญหาความประพฤติ ยาเสพติด 1,345 คน และมีปัญหาอื่นๆ คือ เด็กกำพร้า 212 คน เด็กถูกทอดทิ้ง 154 คน เด็กพลัดหลง 5 คน เด็กขอทาน 10 คน เด็กเร่ร่อน 720 คน เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ 603 คน เด็กถูกทารุณกรรมทางกาย 375 คน เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ 928 คน เด็กถูกทารุณกรรมทางจิตใจ 31 คน เด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 296 คน เด็กเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย 191 คน ส่วนใหญ่พบมากในพื้นที่กรุงเทพมหานครจำนวน 2,845 คน จังหวัดเลย 2,436 คน จังหวัดระยอง 1,918 คน จังหวัดหนองคาย 1,639 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช 1,579 คน

เด็กเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นเด็กด้อยโอกาส ซึ่งเข้ามาใช้บริการจากสถานสงเคราะห์ ดังนั้นสถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องมีแผนนโยบายงาน ในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมพัฒนา สำหรับเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนในกลุ่มนี้ เพื่อให้กลับเข้าสู่สังคมในอนาคตอย่างมีคุณภาพ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน ,2562)

ดังที่กล่าวมาภาครัฐให้ความสำคัญกับปัญหาเด็กและเยาวชนที่ต้องเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศชาติอีกปัญหาหนึ่ง โดยมีการจัดตั้งสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิการ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานเพาะกล้าคุณธรรม รวมทั้งสิ้น 30 แห่งทั่วประเทศ ให้บริการเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 24 ปี ซึ่งมีการกิจหลักแตกต่าง

กันออกไปขึ้นอยู่กับบริบทต่างๆ ของตัวเด็ก ในเบื้องต้นสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนจะรับดูแลเด็กอายุ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี อยู่ร่วมกันทั้งเด็กชายและเด็กหญิงแต่จะแยกกระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิการ เมื่ออายุเกิน 6 ปี เด็กจะถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์เด็กชาย และสถานสงเคราะห์เด็กหญิงโดยแยก เพศกันและจะดูแลเด็กจนถึงอายุ 18 ปี หลังจากนั้นเด็กที่มีความสามารถและความประสงค์ที่จะเรียน ต่อในระดับอุดมศึกษาก็สามารถอยู่ต่อไปได้ในสถานสงเคราะห์จนเรียนจบ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา และเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กล่าวว่าการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัย สำคัญใน การนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มี ความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของ การรู้คุณค่า ความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาวะที่ดี สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 พันธกิจ 1. การพัฒนาระบบและกระบวนการ จัดการศึกษา ที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้าน การศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ทุก ระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 2. พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3. สร้างความมั่นคงแก่ ประเทศชาติ โยงสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทย ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุข และพอเพียง 4. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ เพื่อการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง สู่อการเป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน ให้มีทักษะและสมรรถนะที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็น พลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุทธศาสตร์หลักและสังคม 4.0

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กและ เยาวชนที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ด้อยโอกาสทางด้านครอบครัว ดังนั้นทำให้ขาดการได้รับความ อบอุ่นทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ขาดการได้รับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เปรียบเสมือนกลุ่มที่ ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคมอย่างพึ่งพาตนเองได้ และสามารถอยู่ใน บริบทสังคมปัจจุบันได้อย่างราบรื่น มีทัศนคติที่ดี มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต สามารถแก้ไขปัญหา ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภายในสถานสงเคราะห์มีการจัดการส่งเสริมทักษะต่างๆ ให้กับเด็ก โดยมุ่งเน้นเพื่อสร้างทักษะชีวิตตามช่วงวัยทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยยึดหลัก ของพัฒนาการในช่วงอายุต่างๆ โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงหลัก ได้แก่ ช่วงที่ 1 ช่วงอายุแรกเกิด - 6 ปี แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ ทารกแรกเกิด เด็กอ่อน เด็กวัยเตาะแตะ และเด็กก่อนวัยเรียน ช่วงที่ 2 เด็กวัย

เรียน คือ เด็กที่มีช่วงอายุ 6 - 12 ปี และช่วงที่ 3 ช่วงอายุ 12 - 18 ปี แบ่งย่อยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ วัยรุ่นช่วงแรก อายุ 12- 14 ปี วัยรุ่นช่วงกลาง อายุ 15-18 ปี

กลุ่มวัยรุ่นตอนกลาง คือ อายุ 15-18 ปี จะต้องเตรียมความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตนอกสถานสงเคราะห์ กล่าวคือเป็นช่วงเวลาที่จะต้องส่งเสริมให้ค้นหาความเป็นตัวเอง และการเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ดังนั้นในการส่งเสริมทักษะต่างๆ ความมุ่งมั่นไปที่การฝึกฝนอาชีพ การรู้จักตนเอง และการตัดสินใจที่จะเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง (สุริยเดว ทรีปาตี, 2559)

นักการศึกษาต่างประเทศหลายท่านได้เสนอทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความสอดคล้องกันว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วยทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิพากษ์ ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการแก้ปัญหาต่างๆ ทักษะในการรับข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ทักษะการตีความ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทักษะการวิจัย ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Cotton, 1998; Smith and Spurling, 1999; European Commission, 2000; Dong, 2004; Hanewald, 2012; Knapper, 2006)

อย่างไรก็ตามภายหลังจากบริบทของสภาพแวดล้อมโลกเปลี่ยนไป เป็นสังคมที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันทั่วทั้งโลกส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในยุคปัจจุบันคือ ศตวรรษที่ 21 ไว้อย่างสอดคล้องกันกับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1. ทักษะการสื่อสารในสมัยปัจจุบัน ไม่ใช่แค่การสื่อสารแบบตัวต่อตัว แต่เป็นการสื่อสารกันทั้งทุกมุมโลก ข้อมูลต่างๆถูกเชื่อมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ยิ่งมีทักษะทางการสื่อสารมากเท่าใดก็จะสามารถต่อรอง และได้รับความรู้ต่างๆที่เพิ่มขึ้น การสื่อสารสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่สำคัญ แต่ถ้าใช้ผิดทางก็จะสามารถทำลายสิ่งต่างๆได้ จึงควรใช้เพื่อขยายความรู้ของตนเองให้กว้างขึ้น 2. ทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง การกำหนดเป้าหมายและทิศทาง ของการเรียนรู้ ทุกคนต้องฝึกการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้กลายเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ทักษะความสามารถในการอ่าน และเขียน การรักการอ่านทำให้สามารถแปลความข้อมูลต่างๆได้ลึกซึ้งและรวดเร็ว จับใจความได้ครบถ้วน เกิดแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็ว และทักษะด้านการเขียน การเขียนบ่อยๆทำให้สามารถขยายและต่อยอดความคิดให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น 4. ทักษะการแสวงหาข้อมูล สืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลสะสมเพิ่มพูนความรู้ และวิธีการเรียนรู้ที่ตนเองถนัด เป็นการกำหนดปัญหาและกลยุทธ์การค้นหาค้นหาซึ่งแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่อย่างรวดเร็วแตกต่างกัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดระเบียบข้อมูล สะท้อนข้อมูล และประเมินข้อมูลที่ค้นพบจากการเรียนรู้ ต้องมีการฝึกหัดสม่ำเสมอ กระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆตลอดเวลาไม่ว่าทางใดก็ตาม เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง 5. ทักษะการจัดการตนเองและสภาพแวดล้อม ความสามารถในการวางแผนจัดการกิจกรรมจัดการเวลา

คำนวณเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหา การ
 สังเคราะห์ วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ วิธีการแก้ปัญหานั้นอาจจะมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับการพิจารณาตาม
 สถานการณ์ และบริบทรอบข้าง เพื่อให้สามารถแก้ไขได้ให้หมดไป หรือมีอุปสรรคน้อยที่สุด 6. ทักษะ
 ด้านมนุษยสัมพันธ์ และการร่วมมือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบกิจกรรม
 ต่างๆร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และแก้ปัญหาเป็นทีมประสานความสัมพันธ์ ประนีประนอม ทั้งการ
 สื่อสารด้วยวาจา และไม่ใช้วาจาอย่างเหมาะสม รวมถึงทักษะการฟัง การตั้งคำถาม และความ
 รับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆ ควบคุมการจัดการตนเอง และการจัดการกับผู้อื่น สามารถการเจรจา
 ต่อรอง การสร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน 7. ทักษะด้านการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง และ
 สามารถปรับตัว คือการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องประสบเจอในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่
 จะปรับทำสิ่งใหม่ๆที่ไม่เคยทำมาก่อน 8. ทักษะด้านสุขภาพจิต เห็นคุณค่าของสถานการณ์ต่างๆที่
 เกิดขึ้นเก็บไว้ใช้เป็นประสบการณ์ที่เกิดประโยชน์ต่อไป 9. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การ
 เรียนรู้ที่จะรับข้อมูล และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เลือก
 รับข้อมูลที่เป็นจริง 10. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดนอกกรอบ การแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
 อาจเป็นวิธีการใหม่ที่ไม่เคยใครเคยทำมาก่อน 11. ทักษะการนำเสนอ สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่าง
 ชัดเจน และเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถตีความได้ 12. ทักษะการสร้างความมั่นใจ คือการเชื่อมั่น
 ว่าสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง และการแสวงหาโอกาสที่จำเป็นและเกิด
 ประโยชน์ต่อตนเอง 13. ทักษะการวางแผนโครงการ สามารถกำหนดระยะเวลา กิจกรรมที่ต้องทำ เพื่อ
 การจัดการ และการกำหนดผลสำเร็จต่างๆ 14. ทักษะความรู้เบื้องต้นคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันเป็นยุค
 ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสาร สืบค้นข้อมูลสำคัญ ทำงานชิ้นงานต่างๆ 15. ทักษะด้านการเงิน การ
 จัดการการเงินทั้งในเวลาระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้ใช้เงินได้อย่างคุ้มค่าที่สุด 16. ทักษะด้าน
 ภาษา ทำให้เราสามารถเข้าใจวัฒนธรรมต่างๆที่แตกต่าง และสามารถสร้างพัฒนาความรู้ใหม่มา
 ยิ่งขึ้น 17. ทักษะการสื่อสารกับตัวเอง การเข้าใจตัวเองเป็นเครื่องมือที่มีพลังอย่างยิ่งในการตรวจสอบ
 ความเข้าใจความคิดของตนเอง เพื่อการเรียนรู้และแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ 18. ทักษะการสร้าง
 แรงบันดาลใจ หรือแรงจูงใจ คือการรู้ตนเองว่าทำไมถึงต้องการทำสิ่งนั้น 19. ทักษะการตั้งเป้าหมาย
 เพื่อให้ถึงเป้าหมายนั้นๆอย่างมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด และพยายามทำให้สำเร็จอย่างไม่หยุดยั้ง 20.
 ทักษะการไขว่คว้าโอกาสต่างๆ ที่เข้ามาให้เกิดประโยชน์ 21. ทักษะการเป็นพลเมืองที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับ
 ที่ เช่นการรู้ระบบการปกครองพื้นฐาน การรู้กฎหมายพื้นฐาน เป็นต้น 22. ทักษะความเป็นผู้นำ เริ่ม
 จากการเป็นผู้นำตนเองในการวางแผน และทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน และค่อยขยายไป
 ร่วมกับผู้อื่น 23. ทักษะการเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ที่จะทำ
 ให้ระบบต่างๆ พัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้น 24. ทักษะในการให้คำปรึกษา และการสอน อาจเริ่มจากคนที่ต้องการ
 ความช่วยเหลือจากคุณก่อน 25. ทักษะการมีสุขภาพดี ใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาทในการรักษาสุขภาพ

และ 26.เทคนิคการทำตนเองให้อ่อนวัยอยู่เสมอ หมายถึงไม่มีผู้ใดแก่เกินเรียน ไม่ว่าเราอายุเท่าไรก็ตาม เราจะต้องเรียนรู้ตลอดเวลา (Adam,2007; Bev Novek,2014; Crockett,2018; Borges,2018) นอกจากนี้ Ramsey (2014) กล่าวว่า ทักษะสำคัญ 3 ข้อที่เสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ 1. ความอยากรู้ คือการตั้งคำถาม 2. การโอบอุ้ม คือการรับความเสี่ยงจากการลองผิด ลองถูกในชีวิตประจำวัน และ 3. การสะท้อน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับนักการศึกษาไทยที่ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรประกอบด้วย ทักษะการรู้สารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการจัดการข้อมูล ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดระบุปัญหา การคิดที่เป็นระบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการวิจัย ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะปฏิสัมพันธ์ มนุษย์สัมพันธ์ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆและการทำงานเป็นทีม ทักษะการชี้นำตนเอง และการสนใจใฝ่รู้ ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการปรับตัวและความแคล่วคล่องว่องไว ทักษะการสะท้อนคิด ทักษะด้านภาษา ทักษะชีวิตและการทำงาน (อาชัญญา รัตนอุบล ,2551และ2562 ; ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ,2557 ; สุบิน ไชยยะ และคณะ, 2558)

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงควรส่งเสริมทั้งในด้านทักษะความรู้ ควบคู่ไปกับทักษะทางอารมณ์และสังคมหรือทักษะการใช้ชีวิต ให้มีความสมดุลกัน เพื่อจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และปัญหาต่างๆที่ต้องแก้ไขได้

นอกจากนี้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็กในสถานสงเคราะห์ยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในบริบทของสถานสงเคราะห์ เพื่อจะช่วยให้การส่งเสริมประสบความสำเร็จ นักการศึกษาหลายท่าน และองค์กรต่างๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีความสำคัญในการกระตุ้น สร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เมื่อกล่าวถึงองค์ประกอบสิ่งที่ทำให้เกิดแตกต่างคือบริบทความสำคัญหลักที่ใช้เป็น วัตถุประสงค์ ประสงค์ European Communication (cited in Marjan and Askan ,2012) เสนอองค์ประกอบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต 6 องค์ประกอบ คือ 1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น จะทำให้เกิดทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการเจรจา ทักษะการต่อรองต่างๆ 2. ความต้องการข้อมูลเชิงลึกในฐานการเรียนรู้ทางสังคม ผู้เรียนต้องลึกซึ้งในสังคมที่อาศัยอยู่ 3. มีทรัพยากรที่เพียงพอ ทรัพยากรในที่นี้คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. เกิดโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ขึ้นกับบริบทของสภาพแวดล้อมซึ่งแต่ละที่ไม่เหมือนกัน 5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 6. ความมุ่งมั่นที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นการเริ่มต้นจากตัวบุคคลในการมุ่งมั่นไม่ย่อท้อกับอุปสรรค ในขณะที่ UNESCO (1987) ได้เสนอองค์ประกอบการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายใต้โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องไว้ 6 รูปแบบ คือ 1. การจัดการศึกษาหลังจากการรู้หนังสือ 2. การจัดการศึกษาเพื่อเทียบโอน 3. การจัดการศึกษาเพื่อการมี

รายได้ 4. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต 5. การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความสนใจของบุคคล และ 6. การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอนาคต

นักการศึกษาของประเทศไทยอาทิ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) ได้เสนอแตกต่างออกไปในด้านหลักการสอนของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียน จะต้องมีการสอนแบบเน้นปัญหากรณีศึกษา มีการวิจัย เน้นโครงการ เน้นผลงาน เน้นการทำงาน และเน้นการตกผลึก สอดคล้องกับ ปิยะ ศักดิ์เจริญ(2558) อธิบายว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติจากการทำงานจริง

ที่ผ่านมาภาครัฐบาลเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้มีการบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ตามลำดับ โดยอธิบายว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขตจำกัด ไม่ได้จัดขึ้นโดยใครหรือสถาบันใดๆ เป็นการเรียนรู้ในทุกรูปแบบอย่างหลากหลาย ทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะในรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวบุคคลทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะต่างๆ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปเรื่อยๆ เพื่อสนองความต้องการ และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 หมวดที่ 1 ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการ มาตราที่ 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตราที่ 7 กล่าวว่า ในระบบการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษามลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จากหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทั้ง 3 ข้อที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 สรุปว่าการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้

เป็นไปอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ และทักษะการแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดนิ่งหรือเรียกว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งจะปรับตัว และเปิดรับความรู้ใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กล่าวคือ ต้องให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียน เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการ บูรณาการประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคล กับความรู้ใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นซึ่งมีความเป็นอิสระในสิ่งที่เลือก จึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการประยุกต์สิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งส่วนบุคคล และสามารถขยายเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยั่งยืนในอนาคต

การดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของสถานสงเคราะห์ภาคีรัฐบาลทั้ง 30 แห่งทั่วประเทศได้พยายามจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กในสถานสงเคราะห์เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทสภาพแวดล้อม และความพร้อมของสถานสงเคราะห์ในแต่ละแห่ง หากแต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน จากข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เดือนธันวาคม 2561 พบว่าปัญหาสำคัญที่พบคือ เด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์ส่วนใหญ่ขาดความภาคภูมิใจเป้าหมายในชีวิต ซึ่งทำให้ขาดแรงบันดาลใจในการตั้งเป้าหมายในอนาคต และเป็นผลให้ไม่พยายามฝึกฝนทักษะชีวิตในหลายๆ ด้าน จึงทำให้การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อเด็กอายุ 18 ปีบริบูรณ์ถึงเวลาต้องออกจากสถานสงเคราะห์ ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มากมาย มีเด็กที่เข้าสู่ภาวะการมีงานทำเพียงแต่ร้อยละ 10 และส่วนใหญ่ไม่อยากจะเรียนรู้ แม้ว่ามีการอบรมอาชีพให้ก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้จากที่ผู้วิจัยได้ลงศึกษาในพื้นที่จริง พบว่าสถานสงเคราะห์หลายแห่งยังขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากอัตราที่ภาคีรัฐบาลให้มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการที่แท้จริงของสถานสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ช่วยหน่วยงานแต่ยังนำตำแหน่งติดตัวไปด้วยทำให้ไม่สามารถรับบุคลากรใหม่มาแทนที่ได้ นอกจากนี้ทักษะความรู้ในการจัดการด้านต่างๆ กับเด็กในสถานสงเคราะห์ของบุคลากร ในบางสถานการณ์ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบทสังคม การจัดกิจกรรมต่างๆ จะ เน้นไปทางกีฬา นันทนาการ จริยธรรม และการจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจไม่เป็นความต้องการของเด็กอย่างแท้จริง ทำให้เด็กเสียโอกาส อีกด้านหนึ่งคือสภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์ยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะบางทักษะให้กับเด็ก เนื่องจากเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด ปัญหาอีกส่วนที่พบคือด้านฐานข้อมูลต่างๆ ในบางหน่วยงานยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร จึงมีแนวทางในการแก้ไข และวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป เพื่อให้มีฐานข้อมูลที่เป็นระบบ และสามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกหน่วยงาน เพื่อการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจนถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก ทำให้ต้องมีความเร่งด่วนในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายสูงสุดของสถานสงเคราะห์เด็ก คือเมื่อเด็กในสถานสงเคราะห์ ครบกำหนดที่ต้องออกจากสถานสงเคราะห์ไปสู่สังคมภายนอก เด็กเหล่านี้จะต้องสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างพึ่งพาตนเองได้ ไม่เป็นภาระของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไป ดังนั้นความต้องการที่แท้จริงของเด็กในสถานสงเคราะห์คือ การที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยไม่มีขีดจำกัด เป็นไปตามความถนัด และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือเด็กต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ต้องดำเนินไปตลอดอย่างไม่มีที่สิ้นสุดในตลอดช่วงชีวิตของเด็ก เพราะเนื่องจากเด็กกลุ่มนี้จะด้อยโอกาสในด้านต่างๆ ซึ่งไม่เท่าเทียมกับเด็กที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์มีครอบครัวสั่งสอนประสบการณ์ให้ เด็กเหล่านี้จึงรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่อยากแสวงหาความรู้ ขาดความพร้อมในการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทางสถานสงเคราะห์เอง ก็ไม่สามารถจัดการประสบการณ์ทุกแบบ ให้เด็กได้เหมือนกับสภาพแวดล้อมนอกสถานสงเคราะห์ และในการจัดการประสบการณ์ให้เด็กก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของเด็กได้ ประกอบกับอัตรากำลังของบุคลากรที่ยังมีไม่เพียงพอ แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาความเชี่ยวชาญให้เป็นมาตรฐานอย่างทั่วถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ยังไม่มีความพร้อม และการเชื่อมโยงข้อมูลในหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกัน ยังไม่ครอบคลุมทำให้การปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ ในบางส่วนล่าช้า

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาวิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก และได้รับประสบการณ์ตรงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ในการวางแผนการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เพื่อช่วยให้เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตนเองตอบสนองความต้องการอย่างแท้จริง พร้อมทั้งจะเป็นพลเมืองที่ดี และเก่งของประเทศชาติเมื่อออกจากสถานสงเคราะห์ไปสู่สังคม ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ผลของการศึกษาจะเป็นสิ่งยืนยัน และเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ได้กับสถานสงเคราะห์เด็ก และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็กต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สถานสงเคราะห์ควรส่งเสริมให้กับเด็กในสถานสงเคราะห์มีอะไรบ้าง
2. สภาพ ปัญหา และการแก้ไขปัญหาของสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์มีอะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไร

3. รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เป็นอย่างไร
4. ข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขอบเขตของงานวิจัยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประเด็นที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยขอบเขตประเด็นที่ศึกษาเชิงแนวคิดทฤษฎีผู้วิจัยใช้ แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแนวคิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นกรอบในการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.1 กรอบการศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมพร้อมกลับคืนสู่สังคม ได้มาจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่ปี 2542 – 2562 รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จในชีวิต

1.2 กรอบการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์ ได้มาจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตั้งแต่ปี 2542 – 2562 พบว่าจำแนกประเด็นเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสิ้น 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.2.1 ด้านนโยบาย
- 1.2.2 ด้านบุคลากร
- 1.2.3 ด้านสภาพแวดล้อม
- 1.2.4 ด้านกิจกรรม

1.3 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีประเด็นสำหรับการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบประกอบด้วย

1.3.1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.3.2 การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน

สงเคราะห์

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

2.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

- ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จเมื่อออกจาก

สถานสงเคราะห์

- สถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน

2.1.2 การวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถาน

สงเคราะห์

- เด็กในสถานสงเคราะห์

2.1.3 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

- ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็ก

- ผู้บริหารสถานสงเคราะห์เด็ก

- เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กตำแหน่งครู

- เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กไม่ดำรงตำแหน่งครู

- ครูในโรงเรียนที่สอนเด็กจากสถานสงเคราะห์

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

2.2.1 การตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการจัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์

- ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์

- ผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน

- ผู้ทรงคุณวุฒิจากกองส่งเสริมการพัฒนาสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว

- ตัวแทนของหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก
- ตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก
- ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ ที่ใช้ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ศึกษาจากสถานสงเคราะห์ของภาครัฐทั้งสิ้น 30 แห่งทั่วประเทศ

คำจำกัดความในงานวิจัย

รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง แนวคิด หลักการ วิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เป็นข้อสรุปความสัมพันธ์ของทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม และการส่งเสริมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล เพื่อการสร้าง การกระตุ้นให้เด็กเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และสภาพแวดล้อมของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เด็กสามารถกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และไม่เป็นภาระของสังคม

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของเด็กในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล 16 แห่งของทุกภาคในประเทศไทย ทั้งในด้านทักษะความรู้ ทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม หรือทักษะการใช้ชีวิต ที่ทางสถานสงเคราะห์ส่งเสริมให้เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพเมื่อออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว

สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานที่ให้บริการอุปการะเลี้ยงดูเด็กชาย-หญิงของภาครัฐบาลทั้งหมด 16 แห่งทั่วประเทศไทย ที่จัดอยู่ในประเภท สถานสงเคราะห์เด็กโตหญิงและชาย ที่เป็นเด็กปกติไม่มีความพิการของร่างกาย

ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดที่ทำงานในสถานสงเคราะห์เด็กของรัฐบาล 16 แห่งทั่วประเทศไทย ที่จัดอยู่ในประเภท สถานสงเคราะห์เด็กโศกเศร้าและชาย ที่เป็นเด็กปกติไม่มีความพิการของร่างกาย

เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ หมายถึง บุคลากรที่ทำงานอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กของรัฐบาล 16 แห่งทั่วประเทศไทย ที่จัดอยู่ในประเภท สถานสงเคราะห์เด็กโศกเศร้าและชาย ที่เป็นเด็กปกติไม่มีความพิการของร่างกายมีหน้าที่ดูแลเด็ก ทั้งที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และไม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านต่างๆ เช่น โภชนาการ กิจกรรมต่าง เป็นต้น ทั้งเจ้าหน้าที่ที่ทำงานแบบไปกลับ และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานประจำค้างแรมอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก

เด็กในสถานสงเคราะห์ หมายถึง เด็กที่ร่างกายมีความปกติไม่มีความพิการใดๆ ที่อยู่เข้ามารับการดูแลในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล 16 แห่งทั่วประเทศไทย ที่จัดอยู่ในประเภท สถานสงเคราะห์เด็กโศกเศร้าและชาย อายุตั้งแต่ 15 ปี จนถึง 18 ปี

สภาพ ปัญหา การแก้ไข้ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาที่พบ และการแก้ไข้ปัญหาที่พบในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม ภายในสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาล 16 แห่งทั่วประเทศไทย ที่จัดอยู่ในประเภทสถานสงเคราะห์เด็กโศกเศร้าและชาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. สถานสงเคราะห์เด็ก สามารถนำทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปใช้ส่งเสริมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้เด็ก เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาทักษะที่สูงขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน นำสภาพ ปัญหา และการแก้ไข้ปัญหาไปใช้ในการบริหารงานการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น
2. สถานสงเคราะห์เด็ก โรงเรียน ชุมชน สามารถนำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ไปใช้เพื่อพัฒนาการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็ก ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต เพื่อให้เด็กเกิดทักษะไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
3. นักวิจัย หน่วยงานวิจัย หน่วยงานวิชาการต่างๆ สามารถนำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ไปใช้ต่อยอดกับแผนต่างๆ ยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4. หน่วยงานต่างๆของประเทศไทย สามารถนำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ไปใช้ในการส่งเสริมงานด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” เป็นการวิจัยและพัฒนา ใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ในการศึกษาเพื่อให้ได้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ของบริบทสังคมไทย ผู้วิจัยต้องการจะตอบคำถามในสองประเด็น คือ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์ควรประกอบด้วยอะไร และการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ทำได้อย่างไร ผู้วิจัยจะนำทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบของคำถามที่ว่า การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เป็นอย่างไร ซึ่งในที่สุดผู้วิจัยจะนำไปสู่ รูปแบบที่สมบูรณ์ของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และจัดทำเป็นข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

เพื่อตอบปัญหาของงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกสาระออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ และเด็กในสถานสงเคราะห์

1.1 รูปแบบการให้บริการสวัสดิการสังคม และสังคมสงเคราะห์สำหรับเด็กและเยาวชน

1.2 สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานเพราะกล้าคุณธรรมของประเทศไทย

1.3 เด็กในสถานสงเคราะห์

1.4 พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

1.5 ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาของสถานสงเคราะห์

1.6 ตัวอย่างบุคคลที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จในชีวิต

1.7 การแบ่งช่วงวัยเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.1 ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

2.3 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

2.4 หลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

2.5 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.6 แนวคิด กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.7 องค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.8 พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 3 ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 4 แนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบ

4.1 ความหมายของรูปแบบ

4.2 ประเภทของรูปแบบ

4.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

4.4 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

4.5 การสร้างรูปแบบ

4.6 การพัฒนารูปแบบ

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ และเด็กในสถานสงเคราะห์

สถานสงเคราะห์เด็ก เป็นสวัสดิการที่ภาครัฐได้คำนึงถึงเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญที่มีผลต่อความก้าวหน้าของประเทศชาติในอนาคตถ้าได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ สภาพสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถานการณ์เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มของปัญหาที่จะเกิดความซับซ้อน และรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันปัญหาเดิมที่ประเทศไทยต้องเผชิญยังไม่สามารถแก้ไขได้หมดสิ้น เช่น ปัญหาถูกทอดทิ้งและละเลยจากผู้ปกครอง ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ปัญหาการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆต่อไปในอนาคตอีกมากมาย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2562)

กองสวัสดิการเด็กและครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน จึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึงอายุ 18 ปี ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมและปัจจัยเสื่อมที่จะก่อให้เกิดปัญหา เช่น เด็กครอบครัวยากจน ถูกทอดทิ้ง เร่ร่อน ประพฤติไม่เหมาะสม ถูกทารุณกรรม ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ได้รับผลกระทบจากปัญหาโรคเอดส์ รวมทั้งที่ประสบปัญหาอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็ก

เหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมได้อย่างปกติสุข (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2562)

1.1 รูปแบบในการให้บริการสวัสดิการสังคม และสังคมสงเคราะห์สำหรับเด็กและเยาวชน
กองส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว (2562) ได้แบ่งการจัดบริการของสถานสงเคราะห์เด็ก ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.1.1 สถานสงเคราะห์เด็ก มีหน้าที่ให้การอุปการะเด็กชาย - หญิง อายุแรกเกิดถึง 18 ปี ที่กำพร้า ถูกทอดทิ้ง ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถให้การอุปการะได้อย่างเหมาะสม ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โดยให้บริการปัจจัย 4 ควบคู่กับการดูแลรักษาพยาบาล พัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ การศึกษา การฝึกอาชีพ นันทนาการ การติดตามสืบหาครอบครัว การอบรมขัดเกลาด้านจริยธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กในการกลับสู่ครอบครัวและสังคม

1.1.2 สถานแรกรับเด็ก มีหน้าที่ให้การอุปการะเด็กชาย - หญิง อายุ 6 - 18 ปี ที่เร่ร่อน ขอดทาน ถูกกระทำทารุณกรรม มีปัญหาพฤติกรรม และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เป็นต้น เป็นการรับอุปการะชั่วคราวไม่เกิน 3 เดือน โดยให้บริการปัจจัย 4 และการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก ครอบครัว และบุคคลแวดล้อมเด็ก เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตลอดจนกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในด้านการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพต่อไป มีหน่วยงานให้บริการ รวม 2 แห่ง (นนทบุรี และปทุมธานี)

1.1.3 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีหน้าที่ให้การอุปการะเด็กชาย - หญิง อายุระหว่าง 6 - 18 ปี ที่มีปัญหาความประพฤติ เด็กที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม และเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม โดยให้บริการปัจจัย 4 ให้การอุปการะเลี้ยงดู การศึกษาอบรมและฝึกอาชีพเพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางสังคมและจิตใจ

1.1.4 สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก มีหน้าที่ให้การอุปการะเด็กชาย - หญิง อายุ 6 - 18 ปี ที่ต้องการการดูแลทางด้านบำบัดฟื้นฟูเป็นพิเศษ เช่น เด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ / จิตใจ พฤติกรรมก้าวร้าว มีปัญหาสุขภาพจิต พยายามฆ่าตัวตายหรือทำร้ายตัวเอง เป็นต้น โดยให้บริการด้านการบำบัดรักษา ฟื้นฟูปรับสภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ด้านการศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ ตลอดจนการอบรมแนะแนวตามแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูเด็กแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ยังให้บริการติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือผู้ปกครองและเด็กที่พ้นจากการอุปการะ

1.1.5 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ให้การฝึกอาชีพเด็กชาย อายุ 7 - 18 ปี ที่ครอบครัวมีฐานะยากจน หรือผู้ปกครองไม่สามารถให้การอุปการะได้อย่างเหมาะสม

โดยให้บริการปัจจัย 4 การศึกษา การฝึกทักษะอาชีพ นันทนาการ และการจัดหางาน เพื่อให้เด็กสามารถ นำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

1.2 สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานเพาะกล้าคุณธรรมของประเทศไทย กองส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว (2562) จัดการบริการ ดังนี้

การให้บริการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของประเทศไทย ซึ่งแบ่งตามรูปแบบการให้บริการมีทั้งสิ้น 30 แห่ง โดยมีการกิจหลักให้บริการด้านปัจจัย 4 ด้านพยาบาล ด้านการศึกษา พัฒนาการ ฝึกอาชีพ กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กกำพร้าอนาถา เด็กครอบครัวยากจน ในกรณีเด็กไม่สามารถกลับสู่ครอบครัวได้ หรือกลับสู่สังคมได้ ด้วยเหตุครอบครัวไม่พร้อม สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของเด็ก หรือเด็กที่ยังไม่จบการศึกษา

1.2.1 สถานสงเคราะห์เด็กโตหญิงและชาย กลุ่มเป้าหมายหลักหลักให้บริการแก่เด็กอายุ 6-18 ปี โดย เด็กสามารถต่ออายุได้ 22-24 ปี มีทั้งสิ้น 12 แห่ง ดังนี้

- สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี	เป้าหมาย 520 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด	เป้าหมาย 370 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ	เป้าหมาย 300 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กหญิงสระบุรี	เป้าหมาย 490 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง	เป้าหมาย 230 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา	เป้าหมาย 150 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านหนองคาย	เป้าหมาย 250 คน
- สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช	เป้าหมาย 290 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กปัตตานี	เป้าหมาย 220 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่	เป้าหมาย 210 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายนราธิวาส	เป้าหมาย 160 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายยะลา	เป้าหมาย 150 คน

1.2.2 สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก กลุ่มเป้าหมายหลักให้บริการเด็กชายและหญิงอายุ 6-18 ปี ที่มีปัญหาสภาวะทางจิต มีทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังนี้

- สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดสุราษฎร์ธานี	เป้าหมาย 70 คน
- สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดชลบุรี	เป้าหมาย 70 คน
- สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดลำปาง	เป้าหมาย 70 คน
- สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดหนองคาย	เป้าหมาย 100 คน

1.2.3 สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

1.2.3.1 กลุ่มเป้าหมายหลักให้บริการเด็กแรกเกิด – 6 ปี ที่ถูกทอดทิ้งหรือ บิดามารดาไม่สามารถให้การเลี้ยงดูได้ มีทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังนี้

- สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท เป้าหมาย 430 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด เป้าหมาย 420 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต เป้าหมาย 420 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กบ้านแคนทอง เป้าหมาย 250 คน

1.2.3.2 กลุ่มเป้าหมายหลักให้บริการเด็กแรกเกิด – 18 ปี โดยเด็กสามารถ ต่ออายุได้ 22 – 24 ปี ทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังนี้

- สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ เป้าหมาย 600 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลา เป้าหมาย 270 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านศรีธรรมราช เป้าหมาย 390 คน
- สถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี เป้าหมาย 340 คน

1.2.4 สถานแรกรับ / คัดกรอง กลุ่มเป้าหมายหลักให้บริการแก่เด็กอายุ 6-18 ปี เป็นเด็กที่ประสบปัญหาทางสังคม เด็กมีปัญหาทางความประพฤติ เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำ ผิด เด็กที่ศาลมีคำสั่งให้ควบคุมดูแล มีทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังนี้

- สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญพร เป้าหมาย 230 คน
- สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด เป้าหมาย 150 คน
- สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป้าหมาย 170 คน
- จังหวัดขอนแก่น
- สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยอง เป้าหมาย 200 คน

1.2.5 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพเยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มเป้าหมายหลัก ให้บริการแก่เด็กอายุ 6-18 ปี จากสถานสงเคราะห์ 30 แห่ง ซึ่งเป็นเด็กที่สถานสงเคราะห์ประสงค์ให้ เป็นเด็กฝึกอาชีพ เป้าหมาย 160 คน

1.2.6 สถาบันเพาะกล้าคุณธรรม กลุ่มเป้าหมายหลักให้บริการแก่เด็กอายุ 13-18 ปี ทั้งหญิงและชายจากสถานสงเคราะห์ และครอบครัวยากจน (ผ่านการคัดเลือกจากบ้านพักเด็กและ ครอบครัวทั่วประเทศ เป้าหมาย 130 คน

1.3 เด็กในสถานสงเคราะห์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2562) การที่เด็กจะเข้ามาใช้บริการในสถานสงเคราะห์เกิด จากการเข้ามาหลายสาเหตุ สาเหตุใหญ่สรุปได้เป็น 2 สาเหตุ คือ

1. ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ ตามมาตราที่ 28 กล่าวว่า ผู้ปกครองตกอยู่ในสภาพไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือผู้ปกครองกระทำการอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพหรือขัดขวางต่อความเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็กหรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือจำเป็นอย่างอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หรือป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติ

2. ผู้อื่นนำเด็กมาส่งสถานสงเคราะห์ ตามมาตราที่ 29 กล่าวว่า ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยมิชักช้า

แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ได้ตัวเด็กไว้รักษาพยาบาล ครู อาจารย์ หรือนายจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่เป็นศิษย์หรือลูกจ้าง จะต้องรายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ทราบโดยมิชักช้า หากเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

การเข้ามารับบริการในสถานสงเคราะห์นั้น เด็กต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ต้องทำเป็นหนังสือตามที่ปลัดกระทรวงกำหนด หรือยินยอมด้วยวาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน

แต่ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอม โดยไม่มีสาเหตุอันควร ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรายงานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และแพทย์ ในการมีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์

เด็กในสถานสงเคราะห์มีลักษณะที่แตกต่างกันจากสาเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นที่ตัวเด็ก และสภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หมวดที่ 3 การสงเคราะห์เด็ก มาตราที่ 32 กำหนดเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ทั้งสิ้น 8 กลุ่ม คือ

1. เด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า
2. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง
3. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใดๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกการ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท
4. เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย หรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
5. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

6. เด็กพิการ
7. เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก
8. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกระทรวง

1.4 พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

ภาครัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติในอนาคต ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมได้อย่างปกติสุข จึงได้มีการกำหนดนโยบายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปของ พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สถานสงเคราะห์เด็ก นำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่เด็กและเยาวชน

1.4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

หมวดที่ 2 มาตราที่ 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

หมวดที่ 3 มาตราที่ 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.4.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ และมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนจนถึงขีดสูงสุดตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขร่วมกับผู้อื่นในสังคม และการปรับปรุงระบบการผลิต แบบพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษาเพื่อให้ได้ครูดี มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูเข้าสู่ระบบการศึกษาของประเทศในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดสูงสุดของศักยภาพของแต่ละบุคคลต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อพัฒนาคนไทย

ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 2.เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย และกลุ่มผู้เรียนปกติ และผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 3.เพื่อให้คนทุก ช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

1.4.3 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560-2564

- เป้าประสงค์ 1.เพื่อให้เด็กและเยาวชนดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและเป็น สุข ด้วยการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย มีความเป็นพลเมือง สร้างสรรค์ 2.เพื่อให้กลไกสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนทุกระดับมีความเข้มแข็งและ ประสิทธิภาพในการส่งเสริมป้องกัน และคุ้มครอง รวมถึงการฟื้นฟูสุขภาพเด็กและเยาวชน 3.เพื่อให้ เด็กและเยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในฐานะภาคีที่มีพลังที่เท่าเทียมกับภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเศรษฐกิจ และภาควิชาการได้อย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน 4.เพื่อให้ภาคี เครือข่ายทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน 5.เพื่อให้ระบบการบริหาร จัดการด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดนวัตกรรมความรู้

- มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนแต่ละช่วงวัยให้สอดคล้องตาม พัฒนาการด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ข้อ 1.2 พัฒนาและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ 1)พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ ช่องทางการเข้าถึงบริการพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ 2)พัฒนา คุณภาพและส่งเสริมการเข้าถึงบริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่เด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองเป็น พิเศษ 3)ให้ความรู้และคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ให้อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อความรุนแรง 4)พัฒนา จิตสำนึกด้านในแก่เด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ก่อความรุนแรง

สรุปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นแผนในรูปแบบใดก็ตาม จะเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ สอดคล้องกับวัย ในด้านพัฒนาการ ร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญาสูงสุดของศักยภาพ รายบุคคล สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมศตวรรษที่ 21 อย่างมีภูมิคุ้มกันพึ่งพาตนเองได้ และมีความสุข

1.5 ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาของสถานสงเคราะห์

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาของสถานสงเคราะห์แต่ละแห่ง ดังนี้

สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด รับผิดชอบต่อเด็กตั้งแต่อายุ 0 – 6 ปี เป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะชีวิตที่ดีเหมาะสมตามบริบทของสังคม มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถในการจัดการ และมีความพร้อมในการคืนสู่สังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีเจ้าหน้าที่ประจำ และอาสาสมัครเข้ามาช่วยประสบความสำเร็จเด็กๆ มีความรู้ความสามารถในการจัดการกับตนเอง และสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีทักษะชีวิตที่เพิ่มขึ้นในการเข้าสังคม และการปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่างๆ พร้อมทั้งจะจำหน่ายไปอยู่ตามสถานสงเคราะห์ที่แยกเพศในอนาคต

สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท รับผิดชอบต่อเด็กตั้งแต่อายุ 0 – 6 ปี เป้าหมายของการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ทักษะชีวิตให้เหมาะสมตามช่วงวัย โดยได้ส่งเด็กทั้งหมดออกไปศึกษาข้างนอกสถานสงเคราะห์ในตอนเช้า และรับกลับเข้ามาในตอนเย็น มีโครงการมากมายที่เตรียมความพร้อมเด็กเข้าสู่สังคม เช่น โครงการสอนให้รู้จักคุณค่าของเงิน โดยที่ตอนเช้าจะมีการให้เงินค่าขนมไปโรงเรียน และสอนให้รู้จักการใช้เงินให้เหมาะสมในแต่ละวัน โครงการสวดมนต์ นั่งสมาธิ ทบทวนบทเรียน โครงการแปลงดอกไม้ เพื่อฝึกวินัยเด็กในการรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง โครงการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น เก็บขยะและทิ้งให้เป็นที่ โครงการส่งเสริมจินตนาการให้รู้จักการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และกล้าตัดสินใจ โครงการสร้างทักษะประสบการณ์อาชีพ เช่น การประกอบอาหาร เพื่อให้เด็กเกิดทักษะ และมีความภาคภูมิใจ โครงการกีฬา เป็นต้น ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ เด็กๆสามารถถูกส่งต่อไปในสถานสงเคราะห์ที่แบ่งเพศได้ โดยมีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม

สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี รับผิดชอบเด็กตั้งแต่อายุ 6 – 18 ปี เป้าหมายในการส่งเสริมการศึกษาของสถานสงเคราะห์เพื่อให้เยาวชนพึ่งพาตนเองได้ ได้รับการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตามความถนัด ช่วยเหลือตนเอง และอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุขต่อไปในภายหน้า การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนของสถานสงเคราะห์มีโรงเรียนประจำสงเคราะห์บ้านราชวิถี จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เพิ่มพูนทักษะในด้านต่างๆ ของศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนเขตราชเทวี มาจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้มีโครงการสอนพิเศษหลังเลิกเรียนของอาสาสมัครจากหน่วยงานต่างๆ ควบคู่กับการฝึกวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งเป็นการสนับสนุนเด็กตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการดูแลตนเองในเพศหญิงให้ปลอดภัยจากภัยต่างๆ ของโครงการหญิงยุคใหม่ปลอดภัยจากอาชญากรรม ทั้งนี้มีกิจกรรมต่างๆที่จัดในสถานสงเคราะห์ เช่น โครงการคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีความรู้ เข้าใจในหลักธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน ตระหนักในบทบาทหน้าที่ และจิตสำนึกใน

คุณธรรม จริยธรรมอย่างมั่นคง และยั่งยืน, โครงการแม่ครัวตัวน้อยเพื่อให้เด็กและเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกิจกรรมด้วยกัน ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้การปรับตัว การอยู่ร่วมกัน การเอาใจใส่กัน เป็นการกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาตนเองไปในทางที่เหมาะสม, โครงการดนตรีไทย ดนตรีสากล นาฏศิลป์ ประสานเสียง ศิลปะ และกีฬาชนิดต่างๆ เช่น บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เทนนิส ฟุตบอล กรีฑา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ฝึกสมาธิ และเป็นคนรอบคอบ ใจเย็น มีระเบียบวินัยในตนเอง ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการเพิ่มความสามารถในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ มีการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อให้สามารถพัฒนาขึ้นตามความสามารถของตนเอง เพิ่มโอกาสทางเลือกต่อไปในอนาคต ผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในบ้านราชวิถีปี พ.ศ.2561 ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง เด็กมีความรู้ความสามารถ และทักษะทางสังคมที่เพิ่มขึ้น โดยจำนวนเด็กทั้งสิ้น 340 คน ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาจากสถาบันการศึกษาภายนอก 34.41% ภายใน 15.60% การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา 14.41% การศึกษาในระดับ ปวช. – ปวส. 10% การศึกษาในระดับปริญญาตรี 1.47% การศึกษา กศน. 7.35% ฝึกงาน 2.35% และอยู่ในระหว่างการรอ ออกไปใช้ชีวิตนอกสถานสงเคราะห์ 14.41%

สถานสงเคราะห์เด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) รับอุปการะเด็กชายอายุ 7 – 18 ปี เป็นการให้การช่วยเหลือระยะยาว เป้าหมายในการส่งเสริมการศึกษาของสถานสงเคราะห์เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับพื้นฐานตามกฎหมายกำหนด โดยส่งเด็กออกไปศึกษาภายนอกทั้งหมด ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. ปวส. และระดับอุดมศึกษา มีการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กเพื่อศึกษาด้านวิชาชีพภายนอกเพิ่มเติม เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน และมีการสอนการบ้านให้แก่เด็กในเวลาหลักเล็กเรียน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เด็กๆสามารถนำความรู้ ความสามารถ เพื่อปรับตัวเข้าสู่สังคมได้อย่างดีเยี่ยม และมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เมื่อออกจากสถานสงเคราะห์

สถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี มีนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ให้สามารถออกไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีโครงการที่หลากหลาย เช่น ค่ายเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ชีวิตสู่โลกกว้างเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ความรู้ ในการดำเนินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกิจกรรมที่ผ่อนคลาย โครงการเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้แก่เด็กในอาเซียน เพื่อให้เด็กมีความตื่นตัวต่อการเข้าสู่สมาคมอาเซียน และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข โครงการฟุตบอลอะคาเดมี่ โครงการเสริมสร้างทักษะด้านอาชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ โครงการพัฒนาศักยภาพเด็กด้วยวินัยเชิงบวก เป็นต้น ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.6 ตัวอย่างบุคคลที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จในชีวิต

ตัวอย่างเด็กหลายคน ที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ของประเทศไทยหลายคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีให้เห็นมากมาย เนื่องจากเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2562)

1. นางสาวเงางาม (ไม่มีนามสกุล) น้องยิ้ม ได้รับการอุปการะโดยสถานสงเคราะห์เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี ตั้งแต่อายุ 7 ปี (พ.ศ.2548) ปัจจุบันอายุ 23 ปี จากการส่งเสริมของสถานสงเคราะห์ที่เห็นว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันออกไป เจ้าหน้าที่จะสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเอง และหาสิ่งที่ตนเองชอบ มีการจัดกิจกรรมต่างให้เด็กเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาหลายด้าน เช่น ศิลปะ กีฬา หรือด้านวิชาการด้านต่างๆ ปี 2559 นายอนุชิต กิจวานิชเสถียร (โค้ชเกรียง) เข้ามาสอนเด็กๆในสถานสงเคราะห์ปิ่นจกยาน หลังจากนั้นน้องยิ้มฝึกซ้อม 1 เดือน ได้เริ่มลงแข่งรายการ บีเอ็มเอ็กซ์ ไทยแลนด์ โอเพน 2016 การแข่งครั้งนี้ยังไม่ได้รางวัล แต่เป็นจุดเริ่มต้นของน้องยิ้มในความขยันอดทน ไม่ย่อท้อ แสวงหาประสบการณ์เพิ่มเติม จนสามารถผ่านเข้าสู่ทีมชาติได้สำเร็จ และได้รางวัลมากมายจากการแข่งขันหลายสนาม เนื่องจากความพยายาม และมีความโดดเด่นในการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทย ทำให้น้องยิ้มได้สัญชาติไทยในขั้นตอน และระยะเวลาอันสั้น ในขณะที่อยู่ในระหว่างดำเนินการขออนามสกุลต่อไป

2. นายวุฒิชัย สุขเสน หรือน้องเบล เป็นเด็กกำพร้าที่ประสบความสำเร็จอีกคนหนึ่ง ได้รับการดูแลจากมูลนิธิบ้านฟุตบอลเยาวชนภูเก็ต หรือ YFH Phuket ตั้งแต่อายุ 10 ปี จากบทสัมภาษณ์ของเว็บไซต์ Fourfourtwo (2559) ทางมูลนิธิส่งไปเรียนในโรงเรียนตอนเช้า และกลับมาซ้อมฟุตบอลในตอนเย็น ทางมูลนิธิสนับสนุนการฝึกซ้อมและลงแข่งขัน จนสามารถติดทีมชาติ ได้มีโอกาสไปแข่งขันที่ประเทศเยอรมัน ตอนอายุ 18 ปี เขาพยายามหาประสบการณ์ พัฒนาตนเอง เรียนรู้ทั้งด้วยตนเอง และศึกษาจากผู้รู้ ด้วยความมุ่งมั่นอย่างจริงจังทำให้สามารถเป็นตัวแทนเข้าแข่งขันกับทีมเอสเจเค ไชนาโจแอน ของประเทศฟินแลนด์ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ เทคนิคประสบการณ์แก่ตนเอง

3. ครูเชาว์ เชาวลิต สาดสมัย ถือได้ว่าเป็นครูที่สร้างโอกาส จากความด้อยโอกาสของตนเอง ถูกทิ้งไว้ที่โรงพยาบาลศิริราช เพราะร่างกายที่พิการและบกพร่องทางสติปัญญา ครูถูกส่งตัวไปเติบโตที่บ้านเพื่องฟ้า และบ้านราชวดี จากการสัมภาษณ์ในรายการนริกระจ่าง (19 กรกฎาคม 2560) ครูได้รับการสอนจากสถานสงเคราะห์บ้านราชวดีให้มีความอ่อนโยน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และให้ช่วยเหลือเพื่อนคนอื่นที่พิการด้วยกัน ครูเชาว์มีคุณสมบัติในการชวนหาโอกาสดีๆให้ชีวิต จึงพยายามรับจ้างทุกอย่างเพื่อส่งเสียตนเองจนเรียนจบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้ทำความดีตอบแทนสังคมหลังเรียนจบโดยการให้โอกาสกับเด็กด้อยโอกาสหลายๆคน

4. นายโชคชัย หลีวิจิตร ปัจจุบันเป็นหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เคยเป็นเด็กกำพร้าในบ้านนกขมิ้นมาก่อน ขยันศึกษาค้นคว้าเล่าเรียนจนในที่สุดจบปริญญาตรีด้านประชาสัมพันธ์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง และกลับมาทำงานรับใช้สังคมในบ้านนกขมิ้นอีกครั้ง เห็นได้ว่าเด็กกำพร้าจากสถานสงเคราะห์หลายคนสามารถประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากมีคุณสมบัติใฝ่หาความรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

นอกจากนี้ตัวอย่างคนดังของต่างประเทศอีกหลายคน ที่เคยอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ และเป็นบุคคลที่ใฝ่เรียน หาประสบการณ์ในด้านที่ตนถนัด จนประสบความสำเร็จในวิชาชีพหลังจากออกจากสถานสงเคราะห์เด็ก

1. Leonardo Del Vecchio ลีโอนาร์โด เดล เวคชีโอซึ่งเป็นมหาเศรษฐีอันดับ 2 ของอิตาลี และอันดับ 74 ของโลก แม่ส่งเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กตั้งแต่อายุ 7 ปี ด้วยความพยายามที่อยากจะหาเงินให้กับตนเอง จึงได้เข้าทำงานในโรงงานผลิตเครื่องจักรแห่งหนึ่งในมิลาน เขาก็ค้นพบว่าตัวเองชอบงานฝีมือที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและสามารถทำผลงานออกมาได้ดี ตกกลางคืนเขายังหาโอกาสไปเรียนเรื่อง industrial design ด้วย ที่ห้องเรียนนี้เองที่ทำให้หลงใหลไปกับศาสตร์ในการออกแบบแว่นตา จึงเริ่มหาโอกาสให้กับการเรียนรู้ในด้านที่ตนชอบ ได้ย้ายไปเมือง Agordo ซึ่งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแว่นตาของอิตาลี ได้งานทำที่นี่และเติบโตอย่างรวดเร็วเพราะเป็นคนมีฝีมือ จึงตัดสินใจเปิดบริษัทของตัวเองชื่อ Luxottica ซึ่งมุ่งจะผลิตแว่นตาคุณภาพสูงให้กับแบรนด์แฟชั่นต่างๆของอิตาลี ได้มีโอกาสเข้าพบกับ Giorgio Armani ซึ่งในการเข้าพบครั้งนั้นจึงตกลงเซ็นสัญญาให้ Luxottica เป็นผู้ผลิตแว่นให้ และบริษัท Luxottica เป็นเจ้าของร้านแว่นตาชั้นนำอย่าง Sunglass Hut และ Lenscrafter กว่า 6000 แห่งทั่วโลก และยังเป็นเจ้าของแบรนด์แว่นอย่าง Ray-Ban, Oakley, Vogue รวมถึงรับจ้างผลิตแว่นคุณภาพสูงให้กับ Armani, Ralph Lauren, Tiffany, DKNY, Chanel, Versace, Ferragamo เป็นต้น ด้วยยอดขายกว่า 9,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี

2. มาริลีน มอลโร เด็บโตจากสถานสงเคราะห์ในลอสแอนเจลิส โดยพ่อนำมา ความหน้าตาสวยจึงมีโอกาสเข้าแสดงหนังเป็นตัวประกอบ ด้วยความอดทน พยายามที่แสวงหาความรู้ทางการแสดงตลอดเวลา และพยายามพัฒนาตนเองจนทำให้มีชื่อเสียง นอกจากนี้ยังได้ฝักร้องเพลง เพื่อจะร้องเพลงประกอบภาพยนตร์ จนกลายเป็นทั้งนักร้องและนักแสดงที่มีชื่อเสียงอย่างยิ่ง

1.7 การแบ่งช่วงวัยเด็กและเยาวชน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2562) เด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน โดยหลักแล้วคือตั้งแต่แรกเกิด - 18 ปี จึงมีการแบ่งช่วงวัยต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแตกต่างกัน

1.7.1 ช่วงอายุแรกเกิด – 6 ปี แบ่งย่อยออกเป็น 4 ช่วงคือ

1.7.1.1 ทารกแรกเกิด (New born) คือเด็กที่เพิ่งเกิดจนถึงอายุ 28 วัน หรือ 1 เดือน

1.7.1.2 เด็กอ่อนหรือเด็กทารก (Infant) คือเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1 เดือนถึง 1 ปี

1.7.1.3 เด็กวัยเตาะแตะ (Toddler) คือเด็กที่มีช่วงอายุ 1 – 3 ปี

1.7.1.4 เด็กก่อนวัยเรียน (Preschool age) คือ เด็กที่มีอายุช่วง 3 – 6 ปี

1.7.2 ช่วงอายุ 6 – 12 ปี

1.7.2.1 เด็กวัยเรียน (School age หรือ Middle childhood) คือ เด็กที่มีช่วงอายุ 6- 12 ปี

1.7.3 ช่วงอายุ 12 – 18 ปี แบ่งย่อยออกเป็น 2 ช่วงคือ

1.7.3.1 วัยรุ่นช่วงแรก (Young teens หรือ Early adolescence) คือเด็กที่มีช่วงอายุ 12- 14 ปี

1.7.3.2 วัยรุ่นช่วงกลาง (Teenagers หรือ middle adolescence) คือเยาวชนที่มีอายุ 15-18 ปี

เห็นได้ว่า การแบ่งเด็กออกตามช่วงอายุ ในช่วงแรกนั้น อายุแรกเกิด – 6 ปี เด็กเหล่านี้จะอยู่ภายใต้การคุ้มครองของสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน เมื่อเด็กอายุครบ 6 ปี จะถูกส่งแยกเพศชาย และหญิงไปที่สถานสงเคราะห์เด็กโต จนถึงอายุ 18 ปี

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษาปัจจุบันนี้ กล่าวคือ ชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่จัดให้ในช่วงวัยเรียน หรือที่เรียกว่าการศึกษาภาคบังคับนั้น เป็นแค่เพียงส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกของการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเรียนรู้จากสัญชาตญาณ หรือการเรียนรู้จากครอบครัว และต่อยอดเพื่อการแสวงหาความรู้ในขั้นต่อไป ในช่วงชีวิตหลังวัยเรียน เพื่อพัฒนาให้กลายเป็นคนที่มีศักยภาพสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมานานแล้วเห็นได้จาก ทางพระพุทธศาสนามีคำสอนว่า การเรียนรู้หรือสิกขาเป็นหลักที่สอนว่ามนุษย์จะต้องแก้ไขพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจะต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาโดยไม่ประมาณ (พระธรรมปิฎก, 2542) หรือ ในหลักของศาสนาอิสลาม ในคัมภีร์กุรอาน กล่าวว่า บุคคลพึงเรียนรู้ตั้งแต่ออยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ สอดคล้องกับ John Dewey (1916)

กล่าวว่าจุดจบของการเรียนรู้นั้นไม่มี การเรียนรู้เป็นกระบวนการตลอดชีวิต ในยุคต่อมาการเรียนรู้ตลอดชีวิตเริ่มได้รับการพัฒนาและขยายผลอย่างชัดเจนในปี พ.ศ.2515 จากการประชุมขององค์การยูเนสโก ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการ ทั้งในด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี เป็นต้น

ปัจจุบันแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถือว่าเป็นหลักสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทย เพื่อขยายมุมมองการศึกษาจากเดิมที่เห็นว่าการศึกษเป็นกิจกรรมเพียงช่วงหนึ่งของชีวิต หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับไม่จำเป็นต้องเรียนต่อ แต่มุมมองได้เปลี่ยนไปเห็นว่าแท้จริงแล้วการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของทุกคน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน และวิธีการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างรวดเร็ว

เริ่มต้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหมวดที่ 1 มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 1.เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2.ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3.การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ 4 มาตราที่ 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน การการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ แท้จริงแล้วอยู่รอบ ๆ ตัวเรา

นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้กำหนดไว้ใน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กล่าวว่าการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัย สำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของการรู้คุณค่า ความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาวะที่ดี

สรุปว่าภาครัฐได้มีการบรรจุแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกันไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ของประเทศไทยเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนของประเทศมีคุณภาพ และพร้อมในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง

2.1 ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ก่อนอื่นต้องเข้าใจคำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาตลอดชีวิต ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันที่ การศึกษาตลอดชีวิต เป็นกระบวนการในการจัดการศึกษา ส่วนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางด้านต่าง ๆ หรือการรับรู้ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ เจตคติ และทักษะในตัวบุคคล UNESCO กล่าวว่า ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ กำหนดให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม โดยเฉพาะสังคมอุตสาหกรรมที่มีการนำเทคโนโลยีที่สูงขึ้นมาใช้ และเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข Smith (2002) สนับสนุนความคิดว่า เป็นการสร้างความเสมอภาค สนับสนุนสิ่งที่บุคคลต้องการ เพื่อเป็นการยืดหยุ่นให้สังคมสัมพันธ์กันอย่างสงบสุข และเป็นฐานทำให้เศรษฐกิจของประเทศชาติรุ่งเรืองขึ้น นอกจากนี้พระบรมวงศานุวงศ์ของไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2526) กล่าวว่า เราควรคิดว่า เราเป็นได้ทั้งนักเรียนที่ดี และเป็นครูที่ดีตลอดเวลา เราไม่ควรประมาทผู้อื่น ควรคิดว่า คนทุกคน และสิ่งทุกสิ่งเป็นครูที่ให้ความรู้แก่เราได้หมด ถ้าเราไม่เปิดตา เปิดใจและขาดการรับรู้ ขาดศรัทธาในครู เราจะไม่ได้รับความรู้ที่ดี การแสวงหาความรู้ มิใช่แค่แหล่งบุคคลแต่อย่างเดียว แต่เป็นแหล่งอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัวเราด้วย ในสมัยปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553) กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ในทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่เกิดขึ้นในตลอดช่วงชีวิตของคนทุกคน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และเป็นการพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ให้เพิ่มขึ้น

จากคำนิยามข้างต้นจะเห็นว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาคนให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการของแต่ละบุคคล กล่าวได้ว่าทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หากแต่เมื่อมีโอกาส ก็ควรจะเรียนรู้ให้เต็มศักยภาพ เพื่อจะนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์ และพึงพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด

2.2 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

ความหมายภาพรวมของคำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” lifelong education คือ การศึกษาที่รวมทั้ง การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อตอบสนองความถนัด ความต้องการของคนในทุกเพศ ทุกวัยในตลอดช่วงชีวิต กล่าวคือตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นความยืดหยุ่นที่ไม่จำกัดสถานที่ เวลา ระยะเวลา และรูปแบบของการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่ง

ความรู้ เจตคติ ทักษะที่พัฒนาเพิ่มมากขึ้น และพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ อย่างไม่สิ้นสุด นักการศึกษาหลายท่าน และองค์กรต่างๆ ได้ให้ความหมายของคำว่า การศึกษาตลอดชีวิต ดังนี้

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ UNESCO (1970) ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตว่า เป็นกระบวนการจัดการศึกษาในภาพรวมที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่ม รวมถึงแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

Faure (1972) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาทุกรูปแบบ โดยไม่ได้เป็นระบบการศึกษา แต่เป็นการจัดการศึกษาแบบทุกหน่วย ทุกแหล่งบูรณาการร่วมกัน

Spaulding (1974) ให้ความหมายการศึกษาตลอดชีวิตว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ประกอบด้วยทรัพยากร ประสพการณ์ของบุคคล การที่บุคคลจะพัฒนานั้นขึ้นอยู่กับความสนใจ ความชอบ ความสามารถ โดยไม่ได้จำกัดอยู่ที่การเรียนการสอน การเข้ารับการอบรมจากในระบบเท่านั้น แต่รวมถึงการเรียนรู้จากการทำงานในองค์กร การเรียนรู้จากบุคคลต่างวัยต่างประสบการณ์ และคนอื่นๆในบริบทของผู้เรียน

Dave (1976) ให้คำนิยามว่า การศึกษาตลอดชีวิตมาจากคำ 3 คำ คือ ชีวิต ตลอดชีวิต และการศึกษา เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย ครอบคลุมกิจกรรมการศึกษา และการเรียนรู้ทั้งหมดในช่วงชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตประกอบอาชีพอย่างเหมาะสมกับบุคคลนั้น ในด้านความรู้ต่างๆ ที่เพียงพอ และแก้ปัญหาชีวิตที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

Aspin (2002) อธิบายว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในช่วงชีวิต เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ ในวิชาเฉพาะที่เจาะจง และความสนใจในเรื่องต่างๆ ของบุคคลแต่ละบุคคล

Abukari.A (2004) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่สร้างโอกาสสำหรับบุคคลที่เป็นการเรียนรู้อย่างใส่ใจต่อเนื่อง และมุ่งไปที่การตอบสนองความต้องการของคนนั้น ๆ

สุมาลี สังข์ศรี (2544) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิต คือภาพรวมของการศึกษาทุกประเภทที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลให้ปรับตัวเข้ากับการ

เปลี่ยนแปลงในทุกช่วงชีวิตของบุคคลและพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพของแต่ละคน การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับชีวิตและผสมผสานกลมกลืนกับการดำเนินชีวิต

อุดม เขยกิจวงศ์ (2551) ได้ให้ความหมายการศึกษาตลอดชีวิตเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ การศึกษาตลอดชีวิตโดยลักษณะทั่วไป เป็นแนวความคิดและแนวทางในการส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้สังคมที่มนุษย์นั้นเป็นสมาชิก เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และลักษณะที่ 2 เป็นความหมายเชิงปฏิบัติการ กล่าวคือ เป็นกระบวนการขยายขอบเขตการจัดการศึกษาในระบบ เป็นการเสริมสร้างบทบาทการศึกษาให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เป็นการปรับปรุงรูปแบบการศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของมนุษย์ เป็นการส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเป็นการปรับจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้มีความครอบคลุมกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

อาชัญญา รัตนอุบล (2554) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการเรียนในรูปแบบของการบูรณาการ การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน โดยยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาตามบริบทของผู้เรียนเอง

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2554) กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิตว่ามี 2 ความหมายหลักคือ การเรียนรู้ในวิถีชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน ในขณะที่เดียวกันการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสทางการเรียนรู้และให้อิสระทางความคิด การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ตลอดเวลาและต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งถึงและครอบคลุมผู้เรียนทุกระดับในทุกพื้นที่ เพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายสอดคล้องกันว่า การศึกษาตลอดชีวิต คือการเรียนรู้ของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตายอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน ครอบคลุมทุกกิจกรรมและทุกหน่วยการศึกษา สนองความต้องการ ความชอบ ความสนใจของแต่ละบุคคล (UNESCO,1970; Spaulding,1974; Dave,1976; Aspin,2002) สอดคล้องกับ Abukari (2004) และอาชัญญา รัตนอุบล (2554) กล่าวว่า เป็นการสร้างโอกาสสำหรับบุคคลในการเรียนรู้ มุ่งไปถึงการตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นๆ โดยยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามบริบทของผู้เรียนเอง และเป็น การบูรณาการ การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นในแนวทางเดียวกับ Faure (1972) สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2554) และ สุมาลี สังข์ศรี

(2544) เป็นการศึกษาที่นำทุกแหล่งทรัพยากรมาบูรณาการเข้าด้วยกัน ส่วนในอีกแง่หนึ่ง อุดมเชยกิจวงศ์ (2551) ได้ให้นิยามว่าเป็นกระบวนการขยายขอบเขตการจัดการศึกษาในระบบ เป็นการเสริมสร้างบทบาทการศึกษาให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เป็นการปรับปรุงรูปแบบการศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของมนุษย์

ดังนั้นสรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่จำกัดเพศ วัย เป็นการยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามบริบทของตนเอง เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน พัฒนตนเองให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.3 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จากแนวคิด 4 เสาหลังการศึกษาของ UNESCO ที่เพิ่มโอกาสการขยายความรู้ เจตคติ และทักษะ รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก และวัตถุประสงค์ของการศึกษาตลอดชีวิตคือการให้ความรู้แก่คน ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเอง และสังคมที่อยู่รอบตัวอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กล่าวว่า เพื่อการพัฒนาบุคคลให้ถึงขีดสุดของความสามารถตั้งแต่เกิดจนตายเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตต้องมองแบบองค์รวม (Comprehensive View) ครอบคลุมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกด้าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น คุณลักษณะ 4 ประการของแนวคิดการเรียนรู้ (รักกิจ ศรีสินทร์, 2547) ได้แก่

1. มีมุมมองอย่างเป็นระบบ เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรอบแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วยรูปแบบต่างๆ ของการเรียนรู้ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
2. มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
3. มีแรงจูงใจที่จะเรียน ต้องมุ่งมั่นที่จะพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้ชี้แนะ
4. มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์เหล่านี้ อาจเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงชีวิตของ คน ๆ หนึ่ง

สิ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ต้องให้ความสำคัญในการกระจายโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และได้รับความรู้อย่างเต็มศักยภาพของคนนั้น ๆ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (2560 – 2579) ที่มีการดำเนินงานภายใต้แนวคิด “ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม” โดยวิธีการผลิตพัฒนากำลังคนการวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งต้องการพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะ บุคคลสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตได้ถึงขีดสุดความสามารถของตนเองตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตได้ จึงมีแนวทางที่มากมายที่สามารถทำให้เกิดเป็นการศึกษาตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย โดยเริ่มจากการให้ความรู้ในครอบครัว เพื่อน ผู้ที่ใกล้ชิดพบปะ มีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ช่วยกันสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เมื่อมีโอกาส หมั่นฝึกฝนเข้าร่วมช่องทางในการศึกษาใหม่ๆ เช่น ออนไลน์ เวิร์คช็อป ร่วมงานนิทรรศการ ตามความสนใจ หรือแค่การพูดคุยสัมภาษณ์ เป็นต้น ซึ่งไม่ได้เป็นสิ่งที่เรียนรู้ยาก แต่เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งทางตรง และทางอ้อมในชีวิตประจำวันของทุกคน

2.4 หลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

ได้มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้หลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิตไว้หลายท่านซึ่งสอดคล้องกันดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ระบุ 8 แก่นของหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย

หลักการที่ 1 ความต่อเนื่อง : การเรียนรู้ตลอดชีวิตพึงสร้างยุทธศาสตร์ทางการศึกษาในลักษณะองค์รวมให้แก่รัฐ โดยยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ที่การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องตลอดชีวิตของผู้เรียน ดังนั้นความคิดริเริ่มทางนโยบายจึงต้องครอบคลุมปัจเจกชนตั้งแต่ก่อนระดับวัยเรียน ระดับโรงเรียน ในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ชุมชน สถานประกอบการ ตลอดจนในทุกสถานที่และทุกรูปแบบ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากสาธารณชนซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อปวงชนให้เข้มแข็งขึ้น อีกทั้งระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนก็ต้องได้รับความสะดวกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

หลักการที่ 2 ความเสมอภาค : การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นภารกิจเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มาก ซึ่งความเสมอภาคและการบูรณาการเป็นหัวใจของนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยต้องมุ่งขยายโอกาสในการเรียนรู้ เพิ่มการมีส่วนร่วม และจัดอุปสรรคที่จะกีดกันประโยชน์อันเกิดจากการเรียนรู้ ต้องเคารพในวิธีการเรียนรู้ใด ๆ ที่ผู้เรียนได้เลือกใช้ นอกจากนั้นยังควรนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้เพื่อขยายหลักการแห่งความเสมอภาคและการ บูรณาการให้กว้างขวางออกไป

หลักการที่ 3 คนต้องมาก่อนโครงสร้าง : นโยบายและแนวปฏิบัติที่ดี พึงให้ความสำคัญกับผู้เรียนและการเรียนรู้ โดยจุดเน้นของนโยบายและแนวปฏิบัติควรอยู่ที่ตัวผู้เรียนและคุณภาพตลอดจนความหลากหลายของโอกาสในการเรียนรู้ที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียน ควรมีการให้บริการสารสนเทศ การแนะแนว และให้การสนับสนุนผู้เรียนเพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถเข้ามารับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสมของแต่ละคน โดยในการส่งเสริมให้การเรียนรู้ จะต้องประกันว่าภารกิจในส่วนของตนนั้นให้ความสำคัญกับคุณภาพของประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ได้รับการเปิดโอกาสอย่างเหมาะสม และผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น และบอกความต้องการของตนเองได้

หลักการที่ 4 หลากหลายทั้งในด้านหนทางและรูปแบบ : การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างและครอบคลุมทุกมิติของชีวิต และต้องตอบสนองความต้องการและจุดประสงค์อันหลากหลายของผู้คนด้วย ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนควรให้ความสำคัญทั้งในระดับบุคคลและส่วนรวม กระตุ้นผลสัมฤทธิ์ พลังความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ต่อยอดองค์ความรู้ สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีอิสระ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม

หลักการที่ 5 การเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ทุกหน่วยงานต้องรับผิดชอบในภารกิจนี้ร่วมกัน โดย

กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลัก และนโยบายรวมถึงแนวปฏิบัติของรัฐบาลก็ต้องได้รับการพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียด นอกจากนั้นรัฐควรพร้อมที่จะใช้อำนาจที่มีอยู่ด้วยการให้รางวัลและการลงโทษ เพื่อการสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้สำหรับปวงชน โดยปรับการจัดสรรเงินทุนและทรัพยากร กฎระเบียบ และการแทรกแซงตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับประสิทธิผลที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์ที่วางไว้

หลักการที่ 6 คุณภาพกับความยืดหยุ่น : คุณลักษณะที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการที่จะทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมายเห็นคุณค่า การจัดการศึกษาต้องมีคุณภาพ และมีความยืดหยุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบใหม่ ๆ ของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ต้องพึงระวังกับปัญหาการให้บริการที่ขาดความเหมาะสม คุณภาพต่ำ และไร้ความยืดหยุ่น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดสรรเงินทุนส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาตนในการปฏิบัติการสอน เพื่อให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน และปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้

หลักการที่ 7 การร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ : ส่งเสริมให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่การสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นโดยรู้จักการเรียนรู้ร่วมมือกันเพื่อผลในการดำเนินงานระดับท้องถิ่น ต้องครอบคลุมทุกฝ่ายที่มีสิทธิมีเสียงและมีผลประโยชน์อันชอบธรรม ควรมีการประสานเรื่องการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การตรวจสอบการให้บริการการเรียนรู้ รวมไปถึงการกำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติการร่วมกัน

หลักการที่ 8 ความรับผิดชอบ : พึงแบ่งปันความรับผิดชอบในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อปวงชนระหว่างฝ่ายต่าง ๆ รัฐควรเป็นผู้วางยุทธศาสตร์ภาพรวม และการจัดสรรทรัพยากรต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับหลักการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งการลงทุนในการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น เป็นภารกิจที่ทุกฝ่ายจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

สอดคล้องกับ สุนทร สุนันท์ชัย (2529) และ สุมาลี สังข์ศรี (2544) ให้หลักการของการศึกษาตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกันไว้ดังนี้ เป้าหมายสูงสุดคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สนับสนุน โอกาส แรงจูงใจ ความสามารถ ต้องจัดให้บุคคลสามารถวางแผนการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม และแหล่งวิชาที่มีอยู่ในสังคมได้ เป็นการผสมผสานทั้งแนวตั้งและแนวนอน กล่าวคือ แนวตั้งเปรียบได้กับช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย และแนวนอน คือ การพัฒนาทุกด้านในช่วงชีวิต การจัดการศึกษาเริ่มต้นจากบ้านเป็นอันดับแรกเป็นโรงเรียนแห่งแรกของชีวิต เพื่อวางรากฐานให้แก่บุคคลนั้น ๆ ในการศึกษาขั้นต่อไป ชุมชนเป็นแหล่งที่ 2 ที่มีความรู้ที่หลากหลาย เช่นสถานประกอบการโรงพยาบาล วัด สวนสาธารณะ โรงเรียน รัฐบาลมีบทบาทที่สามารถทำให้การศึกษาตลอดชีวิตเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม การศึกษาตลอดชีวิตต้องยืดหยุ่น และหลายหลายทั้งด้านเนื้อหา สื่อต่างๆ วิธีการ สภาพบริบทของบุคคล และระยะเวลา ตลอดจนถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้สามารถเผชิญกับปัญหาในชีวิต และสามารถพึงพา แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับที่ Knapper & Cropley (1991) และ

Skager(1978)ให้คำแนะนำว่า การจัดต้องเชื่อมโยงทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้หลักความเสมอภาค ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสเลือก เรียนตามศักยภาพ และความต้องการที่แท้จริงของตน ต้องบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตตาม บริบทของผู้เรียน เพื่อให้คิดเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความยืดหยุ่นตอบสนองต่อการเรียนรู้ และต้อง กระจายอำนาจให้กับชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้ สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้ให้แนวคิดว่สิ่งที่ต้อง คำนึงถึงเป็นสำคัญคือ เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย การได้ปริมาณและคุณภาพ แหล่งการเรียนรู้ และสื่อ ต่างๆ หลากหลาย เปิดกว้าง มีการร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน สร้างนิสัยการเรียนรู้จนกลายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

สำนักงานการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (2561) มีวิสัยทัศน์ให้ คนไทยมีโอกาสได้รับการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ 5 พันธกิจหลัก คือ

- 1) จัดการและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพ ให้ เหมาะกับทุกวัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อบริบททางสังคม และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิต
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนประสานเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้อื่น ในรูปแบบต่างๆ
- 3) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีดิจิทัลมาทำให้เกิดประสิทธิภาพ
- 4) พัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม การประเมินผลในทุก รูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน
- 5) พัฒนาศักยภาพและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (วันที่ 2 ก.พ. 2560) กล่าวถึงการจัดการศึกษาตลอดชีวิตว่า แนวทางการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอด ชีวิตจะต้อง

- 1) ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกัน
- 2) ปรับหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นสมรรถนะ สร้างมาตรการจูงใจให้ผู้มีศักยภาพสูงเข้ามาเป็น ครู
- 3) พัฒนาระบบประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

- 4) สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการขนาดกลางที่มีศักยภาพเข้าร่วมระบบ ทวิภาคี หรือสหกิจศึกษา
- 5) ขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ
- 6) จัดทำสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ และใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้เอกชน ผลิตสื่อการอ่านที่มีคุณภาพ/ราคาถูกลง
- 7) ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

สรุปว่า หลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการตามบริบทของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งมีหลักการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป ให้พร้อมด้วยความเท่าเทียม ไม่มีข้อจำกัด และยืดหยุ่น ให้ทางเลือกตามความเหมาะสม หลักในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตต้องเป็นในรูปแบบที่สอดคล้องกับเป้าหมาย เพื่อเอื้อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และประชาชนให้เท่าเทียมกันทุกภูมิภาคของประเทศ

2.5 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในทุกสังคม การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สถานที่ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น และสำคัญ ทักษะต่างๆอาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามยุคสมัย และสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ การจัดการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ เพื่อเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ทักษะเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ไม่มีที่สิ้นสุด สามารถแก้ไขปัญหา และสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข และสามารถพึ่งพาตนเองได้

ยุคสมัยที่ผ่านมา นักการศึกษาต่างประเทศหลายท่านได้เสนอทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่คล้ายและแตกต่างกันออกไป Cotton (1998) กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วยทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิพากษ์ ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการแก้ปัญหาต่างๆ ทักษะในการรับข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทักษะการวิจัย และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ Smith and Spurling (1999) กล่าวว่าทักษะต้องประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ ทักษะการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการรับข้อมูลต่างๆ และทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งตามมาด้วยทักษะมนุษยสัมพันธ์

ในขณะที่ European Commission(2000) กล่าวว่าทักษะด้านการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ก่อให้เกิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการรับสารและตีความ ความ สอดคล้องกับ Dong (2004) และ Hanewald (2012) เสนอว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรประกอบด้วย ทักษะการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ทักษะการรับสาร การสื่อสาร การวิพากษ์ ทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ Knapper (2006) อธิบายว่า ทักษะต่างๆควรประกอบด้วย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การเรียนรู้แบบนำตนเอง และการรับข่าวสารต่างๆ

นอกจากนี้นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในยุคปัจจุบันคือ ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างหลากหลาย

Adam (2007) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย 7 ทักษะคือ

1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง ของการเรียนรู้
3. ทักษะความสามารถในการอ่าน และเขียน
4. ทักษะการแสวงหาข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสะท้อนข้อมูล
5. ทักษะการจัดการตนเองและสภาพแวดล้อม ความสามารถในการวางแผนจัดการ กิจกรรม คำนวณเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุด
6. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ประสานความสัมพันธ์ ประนีประนอม
7. ทักษะด้านการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวได้ ทักษะต่างๆที่กล่าวมาทั้งหมดต้องมีความมั่นคงในอารมณ์เป็นพื้นฐาน เพื่อให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สอดคล้องกับ Bev Novek (2014) อธิบายถึงทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล มี 10 ข้อ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลอาจจะมีทั้ง 10 ข้อหรือไม่ครบ

1. ทักษะกลยุทธ์การค้นหา รู้วิธีกำหนดปัญหา จัดระเบียบข้อมูล และประเมินข้อมูลที่ค้นพบจากการเรียนรู้
2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การเรียนรู้ที่จะรับข้อมูล และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3. ทักษะการแก้ปัญหา วิธีการแก้ปัญหาอาจจะมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับการพิจารณาตามสถานการณ์ และบริบทรอบข้าง

4. ทักษะการคิดนอกกรอบ การแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นอาจเป็นวิธีการใหม่ที่ไม่เคยใครเคยทำมาก่อน

5. ทักษะการนำเสนอ สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างชัดเจน และเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถตีความได้

6. ทักษะการสื่อสาร ในสมัยปัจจุบัน โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และขณะเดียวกันถ้าใช้ผิดทางก็ยังสามารถทำลายสิ่งต่างๆได้ เราควรใช้เพื่อขยายความรู้ของตนเองให้กว้างขึ้น

7. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งการสื่อสารด้วยวาจา และการใช้วาจาอย่างเหมาะสม รวมถึงทักษะการฟัง การตั้งคำถาม และความรับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆ ควบคู่กับทักษะการจัดการตนเอง และการจัดการกับผู้อื่น

8. ทักษะการสร้างความมั่นใจ ต้องเชื่อมั่นว่าสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง และการแสวงหาโอกาสที่จำเป็นและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

9. ทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ทุกคนต้องฝึกการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้กลายเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

10. ทักษะการวางแผนโครงการ สามารถกำหนดระยะเวลา กิจกรรมที่ต้องทำ เพื่อการจัดการ และการกำหนดผลสำเร็จต่างๆ

Ramsey (2014) กล่าวไว้ใน TED Talk ว่าทักษะสำคัญ 3 ข้อที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ 1. ความอยากรู้ คือการตั้งคำถาม 2. การโอบอุ้ม คือการรับความเสี่ยงจากการลองผิดลองถูกในชีวิตประจำวัน และ 3. การสะท้อน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Borges (2018) เสนอแนะทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ 26 ทักษะคือ

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เป็นการเลือกรับข้อมูลที่เป็นจริงถูกต้อง

2. ทักษะการแก้ปัญหา มีการสังเคราะห์ วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เพื่อให้สามารถแก้ไขได้ให้หมดไป หรือมีอุปสรรคน้อยที่สุด

3. ทักษะด้านภาษา ยิ่งรู้ภาษาต่างชาติมากยิ่งขึ้น ก็ทำให้เราสามารถเข้าใจวัฒนธรรมต่างๆที่แตกต่าง และสามารถสร้างพัฒนาความรู้ใหม่มากยิ่งขึ้น

4. ทักษะทางคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ยิ่งมีทักษะมากเท่าใด ก็จะทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นเพราะในปัจจุบันแทบจะทำทุกอย่างได้โดยผ่านคอมพิวเตอร์

5. ทักษะด้านการสื่อสาร ปัจจุบันไม่ใช่แค่การสื่อสารแบบตัวต่อตัว แต่เป็นการสื่อสารกันทั้งทุกมุมโลก ข้อมูลต่างๆถูกเชื่อมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบยังมีทักษะทางการสื่อสารมากเท่าใดก็จะสามารถต่อรอง และได้รับความรู้ต่างๆที่เพิ่มขึ้น

6. ทักษะด้านการนำเสนอข้อมูลต่างๆ

7. ทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือการสามารถต่อรอง การสร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน การประนีประนอม การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

8. ทักษะการสื่อสารกับตัวเอง การเข้าในตัวเองเป็นเครื่องมือที่มีพลังอย่างยิ่งในการตรวจสอบความเข้าใจความคิดของตนเอง เพื่อการเรียนรู้และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การนำสิ่งใหม่ๆที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต

10. ทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ หรือแรงจูงใจ คือการรู้ตนเองว่าทำไมถึงต้องการทำสิ่งนั้น และพยายามทำให้สำเร็จอย่างไม่หยุดยั้ง

11. ทักษะการคิดบวก ถ้ามีทัศนคติที่ดีกับสิ่งที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นไปในด้านลบก็ตามจะทำให้เห็นคุณค่าของสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นเก็บไว้ใช้เป็นประสบการณ์ที่เกิดประโยชน์ต่อไป

12. ทักษะรักการอ่าน ทำให้สามารถแปลความข้อมูลต่างๆได้ลึกซึ้งและรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็ว

13. ทักษะด้านการเขียน การเขียนบ่อยๆทำให้สามารถขยายและต่อยอดความคิดให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

14. ทักษะในการแสวงหาวิธีการเรียนรู้ที่ถนัดของตนเอง ซึ่งแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

15. ทักษะการตั้งเป้าหมาย เพื่อให้ถึงเป้าหมายนั้นๆอย่างมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

16. ทักษะการร่วมมือ หมายถึงการทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเป็นทีม

17. ทักษะการไขว่คว้าโอกาสต่างๆ ที่เข้ามาให้เกิดประโยชน์

18. ทักษะการเป็นพลเมืองที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เช่นการรู้ระบบการปกครองพื้นฐาน การรู้กฎหมายพื้นฐาน เป็นต้น

19. ทักษะความเป็นผู้นำ เริ่มจากการเป็นผู้นำตนเองในการวางแผน และทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน และค่อยขยายไปร่วมกับผู้อื่น

20. ทักษะการเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ที่จะทำให้ระบบต่างๆ พัฒนียงขึ้น

21. ทักษะทางการเงิน มีการวางแผนในระยะยาว

22. ทักษะในการให้คำปรึกษา และการสอน อาจเริ่มจากคนที่ต้องการความช่วยเหลือจากคุณก่อน

23. ทักษะการปรับตัว คือการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องประสบเจอในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ปรับที่จะทำสิ่งใหม่ๆที่ไม่เคยทำมาก่อน

24. ทักษะการมีสุขภาพดี ใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาทในการรักษาสุขภาพ

25. เทคนิคการสร้าง และสะสมเพิ่มพูนความรู้ การขยัน กระตือลือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆตลอดเวลาไม่ว่าทางใดก็ตาม

26. เทคนิคการทำตนเองให้อ่อนวัยอยู่เสมอ หมายถึงไม่มีผู้ใดแก่เกินเรียน ไม่ว่าเราอายุเท่าไรก็ตามเราจะต้องเรียนรู้ตลอดเวลา

สนับสนุนความคิดเห็นของ Crockett(2018)ให้ข้อเสนอแนะว่าทักษะที่ทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตประสบความสำเร็จมี 9 ทักษะ คือ

1. ทักษะความรู้เบื้องต้นคอมพิวเตอร์ เพราะในปัจจุบันเป็นยุคที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสาร สืบค้นข้อมูลสำคัญ ทำงานชิ้นงานต่างๆ
2. ทักษะการอ่าน คือ อ่านเร็ว และจับใจความได้ครบถ้วน
3. ทักษะการจัดการเวลา
4. ทักษะการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีการฝึกหัดสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง
5. ทักษะด้านการเงิน การจัดการการเงินทั้งในเวลาระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้ใช้เงินได้อย่างคุ้มค่าที่สุด
6. ทักษะการเจรจาต่อรอง ทั้งในด้านส่วนตัวในชีวิตประจำวัน และในด้านการทำธุรกิจ
7. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด
8. ทักษะการเขียน เช่นการเขียนใบสมัครงาน
9. ทักษะการสืบค้นข้อมูล

นักการศึกษาไทยหลายท่านได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้ สุบิน ไชยยะ และคณะ (2558)กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 3 ทักษะหลัก 10 ทักษะย่อย คือ

- 1.ทักษะการคิด (Thinking Skills) ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย คือ 1.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ 1.2 ทักษะการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ 1.3 ทักษะการคิดคำนวณ 1.4 ทักษะการคิดแก้ปัญหา

2.ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย 2.1 ทักษะการเรียนรู้สารสนเทศ 2.2 ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2.3 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการมีมนุษยสัมพันธ์ 2.4 ทักษะการวิจัย

3.ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 2 ทักษะย่อย 3.1 ทักษะด้านสารสนเทศ 3.2 ทักษะด้านการสื่อสาร

นอกจากนี้นักการศึกษาไทยได้กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตดังนี้

อาชัญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ เพื่อการเท่าทันในกระแสของสังคมสารสนเทศ 4 ลักษณะ คือ

1. ทักษะการเรียนรู้สารสนเทศและการสื่อสาร
2. ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ การคิดระบุปัญหา การคิดที่เป็นระบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. ทักษะปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือ และการชี้นำตนเอง
4. ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมนี้ อยู่ยอดสุดเป็นหัวใจของทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ซึ่งหมายถึงการคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญ
2. ด้านการสื่อสาร และความร่วมมือ ซึ่งหมายถึงการสื่อสารอย่างซับซ้อน
3. ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งหมายถึง การประยุกต์ใช้จินตนาการ และการประดิษฐ์

อาชัญญา รัตนอุบล (2562) กล่าวเพิ่มเติมว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ 16 ทักษะ

1. ทักษะความคิดสร้างสรรค์
2. ทักษะการแก้ไขปัญหา
3. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์
4. ทักษะความเป็นผู้นำ
5. ทักษะการสื่อสาร
6. ทักษะการทำงานร่วมกัน

7. ทักษะการจัดการข้อมูล
8. ทักษะการปรับตัว
9. ทักษะความอยากรู้
10. ทักษะการสะท้อนคิด
11. ทักษะการคิดคำนวณ
12. ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
13. ทักษะการวิจัย
14. ทักษะด้านภาษา
15. ทักษะการแสวงหาความรู้
16. ทักษะชีวิตและการทำงาน

ประเทศไทยได้บรรจุทักษะต่างๆ ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต กล่าวคือได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะดังต่อไปนี้

- 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)
- 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skill) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นักการศึกษาในแต่ละยุคกล่าวถึง มีความเหมือนกัน และไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งแวดล้อมโลกในเวลานั้นๆ แต่

จุดเน้นจุดเดียวกันคือ กระบวนการ ความชำนาญที่นำมาซึ่งการแสวงหาความรู้อย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพ และไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อนำความรู้ต่างๆ มาตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทสังคมปัจจุบันที่เป็นอยู่ เพื่อให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.6 แนวคิด กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในยุคสมัยปัจจุบัน กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีมากมายหลายรูปแบบให้เลือกใช้ตามความถนัด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมผ่านระบบดิจิทัล หรือกิจกรรมแบบพื้นฐานไม่ผ่านระบบดิจิทัล นักการศึกษารุ่นใหม่หลายท่านได้แบ่งรูปแบบของกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป

Crockett (2018) กล่าวถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมี 6 รูปแบบคือ

1. กิจกรรมเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของบทเรียน คือผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยไม่มีข้อจำกัด กิจกรรมเหล่านี้ต้องฝึกให้มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอิสระในการกระทำ และสามารถช่วยผู้อื่นได้ด้วย
2. กิจกรรมที่เปลี่ยนความผิดพลาดให้เป็นโอกาส การเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดในอดีต เพื่อหาแนวทางและวิธีการใหม่ๆ และนำไปสู่การตระหนักในข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นตามมา
3. การใช้เครื่องมือต่างๆช่วยในการเรียนรู้ เนื่องจากแต่ละคนจะมีรูปแบบการเรียนรู้ และความถนัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้
4. กิจกรรมที่แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ และมุมมองที่แตกต่าง
5. การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จะช่วยในเรื่องทักษะทางอารมณ์ และสังคม การพยายามสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ และการเข้าใจในสิ่งที่ตนเองทำอยู่
6. กิจกรรมตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนของตนเอง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อความสำเร็จ

สอดคล้องกับ Leyden (2019) กล่าวว่า กิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจ จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้เสนอกิจกรรมทั้งสิ้น 10 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมการอ่าน การอ่านทั้งทางตรงคือตั้งใจอ่านสิ่งนั้น และทางอ้อมคือพบเจอโดยบังเอิญทำให้เรามีการรอบรู้ที่กว้างขึ้น
2. กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะมนุษยสัมพันธ์ ยิ่งรู้จักคนมาก ก็ยิ่งมีโอกาสที่จะได้

เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งทางตรง และทางอ้อม

3. การสอนผู้อื่น การสอนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นครู แต่อาจจะเป็นการสอนในสิ่งต่างๆ ที่พบเจอในชีวิตประจำวันโดยบังเอิญ ไม่ได้ตั้งใจ ให้แก่ผู้อื่น เป็นการย้ำความรู้ต่างๆ ให้กว้าง และแน่นยิ่งขึ้น อีกทั้งยังอาจทำให้เราได้ประสบการณ์บางอย่างจากผู้ที่เราสอนเพิ่มเข้ามา

4. การจดหัวข้อเรียงลำดับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ทำให้สามารถเลือกแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ และไม่ลืมเรื่องที่จะต้องค้นคว้าในลำดับต่อไป

5. ควรเริ่มทำโปรเจกต์ต่างๆ เป็นการวางแผนวิเคราะห์ขั้นตอนในสิ่งที่ทำไปแล้ว ทำอยู่ และจะทำในขั้นต่อไป

6. ใช้ทรัพยากรรอบตัวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาจจะได้เทคนิคใหม่ๆ ที่สามารถต่อยอดความรู้ในระดับสูงขึ้นต่อไป

7. ทดลองวิธีการเรียนใหม่ๆ ที่ไม่คุ้นเคย การเริ่มลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยทำ อาจเกิดการเรียนรู้หลากหลายขึ้น ที่จะใช้เป็นทางเลือกต่างๆ ในการเรียนรู้สิ่งอื่นต่อไปในอนาคต

8. กิจกรรมเรียนร่วมกับผู้อื่น อาจเป็นส่วนหนึ่งของคอร์สเรียนออนไลน์ เข้าร่วมอบรม ทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้ได้ความรู้ใหม่ๆ มากมาย นอกจากนี้เป็นการได้ทักษะมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม ในทางอ้อม

9. หากิจกรรมใหม่ๆ ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

10. กิจกรรมทำแผนจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อจะได้ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้ประสบความสำเร็จ

2.7 องค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นักการศึกษาหลายท่าน และองค์กรต่างๆ กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทความสำคัญของหลักที่ใช้เป็นวัตถุประสงค์

European Communication (อ้างถึงใน Marjan and Askan ,2012) เสนอว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ

1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความต้องการข้อมูลเชิงลึกในฐานการเรียนรู้ทางสังคม
3. มีทรัพยากรที่เพียงพอ
4. เอื้อให้เกิดโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้
5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้
6. ความมุ่งมั่นที่ดี

อีกมุมหนึ่ง UNESCO (1987) ได้เสนอองค์ประกอบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายใต้โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องไว้ 6 รูปแบบ คือ

1. การจัดการศึกษาหลังจากการรู้หนังสือ
2. การจัดการศึกษาเพื่อเทียบโอน
3. การจัดการศึกษาเพื่อการมีรายได้
4. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต
5. การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความสนใจของบุคคล
6. การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอนาคต

อีกด้านหนึ่งขององค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ ด้านสภาพแวดล้อม นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นว่า

Savage (2010) เสนอว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนในด้านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียน ในแง่การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้เรียน

Kennedy (2011) เสนอว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 จำต้องปรับปรุงโครงสร้างด้านเทคโนโลยีของโรงเรียน ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน

นอกจากนี้นักการศึกษาไทยหลายท่านได้อธิบายในความหมายที่แตกต่างกันออกไป

ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2558) อธิบายว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติจากการทำงานจริง

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557) ได้เสนอแตกต่างออกไปในด้านหลักการสอนของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียน จะต้องมีการสอนแบบเน้นปัญหา กรณีศึกษา มีการวิจัย เน้นโครงการ เน้นผลงาน เน้นการทำงาน และเน้นการตกผลึก

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 ครูจะไม่ตั้งตนเป็นผู้รู้ ที่จริงต้องมีพอสสมควร และสิ่งสำคัญคือ ไม่ควรพยายามสอนสาระให้เด็ก แต่ควรที่จะให้เด็กค้นเอง เพื่อเขาจะได้เรียนรู้วิธีค้น วิธีเลือกเพื่อเอามาปรับใช้ และครูก็ต้องเรียนรู้พร้อมกับเพื่อนครูด้วยกัน

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า หลักในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีสมาธิกับการเรียนรู้ การจัดห้องเรียนให้มีคุณสมบัติ 4 ประการคือ มีประโยชน์ใช้สอย มีความรู้สึกสบาย ดึงดูดให้เข้าห้องเรียน และช่วยสร้างแรงบันดาลใจ

ดังนั้น องค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิตของบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจมีความเหมือนกันและความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์หลักที่ระบุไว้ว่าต้องการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านใด จึงเป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตลอดในบริบทของสภาพแวดล้อม

2.8 พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.8.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

หมวดที่ 1 มาตราที่ 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสารและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ 3 มาตราที่ 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 1) การศึกษาในระบบเป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

หมวดที่ 4 มาตราที่ 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ

เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบอบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ความรู้ทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

หมวดที่ 4 มาตราที่ 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

1. แผนยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กล่าวว่าการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัย สำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของการรู้คุณค่า ความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และ มีสุขภาวะที่ดี

8.8.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 จัดทำขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อเป็นแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางการศึกษา โดยแนวคิดต่างๆ ประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for education) และยึดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues)

- เป้าหมายด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) 3Rs คือการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น 8Cs คือ 1.การคิดอย่างมีวิจารณญาณทักษะการแก้ปัญหา 2.ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3.ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมและกระบวนทัศน์ 4.ทักษะความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5.ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ

และการรู้เท่าทันสื่อ 6.ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร 7.ทักษะด้านอาชีพ 8.ทักษะการเรียนรู้ และความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม

พันธกิจ 1.การพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษา ที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 2.พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3.สร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ โยงสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุข และพอเพียง 4. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อการก้าวข้ามกับดักรัฐบาลรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน ให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต्योंวาทศาสตร์คุณธรรมและสังคม 4.0

ตอนที่ 3 ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อเด็กในสถานสงเคราะห์

เด็กในสถานสงเคราะห์จัดได้ว่าเป็นเด็กด้อยโอกาสทางด้านครอบครัว จำเป็นต้องเข้ามาใช้บริการจากสถานสงเคราะห์ ซึ่งเป็นอีกบริบทหนึ่งของสภาพแวดล้อมทางสังคม ดังนั้นส่งผลให้ขาดโอกาสทางประสบการณ์ด้านต่างๆ การจัดกิจกรรมของสถานสงเคราะห์เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะต้องมีกระบวนการทำให้เด็กเหล่านี้ได้เกิดประสบการณ์ด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมที่สุด เพราะเมื่อเด็กอายุครบกำหนดที่ต้องย้ายออกไปจากสถานสงเคราะห์เพื่อไปใช้ชีวิตในสังคม สภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากในสถานสงเคราะห์ เด็กเหล่านี้จะต้องสามารถบริหารแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง สามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ดำรงตนอยู่ในกฎระเบียบของสังคม มีคุณธรรม และสามารถนำตนเองศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไปได้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตขึ้นพื้นฐาน บรรจุไว้ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579 มุ่งพัฒนาเด็กให้มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย (3Rs8Cs) สามารถประเมินพฤติกรรมได้ 3 ด้าน คือ 1.พุทธิพิสัย คือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับสติปัญญา การรู้คิด 2.จิตพิสัย คือพฤติกรรมทางด้านจิตใจ ทศนคติซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ต้องเกิดจากการใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังให้ผู้เรียน และ 3. ทักษะพิสัย คือพฤติกรรมที่บอกถึงความสามารถในการปฏิบัติงาน ความคล่องแคล่วชำนาญ

เด็กจากสถานสงเคราะห์ทุกคนจะได้รับการส่งเสริม ทักษะ 3Rs8Cs จากการเรียนที่โรงเรียน ในหลักสูตรปกติ ซึ่งถ้าสถานสงเคราะห์ที่ไม่มีโรงเรียนอยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กเหล่านี้จะถูกส่งไปเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับสถานสงเคราะห์ และเมื่อกลับจากโรงเรียนสถานสงเคราะห์จะใช้เวลาว่างหลัง เลิกเรียน และเวลาในวันเสาร์อาทิตย์จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมทักษะนอกเหนือจากหลักสูตรใน โรงเรียนให้แก่เด็ก แต่เนื่องจากบริบทของสถานสงเคราะห์แต่ละแห่งแตกต่างกัน จึงทำให้กิจกรรม ต่างๆที่จัดแตกต่างกันออกไป

ผู้วิจัยสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จากแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตนำเสนอโดย Cotton (1998) , European Commission (2000) , Adam (2007), Crockett (2018) และ Borges (2018)ดังนี้

แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579	Cotton (1998)	European Commission (2000)	Adam (2007)	Crockett (2018)	Borges (2018)	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์
1.การอ่านออก (Reading) -อ่านจับใจความได้ ครบถ้วน -สรุปใจความสำคัญจาก การอ่านได้			1.การอ่าน	1.ทักษะการอ่าน - อ่านเร็ว - จับใจความได้ครบถ้วน	1.ทักษะการอ่าน	1.ทักษะการอ่าน - การอ่านได้เร็ว และจับใจความได้ครบถ้วน - สามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน
2.เขียนได้ (Writing) - สื่อสารด้วยภาษาเขียน ได้ และเรียบเรียงใจความ ได้สละสลวย - การใช้ภาษาเขียนอย่าง เหมาะสม			2.การเขียน	2.ทักษะการเขียน - การเขียนใบสมัครงาน - การเขียนในการสื่อ ความหมายทางด้านบวก	2.ทักษะการเขียน	2.ทักษะการเขียน - สามารถสื่อสารได้โดยการเขียน สามารถเรียบ เรียงให้ได้ใจความสละสลวย - การใช้ภาษามีความเหมาะสม และเป็นไปใน ด้านบวก
3.การคิดเลขเป็น (Arithmetics) - คำนวณรวดเร็ว และ ถูกต้องแม่นยำ	1.ทักษะการคิด คำนวณ	1.ทักษะการคิด คำนวณ				3.ทักษะการคิดเลข คำนวณ - การคิดเลขได้คล่องแคล่ว ถูกต้องและแม่นยำ
4.ทักษะด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem Solving) - สามารถคิดโดยใช้ เหตุผล - ทาริวิธีที่เหมาะสมที่สุด ในการแก้ปัญหา	2.ทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และถาวรวิพากษ์ 3.ทักษะการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ทักษะในการรับ ข้อมูลสารสนเทศ ต่าง ๆ				3.ทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างมี วิจารณญาณ 4.ทักษะการแก้ปัญหา จากการสังเคราะห์ วิเคราะห์	4.ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการ แก้ปัญหา - สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เลือกที่จะรับ ข้อมูล - เลือกวิธีเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเหมาะสม - รู้จักเชื่อมโยงข้อมูล ไปสู่การตัดสินใจเลือก วิธีการแก้ปัญหา ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และเหมาะสมกับสถานการณ์
5.ทักษะด้านการ สร้างสรรค์และ	4.ทักษะความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	2.ทักษะความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์			5.ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	5.ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่กับความรู้

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579	Cotton (1998)	European Commission (2000)	Adam (2007)	Crockett (2018)	Borges (2018)	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์
นวัตกรรม (Creativity and Innovation) - สร้างสรรค์นวัตกรรม ใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ และต่อยอดจากความรู้ เดิม						เดิม - เกิดความคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ และ สามารถสร้างสรรค์ผลงาน - สามารถยอมรับสิ่งใหม่ๆ และเสนอความคิดเห็นที่ ต่อยอดความรู้เดิม
6.ทักษะด้านความ เข้าใจด้านวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) - ปรับตัว และยอมรับใน ความแตกต่างของ วัฒนธรรม ให้อยู่รอด ประนีประนอม			3.การจัดการตนเอง และสภาพแวดล้อม		6.ทักษะการมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น - ตีความ สร้างความเข้าใจ อันดี แก้ไขปัญหาความ ขัดแย้ง	6.ทักษะด้านความเข้าใจด้านวัฒนธรรม ต่าง กระบวนทัศน์ - การรู้จักปรับตัว การยอมรับในวัฒนธรรมอื่น - มีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางความ เชื่อและวัฒนธรรม - เรียนรู้จากความคิดต่างจากตน ยอมรับ และให้ เกียรติประนีประนอม - นำมาปรับผสมผสานเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็น ประโยชน์
			4.มนุษยสัมพันธ์ ความสามัคคีในการ อยู่ร่วมกับคนอื่นใน สังคม - ประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ประสาน ความสัมพันธ์ ประนีประนอม	3.ทักษะการเจรจา ต่อรอง - ประสาน ทำงานที่ได้รับ มอบหมาย รักษาหน้าที่ ด้วยความสัมพันธ์อันดีกับ เครื่องช่วยอื่นๆ สร้าง ความเข้าใจเชิงบวก ทั้งใน ด้านส่วนตัวใน ชีวิตประจำวัน และใน ด้านการทำธุรกิจ	7.ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	7.การร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น - การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีขึ้นในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น เครื่องช่วยอื่นๆ สามารถ - สร้างความเข้าใจอันดีได้ตรงกัน และร่วมแสดง ความคิดเห็น เพื่อสร้างสรรค์ในด้านบวก - ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และรักษาหน้าที่
8.ทักษะด้านการ สื่อสาร สารสนเทศ	5.ทักษะด้าน เทคโนโลยี	3.ทักษะการรับสาร และตีความ	5.การสื่อสาร		8.ทักษะภาษา 9.ทักษะการสื่อสาร	8.ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการ รู้เท่าทันสื่อ

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579	Cotton (1998)	European Commission (2000)	Adam (2007)	Crockett (2018)	Borges (2018)	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์
และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) - ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างเหมาะสม - รู้เท่าทันในการใช้ เทคโนโลยี ไม่ถูกหลอก - นำเสนอสิ่งต่างๆ เพื่อสื่อ ความหมาย	สารสนเทศ				10.ทักษะการนำเสนอ ข้อมูลต่างๆ	- สามารถสื่อสารได้ทั้งการพูดและเขียน สามารถ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบคำถาม กับผู้อื่น - นำเสนอสิ่งต่างๆ ได้สามารถถ่ายทอดข้อมูลให้ เข้าใจง่าย - รู้เท่าทันสื่อ ไม่ถูกหลอก และใช้เทคโนโลยีได้ อย่างเหมาะสม
9.ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) - ใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน - สามารถใช้เทคโนโลยี ด้านต่างๆ ในการสื่อสาร - รู้เท่าทันเทคโนโลยี				4.ทักษะความรู้ เบื้องต้นคอมพิวเตอร์ - ใช้คอมพิวเตอร์ในการ สื่อสาร สืบค้นข้อมูล สำคัญ ทำงานชิ้นงาน ต่างๆ 5.ทักษะการสืบค้น ข้อมูล	11.ทักษะคอมพิวเตอร์	9.ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร - สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล การทำงาน และการสื่อสารได้อย่างเป็น ประโยชน์ ถูกต้องเหมาะสม
10.ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skill) - ใฝ่รู้ แสวงหาทักษะ ต่างๆ - แสวงหาทักษะในการ ประกอบอาชีพ	6.ทักษะการเรียนรู้ แบบน้ำตนเอง 7.ทักษะการวิจัย	4.ทักษะการเรียนรู้ แบบน้ำตนเอง	6.การกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการเรียนรู้ 7.การแสวงหาความรู้ แบบเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสะท้อน ข้อมูล	6.ทักษะการเรียนรู้ อย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ - มีการฝึกพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพของ ตนเอง	12.ทักษะการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง 13.ทักษะการ ตั้งเป้าหมาย ทักษะการใจความ โอกาส 14.ทักษะความเป็น	10.ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ - สามารถประกอบอาชีพ แสวงหาทักษะต่างๆ ใน การประกอบอาชีพ - นำตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ความรู้ อย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579	Cotton (1998)	European Commission (2000)	Adam (2007)	Crockett (2018)	Borges (2018)	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์
					ผู้นำ และการวางแผน ทักษะการเสริมสร้าง และฟื้นฟูความรู้ และไม่หยุดเรียนรู้ 15.ทักษะการคิดด้าน บวก มองด้านดีของแค่ ละสถานการณ์อย่างมี คุณค่า	
11.ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) - มีจิตสาธารณะ - มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ - ยึดหลักคุณธรรมในการ ดำเนินชีวิต				7. ทักษะด้าน สุขภาพจิต และการ จัดการกับความเครียด - เข้าใจอารมณ์ความรู้สึก - สามารถควบคุม พฤติกรรมที่แสดงออกมา - มีวิธีการเลือกทำ กิจกรรมที่ทำให้ตนมี ความสุข 8.ทักษะการจัดการ เปลี่ยนแปลง และ สามารถปรับตัวได้ โดย มีความมั่นคงทาง อารมณ์เป็นพื้นฐาน	11.ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม - มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ - มีคุณธรรมในการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่างในชีวิต	
				7. ทักษะด้าน สุขภาพจิต และการ จัดการกับความเครียด - เข้าใจอารมณ์ความรู้สึก - สามารถควบคุม พฤติกรรมที่แสดงออกมา - มีวิธีการเลือกทำ กิจกรรมที่ทำให้ตนมี ความสุข 8.ทักษะการจัดการ เปลี่ยนแปลง และ สามารถปรับตัวได้ โดย มีความมั่นคงทาง อารมณ์เป็นพื้นฐาน	16.ทักษะการสื่อสารกับ ตนเอง เข้าใจตนเอง 17.ทักษะสร้างแรง บันดาลใจ 18.ทักษะการให้ คำปรึกษา	12.ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับ ความเครียด - อธิบายอารมณ์ของตนเองและแสดงความรู้สึกใน สถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม - สามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกในสถานการณ์ ต่างๆ ได้ - เลือกกิจกรรมที่ทำให้ตนเองผ่อนคลายมีความสุข อย่างเหมาะสม
				8.ทักษะการจัดการ เวลา - วางแผนเรื่องเวลาอย่าง เหมาะสม และจัดการ ต่างๆเสร็จสิ้นตามเวลาที่ กำหนด		13.ทักษะในการจัดการเวลา - สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ อย่าง เหมาะสม - สามารถทำสิ่งต่างๆได้เสร็จตามเวลาที่วางไว้ - การปรับตัวให้มีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว ในบริบท ต่างๆ
				9.ทักษะด้านการเงิน	19.ทักษะการเงิน	14.ทักษะด้านการเงิน

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579	Cotton (1998)	European Commission (2000)	Adam (2007)	Crockett (2018)	Borges (2018)	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์ - การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้น และระยะยาว
--	---------------	----------------------------------	-------------	-----------------	---------------	--

ศาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ILALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

นอกจากนี้การวิเคราะห์เอกสาร และสื่อประเภทเอกสาร บทความ งานวิจัย จากสื่อต่างๆ ที่
อยู่ในระหว่างปี พ.ศ.2542 – 2562 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 20 รายการ สามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปได้ว่า ผู้วิจัยสังเคราะห์ผู้วิจัยสังเคราะห์ความสอดคล้องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ทั้งสิ้น 14 ทักษะ คือ

1. ทักษะการอ่าน หมายถึง การอ่านได้เร็ว และจับใจความได้ครบถ้วน สามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน

2. ทักษะการเขียน หมายถึง สามารถสื่อสารได้โดยการเขียน สามารถเรียบเรียงให้ได้ใจความลึกซึ้ง การใช้ภาษามีความเหมาะสม และเป็นไปในด้านบวก

3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ หมายถึง การคิดเลขได้คล่องแคล่ว ถูกต้องและแม่นยำ

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา หมายถึง สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ เลือกที่จะรับข้อมูล เลือกวิธีเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเหมาะสม รู้จักเชื่อมโยงข้อมูล ไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และเหมาะสมกับสถานการณ์

5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาใหม่กับความรู้เดิมเกิดความคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ และสามารถสร้างสรรค์ผลงาน สามารถยอมรับสิ่งใหม่ๆ และเสนอความคิดที่ต่อยอดความรู้เดิม

6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ หมายถึง การรู้จักปรับตัว การยอมรับในวัฒนธรรมอื่น มีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม เรียนรู้จากความคิดต่างจากตน ยอมรับ และให้เกียรติประนีประนอม นำมาปรับผสมผสานเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์

7. การร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครือข่ายอื่นๆ สามารถ สร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน และร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างสรรค์ในด้านบวก ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และรักษาหน้าที่

8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง สามารถสื่อสารได้ทั้งการพูดและเขียน สามารถอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบคำถามกับผู้อื่น นำเสนอสิ่งต่างๆโดยสามารถถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจง่าย รู้เท่าทันสื่อ ไม่ถูกหลอก และใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล การทำงาน และการสื่อสารได้อย่างเป็นประโยชน์ ถูกต้องเหมาะสม

10. ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ หมายถึง สามารถประกอบอาชีพ แสวงหาทักษะต่างๆในการประกอบอาชีพ นำตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องโดยการเฝ้าหาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ

11. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมในการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่างในชีวิต

12. ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด หมายถึง อธิบายอารมณ์ของตนเอง และแสดงความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เลือกกิจกรรมที่ทำให้ตนเองผ่อนคลายมีความสุขอย่างเหมาะสม

13. ทักษะในการจัดการเวลา หมายถึง สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ อย่างเหมาะสม สามารถทำสิ่งต่างๆได้เสร็จตามเวลาที่วางไว้ การปรับตัวให้มีความคล่องแคล่ว ว่องไว ในบริบทต่างๆ

14. ทักษะด้านการเงิน หมายถึง การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ตอนที่ 4 แนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบ

4.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ หรือ Model มีความหมายที่หลากหลายตามพจนานุกรมต่างๆ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน นิยามว่า รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ ส่วนพจนานุกรม NECTEC's Lexitron Dictionary นิยามว่า แบบ รูปร่าง โครง แบบอย่าง และต้นแบบ

นักการศึกษาและนักวิชาการต่างประเทศหลายท่านได้อธิบายความหมายของ “รูปแบบ” หรือ model ไว้ดังนี้

Good (1973) นิยามว่า รูปแบบคือระบบ วัตถุ กระบวนการ ที่ใช้แทนสิ่งต่างๆ โดยคงลักษณะทุกส่วนไว้

Bardo and Hardman (1982) อธิบายว่า เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ไม่ได้มีข้อกำหนดที่ตายตัวในด้านขององค์ประกอบ รายละเอียด แต่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบว่าจะอธิบายในสิ่งใด

Steiner (1988) ให้ความหมายว่า วัตถุหนึ่งที่คล้ายกับวัตถุอีกสิ่งหนึ่ง และสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Models)
2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Models) แยกย่อยเป็น 2 ประเภท คือ 2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Keeves (1988) นิยามว่า เป็นแบบแผนโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

Husen and Postlethwaite (1994) นิยามว่า โครงสร้างเพื่อใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ที่สร้างมาจากเหตุการณ์ ด้วยวิธีอุปมาอุปไมย หรือมาจากทฤษฎี

นอกจากนี้ ได้มีการนิยามที่แตกต่างออกไป รูปแบบ หมายความว่า แผน แบบแผน หรือชุดของความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นจากความจริงที่ปรากฏ และสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือโครงสร้างต่างๆ รูปแบบใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้สร้าง คาดคะเนสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยแต่ละตัวแปรจะมีองค์ประกอบ ลักษณะสำคัญต่างๆ ของโครงสร้างหรือกระบวนการ จึงสามารถใช้ประโยชน์จากรูปแบบในการตั้งสมมติฐานงานวิจัย และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารองค์ประกอบ และกระบวนการต่างๆ (Miller P.McC and M.J.Wilson,1983; Joyce and Weil, 1986; Corsini,1983)

นักการศึกษาและนักวิชาการของประเทศไทยได้อธิบาย “รูปแบบ” ไว้หลายท่าน

สมาน อัสวภูมิ (2537) นิยามว่า แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน ของปรากฏการณ์ต่างๆ เพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ใช้ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น หรือใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

อุทุมพร จามรมาน (2541) ให้ความหมายว่า โครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างหน่วยต่างๆ ตัวแปรต่างๆ รูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่า 1 มิติ หลายตัวแปร และต้องมีความเกี่ยวข้องกันเป็นเหตุผลซึ่งกันและกัน

อุทัย บุญประเสริฐ (2546) ให้ความหมายว่า ตัวแบบ หรือแบบจำลองที่สะท้อนภาพหรือปรากฏการณ์ หรือสภาพที่เป็นนามธรรม ที่เจ้าของแบบจำลองจัดทำขึ้น ใช้เป็นตัวแทนเพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือแสดงองค์ประกอบที่สำคัญๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กระบวนการใดกระบวนการหนึ่งที่ช่วยให้สามารถเข้าใจแนวความคิด เข้าใจหลักการ กระบวนการ หรือกระบวนการทัศนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ช่วยให้เข้าใจง่าย และเห็นถึงองค์ประกอบสำคัญๆ ได้ง่ายและชัดเจน

ทิตนา แคมมณี (2548) อธิบายว่า เป็นเครื่องมือทางความคิด ที่ใช้ในการหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น สร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ การอุปมาอุปไมย ทฤษฎี หลักการต่างๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรม แผนภาพ ช่วยให้สามารถสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้ รูปแบบ หมายความว่าโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างหน่วยต่างๆ หรือตัวแปรต่างๆ หรือสมการทางคณิตศาสตร์ เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม โดยรูปแบบจะมีมิติมากกว่า 1 มิติ หลายตัวแปรซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หรือมีเหตุผลซึ่งกันและกัน อาจแสดงออกมาเป็นคำอธิบาย แผนผัง แผนภาพ ตาราง ไดอะแกรม ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ เรื่องราว ประเด็นต่างๆ อย่างกระชับ ภายใต้หลักการที่มีระบบให้ผู้อื่นได้เข้าใจ (อุทุมพร จามรมาน,2541; เยาวดี วิบูลย์ศรี,2544; ทิศนา ขัมมณี,2545; บุญส่ง หาญพานิช ,2546; รัตนะ บัวสนธ์,2552)

สรุปว่า รูปแบบ คือการจำลองความคิดที่เป็นนามธรรม ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นหลักการองค์ประกอบ ขั้นตอน ที่มีความสัมพันธ์ เป็นเหตุเป็นผล โดยมีการนำเสนอในลักษณะต่างๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย และชัดเจน

4.2 ประเภทของรูปแบบ

ได้มีผู้เสนอความคิดเรื่องประเภทของรูปแบบไว้หลากหลาย ซึ่งมีจุดเหมือนและต่างกัน ดังนี้ Smith and others (1980) เสนอว่ารูปแบบแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model)

- 1.1 รูปแบบคล้ายจริง ตัวอย่างเช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นลงเสือ
- 1.2 รูปแบบเสมือนจริง เช่น การทดลองต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง

2.รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model)

- 2.1 รูปแบบข้อความ หรือเชิงคุณภาพ คือข้อความในการอธิบาย พรรณนาต่างๆ
- 2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ หรือเชิงปริมาณ เช่น โปรแกรมเชิงเส้น สมการต่างๆ

Keeves (1998) เสนอรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1.รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลักการเปรียบเทียบให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพ และข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม

2.รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ใช้ภาษาในการอธิบาย อาจใช้แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อชี้ให้เห็นองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ต่างๆ จุดอ่อนคือขาดความชัดเจน ยากแก่การทดสอบ

3.รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ตัวแปร โดยใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น เช่นการวัด ประเมินผลการศึกษา

4.รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) ใช้กับตัวแปรที่มีความซับซ้อน จะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง ที่แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร จากการรวบรวมในสภาพที่จริง มี 2 ลักษณะ คือ 1.เส้นเดียว เป็นความสัมพันธ์สาเหตุในทิศทางเดียวไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ 2.เส้นคู่ ทิศทางภายในตัวแปรอาจเป็นทั้งสาเหตุ และผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางย้อนกลับ

ทิตินา แคมมณี (2554) เสนอว่า รูปแบบมีทั้งสิ้น 5 ประเภท คือ

1.รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) ใช้ทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ เป็นการเปรียบเทียบสิ่งต่างๆอย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป

2.รูปแบบเชิงภาษา (Semantic model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงผ่านออกมาทางการใช้ภาษาพูดและเขียน รูปแบบนี้ใช้มากด้านศึกษาศาสตร์

3.รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงผ่านสูตรคณิตศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเกิดหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว

4.รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic model) ได้แก่ ความคิดแสดงออกผ่านแผนผัง แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ เป็นต้น

5.รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านศึกษาศาสตร์

4.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980) อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดเชิงระบบองค์ประกอบประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม
2. เทคโนโลยี
3. โครงสร้าง
4. กระบวนการบริหารจัดการ
5. การตัดสินใจสั่งการ

สอดคล้องกับ Bush (1986) กำหนดองค์ประกอบหลักของรูปแบบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบขององค์การการศึกษา ประกอบด้วย 4 ประการหลัก

1. เป้าหมาย

2. โครงสร้างองค์กร
3. สิ่งแวดล้อม
4. ภาวะผู้นำ

ในอีกแง่มุมหนึ่งของนักการศึกษา ทิศนา ขัมมณี (2548) อธิบายว่า รูปแบบทั่วไป จะต้องมียองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationship) มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

4.4 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

Anderson (1997) เสนอว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และหลักฐานที่แสดงการยอมรับประสิทธิภาพของรูปแบบนั้น

Arends (1997) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. หลักการตามทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ
2. ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ
3. วิธีสอนที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
4. สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

Joyce and Weil (2000) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. เป้าหมาย สิ่งที่จะพัฒนา คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
2. หลักการแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน
3. วิธีดำเนินการสอน ขั้นตอนในการสอน
4. การประเมินผล

ทศนา แหมมณี (2545) กล่าวว่า องค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

- 1.ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อพื้นฐานของรูปแบบการสอนนั้น
2. การบรรยายและอธิบายสภาพ หรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. การจัดระบบ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สามารถนำผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์
4. การอธิบาย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ

สรุปว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น นักการศึกษาได้อธิบายไว้ใกล้เคียงกัน คือ หลักการ ทฤษฎีแนวคิดในรูปแบบการเรียนการสอน การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดระบบ เช่น กระบวนการ ความสัมพันธ์ต่างๆ

4.5 การสร้างรูปแบบ

Boyle (1966) เสนอว่าต้องจำแนกโมเดลเป็น 2 ประเภท คือ

1. โมเดลด้านทฤษฎี
2. โมเดลด้านการสังเกต โดยการศึกษาหลักการ ทฤษฎี แล้วนำมาพิจารณาจากการเก็บข้อมูลจริง

สอดคล้องกับ Brown W.B. and D.J. Moberg (1980) เสนอว่ารูปแบบควรประกอบด้วย โครงสร้างกระบวนการจัดการ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการตัดสินใจ

นอกจากนี้ Keeves(1988) เสนอว่าการสร้างรูปแบบมี 4 ขั้นตอนคือ

1. ศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง
2. พยากรณ์ผล และสามารถตรวจสอบได้
3. อธิบายขั้นตอนต่างๆ และผลลัพธ์ที่เกิด
4. เสนอแนวความคิดใหม่เป็นองค์ความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า รูปแบบแต่ละรูปแบบจะเหมือนหรือแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับศาสตร์ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ และตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

4.6 การพัฒนารูปแบบ

Willer (1976) อ้างถึงในสมาน อัสวภูมิ เสนอแนะว่า การพัฒนารูปแบบอาจมีขั้นตอนที่ แตกต่างกัน ซึ่งแบ่งได้ 2 ขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบและการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2535) กล่าวว่า รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์แบ่งเป็นการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ

1. การพัฒนารูปแบบ ดำเนินการโดยวิเคราะห์ลำดับขั้น หลักการเขียนรายงานวิจัย แล้วนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาสร้างเป็นรูปแบบ
2. การทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ

ดิเรก วรรณเศียร (2545) กล่าวว่า การพัฒนาแบบจำลอง หมายถึง กระบวนการในการสร้างประกอบด้วย

1. การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลอง
3. การร่างแบบจำลอง
4. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

อุทัย บุญประเสริฐ (2546) อธิบายว่า การพัฒนาแบบจำลองอาจแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน

1. การศึกษาสภาพ ระบบ และสภาพแวดล้อมของระบบปัจจุบัน
2. การค้นหา และระบุปัญหาความต้องการ
3. การจัดสร้าง ทำแบบจำลอง ออกแบบ สำหรับการ ปรับปรุงแก้ไข พัฒนา
4. ทดสอบความเป็นไปได้
5. ปรับต้นแบบจำลองให้สมบูรณ์

บุญส่ง หาญพานิช (2546) กล่าวว่า จะต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีการสร้างรูปแบบ เอามาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ต่อจากนั้นถึงสร้างรูปแบบ และปรับปรุง ก่อนนำไปใช้จริง

รัชณี ชังชู (2549) อธิบายว่า การพัฒนาแบบจำลอง คือกระบวนการสร้างแบบจำลองประกอบด้วย

1. การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดหลักการหรือองค์ประกอบของแบบจำลอง
3. การร่างแบบจำลอง
4. การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ จากนั้นกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลองที่จะพัฒนา และสร้างแบบจำลองขึ้น

ศักดา สถาพรจนา (2549) กำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเป็น 4 ขั้นตอน

1. ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนารูปแบบ
3. ตรวจสอบรูปแบบ
4. แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

สรุปว่า การพัฒนารูปแบบอาจจะทำด้วยขั้นตอนไม่เหมือนกัน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ ต้องศึกษาองค์ประกอบ เพื่อหาความสัมพันธ์ และนำมาสร้างเป็นรูปแบบขึ้น

ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ

Anderson (1997)	Arends (1997)	Loyce and Weil (2000)	ทศนา ขมมณี (2545)	รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
1.หลักการ	1.หลักการ	1.หลักการ แนวคิด	1.หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ปรัชญา	1.หลักการ แนวคิด
2.วัตถุประสงค์	2.วัตถุประสงค์ ผลที่ต้องการ	2.วัตถุประสงค์ เป้าหมาย		2.วัตถุประสงค์
	3.วิธีการสอน	3.วิธีการสอน	2.วิธีการสอน เทคนิคการสอน กิจกรรม	3.วิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
	4.สิ่งแวดล้อม นำไปสู่การ เรียนรู้		3.สภาพแวดล้อม	
		4.การ ประเมินผล		
3.หลักฐานการยอมรับรูปแบบประสิทธิภาพรูปแบบ			4.ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ	4.ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆในรูปแบบ

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

5.1 ประเทศไทย

พิชญา ตีมี และเอื้อมพร หลินเจริญ(2560) ศึกษาเรื่องทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ มี 3 ด้านคือ ด้านการสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และด้านการสื่อสารและการร่วมมือกับผู้อื่น

ณิชาบุล ลำพูน (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมศิลปะโดยใช้ทิมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโปรแกรม และศึกษาผลการจัดโปรแกรมกิจกรรมศิลปะโดยใช้ทิมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผลการทดลองเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

อติคม บุญณิประเสริฐ และดาวรจวรรณ ถวิลการ (2560) ศึกษาเรื่องอนาคตภาพการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็กในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2570) พบว่า ในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็กจะเป็นภาพที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มาทำงานในเด็กเป็นสำคัญ 2. อนาคตภาพแนวโน้มการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็กในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2570) ในด้านการช่วยเหลือและประสานงานจะเป็นภาพอนาคตที่มีเครือข่ายของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและประสานงานกับสถานสงเคราะห์เด็ก 3. อนาคตภาพแนวโน้มการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็กในด้านงานสวัสดิการและบริการจะเป็นภาพอนาคตที่ยึดเอาตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ สวัสดิการและบริการที่จะจัดเพื่อเด็กจะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เด็กจะได้รับแล้วนำมาพิจารณาเป็นอันดับแรก

ณัฐวัฒน์ ส่องทอง ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้จักคิด -พฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างความหยุ่นตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็ก ใช้เครื่องมือการวิจัยรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้จักคิด-พฤติกรรมเพื่อพัฒนาความหยุ่นทางอารมณ์ของวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็ก พบว่าวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็กมีความหยุ่นตัวทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังจากใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้จักคิด-พฤติกรรมที่พัฒนาขึ้น พบว่าวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีความหยุ่นตัวทางอารมณ์ดีขึ้น วัยรุ่นหญิงรู้สึกพอใจมากและสนุกที่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ และรู้จักอารมณ์ของตนเองมากยิ่งขึ้น

พนมพร เล็งผล (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการส่งเสริมการเห็นคุณค่าแห่งตนของสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี พบว่าผู้เรียนได้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจ และการเห็นคุณค่าของตนเองเพิ่มขึ้น จากกิจกรรมนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดริเริ่ม อันสะท้อนให้ผู้เรียนแสดงความคิด ความรู้สึกภาคภูมิใจในการแสดงออก และสะท้อนสู่การเล็งเห็นคุณค่าตนเองที่สูงขึ้น

ธานี เอิบอาบ (2555) ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการคิดวิจารณ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1. ศึกษาความต้องการเรียนเรียนรู้สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการคิดวิจารณ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา 3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างการคิดวิจารณ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 4. เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมเสริมสร้างการคิดวิจารณ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ไปใช้ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงกึ่งทดลองใช้ ได้ผลการวิจัยคือ 1. เด็กในสถานสงเคราะห์ต้องการเรียนรู้ในหัวข้อปัญหาวัตถุนิยมและปัญหาภัยอินเทอร์เน็ต 2. โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ผู้เรียน ลักษณะของโปรแกรม กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การประเมินผลโปรแกรม 3. หลังการเข้าร่วมโปรแกรมคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง 4. ปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับการนำโปรแกรมไปใช้คือ การสนับสนุนจากสถานสงเคราะห์ คุณสมบัติและลักษณะของผู้เรียนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ บทบาทผู้สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี การมีความพร้อมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ เนื้อหาที่เป็นสถานการณ์ทั่วไปในชีวิตจริง และสิ่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

ปรารณา เล็กสมบูรณ์ (2554) ศึกษาเรื่องความเครียดในงาน การเผชิญปัญหา และความเหนื่อยหน่ายในงานของผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความเครียดในงานมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเหนื่อยหน่ายในงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ และการลดความเป็นมนุษย์ในผู้อื่น 2. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประสบความสำเร็จส่วนตัว 3. การเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความอ่อนล้าทางอารมณ์ และการลดความเป็นมนุษย์ในผู้อื่น 4. การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความอ่อนล้าทางอารมณ์ และการลดความเป็นมนุษย์ในผู้อื่น 5. ความเครียดในงานและการเผชิญปัญหา สามารถร่วมกันทำนายความเหนื่อยล้าในงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ได้ร้อยละ 25 ด้านการลดความเป็นมนุษย์ในผู้อื่นร้อยละ 9 และทำนายความสำเร็จส่วนตัวร้อยละ 19

แพรว สมบัติใหม่ (2553) ศึกษาเรื่องเจตคติและการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนของจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนของจังหวัดลำพูน มีเจตคติทางบวกตามการรับรู้ของผู้ดูแลเด็ก ทั้งในด้านของเจตคติต่อเด็กและเจตคติต่อการทำงานดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีผลการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กตามการประเมินของผู้วิจัยอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติ ได้แก่ อายุของผู้ดูแลเด็ก สถานภาพสมรสของผู้ดูแลเด็ก รายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลเด็ก และจำนวนชั่วโมงในการทำงานต่อหนึ่งวัน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็ก ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก ช่วงอายุของเด็กที่ผู้ดูแลรับผิดชอบ สวัสดิการที่ผู้ดูแลเด็กได้รับ และรายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลเด็ก

ศิริสรา ลิปิพันธ์ (2551) ศึกษาเรื่องพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี และคุณลักษณะของผู้ดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน สังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าเด็กทั้งหมดมีพัฒนาการดีร้อยละ 57.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะพัฒนาการ ได้แก่ การได้พบกับผู้ปกครองหรือครอบครัว อายุ การได้รับกิจกรรมพิเศษจากสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน การเคลื่อนไหว ระยะที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ต่อระยะเวลาที่มีชีวิต อายุแรกเข้าสถานสงเคราะห์ต่ออายุปัจจุบัน

โสวรรณ คงสวัสดิ์ (2545) ศึกษาเรื่องการสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี โดยมีวัตถุประสงค์ 1 ศึกษาสภาวะแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมของเด็กในสถานสงเคราะห์ 2.ศึกษาแบบแผนการสื่อสารของกลุ่มเด็ก 3.ศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มเด็ก 4. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการสร้างอัตลักษณ์ในกลุ่มเด็ก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าเด็กขาดความพึงพอใจในตนเอง ขาดความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพ จึงทำให้เป็นคนต้องการความอบอุ่น เป็นคนช่างขอ และเป็นคน 2 บุคลิกคือ ข้างนอกดูแข็งแกร่งข้างในดูเปราะบาง สื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดสำหรับเด็กคือโทรทัศน์ การสื่อสารกับบุคคลและการเปิดรับสื่อมวลชน มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ของเด็ก วิธีการเลี้ยงดูของครูแม่บ้านมีผลส่งเสริมเช่นกัน ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาอัตลักษณ์ของเด็กกลุ่มนี้คือความไม่ราบรื่นของเด็กด้วยกัน และครูแม่บ้านไม่มีจิตวิทยา

จิตติรักษ์ วิเศษศิลปานนท์ (2537) ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์ :ศึกษาเฉพาะกรณี สถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของเด็กกำพร้า ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม โดยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัย ด้านปัจจัยต่างๆที่มีผลกับการปรับตัวทางสังคม 1.เด็กกำพร้าที่มีอายุน้อยกว่าสามารถปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กกำพร้าที่มีอายุน้อยกว่า 2.เด็กกำพร้าที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมโรงเรียนที่เหมาะสมกว่า สามารถปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กกำพร้าที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนที่เหมาะสมน้อยกว่า

สุมาลี เรื่องศิลปะกลการ (2537) ศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมพัฒนาภาษาที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูด ของเด็กกำพร้าอายุ 3-4 ปี ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง ผลการวิจัยพบว่า 1.เด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษา และเด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมปกติ มีคะแนนความสามารถด้านการฟังหลักการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2.เด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษา และเด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมปกติ มีคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองสูงกว่าก่อน

การทดลอง 3.เด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษา มีคะแนนความสามารถด้านการฟังสูงกว่าเด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมปกติ 4.เด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษามีคะแนนความสามารถด้านการพูดสูงกว่าเด็กกำพร้าที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมปกติ

สรุปได้ว่า งานวิจัยของประเทศไทย ที่ศึกษาเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็กมีความหลากหลายทั้งในเรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง อนาคตภาพการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็ก การพัฒนารูปแบบเน้นการรู้คิดของวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ การสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การปรับตัวทางสังคมของเด็กในสถานสงเคราะห์ และการศึกษาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ แต่ยังไม่มียงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ควรส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างให้เด็กสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างมีความสุข

5.2 ต่างประเทศ

Tracy Carpenter-Aeby and others (2017) ศึกษาเกี่ยวกับการแทรกแซงทางวิชาการเพื่อความต้องการที่แท้จริงสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เนื่องจากความสามารถในการเรียนของเด็กในสถานสงเคราะห์ในสหรัฐอเมริกายังไม่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า การทำงานร่วมกันแบบเป็นทีมเพื่อนช่วยเพื่อน การให้ความรู้กับครูและบุคลากรในสถานสงเคราะห์ในการดูแลเด็ก การปรับหลักสูตรการเรียนการสอน การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแล การดูแลในด้านพฤติกรรมและปรับพฤติกรรมอย่างถูกวิธี เป็นปัจจัยที่ช่วยให้เด็กในสถานสงเคราะห์มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

Albert Gehami (2017) ศึกษาเชิงปริมาณผลการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าในศตวรรษที่ 21 ในสหรัฐอเมริกา พบว่านโยบายของสถานสงเคราะห์ในแต่ละรัฐที่แตกต่างกันเป็นปัญหาหลักที่ต้องรีบแก้ไข สำหรับการดูแลเด็กที่แตกต่างกัน เพราะมีผลกับเด็กทั้งช่วงเวลาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และเมื่อออกจากสถานสงเคราะห์

Nina Williams-Mbengue (2017) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เด็กในสถานสงเคราะห์มีสุขภาพจิตดี พบว่า การออกกฎหมายที่เอื้อให้เด็ก เป็นกลยุทธ์ที่ดีในการทำให้สภาวะทางสุขภาพจิตของเด็กในสถานสงเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ดี การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกกฎหมายต้องประกอบด้วยหลายหน่วยงานช่วยกันกลั่นกรองเป็นอย่างดี มีการพิจารณาโปรแกรมต่างๆ เพื่อช่วยสนับสนุนเด็กในสถานสงเคราะห์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

Michael W. McGarrah (2014) ศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับอาชีพ พบว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ โดยใช้โครงงาน ทำให้นักศึกษาเกิดทัศนคติเชิง

บวกต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับ และทักษะต่างๆที่เกิดขึ้นไปใช้ในการจัดการกับปัญหาในชีวิตจริง และเป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในตัวผู้เรียน

Lene Buchert (2014) ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ และทักษะชีวิตของเยาวชน พบว่า การจัดการเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับบริบทของสถานการณ์โลกในแต่ละช่วงเวลา ทักษะชีวิตแต่ละช่วงเวลาย่อมแตกต่างกันทั้งสถานการณ์รอบข้าง และตัวของเยาวชนเอง ดังนั้นจึงต้องมีความยืดหยุ่น และจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ทักษะที่จำเป็นในช่วงเวลานั้นๆ ให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า งานวิจัยของต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีในเรื่องของการให้ได้ว่าซึ่งความต้องการที่แท้จริงของเด็กในสถานสงเคราะห์ การดำเนินงานต่างๆในสถานสงเคราะห์เพื่อให้ผลิตเด็กที่มีคุณภาพกลับสู่สังคม การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดี แต่ยังไม่พบงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เด็กเพื่อกลับคืนสู่สังคม

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีในแต่ละประเด็นมาออกแบบเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ กระบวนการ ประสบการณ์ ความชำนาญในการแสวงหาความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อนำความรู้มาแก้ไขปัญหาต่างๆในชีวิต และสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดจากการฝึกฝน สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อให้เกิดเทคนิคในการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ซึ่งมีความถนัดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน กาลเวลา ยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

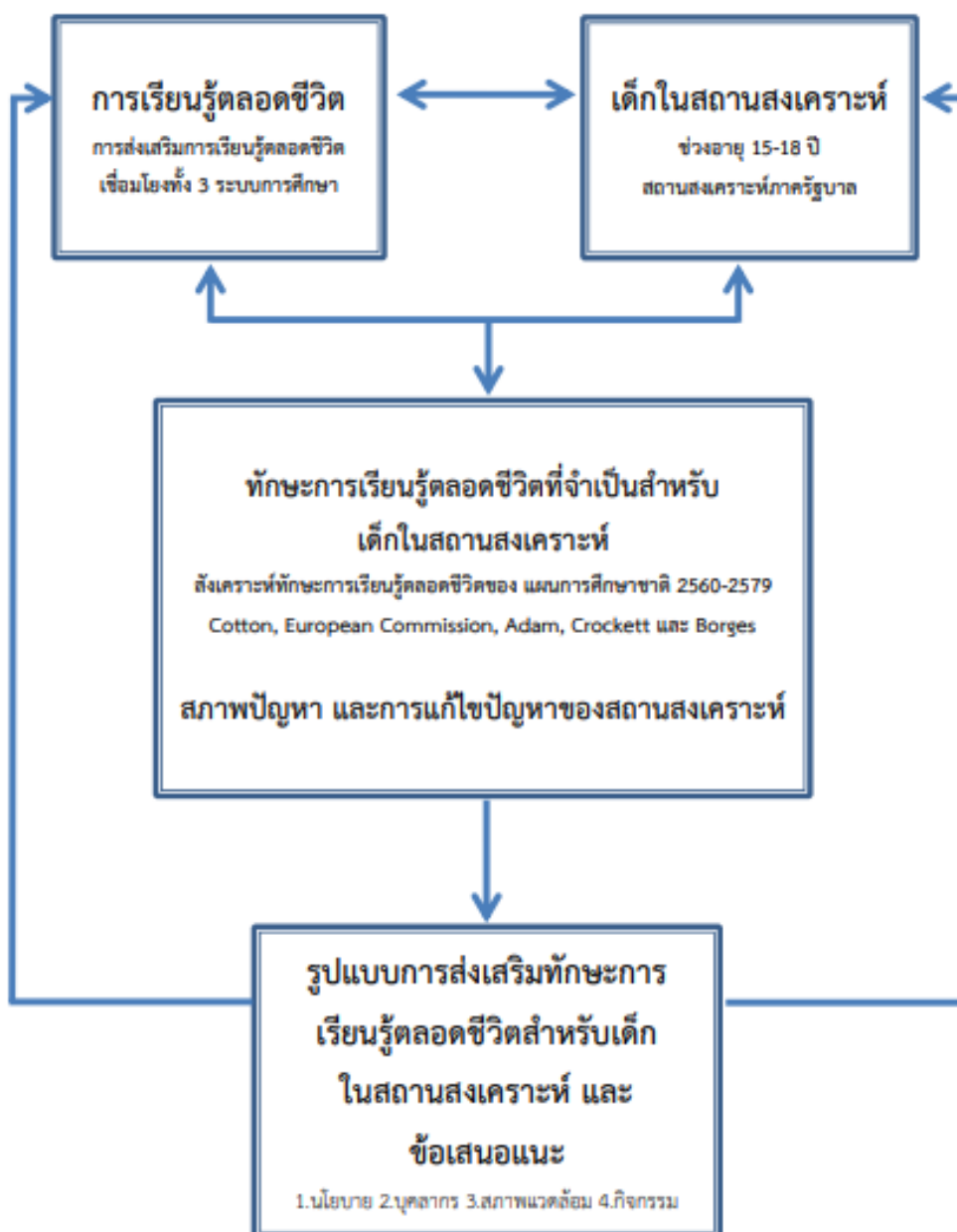
ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ที่ได้จากการสังเคราะห์ จะนำไปสู่การศึกษาเพื่อให้ได้ทักษะที่แท้จริงสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จะนำไปสู่การพัฒนารูปแบบต่อไป

การพัฒนารูปแบบ คือ การจำลองรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถานสงเคราะห์ ทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม และการส่งเสริมและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก จะได้ มุมมอง ที่ภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถนำไปสู่การใช้เป็นแนวคิด ข้อเสนอในการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา การจัดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กใน สถาน สงเคราะห์ เพื่อสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตเด็ก เมื่อออกนอกสถานสงเคราะห์ และสามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างพึ่งพาตนเองได้

กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ในการดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

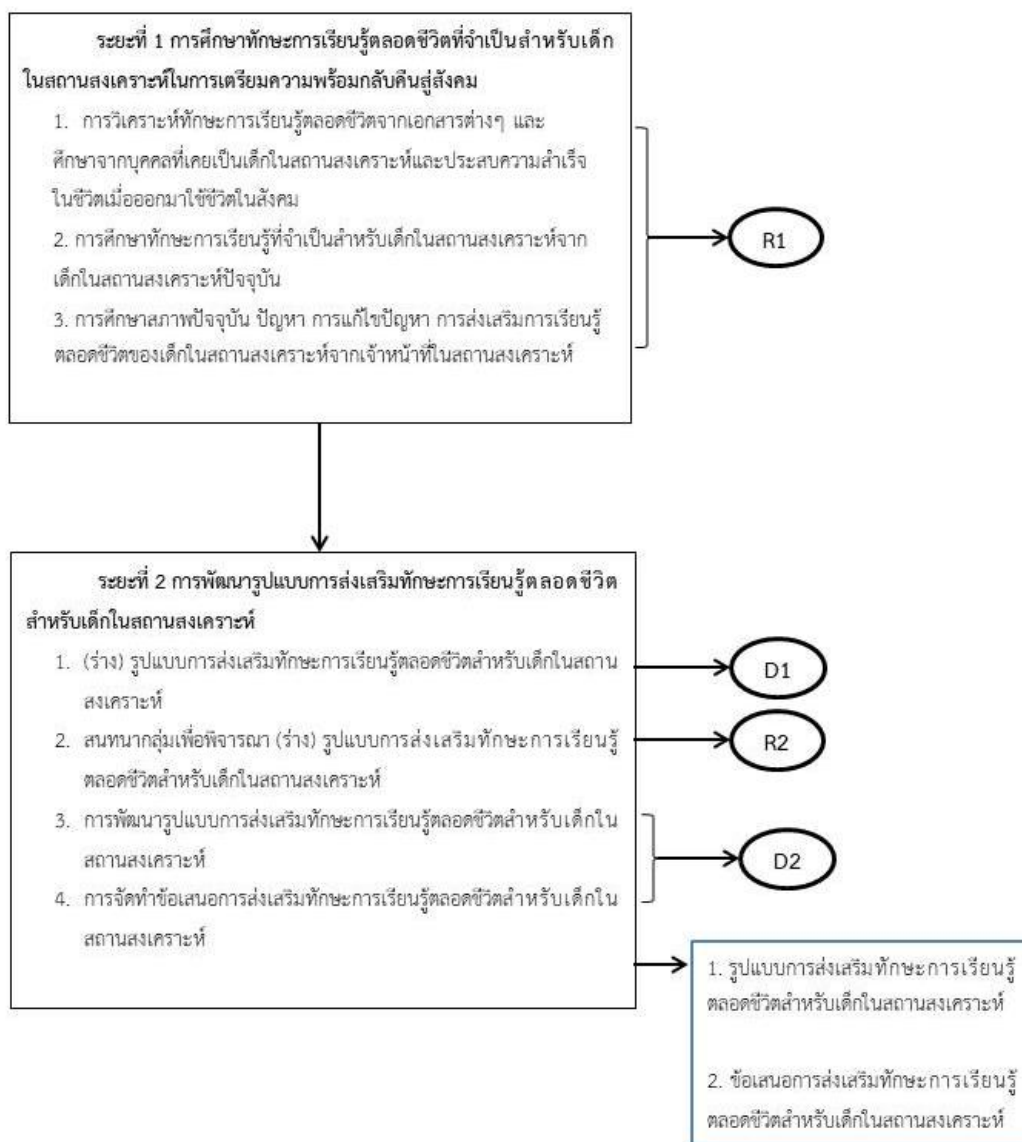
ระยะที่ 1 การศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

- 1.1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม
- 1.2 การวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
- 1.3 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

- 2.1 (ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
- 2.2 ตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
- 2.3 พัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
- 2.4 จัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ทั้งนี้ขั้นตอนของการวิจัย ขอนำเสนอรายละเอียดดังแผนภาพ ต่อไปนี้

รูปภาพที่ 1 ขั้นตอนการทำวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

การวิจัยในระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยมีเป้าหมายให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม แล้วนำมาสรุปเป็น (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ในระยะต่อไป

โดยผู้วิจัยกำหนดการศึกษาของระยะที่ 1 แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จ และสถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลไปทำการสร้างแบบสอบถามเรื่อง “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” ในขั้นตอนที่ 1.2 และเรื่อง “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก” ในขั้นตอนที่ 1.3

1.1.1 การวิเคราะห์เอกสารและสื่อ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการศึกษา เอกสาร เป็นรูปแบบของเอกสาร บทความ งานวิจัย จากสื่อต่างๆ ที่อยู่ในระหว่างปี พ.ศ 2542 – 2562

1.1.1.1 เกณฑ์ในการเลือกเอกสาร ผู้วิจัยสืบค้นจากเอกสารของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยแยกประเด็นวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์ และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังรายละเอียดการคัดเลือกเอกสารและสื่อ ดังนี้

เอกสาร ผู้วิจัยคัดเลือกจาก 1) เอกสารที่อยู่ในระหว่างปี พ.ศ 2542 – 2562
2) เป็นเอกสาร งานวิจัย บทความ รายงานทั้งภายในประเทศไทย และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์ 3) เป็นเอกสาร งานวิจัย บทความ รายงานทั้งภายในประเทศไทย และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกเพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษาหลัก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ในการวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

- (1) เอกสารเรื่อง “การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กในสถานสงเคราะห์(ยุทธศาสตร์เพชรน้ำหนึ่ง) (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2550)
- (2) งานวิจัยเรื่อง “วิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา” (วรกร ทรัพย์วิระพรรณ, 2550)
- (3) งานวิจัยเรื่อง “การกระตุ้นพัฒนาการระยะแรกเริ่มในเด็กกำพร้า สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท” (แสงดาว การุณยนิช, 2544)
- (4) งานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของเด็กในการดำเนินชีวิตนอกสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า และยากจน วัดสระแก้ว” (ธนโกสิน รักซ้อน, 2550)
- (5) งานวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการ

จัดการอารมณ์ และความเครียดของเด็กกำพร้า มุลินีห่วยไยเด็กกำพร้า จังหวัดเชียงใหม่” (ยุพาพรรณ ศิริอ้าย,2557)

(6) งานวิจัยเรื่อง “การกลับไปใช้ชีวิตปกติของเด็กและเยาวชนเร่ร่อนในจังหวัดเชียงใหม่” (ฮามากุชิ อาอิ,2543)

(7) งานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า” (นฤมล วิจิตรงเจริญ, 2548)

(8) งานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในกระบวนการละครประยุกต์ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์” (ร่มเกล้า ช้างน้อย,2558)

(9) เอกสารเรื่อง “The importance of foster care for orphanage children” (UN Guidelines on Alternative Care, Nov. 2017)

(10) เอกสารเรื่อง “Life skills building in Orphan and Vulnerable Children through Arts-based training programme” (UNESCO,2004)

(11) เอกสารเรื่อง “A Descriptive Study on Behavioral and Emotional Problems in Orphans and Other Vulnerable Children Staying in Institutional Homes” (Indian Journal of Psychological Medicine,2018)

(12) เอกสารเรื่อง “The key to successful management of child care centres in Jordan” (Mohammad Alawamleh,2018)

(13) เอกสารเรื่อง “7 Lessons for Working with Orphans & Vulnerable Children” (Kim R. McCormick, 2016)

(14) เอกสารเรื่อง “Life Skills Education Toolkit for Orphans and Vulnerable Children in India” (NACO,2007)

(15) เอกสารเรื่อง “Promoting Quality Education for Orphans and Vulnerable Children” (UNICEF,2009)

2. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ในการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

(1) เอกสารเรื่อง “Education for lifelong learning : Literature synthesis.” (Cotton K.,1998)

(2) เอกสารเรื่อง “Lifelong learning riding th tiger”. (Smith,J and Spurling,A.,1999).

(3) เอกสารเรื่อง “European Society of Association Excutives. What is lifelong learning?” (2007).

(4) เอกสารเรื่อง “Improving students lifelong learning skill in Circuit analysis.” (Dong W.,2004)

(5) เอกสารเรื่อง “Cultivation lifelong learning skills in Undergraduate student through the Collaborative Creation of digital knowledge map” (Hanewald, R.,2012).

(6) เอกสารเรื่อง “Lifelong learning means effective and sustainable learning reasons ideas concrete” (Knapper C.,2006)

(7)เอกสารเรื่อง “Lifelong learning skills and attributes:The perceptions of Australian secondary school teachers” (Don Adams,2007)

(8) เอกสารเรื่อง “Develop a personal Learning network to inspire lifelong learning”(Bev Novek,2014).

(9) เอกสารเรื่อง “Lifelong leadership” (Ramsey Robert D,2014)

(10) เอกสารเรื่อง “Lifelong learning as a source of well-being and successful aging.” (Borges, B .,2014)

(11) เอกสารเรื่อง “9 Lifelong learning skill beyond school and where to work on them” (Crockett, Lee,2018).

(12) เอกสารเรื่อง “ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี” (สุบิน ไชยยะ และคณะ,2558)

(13) เอกสารเรื่อง “ทักษะการเรียนรู้เพื่อการเท่าทันในกระแสของสังคมสารสนเทศ” (อาชัญญา รัตนอุบล,2551)

(14) เอกสารเรื่อง “ครูในศตวรรษที่ 21” (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์,2557)

(15) เอกสารเรื่อง “แนวคิดการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตในสังคมไทย” (อาชัญญา รัตนอุบล,2562)

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร ต่างๆ และนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.1.2 การพัฒนาเครื่องมือ

เป็นขั้นตอนการศึกษาเอกสาร เพื่อจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือแบบวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

(1) ผู้วิจัยได้สร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยให้ประเด็นการวิเคราะห์ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

(2) ผู้วิจัยแบ่งแบบวิเคราะห์เอกสาร เป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน และตอนที่ 2 ประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

(3) ผู้วิจัยนำแบบวิเคราะห์เอกสาร ปรัชญาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ และปรับแก้ตามคำแนะนำ และสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์นำเสนอสื่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ศึกษากับวัตถุประสงค์และนิยาม (Item Objective Congruence Index: IOC) และนำผลมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยาม พบว่า เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เรื่องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์มีค่าเท่ากับ 1 และเครื่องมือชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เรื่องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กที่ควรส่งเสริมในสถานสงเคราะห์ มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่ง IOC 0.8 - 1 ซึ่งมากกว่า 0.50 กับแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ถือว่าสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยได้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริง

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึก ศึกษากรณีตัวอย่างที่เคยอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กและประสบความสำเร็จในชีวิตหลังจากออกจากสถานสงเคราะห์ จำนวน 9 คน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ทุกภาคของประเทศไทย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกคำถามปลายเปิด เรื่อง “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นของเด็กในสถานสงเคราะห์” โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์

(1) คัดเลือกจากเอกสารของสถานสงเคราะห์ เป็นบุคคลที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก และออกจากสถานสงเคราะห์อย่างน้อย 1 ปี ไปใช้ชีวิตในสังคม

(2) มีอาชีพสามารถเลี้ยงตนเองได้เข้าทำงานอย่างน้อย 1 ปี และมีการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามที่สถานประกอบการกำหนด

2. สถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เกณฑ์ในการคัดเลือกสถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน

(1) สถานประกอบการที่รับบุคลากรที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าร่วมงานอย่างน้อย 1 ปี

(2) บุคลากรที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์สามารถทำงานเป็นประโยชน์ให้กับองค์กร อย่างน้อย 1 ปี

1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจาก 1.1.3 ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด มาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ครอบคลุมเนื้อหาการสังเคราะห์ในประเด็น ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อนำมาประมวลเป็น ข้อมูลเบื้องต้นของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ในประเด็นของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นที่ต้องนำมาใช้หลังจากออกจากสถานสงเคราะห์เด็กสู่สังคม และสถานสงเคราะห์ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในลักษณะใด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำบริบทของสังคมไทยเข้าสู่สรุปรวม เพื่อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามในขั้นตอน 1.2 และ 1.3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 1.2 การวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาจากเด็กในสถานสงเคราะห์ในปัจจุบันที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ สำหรับนำไปใช้ในการ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.2.1 การพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยในขั้นตอนนี้ศึกษาจากเด็กในสถานสงเคราะห์ในปัจจุบัน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามเรื่อง “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้มาจากการลงภาคสนามสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ และประสบความสำเร็จในชีวิตหลังจากออกจากสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยสร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ควรส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งนำข้อมูลจากที่ได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย บทความ รายงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และข้อมูลจากการลงภาคสนามสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ มาวิเคราะห์เนื้อหาให้ครอบคลุมด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

(2) ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามที่แบ่งทักษะต่างๆ ออกเป็น 14

ทักษะ คือ

- 1.ทักษะการอ่าน
- 2.ทักษะการเขียน
- 3.ทักษะการคิดเลข คำนวณ
- 4.ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการแก้ปัญหา
- 5.ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 6.ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- 7.ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 8.ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ
- 9.ทักษะด้านคอมพิวเตอร์
- 10.ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้
- 11.ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
- 12.ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด
- 13.ทักษะในการจัดการเวลา
- 14.ทักษะด้านการเงิน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเรื่อง “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” ในประเด็นของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยลักษณะเป็นแบบเลือกตอบตามความคิด/ความรู้สึก/พฤติกรรม 5 ระดับ มีเกณฑ์การตอบดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือ และนำมาปรับแก้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(3) ผู้วิจัยสร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

(รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ภาคผนวก ก) ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ และนิยาม (Item Objective

Congruence Index: IOC) และนำผลมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามพบว่าแบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม มีค่า IOC เท่ากับ 0.88 ซึ่ง IOC 0.8 -1 ซึ่งมากกว่า 0.50 ถือว่าสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยได้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

(4) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเยาวชนที่เป็นเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์ของเอกชน และมูลนิธิเอกชน จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือซึ่งพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คอนบาค 0.99402 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ เครื่องมือมีประสิทธิภาพอย่างมากในการนำไปใช้จริง

1.2.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลของขั้นตอนวิจัยนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ลงภาคสนามสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลทั่วประเทศทั้งสิ้น 16 แห่ง จาก 30 แห่งทั่วประเทศ เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15-18 ปี ในปัจจุบัน รายชื่อสถานสงเคราะห์ทั้ง 16 แห่ง ดังนี้

1. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี
2. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด
3. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ
4. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงสระบุรี
5. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง
6. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา
7. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านหนองคาย
8. สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาธาร
9. สถานสงเคราะห์เด็กชายปัตตานี
10. สถานสงเคราะห์เด็กชายเชียงใหม่
11. สถานสงเคราะห์เด็กชายนราธิวาส
12. สถานสงเคราะห์เด็กชายยะลา
13. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์
14. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลา
15. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านศรีธรรมราช
16. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกเด็กในสถานสงเคราะห์

(1) เด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ช่วงอายุ 15 – 18 ปี

(2) เด็กจัดอยู่ในเด็กปกติไม่มีความพิการใดๆ

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ด้านความเป็นไปได้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 1.3 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นการบูรณาการทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับองค์ประกอบส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยศึกษาจากบุคลากรที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กที่มีเด็กอายุระหว่าง 15-18 ปีอยู่ในปัจจุบันแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1.ระดับผู้ปกครอง 2.ระดับผู้บริหาร 3.ระดับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน 4.ระดับบุคลากรในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน จากสถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของรัฐบาลทั้งประเทศไทย และครูในโรงเรียนที่สอนเด็กจากสถานสงเคราะห์โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเรื่อง “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก” ในประเด็นของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานสงเคราะห์ เพื่อให้ได้สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานสงเคราะห์เด็ก

1.3.1 การพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาจากเจ้าหน้าที่ด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์เด็ก เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามเรื่อง “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก” เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้มาจากการลงภาคสนามสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ และสถานประกอบการที่รับผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยสร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งเป็นแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ควรส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งนำข้อมูลจากที่ได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย บทความ รายงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และข้อมูลจากการลงภาคสนามสัมภาษณ์หัวหน้างานของผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ มาวิเคราะห์เนื้อหาให้ครอบคลุมด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ควรส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์

(2) ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามโดยแบ่งการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็กออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านนโยบายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. ด้านบุคลากรเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ด้านสภาพแวดล้อมการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ด้านกิจกรรมการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเรื่อง “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก” ในประเด็นของการส่งเสริมในด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ในด้านต่างๆ โดยลักษณะเป็นแบบเลือกตอบตามความคิด/ความรู้สึก/พฤติกรรม 5 ระดับ และช่องว่างเพื่อเสนอความคิดเห็น

แบบเลือกตอบตามความคิด/ความรู้สึก/พฤติกรรม 5 ระดับ มีเกณฑ์การตอบ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเครื่องมือ และนำมาปรับแก้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(3) ผู้วิจัยสร้างแบบวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ และนิยาม (Item Objective Congruence Index: IOC) และนำผลมา คำนวณหาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยาม พบว่า แบบสอบถามชุดที่ 4 แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก มีค่า IOC เท่ากับ 0.86 ค่า IOC 0.8 -1 ซึ่งมากกว่า 0.50 ถือว่าสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยได้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

(4) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรในสถานสงเคราะห์ เด็กของเอกชน และมูลนิธิของเอกชน จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ซึ่งพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คอนบาค 0.97587 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เครื่องมือมีประสิทธิภาพอย่างมากในการ นำไปใช้จริง

1.3.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลของขั้นตอนวิจัยนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ลง ภาคนามสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลทั้งสิ้น 16 แห่ง จาก 30 แห่งทั่วประเทศ เนื่องจากมีกลุ่ม ตัวอย่างที่ทำงานกับเด็กกำพร้าที่มีอายุ 15-18 ปี ในปัจจุบัน รายชื่อสถานสงเคราะห์ทั้ง 16 แห่งดังนี้

1. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี
2. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด
3. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ
4. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงสระบุรี
5. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง
6. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา
7. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านหนองคาย
8. สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช
9. สถานสงเคราะห์เด็กชายปัตตานี
10. สถานสงเคราะห์เด็กชายเชียงใหม่
11. สถานสงเคราะห์เด็กชายนราธิวาส
12. สถานสงเคราะห์เด็กชายยะลา
13. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์
14. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลา
15. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านศรีธรรมราช
16. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ จำนวนทั้งสิ้น 16 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็ก

(1) ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาลของประเทศไทยที่มีเด็กอายุ 15-18 ปีอาศัยอยู่ ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการวิจัย ทุกแห่งทั่วประเทศไทย

2. ผู้บริหารสถานสงเคราะห์เด็ก จำนวนทั้งหมด 24 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บริหารสถานสงเคราะห์เด็ก

(1) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารงานด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาลของประเทศไทย

(2) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็ก อย่างน้อย 1 ปี

3. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน จำนวนทั้งหมด 48 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

(1) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็กในตำแหน่งครู หรือผู้อำนวยการ สอดคล้องในการจัดการเรียนการสอน

(2) ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร กิจกรรม และประเมินผล ของสถานสงเคราะห์เด็ก

(3) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็กอย่างน้อย 6 เดือน

4. บุคลากรในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน จำนวนทั้งสิ้น 131 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

(1) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็ก เกี่ยวข้องกับเด็กในด้านต่างๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเรียนการสอนของสถานสงเคราะห์เด็ก

(2) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็กอย่างน้อย 6 เดือน

1.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากคำถามปลายเปิด โดยใช้เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อยที่สุด

ด้านความเป็นไปได้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

การวิจัยระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการนำรูปแบบส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยนำผลการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นเค้าโครงในการ (ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

โดยผู้วิจัยกำหนดการศึกษาของระยะที่ 2 แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 ทั้งหมดมาสังเคราะห์ร่วมกัน

กระบวนการในการ (ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การนำผลที่ได้จากแบบสอบถาม มา(ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเรื่อง “ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” และ เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก” มาเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน และจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ โดยผู้วิจัยได้ตัดทอนข้อมูลให้มีแต่คุณลักษณะร่วมที่มีความหมายและพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล ต่อจากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปภาพรวมโดยใช้วิธีแบบอุปนัย เพื่อให้ได้ (ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

2.1.2 การพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบเนื้อหา และความถูกต้องในเบื้องต้น และความเหมาะสมการใช้ภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เนื้อหาเรื่อง “ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์”

ขั้นตอนที่ 2.2 การตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้เครื่องมือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

2.2.1 การพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัย (ร่าง) คำถามของการสนทนากลุ่มเพื่อจัดทำสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นของรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบเนื้อหา และความถูกต้อง และความเหมาะสมการใช้ภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มากำหนดเป็นแนวคำถามอย่างเจาะลึกเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับ

เด็กในสถานสงเคราะห์ และจัดเป็นหมวดหมู่เรียงลำดับก่อนหลังของคำถาม ในประเด็นของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

2.2.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้ “แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” ใช้วิธีการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเจาะจง โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

- (1) ปฏิบัติงานด้านการศึกษาตลอดชีวิต จากหน่วยงานภาครัฐบาลหรือ

หน่วยงานภาคเอกชน

- (2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์

- (1) ปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์

- (2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

3. ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ปกครองสถานสงเคราะห์

- (1) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็ก ในตำแหน่งผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ช่วง

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

4. ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาล

จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทำงานเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาล

- (1) ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็กภาครัฐบาล

- (2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

5. ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานย่อยภายในสถานสงเคราะห์เด็ก จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานย่อยภายในสถานสงเคราะห์เด็ก

- (1) ปฏิบัติงานในหน่วยงานย่อยในสถานสงเคราะห์เด็ก

(2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

6. ตัวแทนหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก จำนวน 3 คน
เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแทนหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

(1) ปฏิบัติงานในหน่วยงานของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

(2) ระยะเวลาการเข้าร่วมการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

7. ตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก จำนวน 3 คน
เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

(1) บุคคลอยู่ในชุมชนและมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

(2) ระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ปี

8. ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชน

(1) ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ครอบคลุมเนื้อหาการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ต่อจากนั้นนำมาพิจารณาความสอดคล้องเพื่อจัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2.3 พัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีเป้าหมายเพื่อสร้างรูปแบบที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

2.3.1 ผู้วิจัยนำผลที่ได้จาก แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” มาสังเคราะห์ และสรุป เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ครอบคลุมครบถ้วนในรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ต่อจากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ผู้วิจัยแยกการศึกษาเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การนำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) โดยข้อเสนอประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2) การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

ขั้นตอนที่ 2.4 จัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนนี้เป็นการจัดทำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ไปปรับใช้ ในบริบทของสังคมไทย

2.4.1 ผู้วิจัยนำจัดทำ “ข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” นำไปปรึกษาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และจัดทำเป็นข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ตารางที่ 3 ตารางสรุปขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. 1 เพื่อศึกษา ทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่ จำเป็นสำหรับเด็ก ในสถาน สงเคราะห์ในการ	<u>ระยะที่ 1</u> <u>การศึกษาทักษะ</u> <u>การเรียนรู้ตลอด</u> <u>ชีวิตที่จำเป็น</u> <u>สำหรับเด็กใน</u> <u>สถานสงเคราะห์</u>				

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
เตรียมความพร้อม พร้อมกลับคืนสู่ สังคม	<p><u>เพื่อเตรียม</u> <u>ความพร้อม</u> <u>กลับคืนสู่สังคม</u></p> <p>1.1การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้น เกี่ยวกับทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็ก ในสถาน สงเคราะห์ใน การเตรียมความ พร้อมกลับคืนสู่ สังคม</p> <p>1.1.1 การศึกษา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง และนำมา สังเคราะห์เป็น องค์ประกอบ ขั้นต้น</p>	ผู้วิจัย	แบบวิเคราะห์ เนื้อหา	การ วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	องค์ประกอบ ส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ตลอดชีวิตใน สถานสงเคราะห์ เด็ก ที่ได้จากการ สังเคราะห์ สำหรับ จัดทำแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก
	1.1.2 สร้าง เครื่องมือและ ตรวจสอบ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัด การศึกษาตลอด	แบบคำนวณ IOC IOC	ค่า IOC	แบบสัมภาษณ์เรื่อง ทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตสำหรับ

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	คุณภาพ เครื่องมือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ	ชีวิต ด้านการ วิจัย และด้าน เด็กในสถาน สงเคราะห์ ทั้งสิ้น 5 คน			เด็กในสถาน สงเคราะห์
	1.1.3 เก็บข้อมูล จากแบบ สัมภาษณ์	- ผู้ที่เคยเป็น เด็กในสถาน สงเคราะห์แล้ว ประสบ ความสำเร็จหลัง ออกมาใช้ชีวิต ในสังคมอย่าง น้อย 1 ปี - หัวหน้างาน ของบุคคลในข้อ 1	แบบสัมภาษณ์ เรื่องทักษะการ เรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์	การ วิเคราะห์ เนื้อหา	ทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่สำคัญ สำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์
	1.2 การ วิเคราะห์ทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตที่จำเป็น สำหรับเด็กใน สถานสงเคราะห์ 1.2.1 สร้าง เครื่องมือและ ตรวจสอบ คุณภาพ เครื่องมือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ	-ผู้วิจัยร่าง เครื่องมือจาก ผลที่ได้จาก แบบสัมภาษณ์ -ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัด การศึกษา ตลอดชีวิต ด้าน การวิจัย และ ด้านเด็กใน สถาน สงเคราะห์ ทั้งสิ้น 3 คน	แบบคำนวณ IOC	ค่า IOC	แบบสอบถามเรื่อง การทักษะการ เรียนรู้ตลอดชีวิตใน สถานสงเคราะห์ เด็ก แบบสอบถามเรื่อง การส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอด

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
		ตรวจสอบ เครื่องมือ			ชีวิตในสถาน สงเคราะห์เด็ก
	การทดลองใช้ เครื่องมือ	นำเครื่องมือไป ทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เพื่อ ตรวจสอบความ เที่ยงของ เครื่องมือ	แบบสอบถาม เรื่องทักษะการ เรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็ก ในสถาน สงเคราะห์	คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แบบสอบถามเรื่อง การทักษะการ เรียนรู้ตลอดชีวิตใน สถานสงเคราะห์ เด็ก แบบสอบถามเรื่อง การส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตในสถาน สงเคราะห์เด็ก
	1.2.2 เก็บข้อมูล จากสถาน สงเคราะห์เด็ก ของรัฐบาล 30 แห่ง	1.เด็กที่อยู่ใน สถาน สงเคราะห์ของ รัฐบาลเป็นเด็ก ปกติไม่มีความ พิการใดๆ ช่วง อายุ 15 - 18 ปี	แบบสอบถาม เรื่องทักษะการ เรียนรู้ตลอด ชีวิตในสถาน สงเคราะห์เด็ก	คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตสำหรับ เด็กในสถาน สงเคราะห์
		1.ผู้ปกครอง สถาน สงเคราะห์ 16 คน 2.ผู้บริหาร สถาน สงเคราะห์ 24 คน 3.ครูและ บุคลากรที่	แบบสอบถาม เรื่องการ ส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ ตลอดชีวิตใน สถาน สงเคราะห์เด็ก	คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็กใน สถานสงเคราะห์

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
		เกี่ยวกับการ จัดการเรียน สอน 48 คน 4.บุคลากรที่ไม่ เกี่ยวกับการ จัดการเรียน การสอน 131 คน			
2.2 เพื่อพัฒนา รูปแบบการ ส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเด็กใน สถานสงเคราะห์	<u>การตรวจสอบ</u> <u>รูปแบบการ</u> <u>ส่งเสริมทักษะ</u> <u>การเรียนรู้ตลอด</u> <u>ชีวิตสำหรับเด็ก</u> <u>ในสถาน</u> <u>สงเคราะห์</u> 2.2.1 นำผลจาก การตอบ แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มา เชื่อมโยงข้อมูล เข้าด้วยกัน และ (ร่าง)รูปแบบการ ส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็ก ในสถาน สงเคราะห์ 2.2.2 ร่าง รูปแบบการ ส่งเสริมการ	ผู้วิจัย อาจารย์ที่ ปรึกษา ตรวจสอบ	แบบวิเคราะห์ เนื้อหา	การ วิเคราะห์ เนื้อหา	รูปแบบการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในสถาน สงเคราะห์เด็ก

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	จัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตใน สถานสงเคราะห์ เด็ก				
	2.2.3 สนทนา กลุ่มกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา ตลอดชีวิต 2 คน 2.ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสังคม สงเคราะห์ 2 คน 3.ผู้ปกครอง สถานสงเคราะห์ 2 คน 4.ผู้ทรงคุณวุฒิที่ เกี่ยวกับสถาน สงเคราะห์เด็ก ภาครัฐบาล 2 คน 5.ผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงาน ย่อยภายใน สถานสงเคราะห์ เด็ก 2 คน 6.ตัวแทน หน่วยงานใน ชุมชนที่เกี่ยวข้อง	แบบบันทึก การสนทนา กลุ่ม	การ วิเคราะห์ เนื้อหา และการ สร้าง ข้อสรุป แบบอุปนัย	

วัตถุประสงค์ การวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
		สถานสงเคราะห์ เด็ก 3 คน 7.ตัวแทนชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับ สถานสงเคราะห์ เด็ก 3 คน 8.ผู้ทรงคุณวุฒิ จากเอ็นจีโอ 2 คน			
	2.2.4 จัดทำ ข้อเสนอการ ส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอด ชีวิตสำหรับเด็ก ในสถาน สงเคราะห์	ผู้วิจัย อาจารย์ที่ ปรึกษา ตรวจสอบ	แบบวิเคราะห์ เนื้อหา	การ วิเคราะห์ เนื้อหา	ข้อเสนอแนวทาง การส่งเสริมการ เรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” เป็นการศึกษาที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย 1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับแนวคิดหลักการ และวัตถุประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก จำแนกรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

1.2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

1.4 ผลการสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และสภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไข การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จำแนกรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม

2.2 ผลสรุปจากสนทนากลุ่ม และสรุปข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ จำแนกรายละเอียดของข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ข้อมูลด้านนโยบาย
- 3.2 ข้อมูลด้านบุคลากร
- 3.3 ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม
- 3.4 ข้อมูลด้านกิจกรรม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

1.1.1 การสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์

การสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อยืนยันความถูกต้องของผลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารในตอนต้น 1.1 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป็น (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้กำหนดรายละเอียดไว้ในวิธีการดำเนินการวิจัย (บทที่ 3) ซึ่งมีจำนวน 9 ท่าน

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 1 (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านนนทภูมิ ปัจจุบันประกอบอาชีพครู สอนวิชาศิลปศึกษา ที่สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าในภาคกลาง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

"..สิ่งที่สำคัญคือ ด้านร่างกายและจิตใจต้องรู้จักการดูแลร่างกายตนเองให้แข็งแรง และจิตใจต้องเข้มแข็ง ต้องรู้จักการเรียนรู้สิ่งต่างๆทั้งที่อยู่ในตำราเรียนและนอกตำราเรียน เพื่ออาชีพในอนาคต... นอกจากนี้ ทักษะอื่นๆที่ยังมีความสำคัญ ผมจะใช้ทักษะการอ่านมากในการหาความรู้เพิ่มเติม ตอนที่ผมอยู่ในสถานสงเคราะห์ ตัวผมมั่นใจว่ามีทักษะการอ่านที่ดีมาก แต่จริงแล้วในชีวิต

จริงไม่ใช่อย่างที่คิด ผมต้องพัฒนาทักษะการอ่านให้เพิ่มขึ้น เพื่อความอยู่รอดของผม บางครั้งถ้าอ่านจับใจความไม่ดี เราจะเข้าใจผิด และเกิดความเสียหายขึ้นมา งานของผมต้องติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานต่างในการส่งลูกศิษย์เข้าประกวด การสื่อสารสำคัญมาก การเขียนหนังสือไปยังหน่วยงานต่างๆ ตอนผมอยู่ในสถานสงเคราะห์ การเขียนส่วนใหญ่จะเป็นการเขียนเพื่อส่งงาน เพื่อได้คะแนน แต่ในชีวิตจริงการเขียนผมก็ต้องปรับปรุง พัฒนาอีกมากมาย.. ในชีวิตประจำวันต้องมีการแก้ปัญหาตลอดเวลา และต้องกระทบผู้อื่นน้อยที่สุด..”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 1, 27 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน สรุปความรู้ที่อ่าน และการศึกษาเพิ่มเติม
2. ทักษะการเขียน สามารถภาษามีความเหมาะสม
3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและการแก้ไขปัญหา สามารถตัดสินใจเลือก

วิธีการแก้ปัญหา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ และทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เครือข่ายอื่นๆ
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารได้ทั้งการพูดและเขียน รู้เท่าทันสื่อ
6. ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ สามารถประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง
7. ทักษะด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ
8. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด สามารถควบคุมอารมณ์ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 2 (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านนนทภูมิ ปัจจุบันประกอบอาชีพครู สอนวิชางานศิลปประดิษฐ์ ที่สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าในภาคกลาง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“...ด้านจิตใจต้องเข้มแข็ง ต้องรู้จักการเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อน ครู ผู้ปกครอง และสถานการณ์ต่างๆ และเรียนรู้เพื่ออาชีพในอนาคตอย่างตั้งใจและไม่หยุดนิ่ง...ในการสอนการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กที่สอนจะมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย ต้องสอน

ให้มีการสื่อสารทั้งพูด อ่าน เขียนได้ตามความสามารถของเด็ก.....นอกจากนี้ทักษะการคำนวณ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อไม่ให้เกิดการไม่ถูกหลอกโดยสื่อ และการตรงต่อเวลาก็จำเป็นในยุคนี้..ผมยอมรับว่าประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์ในช่วงแรกๆ ที่ออกมาใช้ชีวิตในสังคม จะรู้อะไรน้อยมาก ด้วยข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ในสถานสงเคราะห์มีไม่พอ หลังจากกลับจากโรงเรียนผมไม่มีโอกาสได้ใช้คอมพิวเตอร์ และอีกเรื่องคือการถูกหลอกจากสื่อ ผมเคยภูมิใจว่าไม่มีใครหลอกผมได้ แต่พอออกมาใช้ชีวิตจริงสิ่งที่คิดไม่เป็นอย่างนั้น การถูกหลอกโดยสื่อมีมากมายโดยผมตามไม่ทัน ”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 2, 27 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน อ่านจับใจความได้ เพื่อพัฒนาด้านต่างๆ
2. ทักษะการเขียน สามารถสื่อสารโดยเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจ
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ การคิดเลขได้คำตอบที่ถูกต้อง
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการ

แก้ปัญหา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

5. ทักษะความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ๆที่มีประโยชน์
6. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และความรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสาร

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้เท่าทันสื่อ ไม่ถูกหลอก

8. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ สืบค้นข้อมูล การทำงานได้
9. ทักษะด้านอาชีพ หาความรู้ทักษะต่างๆในการประกอบอาชีพ อย่างสม่ำเสมอ
10. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา

เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ

11. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด แสดงความรู้สึกลงใน

สถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ได้

12. ทักษะในการจัดการเวลา สามารถวางแผนเรื่องเวลาในชีวิตประจำวันได้

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 3 (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้สัมภาษณ์ท่านที่ 3 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ปัจจุบันประกอบอาชีพครูสอนวิชางานศิลปประดิษฐ์ ที่สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าภาคกลาง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“..ต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นให้ได้ ต้องรู้จักการประนีประนอม และพยายามศึกษาในสิ่งที่ตนเองชอบให้มากที่สุด โดยส่วนตัวชอบศิลปะทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสำคัญในงานด้านนี้ ในสถานสงเคราะห์เราคิด หรือทำสิ่งใหม่ๆ เราภาคภูมิใจ เราได้สร้างสิ่งใหม่ แต่พอออกมาใช้ชีวิตในสังคม สิ่งที่เราภาคภูมิใจที่สร้างมา เป็นสิ่งธรรมดาหลายๆ ที่ทุกคนทำกัน มาอยู่ในสังคมจริง เราได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกมากมาย....ตัวดิฉันพิการด้านแขนทั้ง 2 ข้างทักษะทางด้านสุขภาพจิตสำคัญอย่างยิ่ง ตอนที่ยังไม่ทำงานเป็นครูที่นี่ ไม่ค่อยมีใครอยากจ้างงาน เราอยู่ในสถานสงเคราะห์ทุกคนรอบข้างดิฉันพิการเราเลยไม่ได้ฝึกทักษะในด้านการปรับตัวกับผู้อื่นในสังคมจริง ซึ่งมีการดูถูก ด้อยค่าเรา และไม่เอายกย่องกับเรา ทักษะการจัดการกับความเครียดจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ..... ดิฉันคิดว่าทักษะการสื่อสารสำคัญมากไม่ว่าจะเป็นการอ่าน และการเขียน นอกจากนี้การคิดอย่างรอบคอบ และรู้ทันสิ่งต่างๆ ก็สำคัญเช่นกัน...”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 3, 27 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน อ่านสิ่งต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. ทักษะการเขียน สามารถเขียนในเชิงบวก ใช้ภาษาที่ถูกต้อง
3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น มีประโยชน์
5. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครือข่ายอื่นๆ
6. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และความรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจง่าย รู้เท่าทันสื่อ ไม่ถูกหลอก
7. ทักษะด้านอาชีพ สามารถประกอบอาชีพ ฝึกทักษะต่างๆ ในการประกอบอาชีพ ใฝ่หาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ
8. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ
9. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด แสดงความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ มีกิจกรรมคลายเครียดทำ

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 4 (สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายยะลา ปัจจุบันรับราชการที่เป็นตำรวจสถานีตำรวจภูธรภาคใต้

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“...ต้องมีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาเป็น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สื่อสารได้อย่างสร้างความเข้าใจตรงกัน ทั้งอ่าน เขียน มีความเมตตา กรุณา มีจิตสาธารณะ..พูดถึงเรื่องความมีเมตตา มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ ตอนอยู่ในสถานสงเคราะห์ เราก็อบรมไปอย่างนั้น บางครั้งก็ฟังผ่านๆพ่อแม่ประจำบ้านให้ช่วยอะไรก็ช่วยบางทีก็ขี้เกียจ แต่ก็เหมือนกับเรานี้ละสำคัญได้ทำอะไรต่างๆ พอมมาใช้ชีวิตในสังคมจริงๆ ยิ่งประกอบอาชีพตำรวจรู้เลยว่าสำคัญมาก อยากให้น้องๆรุ่นหลังได้ฝึกทักษะนี้ด้วยใจ ไม่ใช่ผ่านไปวันๆอย่างเลื่องไม่ได้...การใช้คอมพิวเตอร์ได้และไม่โดนหลอกจากสื่อต่างๆก็สำคัญ และที่สำคัญมากๆจะต้องรู้จักคำนวณรายได้ของตนเอง.. จากประสบการณ์เพื่อนๆที่ออกจากสถานสงเคราะห์จะล้มเหลวในด้านการเงิน ด้านการคิดคำนวณ อาจจะเพราะเราได้เงินจำกัดจริงอยู่ในบ้านเรามีการเก็บออมเงินตามที่แม่พ่อบ้านสั่งให้ทำ แต่พอชีวิตจริงเราต้องมีวินัยเลยถึงจะเก็บเงินได้”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 4, 3 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน ใช้การอ่านตลอดในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในกิจกรรมต่างๆ
2. ทักษะการเขียน สามารถเขียนอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย ตามลำดับใจความ
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ การคิดเลขได้คำตอบที่ถูกต้อง
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ ข้อมูล ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ การรู้จักปรับตัว ในวัฒนธรรมอื่น มีการยอมรับ และให้เกียรติประนีประนอม
7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ และงานสำเร็จ
8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และความรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ อย่างเข้าใจ และตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ไม่ถูกสื่อต่างๆหลอก หาข้อมูลก่อนเชื่อสื่อ
9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตพื้นฐาน
10. ทักษะด้านอาชีพ สามารถหาความชอบตนเอง และศึกษาหาความรู้สม่ำเสมอ

เพื่อเป็นอาชีพในอนาคต

11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่น เห็นใจผู้อื่น
12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด รับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกอย่างเหมาะสม หาวิธีที่ตนสามารถจัดการกับอารมณ์ได้ จนอารมณ์เป็นปกติ
13. ทักษะด้านการเงิน สามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 5 (สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5 อยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชวดี ปัจจุบันช่วยงานเป็นพี่เลี้ยงสอนวิชาศิลปศึกษา (อาชีพวาดรูป) ที่สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าในภาคกลาง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“..ต้องรู้จักหาความรู้ในสิ่งที่ตนเองรัก แล้วจะมีความสุขกับอาชีพ..ผมรักศิลปะมาก ผมจะเรียนรู้สิ่งที่ผมรักตลอดเวลา และฝึกฝนส่งงานเข้าประกวด ผมว่าทักษะด้านอาชีพสำคัญเพราะพอออกจากสถานสงเคราะห์เราต้องหาเลี้ยงตัวเอง เด็กในสถานสงเคราะห์หลายๆคนไม่คิดที่จะหาความรู้ด้านอาชีพ อยู่ไปวันๆ ทำตามกิจกรรมของสถานสงเคราะห์ บางคนหลักเลี้ยงไม่ทำก็มี ต้องส่งเสริมทักษะด้านนี้มากๆ อย่างผมต้องฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาต่างๆ และผมต้องทำงานร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆตลอด เราต้องใจเย็นครับ..ภายในสถานสงเคราะห์เราไม่ค่อยได้ฝึกทักษะการทำงานกับเครือข่ายอื่นๆ มีการทำงานร่วมกันจริงแต่ก็กับเด็กคนอื่นในสถานสงเคราะห์ หลายคนที่ออกไปใช้ชีวิตในสังคมปรับตัวไม่ได้ ไม่เข้าใจในความแตกต่างในวัฒนธรรม ในการประพฤติตัวของคนจากที่อื่น ทำให้วางตัวไม่ถูกต้อง ไม่มีใครอยากร่วมงานด้วย”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 5, 29 ตุลาคม 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถหาวิธีแก้ปัญหาให้ผ่านไปได้
2. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถทำสิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้น
3. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานกับผู้อื่นได้ เข้าใจผู้อื่น
4. ทักษะด้านอาชีพ หาสิ่งที่ตนเองสนใจ และฝึกฝนจนทำได้ดี และสามารถสอนผู้อื่น
5. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด ควบคุมอารมณ์ได้ และจัดการตนเองได้เมื่ออารมณ์ไม่ดี

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 6 (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยในภาคกลาง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“สิ่งที่สำคัญคือ ทักษะการแก้ปัญหา สำคัญมากๆ ในชีวิตจริงมีปัญหาที่ยากมากๆ ที่ต้องหาทางแก้ไข ไม่เหมือนอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่แรงที่สุดอาจจะปัญหาการทะเลาะกันกับเพื่อนที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน ซึ่งมองย้อนกลับไปเป็นการแก้ปัญหาที่เล็กน้อยมาก นอกจากนี้ ทักษะคิดคำนวณและทักษะจัดการกับความเครียด..มีการฝึกฝนในอาชีพผมชอบเรื่องการออกแบบสิ่งทอ เราต้องเรียนรู้ตลอดเวลา อ่านให้มาก ต้องฝึกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จากตัวเอง จัดการเวลาในชีวิตให้ได้รวมไปถึงการคิดคำนวณรายได้ที่เข้ามา การคิดคำนวณนี้สำคัญมากนะครับ ไม่ใช่เฉพาะเรื่องการเงิน เรื่องอื่นๆด้วย เช่นผมออกแบบสิ่งทอ เราต้องตัดเย็บต้องคำนวณผ้า คำนวณสิ่งต่างๆ รวมไปถึงคำนวณวัสดุที่ใช้กับงบประมาณ เป็นต้น อยู่ในสถานสงเคราะห์เราไม่ค่อยได้คำนวณอะไร ส่วนใหญ่เป็นการบ้านวิชาเลข ซึ่งตัวผมเองก็ได้คะแนนสูง เราคิดว่าเราเก่ง แต่ในชีวิตจริงมันไม่ใช่...ในการทำงานต้องเกี่ยวข้องกับเครือข่ายอื่น เราต้องเห็นใจเขาใจเรา ต้องเข้าใจในความแตกต่าง หาวิธีการสื่อสารทั้งพูดเขียน หรือสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างประนีประนอม

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 6, 10 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน อ่านอย่างรวดเร็ว และได้ใจความสำคัญครบ
2. ทักษะการเขียน สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจใจความสำคัญ
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ การคิดเลขได้รวดเร็ว และคำตอบถูกต้อง มีวิธีการที่เหมาะสม

เหมาะสม

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ รับข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา เหมาะสมกับสถานการณ์
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยงความรู้มาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่มีประโยชน์เพิ่มขึ้น และมีการประยุกต์สร้างเพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย ประหยัด ให้เข้ากับยุคปัจจุบัน

6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ การรู้จักปรับตัว การยอมรับในวัฒนธรรมอื่น นำมาปรับให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์

7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครื่องช่วยอื่นๆ สามารถ มีความประณีตประนอม ช่วยเหลือแก้ปัญหา จนงานสำเร็จ

8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดสิ่งต่างๆที่เป็นประโยชน์ ไม่ถูกหลอกโดยสื่อต่างๆ มีการสืบค้นข้อมูลจนมั่นใจว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการ

9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ สืบค้นข้อมูลต่างๆ หากความรู้เพิ่มเติม ใช้โปรแกรมพื้นฐานในการทำงานได้ และศึกษาโปรแกรมที่สามารถต่อยอดงานได้

10. ทักษะด้านอาชีพ มีการเรียนรู้ตลอดเวลาทั้งทางตรงและทางอ้อม ฝึกฝนจนชำนาญ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และนำมาปรับกับสิ่งที่เรารู้แล้ว เพื่อให้มีประโยชน์มากขึ้น

11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ มีสติในการทำความคิด พยายามไม่ยุ่งกับสิ่งที่ไม่ดี

12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด รับรู้อารมณ์ตนเอง และหาทางจัดการให้ดีขึ้น มีกิจกรรมต่างๆทำ แสดงออกอารมณ์ และพฤติกรรมที่เหมาะสมกับผู้อื่น

13. ทักษะในการจัดการเวลา สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ ทั้งในชีวิตส่วนตัว และงาน

14. ทักษะด้านการเงิน การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 7 (สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านนนทภูมิ ปัจจุบันตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ โรงแรมในภาคตะวันออก

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“..ผมถูกทั้งที่โรงพยาบาลตั้งแต่เกิดทักษะการคิดดี สำคัญมาก คิดดีทั้งกับตนเองและอื่น ผมพยายามช่วยผู้อื่นเสมอถ้าช่วยได้ เข้าใจในความแตกต่างของแต่ละคนทำให้เรามีจิตใจที่ดีไม่เครียด ทักษะการคิดแก้ปัญหา ช่วยเหลือตัวเองในสถานการณ์ต่างๆ การแก้ปัญหา และการศึกษาต้องเรียนรู้ อย่างไม่หยุด..... อย่างผมมีลูกน้องต้องดูแล ผมจะสอนเสมอว่างานของเราต้องร่วมมือกับคนที่ไม่รู้จัก เราต้องมีทักษะการอ่าน การเขียนที่ดีมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องจัดการเวลาให้ดี พูดถึงเรื่องการจัดการเวลาในสถานสงเคราะห์จะเป็นตาราง และพ่อแม่ประจำบ้านคุณอีกทีหนึ่ง มีการลงโทษตักเตือนสอนให้จัดการเวลา แต่ในชีวิตจริงไม่มีใครมาบอกเรา ต้องจัดการเองทั้งหมด..... ทักษะคอมพิวเตอร์

สำคัญมากในปัจจุบัน เราต้องไม่ตกเป็นเหยื่อในการโดนหลอก...อีกทักษะที่สำคัญคือการคำนวณด้านการเงินต้องใช้ให้พอ มีเหลือเก็บ..”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 7, 8 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน สรุปสิ่งที่อ่านเป็นความรู้ต่างๆได้
2. ทักษะการเขียน สามารถเรียบเรียงให้ได้ใจความที่ต้องการบอก และใช้ภาษาที่ถูกต้อง
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ การคิดเลขได้คล่องแคล่ว
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการแก้ปัญหา สามารถหาวิธีการแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ หรือหาต้นเหตุของปัญหาเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกจุด
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างผลงานใหม่ๆ สิ่งใหม่ ที่เป็นประโยชน์
6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ การรู้จักปรับตัวกับความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม
7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น หน่วยงานอื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันออกความคิดเห็น วางแผน
8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารในช่องทางต่างๆได้ และเป็นในทางบวก ไม่ประมาทในสื่อต่างๆ
9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และเพื่อการสืบค้นข้อมูล
10. ทักษะด้านอาชีพ เรียนรู้ทักษะต่างๆในการประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ มีความรักในคนอื่น
12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด รู้ความรู้สึกของตน และหาวิธีการจัดการ โดยให้กระทบต่อสิ่งอื่นน้อยที่สุด
13. ทักษะในการจัดการเวลา สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ อย่างเหมาะสมสามารถทำสิ่งต่างๆได้เสร็จตามเวลาที่วางไว้
14. ทักษะด้านการเงิน การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 8 (สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชวดี ปัจจุบันทำงานเป็นครูอาสาประจำศูนย์สร้างโอกาสเด็ก ภาควิชา

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“..ต้องเข้มแข็งในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ต้องทนกับความตึงเครียดให้ได้ และเรียนรู้การที่จะปรับตัว อดทน ต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ทำให้ตนเองต้องไม่สบายใจ ต้องรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การล่อลวง..เนื่องจากผมพิการคนจะดูถูกผม ในเรื่องการล่อลวงผมเจอมาหลายครั้ง คนในปัจจุบันต้องการเอาประโยชน์จากเราเป็นส่วนใหญ่ ตอนอยู่ในสถานสงเคราะห์กับสภาพความเป็นจริงต่างกันอย่างสิ้นเชิง เราอาจคิดว่าเรามีทักษะต่างๆมากมายในสถานสงเคราะห์ซึ่งเป็นสังคมที่ค่อนข้างปิด เมื่อออกมาใช้ชีวิตในสังคมจริงเราต้องเรียนรู้ที่จะเพิ่มพูนทักษะต่างๆ ให้มากที่สุด ดังนั้นผมจึงต้องฝึกฝนทักษะการอ่าน เขียน คำนวณ และการที่เป็นคนดี จิตใจดี คิดดีกับคนอื่นเข้าใจคนที่แตกต่าง ช่วงหลังคนยอมรับผม ผมต้องทำงานทำหน่วยงานหลายหน่วย ต้องฝึกการแก้ปัญหา และต้องเรียนรู้ตลอดเวลา.. ”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 8, 26 ตุลาคม 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน อ่านในความรู้ต่างๆ เพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ
2. ทักษะการเขียนสามารถเขียนอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ การคิดเลขได้ถูกต้องและแม่นยำ
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม การตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา ที่ประณีตประนีประนอม
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิด ประยุกต์สิ่งต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่ดีขึ้น
6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ การรู้จักปรับตัว การยอมรับในวัฒนธรรมอื่น มีเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์
7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มที่ โดยนึกถึงในหัวใจเรา มีความตั้งใจที่จะทำให้งานต่างๆสำเร็จ และผ่านไปด้วยดี
8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และความรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารได้หลายช่องทาง เลือกที่จะรับสื่อที่ถูกต้อง และรู้เท่าทันสถานการณ์ต่างๆ สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้ ทั้งในระดับง่าย และยากขึ้นไป
9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล การทำงาน

และการสื่อสารได้อย่างเป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาด้านต่างๆ และไม่ทำร้ายผู้อื่น

10. ทักษะด้านอาชีพ หาคความรู้สม่ำเสมอ ไม่หยุดนิ่ง และถ่ายทอดให้ผู้อื่น
11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มความสามารถของตน
12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด รับรู้ตัวตนรู้สึกอะไร และสามารถจัดการกับความรู้สึกต่างๆได้ เข้มแข็ง คิดบวก

ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 9 (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 9 เคยอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา ปัจจุบันทำงาน ตำแหน่งผู้อำนวยการหมวดบำรุงทางหลวงชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

“..มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีการรักในการเรียนรู้เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต ฝึกทักษะอาชีพให้มีความชำนาญ ในการทำงานต้องมีทักษะ อ่านเขียน คำนวณ แก้ปัญหาต่างๆ ต้องมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างกลมกลืน จัดการกับความเครียดตัวเองให้ได้...ในปัจจุบันนี้ทักษะคอมพิวเตอร์สำคัญมากๆ เราต้องใช้ในทางสร้างสรรค์ และไม่โดนหลอก นอกจากนี้การคำนวณต่างๆสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเวลา การเงิน การวางแผนส่งงานต่างๆ..สภาพจริงในสถานสงเคราะห์ไม่เหมือนสังคมภายนอก เราอาจคิดว่าเราเก่ง แต่พอออกมา ตัวเราเล็กมาก”

(สัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ท่านที่ 9, 28 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ที่สำคัญคือ

1. ทักษะการอ่าน อ่านได้ใจความครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว
2. ทักษะการเขียน สามารถเขียนได้ถูกต้อง มีการลำดับก่อนหลัง อธิบายให้เข้าใจได้
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณการคิดเลขได้ถูกต้อง และใช้วิธีการที่เหมาะสม
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยเลือกวิธีที่ดีที่สุด และเหมาะสมกับสถานการณ์
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลงาน ที่ดีขึ้นกว่าเดิม
6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ การรู้จักปรับตัว กับความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม
7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครือข่ายอื่นๆ เพื่อให้งานเสร็จลุล่วง

8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และความรู้เท่าทันสื่อ สามารถสื่อสารได้ทั้งการพูดและเขียน สามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบคำถามกับผู้อื่น ให้เข้าใจง่าย

9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล การทำงานได้อย่างเหมาะสม

10. ทักษะด้านอาชีพ สามารถประกอบอาชีพ เรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบตัว และเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่งต่อการเปลี่ยนแปลง

11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ

12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เลือกกิจกรรมที่ทำให้ตนเองผ่อนคลาย

13. ทักษะในการจัดการเวลา สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ อย่างเหมาะสม

14. ทักษะด้านการเงิน การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ทั้ง 9 ท่าน และประสบความสำเร็จเมื่อออกจากสถานสงเคราะห์มาใช้ชีวิตในสังคม โดยการนำเอาผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

1. **ทักษะการอ่าน** ประกอบด้วย การอ่านจับใจความได้อย่างครบถ้วน เข้าใจในสิ่งที่อ่าน สามารถสรุปสิ่งต่างๆที่ได้จากการอ่าน และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และใช้การอ่านในการแสวงหาความรู้รอบตัวเพิ่มเติม

2. **ทักษะการเขียน** ประกอบด้วย ในการสื่อสารผ่านการเขียนสามารถเรียบเรียงลำดับใจความสำคัญที่จะเขียน ให้เข้าใจง่าย มีการใช้ภาษาเขียนอย่างถูกต้องเหมาะสม และใช้ภาษาในเชิงบวก

3. **ทักษะการคิดเลข คำนวณ** ประกอบด้วย สามารถคิดคำนวณเลขได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง

4. **ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา** รู้ต้นเหตุของปัญหา มีการคิดหลายๆด้าน และเลือกข้อมูลที่จริง ถูกต้องที่สุด เพื่อหาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และจะเกิดอะไรต่อไปในอนาคต เลือกแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา โดยประยุกต์จากประสบการณ์ที่มีในอดีต

5. **ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์** นำความรู้เก่าที่เคยเรียนรู้ มาทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ และประยุกต์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ ทำให้ได้สิ่งที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา
6. **ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์** สามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่ออยู่กับสถานการณ์ที่ไม่ชอบ แสดงออกได้อย่างเหมาะสม และถึงโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตประจำวัน
7. **ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น** สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และหาความรู้เพิ่มเติม เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ไม่ว่าจากตนหรือผู้อื่นสามารถควบคุมอารมณ์ และแสดงออกอย่างเหมาะสม ใช้วิธีที่นุ่มนวลในการแก้ไขปัญหา ไม่ทำให้เหตุการณ์แย่ลง และงานสามารถสำเร็จลุล่วงได้ตามกำหนด และตรงเวลา
8. **ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ** สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ในช่องทางต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอธิบาย คำถาม ตอบคำถาม และเลือกรับข้อมูลที่ถูกต้อง จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นจริงที่สุด มีการนำเทคโนโลยีง่ายๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม
9. **ทักษะด้านคอมพิวเตอร์** สามารถใช้โปรแกรมพื้นฐานในคอมพิวเตอร์ และใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล หาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยไม่ทำร้ายและเบียดเบียนผู้อื่น
10. **ทักษะด้านอาชีพ** สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้จากแหล่งต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น และสามารถใช้เป็นอาชีพในอนาคต พร้อมทั้งจะไม่ย่อท้อต่อปัญหา ต่อสู้เพื่อให้ตนประสบความสำเร็จ
11. **ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม** พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้คนรอบตัว อย่างเต็มที่ ไม่หวงความรู้ต่างๆ มีจิตอาสา มีความเมตตา กรุณา คิดถึงใจเขาใจเรา ดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดกระทบกับผู้อื่น
12. **ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด** รับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ หาวิธีการผ่อนคลายตนเองให้กระทบกับสิ่งรอบข้างน้อยที่สุด มีการหากิจกรรมเพื่อจัดการกับอารมณ์ทางลบ และเกิดประโยชน์กับตนเอง
13. **ทักษะในการจัดการเวลา** มีการจัดแบ่งเวลาในชีวิตประจำวัน และวางแผนกิจกรรมต่างๆ งานต่างๆ เพื่อให้เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด
14. **ทักษะด้านการเงิน** มีการวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวัน และเก็บออมไว้ส่วนหนึ่งเพื่อนำใช้ในอนาคต

1.1.2 การสัมภาษณ์สถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน
การสัมภาษณ์สถานประกอบการที่รับเด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เข้าทำงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นเมื่อเด็กออกจากสถานสงเคราะห์มาใช้ชีวิต

อยู่ในสังคม เพื่อยืนยันความถูกต้องของผลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารในตอนๆที่ 1.1 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป็น (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้กำหนดรายละเอียดไว้ในวิธีการดำเนินการวิจัย (บทที่ 3)

สถานที่ 1 สถานสงเคราะห์เด็กในภาคกลาง

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 ท่านที่ 2 และท่านที่ 3

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ครูทั้ง 3 ท่าน มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา ครูทั้ง 3 ท่าน มีการแก้ไขปัญหาอย่างประนีประนอม เพื่อให้ทุกอย่างผ่านไป และมีผลกระทบต่อน้อยที่สุด ทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อ คิดหาวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ทุกสิ่งทุกอย่างผ่านไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 1 ,2 และ 3 , 28 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะด้านสุขภาพจิต เพื่อให้มีความเข้มแข็ง เพราะในสังคมไม่เหมือนกับในสถานสงเคราะห์

สถานที่ 2 สถานตำรวจภูธรในภาคใต้

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“..มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา มีการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสุขุม รอบคอบ และมีผลกระทบน้อยที่สุด ทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน การแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา ด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์สามารถออกมาเป็นคนที่มีความคุณภาพของสังคม”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 4 , 3 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

สถานที่ 3 สถานสงเคราะห์เด็กชายในภาคกลาง

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“..มีความสามารถในระดับการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา จะหาสาเหตุและพยายามแก้ไข คิดบวก จัดการกับความเครียดโดยการร้องเพลง และทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อ พยายามศึกษาในสิ่งที่ตนเองชอบจนเกิดเป็นความชำนาญ”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 5 , 29 ตุลาคม 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะด้านสุขภาพจิต และทักษะด้านอาชีพ

สถานที่ 4 มหาวิทยาลัยในภาคกลาง

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“..มีความสามารถในระดับการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา จะหาสาเหตุ และพยายามแก้ไข โดยใช้วิธีที่นุ่มนวล ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อ พยายามศึกษาในสิ่งที่ตนเองชอบจนเกิดเป็นความชำนาญ การมีคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจ ด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 6 , 10 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะด้านเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และทักษะด้านการงานร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ

สถานที่ 5 โรงแรมในภาคตะวันออก

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“..มีความสามารถในระดับการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา จะหาสาเหตุ และพยายามแก้ไข โดยใช้วิธีที่นุ่มนวล ใจเย็น และมีการทบทวนปัญหา เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นในครั้งต่อไป

และทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อ และความมุ่งมั่นตั้งใจ
เพื่อให้ประสบความสำเร็จ”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 7 , 8 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะคุณธรรมจริยธรรม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สถานที่ 6 ศูนย์สร้างโอกาสเด็ก ภาคกลาง

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“..ครู มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา ครู จะคิด วิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อหาสาเหตุ และพยายามแก้ไข โดยใช้วิธีที่นุ่มนวล ใจเย็น และทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อและความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ.”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 8 , 26 ตุลาคม 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด

สถานที่ 7 หมวดบำรุงทางหลวงชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หัวหน้าของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 9

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดีมาก และประสบความสำเร็จในอาชีพ เมื่อเกิดปัญหา จะคิด วิเคราะห์ หาสาเหตุ และพยายามแก้ไข โดยใช้วิธีที่นุ่มนวล ใจเย็น และทักษะที่จำเป็นคือ ความอดทน ไม่ย่อท้อ และความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ”

(สัมภาษณ์หัวหน้างานท่านที่ 9 , 28 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าด้านทักษะที่จำเป็นทั้ง 14 ทักษะ มีความจำเป็นทุกทักษะ เพื่อให้เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทักษะที่ต้องส่งเสริมให้เด็กในสถานสงเคราะห์อย่างเร่งด่วน คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา

สรุปผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เคยเป็นเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์และประสบความสำเร็จเมื่อออกจากสถานสงเคราะห์มาใช้ชีวิตในสังคม และหัวหน้างานของทุกท่าน เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

1. ทักษะการอ่าน อ่านได้เร็ว โดยจับใจความ และสรุปความรู้ที่อ่านได้ และสามารถอธิบายผู้อื่นได้เพื่อการเรียนรู้
2. ทักษะการเขียน การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมเชิงบวก สื่อสารลำดับความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย
3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ สามารถคิดเลขที่ได้คำตอบถูกต้อง นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมา คิดแนวทางการแก้ปัญหาได้หลายแนวทาง ทราบถึงต้นเหตุของปัญหา และคิดถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป
5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาใหม่กับความรู้เดิม เกิดความคิดสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ และสามารถสร้างสรรค์ผลงาน สามารถยอมรับสิ่งใหม่ๆ และเสนอความคิดที่ต่อยอดความรู้เดิม
6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ หมายถึง การรู้จักปรับตัว การยอมรับในวัฒนธรรมอื่น มีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม เรียนรู้จากความคิดต่างจากตน ยอมรับ และให้เกียรติประเพณีประเพณี นำนมาปรับผสมผสานเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์
7. การร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครือข่ายอื่นๆ สามารถ สร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน และร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างสรรค์ในด้านบวก ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และรักษาหน้าที่
8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง สามารถสื่อสารได้ทั้งการพูด และเขียน สามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบคำถามกับผู้อื่น นำเสนอสิ่งต่างๆ โดยสามารถถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจง่าย รู้เท่าทันสื่อ ไม่ถูกหลอก และใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม
9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง สามารถใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล การทำงาน และการสื่อสารได้อย่างเป็นประโยชน์ ถูกต้องเหมาะสม
10. ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ หมายถึง สามารถประกอบอาชีพ แสวงหาทักษะต่างๆ ในการประกอบอาชีพ นำตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องโดยการใฝ่หาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ
11. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มีจิตใจเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมในการปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่างในชีวิต
12. ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด หมายถึง อธิบายอารมณ์ของตนเอง และแสดงความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เลือกกิจกรรมที่ทำให้ตนเองผ่อนคลายมีความสุขอย่างเหมาะสม
13. ทักษะในการจัดการเวลา หมายถึง สามารถวางแผนเรื่องเวลากับงานต่างๆ อย่าง

เหมาะสมสามารถทำสิ่งต่างๆได้เสร็จตามเวลาที่วางไว้ การปรับตัวให้มีความคล่องแคล่ว ว่องไว ในบริบทต่างๆ

14. ทักษะด้านการเงิน หมายถึง การสามารถวางแผนการจัดการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ในปัจจุบัน อายุ 15-18 ปี ทั้งสิ้น 296 คน จากสถานสงเคราะห์ภาครัฐบาล ทั่วประเทศ 16 แห่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เด็กที่มีอายุ 15 ปี จำนวน 84 คน

เด็กที่มีอายุ 16 ปี จำนวน 87 คน

เด็กที่มีอายุ 17 ปี จำนวน 56 คน

เด็กที่มีอายุ 18 ปี จำนวน 69 คน

โดยรายละเอียด แสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนเด็กในสถานสงเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15 ปี	84	28.38
16 ปี	87	29.39
17 ปี	56	18.92
18 ปี	69	23.31
รวม	296	100

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการอ่าน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5
ตารางที่ 5 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่าน	Mean	S.D.	แปลความ หมาย
1. เวลาอ่านหนังสือ น้องสามารถเข้าใจทุกอย่างที่อ่าน	3.49	0.82	มาก
2. น้องเข้าใจ ใจความจากหนังสือได้อย่างครบถ้วน เพื่อให้ได้ความรู้มากที่สุด	3.54	0.77	มาก
3. น้องสามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน และอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้	3.49	0.81	มาก
4. การแสวงหาความรู้ต่างๆรอบตัว น้องสามารถใช้อ่านได้ดี	3.45	0.76	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.49	0.79	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการอ่าน โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ เข้าใจ ใจความจากหนังสือได้อย่างครบถ้วน เพื่อให้ได้ความรู้มากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ เวลาอ่านหนังสือ สามารถเข้าใจทุกอย่างที่อ่าน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และ สามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน และอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแสวงหาความรู้ต่างๆรอบตัว น้องสามารถใช้อ่านได้ดี คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการเขียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการเขียน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 6
ตารางที่ 6 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการเขียน

ทักษะการเขียน	Mean	S.D.	แปลความหมาย
5. น้องสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ต่อการเขียน	3.54	0.71	มาก
6. น้องสามารถเรียบเรียงใจความที่เขียนให้เป็นลำดับ เข้าใจง่าย	3.47	0.76	มาก
7. น้องสามารถใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อการแสวงหาความรู้ต่างๆ	3.52	0.77	มาก
8. น้องพยายามใช้ภาษาในด้านบวก ที่เหมาะสม	3.52	0.78	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.51	0.76	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการเขียน โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ต่อการเขียน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ สามารถใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อการแสวงหาความรู้ต่างๆ คะแนนเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และพยายามใช้ภาษาในด้านบวกที่เหมาะสม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถเรียบเรียงใจความที่เขียนให้เป็นลำดับ เข้าใจง่าย คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.47 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการคิดเลข คำนวณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการคิดเลข คำนวณ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 7
ตารางที่ 7 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดเลข คำนวณ

ทักษะการคิดเลข คำนวณ	Mean	S.D.	แปล ความหมาย
9. น้องสามารถคิดคำนวณเลขได้รวดเร็ว	3.03	0.79	ปานกลาง
10. ในการคิดเลข น้องสามารถคิดได้ผลลัพธ์ถูกต้อง	3.16	0.82	ปานกลาง
11. น้องสามารถเลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม ในการเรียนรู้ และนำไปใช้	3.32	0.79	ปานกลาง
12. น้องนำการคิดคำนวณไปใช้ในด้านต่างๆในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่	3.30	0.78	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.20	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดเลข คำนวณ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์หมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถเลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม ในการเรียนรู้ และนำไปใช้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.32 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อันดับที่ 2 คือ นำนำการคิดคำนวณไปใช้ในด้านต่างๆในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.30 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อันดับที่ 3 คือ ในการคิดเลข สามารถคิดได้ผลลัพธ์ถูกต้อง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์หมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถคิดคำนวณได้อย่างรวดเร็ว คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา แสดงรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา	Mean	S.D.	แปลความหมาย
13. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในการเรียนรู้ น้องบอกได้ว่า ปัญหานั้นเกิดจากอะไร	3.60	0.72	มาก
14. น้องเลือกที่จะเชื่อข้อมูลที่ใด ว่าเป็นข้อมูลที่จริงที่สุดในการเรียนรู้	3.57	0.75	มาก
15. น้องพยายามคิดหลายๆด้าน เพื่อหาเหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดต่อไป	3.51	0.70	มาก
16. น้องเลือกแนวทางการแก้ปัญหาหลายทาง เพื่อตัดสินใจใช้แนวทางที่ดีที่สุดจากการเรียนรู้สิ่งรอบๆตัว	3.54	0.71	มาก
17. น้องใช้ประสบการณ์ที่เคยเรียนรู้ในอดีต เพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุดแก้ปัญหา	3.53	0.75	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.55	0.72	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในการเรียนรู้ น้องบอกได้ว่า ปัญหานั้นเกิดจากอะไร คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ เลือกที่จะเชื่อข้อมูลที่ใด ว่าเป็นข้อมูลที่จริงที่สุดในการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ เลือกแนวทางการแก้ปัญหาหลายทาง เพื่อตัดสินใจใช้แนวทางที่ดีที่สุดจากการเรียนรู้สิ่งรอบๆตัว คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 ใช้ประสบการณ์ที่เคยเรียนรู้ในอดีต เพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุดแก้ปัญหา คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พยายามคิดหลายๆด้าน เพื่อหาเหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดต่อไป คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	Mean	S.D.	แปลความหมาย
18. นำนวัตกรรมที่เคยเรียนรู้ มาใช้ในการคิดสิ่งใหม่ๆ ที่ต่างจากเดิม	3.63	0.79	มาก
19. น้อมสามารถนำความรู้เก่า มาผสมผสานกับความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิม และได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.54	0.76	มาก
20. น้อมเคยชินกับสิ่งหลายอย่างที่ผ่านมา แต่น้อมก็ปรับตัวกับสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และพร้อมเรียนรู้เพิ่ม	3.65	0.73	มาก
21. น้อมนำสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้ มาทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น	3.67	0.76	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.62	0.76	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ นำสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้ มาทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ สามารถปรับตัวกับสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และพร้อมเรียนรู้เพิ่ม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ นำนวัตกรรมที่เคยเรียนรู้ มาใช้ในการคิดสิ่งใหม่ๆ ที่ต่างจากเดิม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถนำความรู้เก่า มาผสมผสานกับความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิม และได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์

ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	Mean	S.D.	แปลความหมาย
22. น้องสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อคนรอบข้างคิดไม่เหมือนน้อง และน้องไม่ชอบ	3.54	0.77	มาก
23. น้องถือโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เมื่อได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นที่ดำเนินชีวิตไม่เหมือนน้อง	3.43	0.72	มาก
24. น้องนำสิ่งใหม่ๆที่ได้จากคนอื่นที่ไม่เหมือนน้อง มาเรียนรู้เพื่อปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง	3.43	0.72	มาก
25. น้องแสดงอารมณ์เชิงบวก ถึงแม้ว่าน้องไม่ชอบ เมื่อคนอื่นที่ไม่เหมือนน้องมาสอนน้องในสิ่งต่างๆ	3.34	0.73	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.44	0.73	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อคนรอบข้างคิดแตกต่าง และตนเองไม่ชอบ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ ถือโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เมื่อได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นที่ดำเนินชีวิตไม่เหมือนตน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และ นำสิ่งใหม่ๆที่ได้จากคนอื่นที่ไม่เหมือนตน มาเรียนรู้เพื่อปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงอารมณ์เชิงบวก ถึงแม้ว่าจะไม่ชอบ เมื่อคนอื่นที่ไม่เหมือนตนมาสอนในสิ่งต่างๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.34 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น แสดงรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	Mean	S.D.	แปลความหมาย
26. ในการหาความรู้เพิ่มเติม น้องสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่รู้จักมาก่อน	3.61	0.80	มาก
27. เมื่อเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น น้องใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล ไม่ทำให้เหตุการณ์แย่ลง แต่มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.43	0.70	มาก
28. น้องพยายามเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วนและเสร็จตรงเวลา	3.48	0.77	มาก
29. เมื่อเกิดสิ่งผิดพลาดในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจากตัวเองหรือคนอื่น น้องควบคุมอารมณ์ได้ และแสดงออกในทางบวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป	3.42	0.76	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.73	0.937	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่รู้จักมาก่อน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ พยายามเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วนและเสร็จตรงเวลา คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ เมื่อเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล ไม่ทำให้เหตุการณ์แย่ลง แต่มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เมื่อเกิดสิ่งผิดพลาดในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจากตัวเองหรือคนอื่น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ และแสดงออกในทางบวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.42 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ

ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ	Mean	S.D.	แปลความหมาย
30. น้องสามารถบอกเล่า อธิบายสิ่งต่างๆ สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้	3.55	0.71	มาก
31. น้องสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้อย่างละเอียด และทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่น้องพูด มีความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น	3.50	0.73	มาก
32. ในการเรียนรู้เพิ่มเติม น้องสามารถตอบคำถาม และอธิบายเหตุผลให้ผู้อื่นเข้าใจได้	3.45	0.78	มาก
33. น้องสามารถอธิบายเรื่องที่ยาก โดยใช้คำพูดง่ายๆ บอกเล่าให้ผู้อื่นเข้าใจ	3.41	0.80	มาก
34. น้องมีการเลือกรับข้อมูล จากแหล่งข้อมูล ที่น้องศึกษามาอย่างดีว่าเชื่อถือได้	3.43	0.77	มาก
35. น้องนำเทคโนโลยี วิธีการต่างๆ ทั้งที่ง่าย และยาก มาใช้ในเหตุการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม และเกิดผลด้านบวก ในการเรียนรู้	3.50	0.79	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.48	0.76	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถบอกเล่า อธิบายสิ่งต่างๆ สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้อย่างละเอียด และทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ตนพูด มีความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และ นำเทคโนโลยี วิธีการต่างๆ ทั้งที่ง่าย และยาก มาใช้ในเหตุการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม และเกิดผลด้านบวก ในการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือในการเรียนรู้เพิ่มเติม สามารถตอบคำถาม และอธิบายเหตุผลให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 คือมีการเลือกรับข้อมูล จากแหล่งข้อมูล ที่ศึกษามาอย่างดีว่าเชื่อถือได้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมากและทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถอธิบายเรื่องที่ยาก โดยใช้คำพูดง่ายๆ บอกเล่าให้ผู้อื่นเข้าใจคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

9. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์

ทักษะด้านคอมพิวเตอร์	Mean	S.D.	แปลความหมาย
36. น้องสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.45	0.83	มาก
37. น้องสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่น้องสนใจ	3.52	0.76	มาก
38. น้องสามารถสื่อสารกับคนไม่รู้จักรหัสคอมพิวเตอร์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.31	0.81	ปานกลาง
39. น้องใช้ช่องทางผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ โดยไม่ทำร้าย เบียดเบียนคนอื่น	3.36	0.80	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.41	0.80	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์หมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถสืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่ตนสนใจ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ ใช้ช่องทางผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ โดยไม่ทำร้าย เบียดเบียนคนอื่น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.36 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์หมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถสื่อสารกับคนไม่รู้จักรหัสคอมพิวเตอร์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.31 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

10. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้

ทักษะด้านอาชีพ	Mean	S.D.	แปล ความหมาย
40. น้องค้นคว้า เรียนรู้ในสิ่งที่น้องชอบด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นอาชีพในอนาคต	3.64	0.79	มาก
41. น้องรักการเรียนรู้เพิ่มเติม ในสิ่งที่น้องชอบเพื่อพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น	3.54	0.73	มาก
42. น้องมีการเรียนรู้สม่ำเสมอในเรื่องที่น้องสนใจ และอยากให้เป็นอาชีพในอนาคต	3.60	0.74	มาก
43. เมื่อน้องเกิดปัญหา ทำสิ่งที่ชอบไม่สำเร็จ น้องไม่ย่อท้อ น้องเรียนรู้เพิ่มเติม และสู้ต่อ	3.54	0.76	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.58	0.75	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้ โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถค้นคว้า เรียนรู้ในสิ่งที่ชอบด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นอาชีพในอนาคต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.64 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ มีการเรียนรู้สม่ำเสมอในเรื่องที่สนใจ และอยากให้เป็นอาชีพในอนาคต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รักการเรียนรู้เพิ่มเติม ในสิ่งที่ตนชอบเพื่อพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อเกิดปัญหา ทำสิ่งที่ชอบไม่สำเร็จ ไม่ย่อท้อ เรียนรู้เพิ่มเติม และสู้ต่อ ขึ้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

11. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม แสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	Mean	S.D.	แปลความหมาย
44. ในชีวิตประจำวัน น้องช่วยเหลือคนรอบตัวด้วยความเต็มใจและไม่หวังความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์	3.68	0.77	มาก
45.น้องชอบอาสาช่วยทำงานส่วนรวม และเรียนรู้สิ่งต่างๆเพื่อเพิ่มประสบการณ์	3.56	0.76	มาก
46. เมื่อเกิดปัญหาขึ้น น้องจัดการปัญหาด้วยคิดถึงใจเขาใจเรา และเรียนรู้ที่จะเป็นคนใจดี	3.62	0.78	มาก
47. น้องดำเนินชีวิต ทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยความระมัดระวังว่าจะไปกระทบกับคนอื่น	3.48	0.77	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.77	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ช่วยเหลือคนรอบตัวด้วยความเต็มใจและไม่หวังความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.68 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น สามารถจัดการปัญหาด้วยคิดถึงใจเขาใจเรา และเรียนรู้ที่จะเป็นคนใจดี คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ ชอบอาสาช่วยทำงานส่วนรวม และเรียนรู้สิ่งต่างๆเพื่อเพิ่มประสบการณ์ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ดำเนินชีวิต ทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยความระมัดระวังว่าจะไปกระทบกับคนอื่น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

12. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด แสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด

ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด	Mean	S.D.	แปลความหมาย
48. นื่องรับรู้อารมณ์ตัวเอง และควบคุมได้ แสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ	3.61	0.71	มาก
49. เมื่อนื่องมีอารมณ์ทางด้านลบ เช่น โกรธจัด เสียใจ นื่องสามารถคิดในด้านบวก และหาวิธีการผ่อนคลายตนเองได้ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนรู้ของนื่อง	3.54	0.70	มาก
50. นื่องเลือกทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่ดี และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น	3.42	0.72	มาก
51. เมื่อเกิดอารมณ์ที่รุนแรงในด้านลบ ในระหว่างนื่องเรียนรู้สิ่งต่างๆ นื่องควบคุมตนเองไม่ให้กระทบกับคนรอบข้างได้ หรือถ้ากระทบก็น้อยที่สุด	3.45	0.80	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.51	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือรับรู้อารมณ์ตัวเอง และควบคุมได้ แสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ เมื่อมีอารมณ์ทางด้านลบ เช่น โกรธจัด เสียใจ สามารถคิดในด้านบวก และหาวิธีการผ่อนคลายตนเองได้ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนรู้ของ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ เมื่อเกิดอารมณ์ที่รุนแรงในด้านลบ ในระหว่างการเรียนรู้สิ่งต่างๆ สามารถควบคุมตนเองไม่ให้กระทบกับคนรอบข้างได้ หรือถ้ากระทบก็น้อยที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เลือกทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่ดี และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.42 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

13. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะในการจัดการเวลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะในการจัดการเวลา แสดงรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะในการจัดการเวลา

ทักษะในการจัดการเวลา	Mean	S.D.	แปลความหมาย
52. นื่องจัดการเวลาในชีวิตประจำวันได้ และแบ่งเวลาสำหรับการเรียนรู้ควบคู่กันไป	3.54	0.77	มาก
53. เมื่อทำกิจกรรมต่างๆ นื่องวางแผนเวลา และขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้งานเสร็จตามเวลา และมีคุณภาพ และได้รับความรู้ใหม่ๆ	3.48	0.77	มาก
54. เวลาเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง นื่องสามารถปรับตัวได้ เมื่อมีข้อจำกัดเรื่องเวลา หรือต้องทำกิจกรรมในเวลาที่ยากัด และไม่ให้เกิดกระทบผู้อื่น	3.43	0.73	มาก
55. นื่องมีการวางแผนเรื่องเวลาไว้ล่วงหน้าในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้	3.49	0.75	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.49	0.75	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะในการจัดการเวลา โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดการเวลาในชีวิตประจำวันได้ และแบ่งเวลาสำหรับการเรียนรู้ควบคู่กันไป คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ มีการวางแผนเรื่องเวลาไว้ล่วงหน้าในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ เมื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้วางแผนเวลา และขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้งานเสร็จตามเวลา และมีคุณภาพ และได้รับความรู้ใหม่ๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เวลาเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถปรับตัวได้ เมื่อมีข้อจำกัดเรื่องเวลา หรือต้องทำกิจกรรมในเวลาที่ยากัด และไม่ให้เกิดกระทบผู้อื่น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

14. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะด้านการเงิน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการเงิน

ทักษะด้านการเงิน	Mean	S.D.	แปล ความหมาย
56. น้องมีการวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวันเมื่อออกไปเรียนที่โรงเรียน เพื่อมีเงินส่วนหนึ่งสำหรับการเรียนรู้	3.48	0.81	มาก
57. น้องมีเงินเหลือเก็บอดออมไว้ และเรียนรู้ในการคิดคำนวณเงินเพื่ออนาคต	3.36	0.80	ปานกลาง
58. น้องมีการวางแผนเงินออมไว้ในอนาคต เพื่อใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติม	3.40	0.79	ปานกลาง
59. น้องมีการแบ่งเงินส่วนหนึ่งใช้ในการศึกษาหาความรู้สำหรับปัจจุบัน	3.41	0.74	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.41	0.78	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านทักษะด้านการเงิน โดยผลการศึกษาพบว่า ทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวันเมื่อออกไปเรียนที่โรงเรียน เพื่อมีเงินส่วนหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ มีการแบ่งเงินส่วนหนึ่งใช้ในการศึกษาหาความรู้สำหรับปัจจุบัน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ มีการวางแผนเงินออมไว้ในอนาคต เพื่อใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.40 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และทักษะที่เด็กในสถานสงเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการวางแผนเงินออมไว้ในอนาคต เพื่อใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.36 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

ตารางที่ 19 ผลการศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ตามลำดับคะแนนมากไปหาน้อย

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ตัวบ่งชี้	\bar{x}	SD
1.ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.ยอมรับสิ่งใหม่ๆ 2.เชื่อมโยงผสมผสานความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 3.พร้อมนำสิ่งใหม่ๆที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต	3.62	0.76
2.ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	1.คิดบวก 2.มีจิตสาธารณะ 3.ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อื่น	3.59	0.77
3.ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้	1.เรียนรู้แบบนำตนเอง 2.พยายามพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น 3.เมื่อเกิดปัญหาไม่ย่อท้อ และสู้ต่อ	3.58	0.75
4.ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ การ แก้ปัญหา	1.รู้เหตุของปัญหา 2.เลือกใช้ข้อมูลที่จริงและถูกต้องที่สุด 3.คิดหลายด้าน 4.คาดคะเนว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต 5.นำความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมในการแก้ปัญหา	3.55	0.72
5.ทักษะการเขียน	1.สื่อสารโดยการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 2.เรียบเรียงใจความเป็นลำดับเข้าใจง่าย 3.ใช้ภาษาเขียนอย่างถูกต้องเหมาะสม 4.ใช้ภาษาเขียนในเชิงบวก 5.ใช้การเขียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	3.51	0.76
6.ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับ ความเครียด	1.รับรู้อารมณ์ตนเอง 2.แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม แก้ปัญหาโดยนึกถึงใจ เข้าใจเรา 3.หากิจกรรมที่มีประโยชน์เพื่อผ่อนคลายอารมณ์	3.51	0.75
7.ทักษะการอ่าน	1.อ่านเร็ว และได้ใจความ ครบถ้วน 2.เข้าใจและสรุปสิ่งที่อ่าน 3.สามารถอธิบายสิ่งที่อ่านกับผู้อื่นได้เข้าใจ 4.สามารถแสวงหาความรู้รอบตัวจากการอ่าน	3.49	0.79
8.ทักษะการจัดการเวลา	1.วางแผนเวลาระยะสั้น และวางแผนเวลาระยะยาว 2.ทำงานเสร็จตามกำหนด	3.49	0.75

ทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	ตัวบ่งชี้	\bar{x}	SD
	3.จัดการตนเองได้เมื่อมีเวลาจำกัด		
9.ทักษะการร่วมมือกับ เครือข่ายต่างๆ ทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	1.รู้จักปรับตัว ทำงานร่วมกับผู้อื่น และให้เกียรติในความแตกต่าง แสดงพฤติกรรมเชิงบวก 2.เรียนรู้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และทำให้เสร็จตรงเวลา 3.นำสิ่งที่แตกต่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์	3.48	0.94
10.ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศและการรู้เท่า ทันสื่อ	1.ใช้วิธีต่างๆ ในการอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ 2.การสื่อสารให้เข้าใจง่าย 3.เลือกรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ 4.นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการสื่อสารอย่างเหมาะสม	3.48	0.76
11.ทักษะด้านความ เข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์	1.เข้าใจในความแตกต่างและความเชื่อของผู้อื่น 2.สร้างความประนีประนอมในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และใช้วิธี แก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล	3.44	0.73
12.ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และเทศ โนโลยีสารสนเทศการ สื่อสาร	1.สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน 2.สืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ และสื่อสารกับคนไม่รู้จักเพื่อให้ เกิดความรู้ใหม่ 3.ใช้ช่องทางคอมพิวเตอร์โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น	3.41	0.80
13.ทักษะการเงิน	1.วางแผนการเงินระยะสั้น 2.วางแผนการเงินระยะยาว 3.แบ่งเงินไว้สำหรับการเรียนรู้	3.41	0.78
14.ทักษะการคิดเลข คำนวณ	1.คิดเลขได้รวดเร็ว 2.คิดเลขได้ผลลัพธ์ถูกต้อง 3.เลือกวิธีการคิดคำนวณอย่างเหมาะสม 4.นำการคิดคำนวณไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่	3.20	0.79

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในสถาน
สงเคราะห์เด็ก จากสถานสงเคราะห์ภาคีรัฐบาลทั่วประเทศ 16 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 219 คน ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

ผู้บริหารสูงสุด (ผู้ปกครอง)	จำนวน 16 คน
ผู้บริหาร	จำนวน 26 คน
บุคลากรทางการศึกษา	จำนวน 50 คน

บุคลากรที่ไม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จำนวน 127 คน
โดยรายละเอียด แสดงตามตาราง ดังนี้
ตารางที่ 20 จำนวนบุคลากรในสถานสงเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ปกครอง	16	7.31
ผู้บริหาร	26	11.87
บุคลากรทางการศึกษา	50	22.83
บุคลากรอื่นๆ	127	57.99
รวม	219	100

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านนโยบาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านนโยบาย แสดงรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านนโยบาย

ด้านนโยบาย	Mean	S.D.	แปลความหมาย
1. ในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการกำหนดนโยบายการทำงานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กับบุคลากรของท่าน เพื่อไปปรับใช้กับเด็ก	3.21	0.57	ปานกลาง
2. มีการแบ่งงานเป็นฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายมีการทำงานประสานกัน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.65	0.64	มาก
3. หน่วยงานของท่านมีการปรับปรุงการบริหารงานต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต	3.55	0.66	มาก
4. มีการนำปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของหน่วยงานมาเรียนรู้ และช่วยกันแก้ไข	3.56	0.66	มาก
5. ในหน่วยงานต่างๆ มีคำอธิบายหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีคุณภาพมากที่สุด	3.36	0.70	ปานกลาง
6. นโยบายการทำงานด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์ของท่านที่เกี่ยวกับการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความเหมาะสม	3.18	0.66	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.42	0.65	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านนโยบาย โดยผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมด้านนโยบายที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการแบ่งงานเป็นฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายมีการทำงานประสานกัน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 0.64 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ มีการนำปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของหน่วยงานมาเรียนรู้ และช่วยกันแก้ไข คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.66 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ หน่วยงานของท่านมีการปรับปรุงการบริหารงานต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 คือ มีในหน่วยงานต่างๆ มีคำอธิบายหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีคุณภาพมากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 5 คือ มีในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการกำหนดนโยบายการทำงานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กับบุคลากรของท่าน เพื่อไปปรับใช้กับเด็ก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.21 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ที่ท่านมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นโยบายการทำงานด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์ของท่านที่เกี่ยวกับการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความเหมาะสม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.18 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ ยังไม่เข้าใจหลักการต่างๆของการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่าคืออะไร เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ระบุอย่างชัดเจน ไม่ทราบความต้องการของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กในสถานสงเคราะห์อย่างแท้จริง จึงส่งผลให้ไม่สามารถระบุนโยบายต่างๆ และปัญหาได้ ทั้งนี้การทำงานโดยหลักๆ จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติที่เป็นกรอบในการปฏิบัติงานหลัก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านบุคลากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านบุคลากร แสดงรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	Mean	S.D.	แปลความหมาย
7. บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านมีเพียงพอต่อการดูแลเด็กในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.50	0.73	มาก
8. บุคลากรของท่านมีความสามารถในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ	3.48	0.63	มาก
9. บุคลากรของท่านมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอยู่เสมอ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.59	0.70	มาก
10. สถานสงเคราะห์ของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้อย่างอิสระ	3.70	0.70	มาก
11. บุคลากรของท่านมีความรักในอาชีพ และผูกพันกับองค์กร พร้อมทั้งจะผลักดันในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.71	0.68	มาก
12. บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านสามารถนำความรู้ใหม่มาต่อยอดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.56	0.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.68	มาก

จากตารางที่ 22 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านบุคลากร โดยผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมด้านบุคลากรที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรของท่านมีความรักในอาชีพ และผูกพันกับองค์กร พร้อมทั้งจะผลักดันในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ สถานสงเคราะห์ของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้อย่างอิสระ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ บุคลากรของท่านมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอยู่เสมอ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 คือ บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านสามารถนำความรู้ใหม่มาต่อยอดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 5 คือ บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านมีเพียงพอต่อการดูแลเด็กในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมากและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านบุคลากร ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือบุคลากรของท่านมีความสามารถในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่

เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

นอกจากนี้บุคลากรในสถานสงเคราะห์ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิตโดยตรง แต่การปฏิบัติงานในปัจจุบัน ก็เป็นไปตามแผนงานของสถานสงเคราะห์ ซึ่งไม่แน่ใจว่าเป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ถูกต้องหรือไม่

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านสภาพแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านสภาพแวดล้อม แสดงรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	Mean	S.D.	แปลความหมาย
13. สภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์ของท่านเอื้ออำนวยให้มีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเต็มที่ เช่น แหล่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน	3.63	0.53	มาก
14. ท่านมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับเด็กที่มีความแตกต่างๆ	3.34	0.51	ปานกลาง
15. ภายในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการวางโครงสร้างด้านสภาพแวดล้อมมาก เพื่อให้เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.57	0.51	
16. ท่านยังต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพ ในด้านการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.65	0.81	มาก
17. รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	2.85	0.68	ปานกลาง
18. ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.16	0.59	ปานกลาง
19. ท่านและเด็กในสถานสงเคราะห์ได้ช่วยกันรักษา และแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อม	3.52	0.64	มาก
20. ภายในสถานสงเคราะห์มีการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ แก่กัน และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม	3.42	0.58	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.42	0.58	มาก

จากตารางที่ 23 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อม โดยผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมด้านสภาพแวดล้อมที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ยังต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพ ในด้านการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ

สภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์ของท่านเอื้ออำนวยให้มีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเต็มที่ เช่น แหล่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ ภายในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการวางโครงสร้างด้านสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 คือ ท่านและเด็กในสถานสงเคราะห์ได้ช่วยกันรักษา และแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อม เช่น แหล่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 5 คือ ภายในสถานสงเคราะห์มีการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ แก่กัน และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.42 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 6 คือ ท่านมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับเด็กที่มีความแตกต่างๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.34 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อันดับที่ 6 คือ ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านสภาพแวดล้อมที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 2.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังพบว่า สถานสงเคราะห์พยายามใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่ามากที่สุด แต่ยังขาดทรัพยากรด้านการสอน และสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมได้เหมือนกับในสภาพจริงของสังคมที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ และไม่แน่ใจว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นอย่างไร เด็กบางคนใช้เวลาในการปรับตัวค่อนข้างนาน เพื่อจะสามารถอยู่นอกสถานสงเคราะห์ได้อย่างมีความสุข

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านกิจกรรม แสดงรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านกิจกรรม

ด้านกิจกรรม	Mean	S.D.	แปลความหมาย
21. สถานสงเคราะห์ของท่านมีกิจกรรมเสริมสร้างเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.77	0.63	มาก
22. มีกิจกรรมที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้	3.64	0.61	มาก
23. สถานสงเคราะห์ของท่านมีการทำงานในลักษณะเป็นทีม และช่วยกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดประสิทธิภาพ	3.70	0.65	มาก
24. มีการบูรณาการวัฒนธรรมองค์กรควบคู่กับความรู้ใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.65	0.70	มาก
25. ท่านมีกระบวนการของกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การให้ปฏิบัติงานจริง การลองผิดลองถูก เป็นต้น	3.66	0.70	มาก
26. สถานสงเคราะห์ของท่านมีการสนับสนุน เพื่อให้ทุกคนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ เพื่อสอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.72	0.70	มาก
27. สถานสงเคราะห์ของท่าน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.44	0.73	มาก
28. สถานสงเคราะห์ของท่านมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3.38	0.73	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.62	0.66	มาก

จากตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นด้านกิจกรรม โดยผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมด้านกิจกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีกิจกรรมเสริมสร้างเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.77 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 2 คือ มีการสนับสนุน เพื่อให้ทุกคนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ เพื่อสอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 3 คือ มีการทำงานในลักษณะเป็นทีม และช่วยกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดประสิทธิภาพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 4 คือ มีกระบวนการของกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การให้ปฏิบัติงานจริง การลองผิดลองถูก เป็น

ต้น คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 5 คือ มีการบูรณาการวัฒนธรรมองค์การควบคู่กับความรู้ใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 6 คือ มีกิจกรรมที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.64 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก อันดับที่ 7 คือ สถานสงเคราะห์ของท่าน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านกิจกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังพบว่า กิจกรรมต่างๆ จึงจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมอาชีพในอนาคต และให้การศึกษาพื้นฐานตามหลักสูตรกระทรวงเป็นหลัก กิจกรรมจึงไม่มีทิศทางที่ตอบสนองกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรง และกิจกรรมต่างๆ เด็กๆ ยังไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบ ทำให้ในบางครั้งเด็กเกิดการต่อต้านกิจกรรมที่จัดขึ้น ด้านการประเมิน มีการประเมินผลแต่ยังไม่ได้ลงลึก

ตารางที่ 25 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กในสถานสงเคราะห์

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ปัญหาและการแก้ไข ปัญหา	ข้อค้นพบ
1.ด้านนโยบาย 1.ไม่มีนโยบายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรง และชัดเจน 2.ไม่ทราบความต้องการของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กในสถานสงเคราะห์อย่างแท้จริง	1. . ไม่มีทิศทางการดำเนินงาน 2.ปัญหาแยกเป็น 2 ประเภท - ปัญหาเฉพาะในหน่วยงานแก้ไขในหน่วยงาน	1.แก้ปัญหาโดยเน้นตามกรอบของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก แก้ไขในหน่วยงานโดยผ่านผู้ปกครองสถานสงเคราะห์	1.นโยบายด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2.นโยบายให้ความรู้ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับหน่วยงาน

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ปัญหาและการแก้ไข ปัญหา	ข้อค้นพบ
<p>3.ปฏิบัติงานตามกรอบของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก</p> <p>4.มีคำอธิบายหน้าที่ในการทำงานของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน</p> <p>5.แต่ละฝ่ายทำงานประสานกัน</p> <p>6.นำปัญหาและอุปสรรคมาเรียนรู้และช่วยกันแก้ไข</p>	<p>- ปัญหาภาพรวมของสถานสงเคราะห์</p>	<p>-ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ร่วมแก้ปัญหากับผู้บริหารของกรมโดยตรง</p>	<p>3. นโยบายพัฒนาทักษะต่างๆ ควบคู่กับการเรียนรู้แบบนำตนเอง</p> <p>4.นโยบายการพัฒนาทักษะต่างๆต้องเป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียนที่แตกต่าง</p>
<p>2.ด้านบุคลากร</p> <p>1.บุคลากรเพียงพอ</p> <p>2.บุคลากรสามารถในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแต่ไม่ได้ทำ</p> <p>3.เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนานตนเอง</p>	<p>1.ในบางครั้งบุคลากรย้ายไปช่วยราชการที่อื่น แต่ชื่อยังอยู่ในสถานสงเคราะห์ ทำให้ยากลำบาก และไม่สามารถรับเข้าใหม่ได้ เพราะตำแหน่งไม่ว่าง</p> <p>2.บุคลากรในสถานสงเคราะห์มีความรู้ไม่มาก เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>3.การปฏิบัติงานในปัจจุบัน ก็เป็นไปตามแผนงานของสถาน</p>	<p>1.ช่วยกันภายในหน่วยงานทำหน้าที่แทนส่วนบุคลากรที่ขาดไป</p> <p>2.การแก้ไขปัญหาตามหน่วยงานในบริบทของสถานสงเคราะห์</p>	<p>1. ส่งเสริม อบรม ให้บุคลากรมีความรู้ด้านการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม</p> <p>2. ส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้แก่บุคลากรในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่เด็ก</p> <p>4 ทักษะ</p> <p>ทักษะที่ 1 ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้</p>

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ปัญหาและการแก้ไข ปัญหา	ข้อค้นพบ
<p>4.ส่งเสริมให้พัฒนา ศักยภาพของบุคลากร สม่่าเสมอ</p> <p>5.บุคลากรมีความรักใน อาชีพ</p> <p>6.บุคลากรสามารถนำ ความรู้มาต่อยอดเพื่อให้เกิด การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ</p>	<p>สงเคราะห์ ซึ่งไม่แน่ใจ ว่าเป็นการส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ตลอด ชีวิตที่ถูกต้องหรือไม่</p> <p>4.บุคคลกรมีความ ต่างของแต่ละคนทั้งวุฒิ ภาวะ วุฒิการศึกษา และวิธีการทำงานซึ่งไม่ เป็นไปในทางเดียวกัน</p>	<p>3.มีการประชุม เพื่อ ช่วยกันแก้ปัญหา และจัด ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้</p>	<p>ทักษะที่ 2 ผู้สร้างความ ร่วมมือในการเรียนรู้</p> <p>ทักษะที่ 3 ผู้แนะ แนวทาง และให้ความรู้</p> <p>ทักษะที่ 4 ผู้เรียนรู้ร่วม</p>
<p>3.ด้านสภาพแวดล้อม</p> <p>1.งบประมาณด้าน สภาพแวดล้อมไม่พอ</p> <p>2.สื่อการเรียนรู้ไม่ เหมาะสม ยังขาดทรัพยากร ด้านการสอน และสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จะส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>3.เทคโนโลยีที่ใช้ส่งเสริม การเรียนรู้ไม่เพียงพอ</p> <p>4.เจ้าหน้าที่และเด็กช่วยกัน รักษาสภาพแวดล้อม แต่ไม่ สามารถจัดสภาพแวดล้อม ได้เหมือนกับในสภาพ จริงของสังคมที่อยู่นอก สถานสงเคราะห์</p> <p>5.ไม่แน่ใจว่าสภาพ</p>	<p>1.ไม่สามารถจัดทำ สภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม</p> <p>2.สื่อได้รับการบริจาค เป็นส่วนใหญ่ สถาน สงเคราะห์เลือกไม่ได้ ส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ ต้องการทิ้งถึงนำมา บริจาค สถาน สงเคราะห์มีการจัดแยก ประเภทของสื่อต่างๆ ที่ จำเป็น และเป็น ประโยชน์กับเด็กใน ปัจจุบัน</p>	<p>1.การเขียนรายงานด้าน งบประมาณ และขอเพิ่ม</p>	<p>1. ประสานงานภายใน หน่วยงานในเรื่อง ความ ต้องการในการจัด สภาพแวดล้อม และ งบประมาณที่ต้องใช้ใน เรื่องที่ต้องพิจารณา คือ สภาพแวดล้อมใน สถานสงเคราะห์เด็ก แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ</p> <p><u>1.ด้านกายภาพ</u></p> <p>ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ภายในห้องเรียน 2) ภายนอกห้องเรียน 3) ภายในบ้าน <p><u>2.ด้านจิตวิทยา</u></p> <p>ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พฤติกรรมของครู และเจ้าหน้าที่ 2) ความสัมพันธ์

สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ปัญหาและการแก้ไข ปัญหา	ข้อค้นพบ
<p>แวดล้อมที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นอย่างไร</p> <p>6.มีการถ่ายทอดการเรียนรู้แก่กัน</p>			ระหว่าง ครู เจ้าหน้าที่ และเด็ก
<p>4.ด้านกิจกรรม</p> <p>1.ทำงานเป็นทีมในการจัดกิจกรรมต่างๆ</p> <p>2.มีกิจกรรมที่หลากหลาย และเกิดการเรียนรู้จริง</p> <p>3.มีเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาช่วยในการทำกิจกรรม</p> <p>4.มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงกิจกรรมต่างๆ</p> <p>5.มีกิจกรรมสนับสนุนให้เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้</p> <p>6.บูรณาการวัฒนธรรมองค์กรกับกิจกรรมต่างๆ</p>	<p>1.การจัดกิจกรรมจึงไม่มีทิศทางที่ตอบสนองกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรง</p> <p>2.กิจกรรมต่างๆเด็กยังไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบ ทำให้ในบางครั้งเด็กเกิดการต่อต้านกิจกรรมที่จัดขึ้น</p> <p>3.ด้านการประเมิน มีการประเมินผลแต่ยังไม่ได้ลงลึก</p>	<p>1.ใช้วิธีการให้คะแนนกลุ่มบ้าน</p>	<p>1.กิจกรรมภายในสถานสงเคราะห์เด็กควรประกอบด้วย</p> <p>1.กิจกรรมในห้องเรียน</p> <p>2.กิจกรรมนอกห้องเรียน</p> <p>3.กิจกรรมภายในบ้าน</p> <p>2.จัดกิจกรรมต่างๆโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายในการส่งเสริมตามศักยภาพและความถนัดของเด็ก ตามบริบทของสถานสงเคราะห์</p>

1.4 ผลสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และสภาพปัจจุบัน ปัญหา การแก้ไข การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของในสถานสงเคราะห์เด็ก

ผลสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายใต้แนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้หลักการเชื่อมโยงการศึกษา 3 ระบบ กล่าวคือการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม มี 14 ทักษะ จากคะแนนน้อยไปหามาก ดังนี้

1. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ทักษะความมีเมตตากรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
3. ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการแก้ปัญหา
5. ทักษะการเขียน
6. ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด
7. ทักษะการอ่าน
8. ทักษะการจัดการเวลา
9. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
10. ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ
11. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
12. ทักษะคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร
13. ทักษะการเงิน
14. ทักษะการคิดเลข คำนวณ

เมื่อสรุปผลตามลำดับคะแนนที่ได้ พบว่าทักษะทั้ง 14 ทักษะ ทักษะที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือ ทักษะการคิดเลข คำนวณที่อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นทักษะที่เหลืออีก 14 ทักษะมีคะแนนอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก แบ่งออกเป็น 4 ด้านตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านนโยบาย

นโยบายจัดเป็นจุดเริ่มต้นของหลักและวิธีปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวของการดำเนินการ

ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จากสภาพปัจจุบันสถานสงเคราะห์ ภาครัฐบาลยังไม่มีนโยบายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงไม่เป็นไปแนวทางของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรงแต่อยู่ภายใต้กรอบของ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการศึกษาด้านนโยบายการส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ คือการหาความต้องการของทักษะการเรียนรู้ตลอด ชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ภายใต้บริบทของสถานสงเคราะห์แต่ละภูมิภาคที่แตกต่าง กัน โดยให้ความรู้ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์ทั้งหมด ภายใต้แนวทาง

- 1.1 พัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด เพื่อต่อยอด เป็นอาชีพในอนาคต เมื่อออกไปใช้ชีวิตในสังคม
- 1.2 พัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดย วิธีการแสวงหาความรู้ตามความถนัดของแต่ละบุคคล
- 1.3 ตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่าง ทั้งในด้านการ ภายนอกของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

2. ด้านบุคลากร

ภายใต้นโยบายการดำเนินการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กใน สถานสงเคราะห์ สิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก ต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นอันดับแรก เพราะบุคลากรมีความ แตกต่างทั้งในเรื่องวุฒิภาวะ วุฒิการศึกษา และวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ปฏิบัติงานในส่วนของการ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องให้ความรู้ แก่บุคลากรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ แก่บุคลากร 4 ด้าน

- 2.1 ผู้อำนวยการความสวดกในการเรียนรู้ คือการจัดการให้ความรู้ที่เน้นตัว ผู้เรียน มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ
- 2.2 ผู้สร้างความร่วมมือ เป็นตัวกลางในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มที่ ประสานสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันและช่วยเหลือ เมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
- 2.3 ผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ บทบาทในการสอน โดยเป็นผู้ให้ความรู้ แก่ผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน

ในการปฏิบัติงานด้านบุคลากรภายในสถานสงเคราะห์เด็ก บุคลากรแต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน แต่ทุกฝ่ายต้องทำงานประสานกัน เพื่อแก้ปัญหา และปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆ

3. ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมของสถานสงเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริม การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่เด็ก จากสภาพปัจจุบันสถานสงเคราะห์ในแต่ละที่ได้รับงบประมาณด้านสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานสงเคราะห์แต่ละแห่ง ตัวอย่างเช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และสื่อต่างๆ ในการค้นคว้าหาความรู้ หนังสือต่างๆ ที่อยู่ในห้องสมุด เป็นต้น ทำให้การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยังเป็นไปอย่างไม่มีทิศทาง จากการศึกษาพบว่า สถานสงเคราะห์ต้องประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก เรื่องความต้องการในการจัดสภาพแวดล้อม และเขียนรายงานขอเพิ่มงบประมาณที่ต้องใช้ โดยพิจารณา 2 ด้านคือ

3.1 ด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของสถานสงเคราะห์เด็ก กล่าวคือ

3.1.1 ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ สื่อต่างๆ ภายในห้องเรียน ถ้าสถานสงเคราะห์แห่งนั้นมีโรงเรียนอยู่ในสถานสงเคราะห์เอง ไม่ได้ส่งเด็กออกไปเรียนตามโรงเรียนในพื้นที่ข้างเคียง

3.1.2 ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ลักษณะบริเวณพื้นที่ต่างๆ ที่อยู่ภายในสถานสงเคราะห์ แบ่งออกเป็น

- ภายในบ้าน (บ้านพักของเด็ก) เช่น มุมต่างๆ ของบ้าน มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมรวมกิจกรรม มุมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในบ้าน

3.1 ด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกรในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.2.1 พฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ต่อนักเรียน คือ การแสดงออกต่อนักเรียน ควรแสดงออกด้วยอารมณ์เชิงบวก ถ้าต้องการให้เด็กรู้ว่าไม่ถูกต้อง ไม่ควรทำ ก็ต้องแสดงออกเชิงอารมณ์ต่อเด็กอย่างเหมาะสมเพื่อให้เด็กรับรู้ และไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เหมาะสมอีก

3.2.2 ความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ทำให้เด็กกล้าที่จะเข้าไปปรึกษาในสิ่งต่างๆ มีการเสริมแรงเชิงบวก และการให้กำลังใจแก่เด็ก

4. ด้านกิจกรรม

กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายใต้แนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเชื่อมโยงการศึกษา 3 ระบบ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ต้องหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ตามบริบทของผู้เรียนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ โดยคำนึงถึงบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ สิ่งสำคัญคือกิจกรรมต้องมีการบูรณาการใน 3 รูปแบบคือ

4.1 กิจกรรมภายในห้องเรียน กล่าวคือ กิจกรรมส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ตามหลักสูตร และบทเรียนที่เด็กเรียนมีการประเมินผลอย่างละเอียดตรงตามหลักสูตรพื้นฐานการศึกษา

4.2 กิจกรรมภายนอกห้องเรียน กล่าวคือ กิจกรรมในส่วนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมการกีฬา กิจกรรมทำอาหาร เป็นต้น

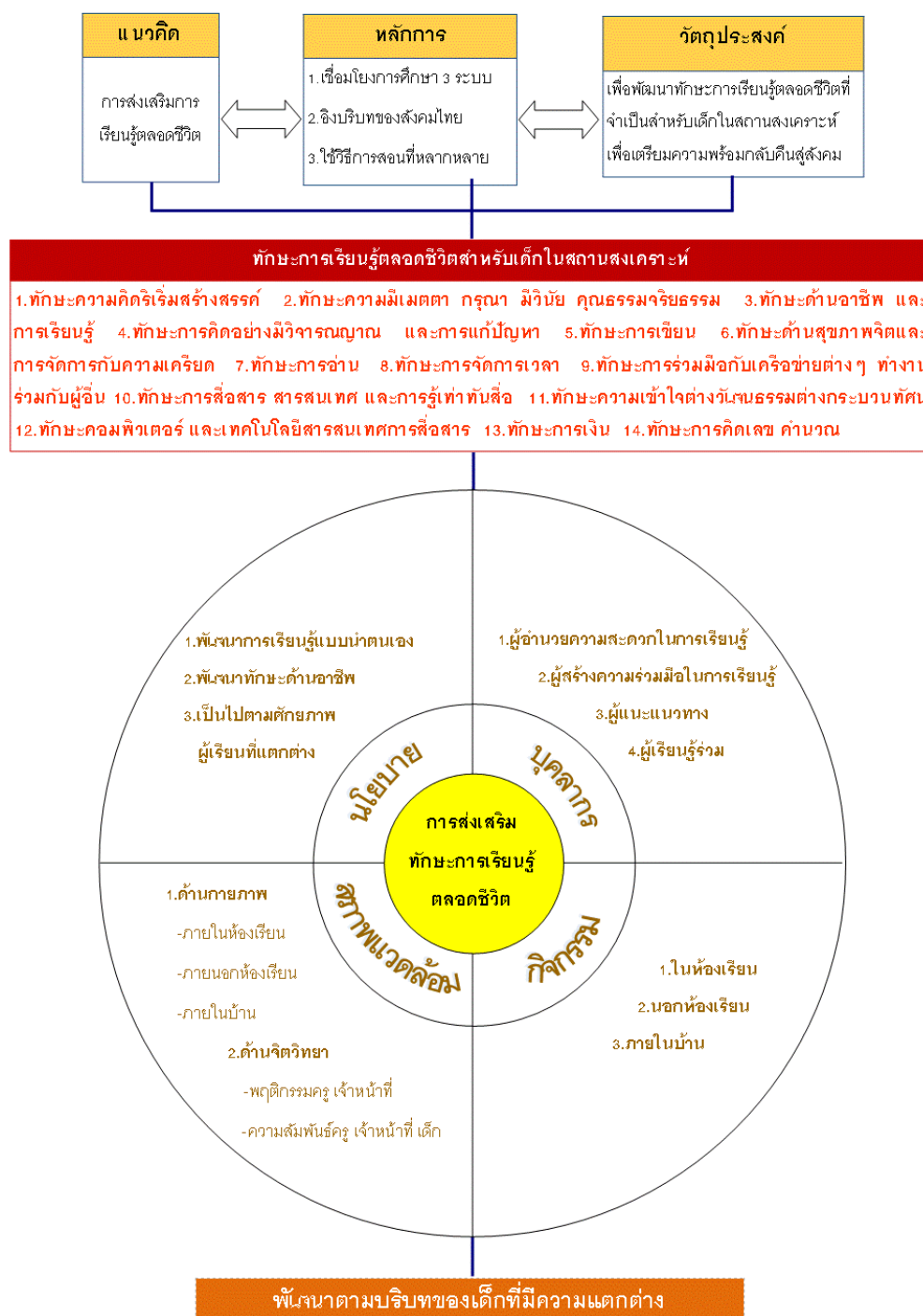
4.3 กิจกรรมภายในบ้าน กิจกรรมส่วนนี้จะอยู่ในการศึกษาตามอัธยาศัย ตัวอย่างเช่น เกมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจ จัดการประกวดต่างๆ ภายในบ้าน และระหว่างบ้าน เป็นต้น

กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ สถานสงเคราะห์แต่ละแห่งจะเป็นผู้พิจารณา จากบริบทของเด็กในสถานสงเคราะห์ และสภาพแวดล้อมของสถานสงเคราะห์ ซึ่งสถานสงเคราะห์ในแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมที่ไม่เหมือนกัน

ทั้งนี้จากผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ข้างต้น ผู้วิจัยนำผลดังกล่าวมาพัฒนาเป็น (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

การ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และผลที่ได้จากการศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก มาบูรณาการภายใต้ แนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักการ การเชื่อมโยงการศึกษา 3 ระบบ คือ ในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน อิงบริบทของสังคมไทย และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม ดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

รูปภาพที่ 2 (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

(ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีองค์ประกอบดังนี้

1. แนวคิด

เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. หลักการ

หลักการประกอบด้วย 3 หลักการคือ 1) เชื่อมโยงการศึกษา 3 ระบบเข้าด้วยกัน คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย 2) อิงบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน 3) ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายไม่จำกัดรูปแบบ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

2. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย 14 ทักษะ คือ

1) ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม 3) ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 5) ทักษะการเขียน 6) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด 7) ทักษะการอ่าน 8) ทักษะการจัดการเวลา 9) ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 10) ทักษะการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 11) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 12) ทักษะคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร 13) ทักษะการเงิน 14) ทักษะการคิดเลข คำนวณ

5. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1) ด้านนโยบาย คือการพัฒนาการเรียนรู้แบบนวัตน์เอง ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ และเป็นไปตามบริบทของผู้เรียนที่มีความแตกต่าง 2) ด้านบุคลากร คือต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นทั้งตัวกลางจัดสิ่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ผู้สร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ คือเป็นตัวกลางในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน เป็นตัวกลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ ผู้แนะแนวทาง คือครูคือคนให้ความรู้ และมีทักษะการสอนเป็นอย่างดี ผู้เรียนรู้ร่วม ร่วมเรียนรู้ความรู้ใหม่ไปพร้อมกับผู้เรียน 3) ด้านสภาพแวดล้อม แบ่งเป็นสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมทั้งหมดที่อยู่ในห้องเรียน อยู่ภายนอกห้องเรียน และภายในบ้านพักของเด็ก สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา คือ พฤติกรรมครู และเจ้าหน้าที่ ที่แสดงออกต่อผู้เรียน และความสัมพันธ์ของครู เจ้าหน้าที่ เด็ก ในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยนำเสนอ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ที่พัฒนาขึ้นจากการสอบถามเด็ก และเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ต่างๆ รวม 18 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาพผนวก ก) ดังนี้

การจัดสนทนากลุ่ม แบ่งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็น 2 กลุ่ม โดยข้อคำถามต่างๆ ในการสนทนากลุ่มทั้ง 2 กลุ่มเป็นข้อคำถามเดียวกัน แล้วนำข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มมาวิเคราะห์ร่วมกัน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชุมสนทนากลุ่มผ่านโปรแกรม Zoom ในวันอังคารที่ 16 พฤศจิกายน 2564 ได้แก่

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 2 ท่าน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนจากหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก 3 ท่าน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนจากชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก 3 ท่าน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชน 2 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ประชุมสนทนากลุ่มผ่านโปรแกรม Zoom ณ หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ เด็ก ในวันพฤหัสบดีที่ 2 ธันวาคม 2564 ได้แก่

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานสงเคราะห์เด็ก 8 ท่าน (ประกอบด้วยนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ บุคลากรจากหน่วยงานหลักที่ทำงานเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ ภาครัฐบาล และบุคลากรจากหน่วยงานย่อยภาคในสถานสงเคราะห์เด็ก)

ประเด็นสนทนากลุ่ม แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ

- ประเด็นที่ 1 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการ ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร
- ประเด็นที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันมากน้อยเพียงใด
- ประเด็นที่ 3 วิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และวิธีการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยสรุปผลการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการ ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

(1) แนวคิดและหลักการตรงตามวัตถุประสงค์ ผลการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า มีความเหมาะสม

“หลักการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ของสถานสงเคราะห์ปัจจุบันทำในรูปแบบของการศึกษาในระบบเป็นส่วนใหญ่ เห็นควรว่าถ้าเพิ่มการศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย จะทำให้เด็กที่ออกไปมีศักยภาพในการอยู่รอดในสังคมเพิ่มขึ้น” ...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ต้องอิงบริบทของสังคมไทย เพราะเด็กที่ออกจากสถานสงเคราะห์กลับคืนสู่สังคม เป็นส่วนน้อยอยู่ไปอยู่ในบริบทของสังคมประเทศอื่น”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 9

“การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เป็นสิ่งที่ดีสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ที่มีพื้นฐานภูมิหลังที่แตกต่างกัน และบริบทของสถานสงเคราะห์ในประเทศไทยเองก็มีสิ่งที่แตกต่างกันอยู่ด้วย แต่ละสถานสงเคราะห์ไม่สามารถใช้วิธีการสอนแบบเดียวกันได้ทั้งหมด”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6

“ควรเปลี่ยนจากคำว่า เด็ก เป็นเด็กและเยาวชน เยาวชนมีอายุ 15-24 ปี”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

ประเด็นที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ผลจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะต่างๆมีความเหมาะสม โดยเสนอให้ (1) นำทักษะบางทักษะมารวมกัน เพราะมีความสอดคล้องกัน (2) ไม่ควรกำหนดว่าทักษะใดสำคัญที่สุด เพราะทุกทักษะสำคัญเท่ากันหมด ทุกทักษะควรมีการบูรณาการเข้าด้วยกัน

“ไม่ควรกำหนดว่าทักษะใดควรมีการส่งเสริมก่อนหลัง แต่จะต้องส่งเสริมไปพร้อมๆกัน เพราะจากในข้อมูลที่ได้ศึกษามา เห็นว่าทักษะการเงิน และทักษะการคิดเลข คำนวณอยู่ในความสำคัญที่เป็นในระดับต่ำ แต่ความเป็นจริงเด็กในสถานสงเคราะห์หลายคนออกไปใช้ชีวิตในสังคม ไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเงินเลย และทำให้เกิดปัญหาเป็นหนี้สิน”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“เด็กหลายคนไม่มีประสบการณ์ในการวางแผนชีวิต เพราะตอนอยู่ในสถานสงเคราะห์ มีทุกอย่างมีจัดเตรียมไว้ให้หมด ทำให้เมื่อออกไปใช้ชีวิตจริงคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น การส่งเสริมทักษะควรเป็นการบูรณาการทักษะทั้งหมดเข้าด้วยกัน” ...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

(1) ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เมื่อได้รับความรู้ใหม่ๆ ก็สามารถนำไปต่อยอดได้”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 11

“ในการจัดการเรียนการสอนโดยที่โรงเรียนรับเด็กจากมูลนิธิเข้ามา ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บูรณาการไปกับการทำงานที่มอบหมายในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กได้ค้นหาสิ่งที่นอกเหนือจากในบทเรียน”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

(2) ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควรนำไปรวมกับทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการความเครียด เพราะในการจัดการความเครียด และการมีสุขภาพจิตที่ดี ต้องมีพื้นฐานจากจิตใจที่อ่อนโยน มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ตั้ง เพื่อจะไม่กระทบกับคนอื่นรอบข้าง หรือกระทบให้น้อยที่สุด คือต้องมีความยับยั้งชั่งใจด้วย”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 13

“ทักษะความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้สังคมที่สามารถพึ่งพาอาศัย และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เอาใจเขาใส่ใจเรา” ..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 16

“สังคม หรือหน่วยงานใดก็ตามที่มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ตั้ง ย่อมอยู่ได้อย่างมีความสุข และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 12

(3) ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ ควรนำมารวมกับทักษะการจัดการเวลา เพราะเวลาเป็นตัวกำหนดในการทำในสิ่งต่างๆเบื้องต้น ถ้าจัดการเวลาไม่เป็น จะส่งผลให้ภาระงานทุกอย่างล้นหลาม และไม่สำเร็จ”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 18

“เด็กในสถานสงเคราะห์ไม่ค่อยรู้จักอาชีพที่หลากหลาย เนื่องจากมีความจำกัดในประสบการณ์ ไม่เหมือนกับเด็กที่อยู่ในสังคมภายนอก ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้มีรายได้เลี้ยงตนเองได้ตลอดรอดฝั่ง”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5

“ทักษะด้านอาชีพเป็นสิ่งที่สถานสงเคราะห์เด็กได้มีการส่งเสริมตลอดในระยะเวลาที่ผ่านมา แต่ด้วยกรอบของการบริหารงานที่จำกัด เป็นตัวกำหนดในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ทักษะด้านอาชีพของเด็กยังไม่กว้างเท่าที่ควร”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

(4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา เป็นสิ่งสำคัญ เพราะปัญหาเกิดขึ้นตลอด”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4

“ปัญหาต่างๆจะมีการแก้ไขได้อย่างเหมาะสมที่สุดต่อเมื่อต้องมีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบก่อนหลัง”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2

“เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องฝึกให้เด็กในสถานสงเคราะห์มีการแก้ปัญหามีกระบวนการคิดเป็นขั้นตอน เพราะภายในสถานสงเคราะห์จะมีระบบที่คอยป้อนให้เด็ก ดังนั้นเด็กบางคนจึงไม่มีการคิด รอเพียงแต่มีคนอื่นมาช่วยแก้ไข”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

(5) ทักษะการเขียน ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยชอบเขียน ต้องคอยจัดกิจกรรมให้เขียนเพื่อเป็นการจดบันทึกความรู้ และเป็นการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ อีกรูปแบบหนึ่ง”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 11

“การให้เด็กฝึกเขียนนั้น ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และให้เด็กสามารถใช้ทักษะนี้ในการสร้างอาชีพได้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นทางตรงและทางอ้อม”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 14

“การฝึกเขียนเรียงความเป็นสิ่งสำคัญ เด็กสมัยนี้ถ่ายทอดความรู้โดยการเขียนเป็นส่วนน้อย ซึ่งการเขียนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สูงขึ้น”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

(6) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“การจัดการกับความเครียด เป็นสิ่งที่หลายครั้งเด็กที่ออกจากสถานสงเคราะห์ที่กลับคืนสู่สังคมไม่สามารถหาทางออกในการจัดการได้ ทำให้ชีวิตล้มเหลว”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“เนื่องจากภายในสถานสงเคราะห์ไม่เหมือนในสังคมจริง การทำให้สุขภาพจิตที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคมเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3

“ทางสถานสงเคราะห์ในปัจจุบัน ได้จัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อลดความเครียดกับเด็กที่จะเป็นแนวทางให้เด็กนำไปปฏิบัติเมื่อออกไปจากสถานสงเคราะห์”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5

(7) ทักษะการอ่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นในการสื่อสารอย่างหนึ่ง เช่นการจับใจความในคำสั่งต่างๆ การจับใจความในงานที่มอบหมายให้ทำ”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6

“เด็กๆได้ฝึกทักษะการอ่านจากโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคมยุคนี้”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 8

“หลายครั้งที่การค้นหาคำความรู้ ต้องใช้วิธีการอ่าน ดังนั้นจึงเป็นทักษะที่จำเป็นที่เด็กต้องฝึกฝน”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7

(8) ทักษะการจัดการเวลา ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“การจัดการเวลาเป็นสิ่งที่สถานสงเคราะห์มีกรอบกำหนดให้เด็ก ทักษะนี้มีความสำคัญในการต้องฝึกฝนให้เด็กสามารถจัดการเวลาเองให้ได้”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6

“ทักษะการจัดการเวลา เกี่ยวข้องกับทักษะการทำงาน น่าจะนำ 2 ทักษะนี้เชื่อมด้วยกัน”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

“สถานสงเคราะห์มีการฝึกทักษะการจัดการเวลาเห็นชัดๆ คือภายในบ้าน มีการจัดเวลาและหน้าที่ของเด็กแต่ละคนอย่างชัดเจน”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3

(9) ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทุกวันนี้เด็กในสถานสงเคราะห์มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมจริงน้อย ยังมองไม่เห็นภาพสิ่งที่ต้องเจอ ต้องแก้ปัญหา ต้องฝึกฝนเพื่อสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างมีความสุข ”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 9

“การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกทักษะนี้ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 11

(10) ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทักษะการสื่อสารสารสนเทศ น่าจะรวมกับทักษะคอมพิวเตอร์ เพราะทุกวันนี้เป็นยุคดิจิทัล”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 16

“ทักษะการรู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสังคมในปัจจุบันมีการหลอกลวงที่ในบางครั้งเราคิดไม่ถึง”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

“ทักษะนี้กับทักษะทางคอมพิวเตอร์ควรนำไปรวมกัน เพราะทุกวันนี้นอกจากการสื่อสารผ่านการพูด การเขียนแล้ว คอมพิวเตอร์ก็เป็นตัวกลางหลักในการสื่อสารเช่นเดียวกัน ”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 13

(11) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“สังคมโลกที่เปิดกว้าง ความเข้าใจและการยอมรับในหลายๆเรื่องเปลี่ยนแปลงไป ทักษะนี้มีความสำคัญอย่างมากสำหรับโลกที่ไร้พรมแดน”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 14

“ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยรวมสิ่งต่างๆในโลกเข้าด้วยกันทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 11

(12)ทักษะคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ทุกส่วนขาดไม่ได้ในปัจจุบัน เด็กจำเป็นต้องใช้ให้เป็น และถูกวิธี”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

“ทักษะทางคอมพิวเตอร์ สามารถสร้างงานใหม่ๆขึ้นมากมาย จำเป็นต้องใช้ให้เป็น และใช้อย่างฉลาด”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 14

“เด็กๆจะได้รับการฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ผ่านโรงเรียน แต่ทั้งนี้ก็ต้องนำไปฝึกฝนอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง เพราะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 12

(13)ทักษะการเงิน ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“ทักษะการเงิน และการคิดเลข เป็นสิ่งที่ไม่ควรแยกจากกัน เพราะต้องใช้ทักษะทั้ง 2 ด้านควบคู่กัน เด็กที่ออกจากสถานสงเคราะห์หลายคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในทักษะการเงิน เพราะไม่มีโอกาสได้คิดคำนวณ การใช้เงินมากนักตอนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“ทักษะการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนา เพราะเมื่อออกไปสู่สังคม เงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนหลายๆสิ่ง ดังนั้นต้องคิดคำนวณให้เป็นอย่างรอบคอบ”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 18

(14)ทักษะการคิดเลข คำนวณ ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า ทักษะนี้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

“เด็กหลายคนมีทักษะการคิดเลข คำนวณค่อนข้างต่ำ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกฝนให้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงเมื่อกลับคืนสู่สังคม”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 15

“การคิดคำนวณเป็นเรื่องสำคัญ เพราะในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ในเรื่องของการเงินเป็นหลัก”ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 18

ประเด็นที่ 3 วิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ผลจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปว่า การส่งเสริมมีความเหมาะสม โดยเสนอให้ (1) ด้านบุคลากร การเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างความร่วมมือ ควรนำมารวมกันเป็นข้อเดียวกัน (2) ด้านกิจกรรม กิจกรรมที่จัดควรเป็นการจัดการทำให้ได้ทดลองทำโดยตรง ซึ่งใช้วิธีการที่หลากหลาย

(1) ด้านนโยบาย ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปว่า การส่งเสริมด้านนโยบายมีความ

เหมาะสมกับวิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดย

- พัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด
- พัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง
- พัฒนาทักษะตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพ และทางเลือกในการประกอบอาชีพในอนาคต

“ในปัจจุบัน นโยบายต่างๆของสถานสงเคราะห์มาจาก พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พระราชบัญญัติคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งเป็นกรอบในการทำงานทำกิจกรรมทุกอย่างในสถานสงเคราะห์ การพัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่กับการเรียนรู้แบบนำตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ในอนาคต”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“การเรียนรู้แบบนำตนเองในสิ่งที่ตนเองสนใจ ที่เป็นไปตามศักยภาพของตน วางแผนด้วยตนเอง จะทำให้เด็กมีการพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 14

“การเรียนรู้แบบนำตนเอง ผู้เรียนจะรับผิดชอบในการวางแผนทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ ถ้าเป็นสิ่งที่ผู้เรียนชอบและสนใจ จะยิ่งส่งผลให้กลายเป็นอาชีพในอนาคต ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2

(2) ด้านบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปว่า การส่งเสริมด้านบุคลากรมีความเหมาะสมกับวิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดย

- ผู้อำนวยการในการเรียนรู้ คือการจัดการให้ความรู้ที่เน้นตัวผู้เรียน มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ
- ผู้สร้างความร่วมมือ เป็นตัวกลางในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ ประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและช่วยเหลือเมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
- ผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ บทบาทในการสอน โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน
- ผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน

“เนื่องจากบุคลากรในสถานสงเคราะห์มีความหลากหลาย ทั้งในด้านวุฒิการศึกษา ทักษะ ทักษะ ภูมิหลัง ถ้าสามารถมีการปรับให้อยู่ในทิศทางเดียวกันได้ จะเกิดผลดีมาก”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“ผู้อำนวยการในการเรียนรู้ กับผู้สร้างความร่วมมือ ควรรวมให้มาเป็นข้อเดียวกัน เพราะมีบทบาทที่เหมือนกัน”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1

“พฤติกรรมเด็กในหลายๆด้านที่ไม่แสดงออกกับครู แต่ไปแสดงออกกับเจ้าหน้าที่ในส่วนอื่น เช่น คนทำความสะอาด ดังนั้นทั้ง 4 ข้อของบทบาทบุคลากรควรจะมีการบูรณาการในเจ้าหน้าที่ทุกด้าน”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 18

“เด็กในสถานสงเคราะห์เป็นเด็กที่มีประสบการณ์น้อยในการแสวงหาความรู้ จะปล่อยให้เด็กเรียนรู้เองอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมีผู้แนะแนวทาง ซึ่งบางครั้งเป็นคนที่ถ่ายทอดความรู้ให้เด็กโดยตรง”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1

(3) ด้านสภาพแวดล้อม ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปว่า การส่งเสริมด้านสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับวิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ ภายในห้องเรียน
- ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ลักษณะบริเวณพื้นที่ต่างๆ
- ภายในบ้าน เช่น มุมต่างๆของบ้าน มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมรวมกิจกรรม

ด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกในการเรียนรู้

- พฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ต่อนักเรียน คือ การแสดงออกต่อนักเรียน
- อารมณ์เชิงบวก
- ความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

“สภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์ปัจจุบัน มีสิ่งจำกัดที่ทำให้ไม่เหมือนอยู่ในสังคมจริง ส่งผลให้ประสบการณ์บางด้านของเด็กมีน้อย ออกไปแล้วไม่สามารถทำในบางสิ่งได้ เพราะสถานสงเคราะห์มีกฎด้านต่างๆ เห็นด้วยกับด้านจิตวิทยามีความสำคัญอย่างยิ่งกับเด็กในการสร้างบรรยากาศ เพื่อจะหล่อหลอมให้ได้กู่อยู่ในการควบคุมอารมณ์ตนเอง การตัดสินใจแก้ปัญหาเชิงบวก”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานสงเคราะห์มีการจัดเตรียมให้เด็ก แต่บางสิ่งยังขาดอยู่ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ หนังสือต่างๆที่หลากหลาย แต่เด็กๆก็สามารถไปใช้ของที่โรงเรียนที่สถานสงเคราะห์ส่งเด็กไปเรียนได้”...ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5

“สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเด็กในสถานเคราะหฺส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในเรื่องครอบครัวในจำนวนค่อยข้างไม่สูง ในเรื่องของกรอบระเบียบการปฏิบัติต่อครอบครัวในการใช้ชีวิตครอบครัว ทำให้ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อออกไปใช้ชีวิตในสังคม” ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

(4) ด้านกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปว่า การส่งเสริมด้านกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวิธีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามศักยภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ ตามบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ ซึ่งจะบูรณาการทั้ง

- ในห้องเรียน การศึกษาในระบบโรงเรียน
- นอกห้องเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย
- ภายในบ้าน การศึกษาตามอัธยาศัย

“ถ้าพูดถึงกิจกรรมในสถานสงเคราะห์เด็กส่วนใหญ่จะเน้นในระบบโรงเรียน แต่หลายๆแห่งปัจจุบันนี้ก็พยายามพัฒนาทักษะอาชีพ เช่น มีโค้ชทางด้านกีฬาเข้ามาในวันอาทิตย์ มีเชฟมาสอนทำอาหาร เป็นต้น”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

“กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่让孩子ลงมือทำโดยตรง เช่น action based learning ทำให้เด็กสามารถฝึกปฏิบัติสร้างความชำนาญได้”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1

“active learning ก็มีกิจกรรมที่หลากหลายในการสร้างการเรียนรู้ ด้วยความสนุกสนาน น่าเรียนรู้”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2

“ปัจจุบันส่วนใหญ่กิจกรรมจะเป็นการใช้ project based ซึ่งก็ได้ผลในการฝึกทักษะต่างๆของเด็กในระดับหนึ่ง แต่ควรมีกิจกรรมที่สนุกสนานเสริมด้วย”..ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 17

2.2 ผลสรุปจากสนทนากลุ่ม และสรุปข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม มาสรุปเป็นข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

แนวคิด

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

หลักการ

หลักการประกอบด้วย 3 หลักการคือ 1) เชื่อมโยงการศึกษา 3 ระบบเข้าด้วยกัน คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย 2) อิงบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน 3) ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายไม่จำกัดรูปแบบ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็ก และเยาวชนในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

ข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ผู้วิจัยกำหนดข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เป็น 2 ส่วน คือ 1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 2) การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

2.2.1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย 10 ทักษะ มีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะต่างๆ จะต้องนำมาบูรณาการพร้อมกัน เป็นทักษะที่สำคัญทุกทักษะ

1. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 1.1 ยอมรับสิ่งใหม่ๆ
 - 1.2 เชื่อมโยงผสมผสานความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
 - 1.3 พร้อมนำสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต
2. ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย
 - 2.1 รับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม
 - 2.2 แก้ปัญหาโดยนึกถึงใจเขาใจเรา
 - 2.3 ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
 - 2.4 ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ คืดบวก
 - 2.5 มีจิตสาธารณะ
3. ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา
 - 3.1 เรียนรู้แบบนำตนเอง
 - 3.2 พยายามพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น
 - 3.3 เมื่อเกิดปัญหาไม่ย่อท้อ และสู้ต่อ
 - 3.4 จัดการกับตนเองได้เมื่อมีเวลาจำกัด ทำงานเสร็จตามกำหนด
 - 3.5 วางแผนเวลาระยะสั้น และระยะยาว
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา
 - 4.1 รู้เหตุของปัญหา
 - 4.2 เลือกใช้ข้อมูลที่จริงและถูกต้องที่สุด
 - 4.3 คาดคะเนว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต
 - 4.4 คิดหลายด้าน นำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมเพื่อแก้ปัญหา
5. ทักษะการเขียน
 - 5.1 สื่อสารโดยการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้

- 5.2 เรียบเรียงใจความเป็นลำดับ เข้าใจง่าย
- 5.3 ใช้ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง เหมาะสม
- 5.4 ใช้ภาษาเขียนในเชิงบวก
- 5.5 ใช้การเขียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. ทักษะการอ่าน
 - 6.1 อ่านเร็ว และได้ใจความครบถ้วน
 - 6.2 เข้าใจและสรุปสิ่งที่อ่าน
 - 6.3 สามารถอธิบายสิ่งที่อ่านกับผู้อื่นได้เข้าใจ
 - 6.4 สามารถแสวงหาความรู้รอบตัวจากการอ่าน
7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 7.1 รู้จักปรับตัว ทำงานร่วมกับผู้อื่น และให้เกิดเกียรติในความแตกต่าง
 - 7.2 แสดงพฤติกรรมเชิงบวก
 - 7.3 เรียนรู้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และทำให้เสร็จตรงเวลา
 - 7.4 นำสิ่งที่แตกต่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
8. ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ
 - 8.1 สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานได้
 - 8.2 สืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ และสื่อสารกับคนไม่รู้จักเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่
 - 8.3 ใช้ช่องทางคอมพิวเตอร์โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น
 - 8.4 สามารถใช้วิธีการสื่อสารต่างๆ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย
 - 8.5 เลือกรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้
 - 8.6 นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการสื่อสารอย่างเหมาะสม
9. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
 - 9.1 เข้าใจในความแตกต่าง และความเชื่อของผู้อื่น
 - 9.2 สร้างความประนีประนอมในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล
10. ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ
 - 10.1 วางแผนการเงินระยะสั้น และระยะยาว
 - 10.2 แบ่งเงินไว้สำหรับส่วนเพื่อการเรียนรู้
 - 10.3 คิดเลขเร็วและได้ผลลัพธ์ถูกต้อง
 - 10.4 เลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม

10.5 นำการคิดคำนวณไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่

2.2.2 การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก ประกอบด้วย 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านนโยบาย

- 1.1 ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด
- 1.2 พัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง
- 1.3 การเรียนรู้เป็นไปตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

2. ด้านบุคลากร บุคลากรในสถานสงเคราะห์เด็กทุกคนต้องประสานงานกันทั้งองค์กร โดยทุกคนมีหน้าที่

2.1 ผู้อำนวยการ และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และเป็นตัวกลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ประสานผู้เรียนที่มีความแตกต่างเข้าด้วยกัน ช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และในการทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดี่ยว และเป็นกลุ่ม

2.2 ผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ มีบทบาทในการสอน โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีการถ่ายทอดความรู้โดยตรง ถ่ายทอดความรู้โดยทางอ้อม และแนะนำในการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยวิธีการต่างๆ

2.3 ผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน

3. ด้านสภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ด้านหลักคือ

3.1 ด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ ภายในห้องเรียน
- ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ลักษณะบริเวณพื้นที่ต่างๆ
- ภายในบ้าน เช่น มุมต่างๆของบ้าน มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมร่วมกิจกรรม

3.2 ด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกต่างๆในการเรียนรู้

- พฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ แสดงต่อนักเรียน คือ การแสดงออกต่อนักเรียน อารมณ์เชิงบวก เป็นมิตร อบอุ่น
- ความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

4. ด้านกิจกรรม ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามศักยภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ ซึ่งจะบูรณาการทั้ง ในห้องเรียน นอกห้องเรียน ภายในบ้าน โดยคำนึงถึงบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ

4.1 ในห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปตามหลักสูตรพื้นฐานที่เน้นในเรื่องของการให้ความรู้โดยตรง ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ Project based , Problem based

4.2 นอกห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอาชีพ โดยนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามา เช่น กิจกรรมทำอาหาร, กิจกรรมกีฬาต่างๆ, กิจกรรมปฏิบัติธรรม เป็นต้น ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ action based

4.3 ภายในบ้าน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การรีดผ้า การดูแลต้นไม้ การทำความสะอาด เป็นต้น

จากการผลสรุป “รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” รายละเอียดดังรูปภาพที่ 3

รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

รูปภาพที่ 3 รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 3 สรุปการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์กับแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

3.1 ข้อมูลด้านนโยบาย เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

นโยบายเป็นแนวทางหลักของวิธีการปฏิบัติ ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะเป็นกรอบให้กับด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม และกิจกรรม

3.1.1 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ด้านนโยบาย

การจัดการศึกษาให้เด็กในสถานสงเคราะห์ที่ขาดโอกาสใช้ชีวิตในสังคมจริง ต้องจัดให้เด็กมีความรอบรู้ในด้านต่างๆ มากที่สุด ดังนั้นการกำหนดนโยบายต้องมีการหาความต้องการของทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็กเป็นอันดับแรก เพื่อให้สามารถกำหนดการส่งเสริมเพื่อ เด็กจะสามารถนำทักษะต่างๆ เหล่านี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริงให้ประสบความสำเร็จ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเชื่อมโยงถึงการให้การศึกษาแก่เด็กทั้ง การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเด็กจะได้รับความรู้ทั้งทางตรง ทางอ้อม และสามารถพัฒนาความรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจได้มากที่สุด นโยบายต้องมีการส่งเสริมให้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนันทนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจโดยตรงจากตัวผู้เรียนเอง ตามขั้นตอนความถนัดของผู้เรียนเอง เกิดเป็นทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้เมื่อกลับคืนสู่สังคม

3.1.2 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการอิงบริบทของสังคมไทย ด้านนโยบาย

การที่เด็กจะออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างประสบความสำเร็จ เด็กจะต้องทราบถึงบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันในทุกแง่มุมให้ได้มากที่สุด ทั้งในบริบทอดีตความเป็นมา และในบริบทของปัจจุบัน เพื่อการปฏิบัติตัวของเด็กเมื่อกลับคืนสู่สังคมจะได้เป็นไปตามรูปแบบบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน นโยบายจึงต้องส่งเสริมให้การจัดการศึกษาอิงกับบริบทสังคมไทย ในสภาพบริบทท้องถิ่นของเด็กในสถานสงเคราะห์อาศัยอยู่ เพื่อจะพัฒนาทักษะต่างๆ ในการกลับคืนสู่สังคม

3.1.3 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการใช่วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านนโยบาย

การจัดการส่งเสริมทักษะให้เด็กเป็นการจัดที่อิงการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ดังนั้นนโยบายจึงต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และยืดหยุ่น สามารถปรับได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น เพื่อเป็นการเสริมเพิ่มประสบการณ์ต่างๆ และเด็กสามารถเรียนรู้ทักษะต่างๆ นำไปใช้ในการปรับตัว ปรับวิธีการในสังคมจริงได้ การเรียนรู้รูปแบบเดียวจะทำให้เด็กที่ไม่มีโอกาสเรียนรู้ถึงการปรับตัวอยู่ใน

สังคมจริง ไม่สามารถฝึกการปรับแนวทาง ปรับแผนต่างๆ ในการใช้ชีวิตจริง ดังนั้นจึงต้องให้เด็กมีประสบการณ์ในการปรับตัว ปรับวิธีการ ตั้งแต่ออยู่ในสถานสงเคราะห์

3.2 ข้อมูลด้านบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

บุคลากรในสถานสงเคราะห์เด็ก เป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็ก ดังนั้นการดำเนินงานด้านบุคลากรจะต้องสอดคล้องกับแนวคิด

3.2.1 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ด้านบุคลากร

ในสภาพจริงของสถานสงเคราะห์ บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในหน่วยงานมีความหลากหลายทั้งในด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนจนความรู้ในด้านการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตอยู่ในระดับที่ต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานต้องมีการส่งเสริมให้ความรู้ด้านการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตแก่บุคลากรในสถานสงเคราะห์ทุกส่วนงาน การที่จะส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็กให้ได้มากที่สุดจะต้องมีการจัดการส่งเสริมทักษะให้เด็กทั้ง 3 รูปแบบในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย เพื่อให้เด็กได้รับทักษะต่างๆ ให้ได้มากที่สุดตามความถนัดของเด็กในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งการส่งเสริมทักษะต่างๆ ให้เด็กของบุคลากรนั้น จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงต้องมีการแบ่งงานแบ่งหน้าที่กันเป็นฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นความรับผิดชอบของบุคลากรครู การจัดการศึกษานอกโรงเรียนและตามอัธยาศัยสถานสงเคราะห์ต้องจัดหาบุคลากรที่ชำนาญเฉพาะด้านเพื่อให้ความรู้แก่เด็ก และบุคลากรที่เป็นพ่อบ้านแม่บ้านของเด็กก็มีหน้าที่ส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิตประจำวันให้แก่เด็ก

3.2.2 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการอิงบริบทของสังคมไทย ด้านบุคลากร

เนื่องจากเมื่อเด็กออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคมจริง เด็กจะต้องใช้ชีวิตภายใต้สังคมไทยเป็นสังคมเริ่มต้น การส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้กับเด็กจึงต้องเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ความคิดของประเพณี และวัฒนธรรมไทย อาจแตกต่างกันในแต่ละภาค เพราะมีความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ที่แตกต่างกัน แต่ก็อยู่ภายใต้บริบทของสังคมไทย เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์จะได้เจอกับบุคลากรในสถานสงเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นคนไทย ซึ่งมาจากภูมิลำเนาที่หลากหลาย บุคลากรจึงมีส่วนในการให้ความรู้เด็กในด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่างๆ กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะด้านวัฒนธรรมตั้งแต่ออยู่ในสถานสงเคราะห์ และสามารถนำไปปรับใช้เมื่อออกไปใช้ชีวิตในสังคมจริง ดังนั้นจึงสอดคล้องกับแนวความคิดในหลักการของการอิงบริบทของสังคมไทย

3.2.3 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการสอนก็ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียน ด้านบุคลากร

บุคลากรทั้งที่เป็นครู และเป็นเจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมทักษะด้านต่างๆให้กับเด็ก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในวิชาต่างๆ ที่เป็นวิชาเฉพาะ ในการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในฝ่ายใด ก็ควรมีทักษะ 4 ประการ เพราะทุกๆฝ่าย ต้องมีหน้าที่ให้คำแนะนำเด็กในการปฏิบัติตัว และช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่างๆให้กับเด็ก

ทักษะ 4 ประการ คือ

3.2.3.1 ผู้อำนวยการ และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้
บุคลากรที่เป็นครูและที่ไม่ใช่ครู ทุกคนในสถานสงเคราะห์จะต้องมีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก เช่นนักโภชนาการ แม่ครัว มีหน้าที่จัดเตรียมอาหารเพื่อบำรุงร่างกายให้แก่เด็กให้พร้อมในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่างๆ ภารโรงมีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่ให้เด็ก ให้สะอาด ปราศจากเชื้อโรค และอำนวยความสะดวกให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุด เป็นต้น

3.2.3.2 ผู้แนะแนวทาง บุคลากรทุกคนในสถานสงเคราะห์ต้องสามารถให้คำแนะนำเด็กได้ เพราะทักษะต่างๆ ไม่ได้เรียนรู้จากภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว แต่สามารถเรียนรู้จากสถานการณ์ต่างๆ เช่น เด็กทำแก้วแตก ภารโรงอาจจะแนะนำวิธีเก็บแก้วไปทิ้งเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับเด็ก และเพื่อนคนอื่น เป็นต้น พ่อบ้าน แม่บ้านอาจจะสอนเด็กให้มีวิธีการจัดโต๊ะหนังสือ เพื่อให้สามารถค้นหาหนังสือได้ง่าย เป็นต้น

3.2.3.3 ผู้เรียนรู้ร่วม บุคลากรทุกคนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไปพร้อมกับเด็กได้ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน ซึ่งจะได้ในเรื่องของของความสัมพันธ์ที่ตระหว่างบุคลากรและเด็ก และจะเกิดประโยชน์ในการร่วมช่วยกันแก้ปัญหาในอนาคต

3.3 ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

การจัดสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็ก เพราะเด็กเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในสภาพของสังคมจริง มีหน่วยงานสถานสงเคราะห์คอยดูแลอย่างใกล้ชิด การแก้ปัญหาต่างๆ อาจไม่ครอบคลุมกับชีวิตจริงในสังคม ดังนั้น การดำเนินงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ในการเสริมแรงให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.3.1 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ด้านสภาพแวดล้อม

การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องอิงกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่สถานสงเคราะห์นั้นๆ ตั้งอยู่ การศึกษา

ภายในระบบโรงเรียน อิงตามหลักสูตรของการศึกษาชาติ แต่เนื้อหาภายในหัวข้อย่อยของหลักสูตรที่เด็กเรียนต้องปรับตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ของสถานสงเคราะห์ การศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องเป็นไปตามสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่สามารถจะต่อยอดเข้าถึงอาชีพในอนาคต มีการสนับสนุนสื่อต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้เพิ่มตามความถนัดของแต่ละบุคคล และการศึกษาตามอัธยาศัยจะต้องมีการปรับวิธีการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ เช่น บางท้องถิ่นอาจจะมียุทธศาสตร์ทางการศึกษาไม่พร้อม ทางสถานสงเคราะห์จึงต้องจัดทางเลือกในการเข้าถึงความรู้ในช่องทางอื่นที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก ซึ่งมีบุคลากรเป็นตัวกลางประสานระหว่างเด็กกับนโยบายของสถานสงเคราะห์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มากที่สุด

สภาพแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

- ด้านกายภาพ การจัดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในแต่ละท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องจัดเหมือนกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสถานสงเคราะห์นั้นๆ เช่น แสงสว่างในแต่ละวัน ทิศทางของแสง เสียงในท้องถิ่นที่สถานสงเคราะห์ตั้งอยู่ พื้นที่ต่างๆ ที่แบ่งส่วนให้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเด็กสามารถพักผ่อนเพื่อเกิดการผ่อนคลาย สื่อต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การจัดวางสิ่งของ และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเรียนรู้ เป็นต้น

- ด้านจิตวิทยา ต้องเอื้อต่อความรู้สึกสบาย ไม่อึดอัด และเด็กพร้อมที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับการวางตัวของผู้สอน และเจ้าหน้าที่ในเชิงบวก และเสริมแรงให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะของตนเอง เช่น ลักษณะคำพูด บุคลิกในชีวิตประจำวัน วิธีการสื่อสารกับเด็ก ด้วยอารมณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการสั่งสอน อธิบาย ให้คำปรึกษา และร่วมแก้ปัญหา与孩子 เป็นต้น

3.3.2 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์กับหลักการอิงบริบทของสังคมไทย ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมของสถานสงเคราะห์แต่ละที่ จะมีบริบทที่ต่างกัน แต่อยู่ภายใต้สังคมไทยที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่ทุกสภาพแวดล้อมอยู่ภายใต้สังคมไทย ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กควรจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของสังคมที่เด็กอยู่ และสถานการณ์ปัจจุบันที่สังคมนั้นๆ เป็นอยู่ และให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม และสังคมอื่น เพื่อให้การตั้งต้นของการกลับคืนสู่สังคม เกิดประสพการณ์การวางตัวที่เหมาะสม เมื่ออยู่ในสังคมต่างๆ ได้อย่างราบรื่น และเด็กสามารถต่อยอดไปสู่สังคมอื่นนอกเหนือจากสิ่งที่เคยได้ศึกษามา ได้ในภายหลังจากออกไปใช้ชีวิตจริง

3.3.3 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์กับหลักการใช่วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านสภาพแวดล้อม

เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน จึงต้องปรับสภาพแวดล้อมกับ

วิธีการสอนที่หลากหลายตามบริบทของเด็กที่มีความแตกต่าง และบริบทของท้องถิ่นที่สถานสงเคราะห์ตั้งอยู่ เช่น ในภาคเหนือสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่เหมือนในภาคใต้ เพื่อให้เด็กมีทางเลือกในการเรียนรู้ ดังนั้นวิธีการสอน สื่อการสอนต่างๆ ต้องปรับให้เหมาะสมเข้ากับพื้นที่ และสิ่งแวดล้อมจริงที่เด็กต้องกลับคืนสู่สังคม

3.4 ข้อมูลด้านกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

การจัดกิจกรรม ภายใต้นโยบายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต กิจกรรมจะเป็นตัวกลางสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่ต้องการส่งเสริม และสามารถมีกระบวนการคิดที่สามารถต่อยอดในอนาคต เมื่อกลับไปใช้ชีวิตจริงในสังคม

3.4.1 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ด้านกิจกรรม

กิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้เด็กจะต้องเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน ซึ่งเชื่อมโยงกับการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดให้การศึกษาในระบบโรงเรียนกิจกรรมจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาชาติ ที่จะสามารถต่อยอดในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่กิจกรรมในส่วนของการศึกษาในระบบโรงเรียนเด็กๆ จะได้เรียนรู้จากโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสถานสงเคราะห์มีการนำกิจกรรมต่างๆ เชี่ยวชาญวิชาการจากภายนอกมาให้ความรู้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานสงเคราะห์ แต่ความเป็นกิจกรรมที่อยู่ในกลุ่มของประสบการณ์ตรง และได้ลงมือปฏิบัติจริง และประเพณีสุดท้ายคือ การศึกษาตามอัธยาศัยเด็กสามารถสืบค้นในสิ่งที่ตนเองสนใจตามบริบทของเด็ก เด็กสามารถเข้าร่วมการประกวดในสิ่งที่มีความสนใจของตนเอง หรือเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ จนกลายเป็นความชำนาญ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่มช่างนอกสถานสงเคราะห์ เป็นการต่อยอดกับอาชีพในอนาคต

3.4.2 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการอิงบริบทของสังคมไทย ด้านกิจกรรม

กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานสงเคราะห์ไทยแต่ละท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่จะเกี่ยวข้องกับความเชื่อที่สืบทอดมาแต่ละท้องถิ่น สภาพทางกายภาพของแต่ละท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมของสังคมซึ่งรวมไปถึง ศาสนา และวัฒนธรรม และลักษณะการประกอบอาชีพของท้องถิ่นนั้นๆ วิถีชีวิตที่เด็กจะสามารถกลับคืนสู่สังคมอย่างราบรื่น

3.4.3 แนวคิดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ กับหลักการใช่วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านกิจกรรม

กิจกรรมต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถปฏิบัติได้จริง และเกิดการพัฒนาศักยภาพจริง ภายใต้รูปแบบของ Project based , Problem based ซึ่งเด็กสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ทั้งภายในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียน และภายในบ้านพักของตนเอง เพื่อส่งเสริมทั้งความรู้ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมอาชีพให้เด็กในอนาคต และส่งเสริมวิธีการดำเนินชีวิต การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการทำวิจัยตั้งแต่วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย การสรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยรายละเอียดในแต่ละส่วน ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่ดำเนินการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ผู้เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ และประสบความสำเร็จเมื่อออกไปใช้ชีวิตในสังคม การสอบถามเด็กและเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก เพื่อนำมา (ร่าง) แบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และประเมินผลรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม 2. เพื่อพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งระยะการดำเนินการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ขั้นตอนที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ในการเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและสื่อที่เกี่ยวข้องจำนวน 30 รายการ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่อยู่ในระหว่างปี พ.ศ 2542 – 2562 ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์จำนวน 15 รายการ และที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจำนวน 15 รายการ และนำมาสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและสื่อ

2. การสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์ และประสบความสำเร็จในชีวิตหลังจากออกจากสถานสงเคราะห์ จำนวน 9 ท่าน และหัวหน้างานของบุคคลดังกล่าว และนำข้อมูลมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

ในบริบทของสังคมไทย ศึกษาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากเด็กในสถานสงเคราะห์

3. ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์เด็ก

ขั้นตอนที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาทำ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 18 ท่าน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ใช้เครื่องมือ ประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่ม และผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลรูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1.1 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้วิจัย พบว่า ประกอบด้วยทักษะ 10 ทักษะ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.1.1 ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.1.1.1 ยอมรับสิ่งใหม่ๆ

1.1.1.2 เชื่อมโยงผสมผสานความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1.1.1.3 พร้อมนำสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต

1.1.2 ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย

1.1.2.1 รับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

1.1.2.2 แก้ปัญหาโดยนึกถึงใจเขาใจเรา

1.1.2.3 ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความระวังไม่ให้กระทบผู้อื่น

1.1.2.4 หากิจกรรมที่มีประโยชน์เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ คิดบวก

1.1.2.5 มีจิตสาธารณะ

- 1.1.3 ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา
 - 1.1.3.1 เรียนรู้แบบนำตนเอง
 - 1.1.3.2 พยายามพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น
 - 1.1.3.3 เมื่อเกิดปัญหาไม่ย่อท้อ และสู้ต่อ
 - 1.1.3.4 จัดการกับตนเองได้เมื่อมีเวลาจำกัด ทำงานเสร็จตามกำหนด
 - 1.1.3.5 วางแผนเวลาระยะสั้น และระยะยาว
- 1.1.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา
 - 1.1.4.1 รู้เหตุของปัญหา
 - 1.1.4.2 เลือกใช้ข้อมูลที่จริงและถูกต้องที่สุด
 - 1.1.4.3 คาดคะเนว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต
 - 1.1.4.4 คิดหลายด้าน นำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมเพื่อแก้ปัญหา
- 1.1.5 ทักษะการเขียน
 - 1.1.5.1 สื่อสารโดยการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้
 - 1.1.5.2 เรียบเรียงใจความเป็นลำดับ เข้าใจง่าย
 - 1.1.5.3 ใช้ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง เหมาะสม
 - 1.1.5.4 ใช้ภาษาเขียนในเชิงบวก
 - 1.1.5.5 ใช้การเขียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
- 1.1.6 ทักษะการอ่าน
 - 1.1.6.1 อ่านเร็ว และได้ใจความครบถ้วน
 - 1.1.6.2 เข้าใจและสรุปสิ่งที่อ่าน
 - 1.1.6.3 สามารถอธิบายสิ่งที่อ่านกับผู้อื่นได้เข้าใจ
 - 1.1.6.4 สามารถแสวงหาความรู้รอบตัวจากการอ่าน
- 1.1.7 ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 1.1.7.1 รู้จักปรับตัว ทำงานร่วมกับผู้อื่น และให้เกียรติในความแตกต่าง
 - 1.1.7.2 แสดงพฤติกรรมเชิงบวก
 - 1.1.7.3 เรียนรู้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และทำให้เสร็จตรงเวลา
 - 1.1.7.4 นำสิ่งที่แตกต่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
- 1.1.8 ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ
 - 1.1.8.1 สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานได้
 - 1.1.8.2 สืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ และสื่อสารกับคนไม่รู้จักรักเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่

- 1.1.8.3 ใช้ช่องทางคอมพิวเตอร์โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น
- 1.1.8.4 สามารถใช้วิธีการสื่อสารต่างๆ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย
- 1.1.8.5 เลือกรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้
- 1.1.8.6 นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการสื่อสารอย่างเหมาะสม
- 1.1.9 ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
 - 1.1.9.1 เข้าใจในความแตกต่าง และความเชื่อของผู้อื่น
 - 1.1.9.2 สร้างความประนีประนอมในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล
- 1.1.10 ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ
 - 1.1.10.1 วางแผนการเงินระยะสั้น และระยะยาว
 - 1.1.10.2 แบ่งเงินไว้สำหรับส่วนเพื่อการเรียนรู้
 - 1.1.10.3 คิดเลขเร็วและได้ผลลัพธ์ถูกต้อง
 - 1.1.10.4 เลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม
 - 1.1.10.5 นำการคิดคำนวณไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่
- 1.2 การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก ผู้วิจัย พบว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

 - 1.2.1 ด้านนโยบาย
 - 1.2.1.1 ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด
 - 1.2.1.2 พัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง
 - 1.2.1.3 การเรียนรู้เป็นไปตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่าง
 - 1.2.2 ด้านบุคลากร บุคลากรในสถานสงเคราะห์เด็กทุกคนต้องประสานงานกันทั้งองค์กร โดยทุกคนมีหน้าที่
 - 1.2.2.1 ผู้อำนวยการ และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และเป็นตัวกลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ประสานผู้เรียนที่มีความแตกต่างเข้าด้วยกัน ช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และในการทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดี่ยว และเป็นกลุ่ม
 - 1.2.2.2 ผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ มีบทบาทในการสอน โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีการถ่ายทอดความรู้โดยตรง ถ่ายทอดความรู้โดยทางอ้อม และแนะนำในการให้ผู้เรียน

แสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยวิธีการต่างๆ

1.2.2.3 ผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน

1.2.3 ด้านสภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ด้านหลักคือ

1.2.3.1 ด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ ภายในห้องเรียน
- ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ลักษณะบริเวณพื้นที่ต่างๆ
- ภายในบ้าน เช่น มุมต่างๆของบ้าน มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมรวมกิจกรรม

1.2.3.2 ด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกต่างๆในการเรียนรู้ ให้สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

- พฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ แสดงต่อนักเรียน คือ พฤติกรรม และการทำหน้าที่ในบทบาทของครู และเจ้าหน้าที่ ที่แสดงออกต่อนักเรียน อารมณ์เชิงบวก เป็นมิตร อ่อนโยน
- ความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

1.2.4 ด้านกิจกรรม ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามศักยภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ ซึ่งจะบูรณาการทั้ง ในห้องเรียน นอกห้องเรียน ภายในบ้าน โดยคำนึงถึงบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ

1.2.4.1 ในห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปตามหลักสูตรพื้นฐานที่เน้นในเรื่องของการให้ความรู้โดยตรง ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ Project based , Problem based

1.2.4.2 นอกห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอาชีพ โดยนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามา เช่น กิจกรรมทำอาหาร, กิจกรรมกีฬาต่างๆ, กิจกรรมปฏิบัติธรรม เป็นต้น ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ action based

1.2.4.3 ภายในบ้าน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การรีดผ้า การดูแลต้นไม้ การทำความสะอาด เป็นต้น

2. สรุปผลข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กใน

สถานสงเคราะห์

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยในส่วนวัตถุประสงค์ที่ 2 โดยสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังนี้

แนวทางการใช้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) แนวทางการใช้ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 2) ระดับการใช้ประกอบด้วย ระดับนโยบาย ระดับบุคลากร ระดับสภาพแวดล้อม และระดับกิจกรรม

2.1 แนวทางการใช้

(1) **แนวคิด** ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดที่จะนำไปสู่การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย

- 1.1 การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตลอดช่วงชีวิตของแต่ละบุคคล
- 1.2 การเรียนรู้ในรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆ ให้เพิ่มขึ้น

แนวทางการใช้แนวคิดเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ การส่งเสริมต้องคำนึงถึงความเป็นบุคคลแต่ละบุคคลที่ต่างบริบทกัน แต่ละคนสามารถปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง มากที่สุด เพื่อเพิ่มทักษะความสามารถด้านต่างๆ ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเหมาะสมกับช่วงเวลาสภาพแวดล้อม และบริบทต่างๆ ที่อยู่รอบตัวบุคคลนั้น

(2) **หลักการ** ประกอบด้วย

- 2.1 เชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เข้าด้วยกัน
- 2.2 อิงบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน
- 2.3 ใช้วิธีการสอนที่ให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามบริบทของผู้เรียน

แนวทางการใช้หลักการเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ การส่งเสริมต้องอิงกับบริบทของสังคมไทย ณ ช่วงเวลานั้น และสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการบูรณาการเชื่อมโยงระบบการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถนำไปใช้จริงได้ โดยเน้นวิธีการส่งเสริมที่หลากหลาย คำนึงถึงบริบทของ

ผู้เรียน สามารถยืดหยุ่นได้ ตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะให้มากที่สุด

(3) **ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์** ประกอบด้วยทักษะทั้งสิ้น 10 ทักษะ

ทักษะทุกทักษะมีความสำคัญเท่ากันหมด ควรนำมาจัดการบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้กับเด็กพร้อมกันทุกทักษะ โดยการสอดแทรกทักษะทุกทักษะ ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้เด็กในสถานสงเคราะห์ทุกด้วย เพื่อให้เด็กในสถานสงเคราะห์สามารถกลับคืนสู่สังคม โดยพึ่งพาตนเองได้ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 10 ทักษะ ดังนี้

- 3.1 ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3.2 ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย
- 3.3 ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา
- 3.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา
- 3.5 ทักษะการเขียน
- 3.6 ทักษะการอ่าน
- 3.7 ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3.8 ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ
- 3.9 ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- 3.10 ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ

2.2 ระดับการใช้

ผู้วิจัยสรุประดับการใช้รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ประกอบด้วย 4 ระดับคือ ระดับนโยบาย ระดับบุคลากร ระดับสภาพแวดล้อม และระดับกิจกรรม ดังนี้

(1) ระดับนโยบาย

ระดับการใช้ด้านนโยบายคือหลัก และวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมด ที่เป็นกรอบการทำงานนำไปสู่ ในระดับการใช้ ระดับบุคลากร ระดับสภาพแวดล้อม และระดับกิจกรรม

การนำนโยบายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ดำเนินงาน มีวิธีดังนี้

1.1 นโยบายส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะต่างๆ ทั้ง 10 ทักษะ ควบคู่กับการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด กล่าวคือ การเรียนรู้ที่ตัวผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย วิธีการ ประเมินผลด้วยตัวของผู้เรียนเอง ภายใต้ทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานเคราะห์ทั้ง 10 ทักษะ

1.2 นโยบายพัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผู้เรียนเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบ ด้วยวิธีการของตนเอง เพื่อจะสามารถเป็นอาชีพได้ในอนาคต

1.3 นโยบายการเรียนรู้เป็นไปตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ ลักษณะทางกายภาพด้านร่างกายของผู้เรียน ท้องถิ่นสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ วัฒนธรรมในสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

แนวทางการส่งเสริมระดับนโยบาย

- หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสถานสงเคราะห์รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับ การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ทั้งด้านปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น และการหาความต้องการต่างๆ

- การก่อตัวของนโยบาย นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหา
- การกำหนดนโยบาย จัดทำเป็นแนวทาง ข้อเสนอของการแก้ไขปัญหา
- การตัดสินใจนโยบาย สรุปเลือกหนทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา
- การนำนโยบายไปปฏิบัติ
- การประเมินนโยบาย

(2) ระดับบุคลากร

ระดับการใช้ด้านบุคลากร จะอยู่ภายใต้ของกรอบระดับนโยบาย ทั้ง 3 ด้าน โดยการนำมาใช้ดำเนินงานบุคลากรทุกแผนกต้องประสานงานกัน มีหน้าที่หลัก 3 ด้าน ดังนี้

2.1 บุคลากรมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้ง 10 ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะของตนเองได้เต็มศักยภาพ และเป็นตัวกลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ทำหน้าที่ประสานผู้เรียนที่มีความแตกต่างเข้าด้วยกัน ช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และในการทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดี่ยว และเป็นกลุ่ม

2.2 บุคลากรมีหน้าที่เป็นผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ มีบทบาทในการสอน โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีการถ่ายทอดความรู้โดยตรงจากตัวบุคลากร และถ่ายทอดความรู้

โดยทางอ้อม นอกจากนั้นแนะนำในการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยวิธีการต่างๆ โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้ง 10 ทักษะ เป็นพื้นฐาน

2.3 บุคลากรมีหน้าที่เป็นผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน ภายใต้ของกรอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 10 ทักษะ

แนวทางการส่งเสริมระดับบุคลากร

- ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อทราบความจำเป็นในการส่งเสริมระดับบุคลากร เช่น ระดับความรู้ในการส่งเสริมการทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในด้านต่างๆ
- การกำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกันในหน่วยงานเพื่อวางแผนการส่งเสริม พัฒนาบุคลากร ภายใต้กรอบของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ดำเนินการพัฒนาบุคลากร เป็นการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยกิจกรรมต่างๆ ตามบริบทของแต่ละสถานสงเคราะห์
- ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมพัฒนาระดับบุคลากร เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

(3) ระดับสภาพแวดล้อม

ระดับการใช้ด้านสภาพแวดล้อม อยู่ภายใต้กรอบของระดับนโยบายทั้ง 3 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก ดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ

3.1.1 ภายในห้องเรียน ถ้าเป็นสถานสงเคราะห์ที่มีโรงเรียนอยู่ภายในสถานสงเคราะห์ กายภาพภายในห้องเรียนจะประกอบด้วยวัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียน มีความเพียงพอ มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือไม่อย่างไร เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อต่างๆ ในห้องเรียน เป็นต้น

3.1.2 ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ลักษณะบริเวณพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบนำตนเอง มีความรู้สึกสบาย ผ่อนคลายในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะต่างๆในตัวผู้เรียนให้สูงขึ้น

3.1.3 ภายในบ้านพักของเด็ก เช่น มุมต่างๆของบ้านที่จะให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับเด็ก เช่น มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมร่วมกิจกรรม มุมเรียนรู้แบบไม่จำกัดรูปแบบ เพื่อฝึกการดำเนินชีวิตในสังคมก่อนออกจากสถานสงเคราะห์

3.2 สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกต่างๆ ในการเรียนรู้ และทำให้การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากที่ช่วยให้เด็กอยากเรียนรู้จากภายใน

3.2.1 พฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ ที่แสดงต่อนักเรียน คือ การแสดงออกต่อนักเรียน โดยเน้นอารมณ์เชิงบวก เป็นมิตร อ่อนน้อม เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เด็กไวใจ เชื่อใจ และพร้อมที่จะเปิดใจในการเรียนรู้ ครูเป็นจุดเริ่มต้นแรก เพราะเด็กๆ ไม่มีกรอบคร่ำในการแนะนำเรื่องต่างๆ

- ความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ การประสานงาน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างบรรยากาศในเชิงบวก และสนับสนุนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่มีขอบเขต แคครูกับเด็ก แต่เจ้าหน้าที่ด้านต่างๆ ก็มีส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น

แนวทางการส่งเสริมระดับสภาพแวดล้อม

- ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อทราบความจำเป็นในการส่งเสริมระดับสภาพแวดล้อมตามบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ สถานสงเคราะห์แต่ละที่ไม่จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน

- การกำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกันในหน่วยงานทั้งภายใน และภายนอกเพื่อวางแผนการส่งเสริม พัฒนาสภาพแวดล้อม เพื่อให้ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เด็กเกิดการพัฒนามากที่สุด

- ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อม ปรับสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดผลการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประสิทธิภาพ

- ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมระดับสภาพแวดล้อม เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

(4) ระดับกิจกรรม

ระดับการใช้ด้านกิจกรรม จะอยู่ภายใต้ของกรอบระดับนโยบาย ทั้ง 3 ด้าน โดยเน้นรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ควรเป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของ Project based Problem based และ Action based แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปตามหลักสูตรพื้นฐานของประเทศ ที่เน้นในเรื่องของการให้ความรู้โดยตรง ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ Project based , Problem based เพื่อให้เด็กได้ฝึกจากประสบการณ์ตรง และมีการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง

4.2 นอกห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอาชีพ โดยนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามา เช่น กิจกรรมทำอาหาร, กิจกรรมกีฬาต่างๆ, กิจกรรมปฏิบัติธรรม เป็นต้น ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ action based เป็นกิจกรรมที่จะเสริมความสามารถพิเศษให้เด็ก เพื่อไปต่อยอดเป็นอาชีพในอนาคต

4.3 ภายในบ้านพักเด็ก เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การรีดผ้า การดูแลต้นไม้ การทำความสะอาด เป็นต้น อาจเสริมในเรื่องการดำเนินตนในสังคมจะจัดเป็นในลักษณะของพ่อแม่ที่ปกครองบ้านนั้น สอนเด็กๆ เหมือนพ่อแม่อบรมลูก

แนวทางการส่งเสริมระดับกิจกรรม

- ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อทราบความจำเป็นในการส่งเสริมระดับกิจกรรมตามบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ กิจกรรมในสถานสงเคราะห์ที่อยู่ต่างภูมิภาคกัน อาจแตกต่างกันไปตามบริบทของภูมิภาค
- การกำหนดวัตถุประสงค์ ทุกฝ่ายที่ทำหน้าที่การส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ต้องร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมที่สุด
- ดำเนินการกิจกรรม ให้เป็นไปตามบริบทของเด็ก และสถานสงเคราะห์
- ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมระดับกิจกรรม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ ผลการวิจัยแสดงถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก และข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์
2. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก
3. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

1. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กในสถานสงเคราะห์จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาดูแล ตั้งแต่แรกเกิด ถึงอายุ 24 ปี ถึงแม้ว่าจะมีการจัดโดยมุ่งเน้นเพื่อสร้างทักษะชีวิตตามช่วงวัย ทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยยึดหลักของพัฒนาการในช่วงอายุต่างๆ แต่ก็ยังพบปัญหา เด็กหลายคนขาดการได้รับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ เมื่อเทียบกับเด็กทั่วไป และไม่สามารถกลับเข้าไปอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตในด้านต่างๆ สถานสงเคราะห์จำเป็นต้องปรับวิธีการส่งเสริมทักษะต่างๆให้เด็ก โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีอายุ 15 – 18 ปี ที่ต้องมีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สามารถกลับเข้าไปอยู่ในสังคมอย่าง มีคุณภาพ และไม่เป็ภาระของสังคม สอดคล้องกับ สิริยเดว ทรีปาตี (2559) ระบุว่ากลุ่มวัยรุ่นน ตอนกลาง คือ อายุ 15-18 ปี เป็นช่วงเวลาที่จะต้องส่งเสริมให้ค้นหาความเป็นตัวเอง และการเอาชนะ ความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ดังนั้นในการส่งเสริมทักษะต่างๆ ความมุ่งเน้นไปที่การฝึกฝน อาชีพ การรู้จักตนเอง และการตัดสินใจที่จะเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ จากการศึกษาพบว่ามี 10 ทักษะ คือ ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการแก้ปัญหา ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะความ เข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ ทักษะต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาเป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์อย่างยิ่งในปัจจุบัน กล่าวคือ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื่องจากการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน สิ่งต่างๆรอบตัวเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ทักษะนี้เป็นการเชื่อมโยงความรู้เก่าที่เคยได้เรียนรู้จากในสถานสงเคราะห์กับความรู้ใหม่ที่ได้ เจอเมื่อออกมาใช้ชีวิตในสังคม เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์และสามารถ ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย สภาพสังคมปัจจุบันเห็นได้ว่าการเกิดโรคซึมเศร้าเพิ่มขึ้น การที่มีสุขภาพจิตดีเป็น ภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเจอกับเหตุการณ์ใดก็สามารถผ่านพ้นไปได้ภายใต้กรอบของ คุณธรรมจริยธรรม เด็กในสถานสงเคราะห์ต้องมีสุขภาพจิตที่แข็งแกร่ง เพราะเมื่อออกมาใช้ชีวิตใน สังคมจะไม่มีใครคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา เมื่อเด็กออกจากสถานสงเคราะห์สิ่งสำคัญคือต้องสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยง ตนเองได้ และต้องมีการเรียนรู้ในอาชีพตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความชำนาญ และเกิดการพัฒนาในด้าน อาชีพของตน แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างคือ ต้องมีการจัดการเวลาในการดำเนินชีวิตทั้งในเรื่องงานและเรื่อง การใช้ชีวิตประจำวันที่ดี เพราะภายในสถานสงเคราะห์อาจมีกฎระเบียบต่างๆ ในการจัดเวลาให้เด็ก

ปฏิบัติ แต่เมื่อออกมาใช้ชีวิตตนเองที่จะเป็นคนควบคุมเวลา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา การออกจากสถานสงเคราะห์มาในสังคม ชีวิตจะต้องเจอกับปัญหาที่ต้องแก้ไขตลอดเวลา ดังนั้นการคิดอย่างรอบคอบ และใช้วิธีแก้ไขปัญหาย่างรอบคอบ ทำให้ตนเอง และคนรอบข้างสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น ทักษะการเขียน และทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ควบคู่กัน การสื่อสารในบางครั้งเราไม่สามารถสื่อสารโดยตรงและใช้คำพูดได้ การเขียนและการอ่านที่ดี ทำให้สามารถสื่อสารได้อย่างไม่ผิดพลาดทั้งในเรื่องงาน และการดำรงชีวิตในสังคม และไม่เกิดปัญหาในอนาคต ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ยิ่งสังคมเปิดกว้างและไร้พรมแดนมากยิ่งขึ้น ทำให้ชีวิตต้องมามีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่ายต่างๆตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน การที่รู้จักการปรับตัว และทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เป็น เป็นหนทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ภายในสถานสงเคราะห์เด็กจะพบกับคนที่ไม่หลากหลายในด้านการดำเนินชีวิต และวิธีการคิดเท่ากับออกมาใช้ชีวิตในสังคม ถ้าปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นไม่ได้ก็อาจถึงขั้นชีวิตล้มเหลว ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ เนื่องจากคอมพิวเตอร์เข้ามาอยู่ในสังคมปัจจุบันทุกวงการเด็กจะต้องใช้โปรแกรมพื้นฐานให้เป็น ประกอบกับการใช้คอมพิวเตอร์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การสื่อสาร และรู้เท่าทันกลลวงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีวิธีการต่างๆ ที่หลากหลายเข้ามาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อหวังประโยชน์จากคนที่ไม่รู้เท่าทัน ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ยิ่งโลกเปิดกว้างขึ้น เด็กทุกคนเมื่อออกมาใช้ชีวิตในสังคม จะต้องเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ตนเองไม่คุ้นเคย จึงต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมอื่นที่ไม่คุ้นเคยให้ได้อย่างมีความสุข ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ การดำเนินชีวิตจะต้องใช้เงินในแทบทุกกิจกรรม ในสถานสงเคราะห์มีกฎระเบียบต่างๆ ในการจำกัดการใช้เงิน แต่เมื่อออกมาใช้ชีวิตในสังคม เด็กต้องการที่มีการจัดการการเงิน และคิดคำนวณในเรื่องต่างๆที่ดี เพื่อให้รายได้เพียงพอกับรายจ่าย และมีเงินเก็บไว้ใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้การดำเนินชีวิตในสังคมราบรื่น ดังนั้นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้ง 10 ทักษะจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เด็กในสถานสงเคราะห์จะต้องเรียนรู้ และฝึกฝนให้เกิดเป็นความชำนาญ ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับ Crockett(2018) ให้ข้อเสนอแนะว่าทักษะที่ทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตประสบความสำเร็จมี 9 ทักษะ คือ 1.ทักษะความรู้เบื้องต้นคอมพิวเตอร์ เพราะในปัจจุบันเป็นยุคที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสาร สืบค้นข้อมูลสำคัญ ทำงานชิ้นงานต่างๆ 2. ทักษะการอ่าน คือ อ่านเร็ว และจับใจความได้ครบถ้วน 3. ทักษะการจัดการเวลา 4. ทักษะการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีการฝึกหัดสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง 5. ทักษะด้านการเงิน การจัดการการเงินทั้งในเวลาระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้ใช้เงินได้อย่างคุ้มค่าที่สุด 6. ทักษะการเจรจาต่อรอง ทั้งในด้านส่วนตัวในชีวิตประจำวัน และในด้านการทำธุรกิจ 7. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด 8. ทักษะการเขียน เช่นการเขียนใบสมัครงาน 9. ทักษะการสืบค้นข้อมูล

นอกจากนี้ในแต่ละทักษะที่เป็นข้อค้นพบกล่าวคือ 1. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือการยอมรับสิ่งใหม่ๆ เชื่อมโยงผสมผสานความรู้ใหม่กับความรู้เดิม พร้อมนำสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต สอดคล้องกับ Cotton (1998) Smith and Spurling (1999) European Commission(2000) Bev Novek (2014) สรุปว่า ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือการคิดนอกกรอบ การนำสิ่งใหม่ๆที่ได้เรียนรู้มาสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์กับชีวิต 2. ทักษะทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย คือรับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม แก้ปัญหาโดยนึกถึงใจเขาใจเรา ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ หากิจกรรมที่มีประโยชน์เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ คิดบวก มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ นักวิชาการหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า ในยุคศตวรรษที่ 21 ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียดมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต คือการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องประสบเจอในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ปรับที่จะทำสิ่งใหม่ๆที่ไม่เคยทำมาก่อน มีความสามารถในการจัดการตนเองและสภาพแวดล้อม (Adam, 2007; Crockett,2018; Borges ,2018) 3. ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา คือ การเรียนรู้แบบนำตนเอง พยายามพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น เมื่อเกิดปัญหาไม่ย่อท้อ และสู้ต่อ จัดการกับตนเองได้เมื่อมีเวลาจำกัด ทำงานเสร็จตามกำหนด วางแผนเวลาระยะสั้น และระยะยาวโดยการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง ของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Cotton (1998) European Commission(2000) Dong (2004) Knapper (2006)Adam (2007)Hanewald (2012) Bev Novek (2014)Borges (2018) และCrockett(2018) เสนอว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ก่อให้เกิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการวางแผนจัดการกิจกรรม คำนวณเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนต้องฝึกการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้กลายเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น แสวงหาวิธีการเรียนรู้ที่ถนัดของตนเอง ซึ่งแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา คือ การรู้เหตุของปัญหา เลือกใช้ข้อมูลที่จริงและถูกต้องที่สุด คาดคะเนว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต คิดหลายด้าน นำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่าน กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือการเรียนรู้ที่จะรับข้อมูล และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสะท้อนข้อมูล ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาอาจจะมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับการพิจารณาตามสถานการณ์ และบริบทรอบข้าง (Cotton ,1998; Smith and Spurling ,1999; Dong ,2004; Adam ,2007; Hanewald ,2012; Bev Novek ,2014 and Borges ,2018) 5. ทักษะการเขียน คือ การสื่อสารโดยการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้จากการเขียน เรียบเรียงใจความเป็นลำดับ เข้าใจง่าย ใช้ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งเป็นการใช้ภาษาเขียนในเชิงบวก และจะนำไปสู่การเขียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม Adam (2007) Borges (2018) Crockett(2018) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ทักษะการเขียน ทำให้ได้

งานในการเขียนใบสมัครงาน การสื่อสารในเรื่องต่างๆ การเขียนบ่อยๆทำให้สามารถขยายและต่อยอดความคิดให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น 6. ทักษะการอ่าน หมายถึง การอ่านเร็ว และได้ใจความครบถ้วน เข้าใจและสรุปสิ่งที่อ่าน สามารถอธิบายสิ่งที่อ่านกับผู้อื่นได้เข้าใจ และสามารถแสวงหาความรู้รอบตัวจากการอ่าน สอดคล้องกับ Adam (2007) Borges (2018) Crockett(2018) กล่าวว่า คืออ่านเร็ว และจับใจความได้ครบถ้วน ทำให้สามารถแปลความข้อมูลต่างๆได้ลึกซึ้งและรวดเร็ว เกิดแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็ว 7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การรู้จักปรับตัว ทำงานร่วมกับผู้อื่น และให้เกียรติในความแตกต่าง แสดงพฤติกรรมเชิงบวก เรียนรู้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และทำให้เสร็จตรงเวลา นำสิ่งที่แตกต่างมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เชื่อมโยงกับแนวความคิดที่กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม ซึ่งตามมาด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ประกอบกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ประสานความสัมพันธ์ ประนีประนอมสัมพันธ์ ทั้งการสื่อสารด้วยวาจา และการใช้วาจาอย่างเหมาะสม รวมถึงทักษะการฟัง การตั้งคำถาม และความรับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆ ควบคู่กับ การสามารถต่อรอง การสร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน การประนีประนอม การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ทั้งในด้านส่วนตัวในชีวิตประจำวัน และในด้านการทำธุรกิจ (Smith and Spurling ,1999; Dong ,2004; Adam,2007; Hanewald,2012; Bev Novek ,2014 and Borges ,2018) 8. ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ คือ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ สืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ และสื่อสารกับคนไม่รู้จักรู้เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ใช้ช่องทางคอมพิวเตอร์โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น สามารถใช้วิธีการสื่อสารต่างๆ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย เลือกรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการสื่อสารอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Cotton (1998) Smith and Spurling (1999) European Commission (2000) Dong (2004) Knapper (2006) Adam (2007) Hanewald (2012) และ Borges (2018) กล่าวว่า ทักษะทางคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ยังมีทักษะมากเท่าใด ก็จะทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันแทบจะทำทุกอย่างได้โดยผ่านคอมพิวเตอร์ข้อมูลต่างๆถูกเชื่อมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ยังมีทักษะทางการสื่อสารมากเท่าใดก็จะสามารถต่อรอง และได้รับความรู้ต่างๆที่เพิ่มขึ้น ไม่ถูกเอาเปรียบ หลอกลวงจากผู้หวังผลประโยชน์ 9. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ คือเข้าใจในความแตกต่าง และความเชื่อของผู้อื่น สร้างความประนีประนอมในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล สอดคล้องกับ นักการศึกษาหลายท่าน กล่าวว่า ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ความรับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆ การสร้างความเข้าใจอันดีให้ตรงกัน การประนีประนอม การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Smith and Spurling ,1999; Dong,2004; Adam,2007; Hanewald ,2012; Borges,2018) 10. ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ คือ การวางแผนการเงินระยะสั้น และระยะยาว แบ่งเงินไว้สำหรับส่วนเพื่อการ

เรียนรู้ คิดเลขเร็วและได้ผลลัพธ์ถูกต้อง เลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม นำการคิดคำนวณไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Cotton (1998) European Commission (2000) Borges (2018) และ Crockett (2018) กล่าวว่า ทักษะการเงินควรเป็นการวางแผนการใช้เงินในระยะสั้น และการใช้เงินในระยะยาว

นอกจากนี้ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตบริบทสังคมไทย นักการศึกษาไทยได้ให้แนวคิด สอดคล้องกับข้อค้นพบของงานวิจัยนี้คือ อาชญญา รัตนอุบล (2551) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ เพื่อการเท่าทันในกระแสของสังคมสารสนเทศ 4 ลักษณะคือ 1. ทักษะการรู้สารสนเทศและการสื่อสาร 2. ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ การคิดระบุปัญหา การคิดที่เป็นระบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3. ทักษะปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือ และการชี้นำตนเอง 4. ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม และอาชญญา รัตนอุบล (2562) กล่าวเพิ่มเติมว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ 16 ทักษะ 1. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 2. ทักษะการแก้ไขปัญหา 3. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ 4. ทักษะความเป็นผู้นำ 5. ทักษะการสื่อสาร 6. ทักษะการทำงานร่วมกัน 7. ทักษะการจัดการข้อมูล 8. ทักษะการปรับตัว 9. ทักษะความอยากรู้ 10. ทักษะการสะท้อนคิด 11. ทักษะการคิดคำนวณ 12. ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 13. ทักษะการวิจัย 14. ทักษะด้านภาษา 15. ทักษะการแสวงหาความรู้ 16. ทักษะชีวิตและการทำงาน สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) กล่าวว่า 7 ทักษะเพื่อในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ 1. การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา 2. การร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ 3. การปรับตัวและมีความแคล่วคล่องว่องไว 4. การคิดริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการที่สร้างสรรค์ และ 5. การสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน นอกจากนี้ สุบิน ไชยยะ และคณะ (2558) กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกันว่า ประกอบด้วย 3 ทักษะหลัก 10 ทักษะย่อย คือ 1. ทักษะการคิด (Thinking Skills) ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย คือ 1.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ 1.2 ทักษะการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ 1.3 ทักษะการคิดคำนวณ 1.4 ทักษะการคิดแก้ปัญหา 2. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย 2.1 ทักษะการเรียนรู้สารสนเทศ 2.2 ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2.3 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการมีมนุษยสัมพันธ์ 2.4 ทักษะการวิจัย 3. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 2 ทักษะย่อย 3.1 ทักษะด้านสารสนเทศ 3.2 ทักษะด้านการสื่อสาร

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับของประเทศชาติได้ให้ความสำคัญสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ โดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้บรรจุทักษะต่างๆไว้ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ดังนี้แผนการศึกษาชาติมีเป้าหมายด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะดังต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) และอีกส่วนคือ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical

thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skill) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) ซึ่งสอดคล้องกับผลของงานวิจัยชิ้นนี้

ข้อค้นพบที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาอีกประการหนึ่งคือ ลำดับคะแนนของทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคมที่สำคัญต้องการได้รับการส่งเสริมเร่งด่วน 4 อันดับแรก คือ 1.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2.ทักษะทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย 3. ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา 4.ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมนี้ อยู่ยุดสุดเป็นหัวใจของทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ดังต่อไปนี้ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ซึ่งหมายถึงการคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสื่อสาร และความร่วมมือ ซึ่งหมายถึงการสื่อสารอย่างซับซ้อน และด้านความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งหมายถึง การประยุกต์ใช้จินตนาการและการประดิษฐ์ นอกจากนี้ พิษญา ดีมี และเอี่ยมพร หลินเจริญ(2560)พบว่าทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 3 ด้านคือ ด้านการสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และด้านการสื่อสารและการร่วมมือกับผู้อื่น

ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบที่ยังมีช่องว่างของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ที่เป็นผลคะแนนที่ได้จากทักษะที่จำเป็น กับสภาพความเป็นจริงที่ได้ศึกษา พบว่าคะแนนความสำคัญในส่วนทักษะที่ได้คะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับหลังคือ 1) ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 2) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และ 3) ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ ข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่า เด็กในสถานสงเคราะห์ไม่เห็นความสำคัญของทักษะคอมพิวเตอร์ เพราะในความเป็นจริงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในสถานสงเคราะห์หลายที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก เด็กมีโอกาสเพียงแค่อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ เด็กในสถานสงเคราะห์ไม่เห็นความสำคัญเพราะ สภาพปัจจุบันในสถานสงเคราะห์จะมีกฎต่างๆที่มาจาก พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่คอยควบคุมระเบียบต่างๆในสถานสงเคราะห์ ดังนั้นเด็กจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งไม่มีสิ่งที่แตกต่างกัน ทุกคนมีเงื่อนไขที่อยู่ในสิ่งเดียวกัน เด็กหลายคนมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่มา

จากสังคมอื่นเมื่อสถานสงเคราะห์ส่งไปที่โรงเรียน แต่เมื่อกลับจากโรงเรียนเด็กก็จะพบกับกฎที่ทำให้ทุกคนไม่มีความแตกต่างกันในสถานสงเคราะห์ และทักษะสุดท้ายที่คะแนนความสำคัญน้อยที่สุดคือ ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ สภาพความเป็นจริง เนื่องจากเด็กในสถานสงเคราะห์มีโอกาสใช้เงินแค่บางครั้ง และการได้รับเงินก็เป็นจำนวนที่จำกัด แค่เพียงพอค่ารถ และค่าอาหารที่โรงเรียน จึงไม่ค่อยเหลือเป็นเงินเก็บไว้ใช้จ่าย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงการการออมเงินของเด็กที่บริหารของสถานสงเคราะห์ในแต่ละที่ได้จัดไว้แตกต่างกัน เมื่อเด็กออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตจริงในสังคม จึงไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องการเงิน มีภาวะเป็นหนี้สิน บางคนเลือกเดินทางผิดเพื่อให้ได้เงิน เช่น ค้ายา เสพติด เล่นการพนัน เป็นต้น จากข้อค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทุกทักษะมีความสำคัญเท่ากันหมดในการบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้กับเด็กในสถานสงเคราะห์ สอดคล้องกับ ทองพูล บัวศรี (2564) กล่าวในการประชุมสนทนากลุ่มว่า ทุกทักษะต้องบูรณาการในการส่งเสริมให้กับเด็ก ไม่มีทักษะใดที่สำคัญก่อนหลัง หากแต่สำคัญเท่ากันหมด

2. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก การวิจัยครั้งนี้พบว่า เนื่องจากสถานสงเคราะห์ในภาคีรัฐบาลของประเทศไทยแต่ละแห่งมีบริบทที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม และกิจกรรมต่างๆ จึงทำให้แต่ละแห่งมีการส่งเสริมทักษะให้เด็กที่แตกต่างกัน แต่การทำงานของสถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะอยู่ภายใต้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน และพระราชบัญญัติคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งเป็นกรอบของการทำงานทุกด้านในสถานสงเคราะห์เด็กโดยภาพรวม

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก แบ่งเป็น 4 ด้านคือ ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม

2.1 ด้านนโยบาย เป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดหลัก และวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก เป็นการนำปัญหา และความต้องการต่างๆ ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงขอบเขต และกรอบในการทำงาน จากการศึกษา พบว่านโยบายต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัด การพัฒนาทักษะด้านอาชีพควบคู่ไป โดยการเรียนรู้แบบนำตนเอง และการเรียนรู้เป็นไปตามศักยภาพ และตามบริบทของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เนื่องจากเด็กในสถานสงเคราะห์เมื่อออกไปใช้ชีวิตในสังคม จะไม่มีใครควบคุม และดูแลให้ปฏิบัติตามข้อบังคับต่างๆ ทุกคนมีอิสระต่อตนเอง เด็กจะต้องเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องอาชีพ เพื่อจะได้พัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพของตนเองให้ถึงขั้นสูงสุดตามบริบททั้งด้านร่างกาย และสิ่งแวดล้อมเท่าที่จะเป็นไปได้ สอดคล้องกับ Crockett (2018) กล่าวว่า เป็นการเสริมสร้างให้

ผู้เรียนเป็นเจ้าของบทเรียน คือผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด กิจกรรมเหล่านี้ต้องฝึกให้มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอิสระในการกระทำ และสามารถช่วยผู้อื่นได้ด้วย สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่าคนที่จะเรียนรู้ได้ดี จะต้องเป็นผู้ที่สามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนเองได้ สิ่งสำคัญคือ เด็กต้องรู้ว่าตัวเองมีวิธีการเรียนอย่างไร และปรับปรุงวิธีการเรียนของตัวเองได้

2.2 ด้านบุคลากร บุคลากรในสถานสงเคราะห์เด็กทุกคนต้องประสานงานกันทั้งองค์กร ทุกคนต้องมีหน้าที่ร่วมกันเป็น 1. ผู้อำนวยการความสะดวก และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์ การหาสื่อต่างๆ หรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เด็กไม่สามารถออกจากสถานสงเคราะห์ไปหาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนก็จำกัดอยู่ในสถานสงเคราะห์ หรือโรงเรียนที่สถานสงเคราะห์ส่งเด็กออกไป ดังนั้น บุคลากรต้อง จัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการเตรียมสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ คำแนะนำที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และเป็นตัวกลางเปิดโอกาสให้เด็ก เรียนรู้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ประสานเด็กที่มีความแตกต่างเข้าด้วยกัน และช่วยเหลือเด็กเมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และในการทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมเดี่ยว และเป็นกลุ่ม 2. ผู้แนะแนวทาง และให้ความรู้ ไม่จำกัดแต่หน้าที่ของครู เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ด้านต่างๆ ต้องมีบทบาทในการสอน แนะนำเด็ก โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีการถ่ายทอดความรู้โดยตรง ถ่ายทอดความรู้โดยทางอ้อม และแนะนำในการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยวิธีการต่างๆ 3. ผู้เรียนร่วม ร่วมรับความรู้ใหม่กับผู้เรียน เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ และสามารถทำกิจกรรมต่างๆ อย่างไม่กลัวว่าจะทำผิด เพราะเจ้าหน้าที่ ครู ผู้บริหารยังเข้ามาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ มีการลองผิดลองถูก ช่วยกันแก้ปัญหา ก่อให้เกิดความเข้าใจกับในหลายๆฝ่ายในสถานสงเคราะห์ สอดคล้องกับ Leyden (2019) กล่าวว่าบุคลากรที่สอน ไม่ความรู้ ไม่จำเป็นต้องเป็นครู แต่อาจเป็นการสอนในสิ่งต่างๆที่พบเจอในชีวิตประจำวันโดยบังเอิญ เป็นการย้าความรู้ต่างๆให้กว้าง และแน่นยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 ครูจะไม่ตั้งตนเป็นผู้รู้ ที่จริงต้องมีพอสมควร และสิ่งสำคัญคือ ไม่ควรพยายามสอนสาระให้เด็ก แต่ควรที่จะให้เด็กค้นเอง เพื่อเขาจะได้เรียนรู้วิธีค้น วิธีเลือกเพื่อเอามาปรับใช้ และครูก็ต้องเรียนรู้พร้อมกับเพื่อนครูด้วยกัน

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ด้านหลักคือ 1.ด้านกายภาพ คือสภาพแวดล้อมทั่วไปที่เป็นรูปธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ลักษณะการจัดโต๊ะเรียน ในรูปแบบต่างๆ เช่น แบบเป็นกลุ่ม แบบตัวเรียงหน้ากระดาน แบบวงกลม เป็นต้น อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ ภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เช่น แสงสว่าง เสียง สี ซึ่งการจัดอาจมีจุดประสงค์ต่างกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้อ่อนคลาย เพื่อเป็นการกระตุ้น เป็นต้น ลักษณะ

บริเวณพื้นที่ต่างๆภายในบ้าน เช่น มุมต่างๆของบ้าน มุมพักผ่อน มุมอ่านหนังสือ มุมร่วมกิจกรรม 2. ด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ที่เอื้อต่อความรู้สึกต่างๆ ในการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะเปิดใจกับการเรียนรู้ อย่างมั่นใจ ไม่กลัว ประกอบด้วยพฤติกรรมครู เจ้าหน้าที่ แสดงต่อนักเรียน คือ การแสดงออกต่อนักเรียน อารมณ์เชิงบวก เป็นมิตรอบอุ่น ทำให้เด็กไว้วางใจ และเปิดใจสามารถคุยปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และความสัมพันธ์ครู เจ้าหน้าที่ เด็ก คือ ความสัมพันธ์ที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Savage (2010) เสนอว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนในด้านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียน ในแง่การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้เรียน อีกมุมหนึ่ง Kennedy (2011) เสนอว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 จำต้องปรับปรุงโครงสร้างด้านเทคโนโลยีของโรงเรียน ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตและซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า หลักในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีสมาธิกับการเรียนรู้ การจัดห้องเรียนให้มีคุณสมบัติ 4 ประการคือ มีประโยชน์ ใช้สอย มีความรู้สึกสบาย ดึงดูดให้เข้าห้องเรียน และช่วยสร้างแรงบันดาลใจ

2.4 ด้านกิจกรรม การวิจัยพบว่า กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง ฝึกกระบวนการคิด การลำดับความสำคัญ การแก้ไขปัญหา การเลือกแนวทางต่างๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามศักยภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ ซึ่งจะบูรณาการทั้ง ในห้องเรียน นอกห้องเรียน ภายในบ้าน โดยคำนึงถึงบริบทของสถานสงเคราะห์นั้นๆ ประกอบด้วย ในห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปตามหลักสูตรพื้นฐานที่เน้นในเรื่องของการให้ความรู้โดยตรง ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ Project based , Problem based นอกห้องเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอาชีพ โดยนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามา เช่น กิจกรรมทำอาหาร, กิจกรรมกีฬาต่างๆ, กิจกรรมปฏิบัติธรรม เป็นต้น ส่วนใหญ่ผ่านในรูปแบบของ action based เด็กจะได้ทำกิจกรรมเป็นขั้นตอนโดยตรง และสามารถต่อยอดความถนัด ความชำนาญจนเกิดเป็นอาชีพในอนาคต และภายในบ้าน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การรีดผ้า การดูแลต้นไม้ การทำความสะอาด เป็นต้น เพื่อเมื่อเด็กออกไปใช้ชีวิตในสังคม จะได้ทำสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเองได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ Knapper & Cropley (1991) และ Skager(1978) กล่าวว่า กิจกรรมต้องเชื่อมโยงทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้หลักความเสมอภาค มีโอกาสเลือกเรียนตามศักยภาพ และความต้องการที่แท้จริงของตน ต้องบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตตามบริบทของผู้เรียน สอดคล้องกับ Crockett (2018) กล่าวว่า การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ช่วยในการเรียนรู้ควรหลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ เนื่องจากแต่ละคนจะมี

รูปแบบการเรียนรู้และความถนัดที่แตกต่างกัน สำหรับประเภทของกิจกรรม สอดคล้องกับ Reg Revans (1920) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ Action Learning เป็นการเรียนรู้จากการเผชิญเหตุการณ์ในสภาพจริง และหาทางในการแก้ปัญหา โดยลงมือปฏิบัติทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยประสบการณ์ ทักษะการตั้งคำถาม และ Carl Rogers(1969) กล่าวว่า Experiential Learning การเรียนรู้จากประสบการณ์ 1. การวางแผน คือการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ 2. ลงมือทำ เรียนรู้ การนำตนเอง การเชื่อมโยงสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน 3. การเปรียบเทียบผลที่ได้ กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ในบริบทของสังคมไทย วิจารย์ พานิช (2555) กล่าวว่า การเรียนต้องเรียนโดยลงมือปฏิบัติ Learning by Doing การเรียนโดยปฏิบัติวิธีหนึ่งที่เป็น Active Learning คือเรียนโดยทำโครงการงาน Project Based Learning (PBL) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า การจัดการส่งเสริมการศึกษาต้องมีความหลากหลายทั้งหนทางและรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมเสริมสร้างทุกมิติชีวิต

จากผลการวิจัยทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เป็นการส่งเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมออกไปสู่สังคมจริง ได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิตสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง โดยไม่เป็นภาระของสังคม ทักษะต่างๆที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของสถานสงเคราะห์ ซึ่งมีรูปแบบไม่ตายตัวเนื่องจากปัจจัยหลายอย่างต่างกันทั้งด้านสภาพแวดล้อม สภาพสังคม และวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิตของเด็กทุกคน ที่จะพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการของบุคคลนั้นๆ โดยเป็นการเชื่อมโยงการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย เข้าด้วยกัน กล่าวคือ สามารถเรียนรู้ได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยวิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับบริบทต่างๆที่เด็กคนนั้นต้องเผชิญ เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยทำการส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นได้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการส่งเสริมด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์ ที่หล่อหลอมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นการส่งเสริมคือด้านนโยบายที่ต้องเป็นไปในแนวทางตั้งแต่การก่อตัวนโยบายให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และวัตถุประสงค์ที่ต้องการเพื่อการพัฒนาทักษะให้แก่เด็ก โดยใช้หลักการต่างๆ เป็นกรอบของการปฏิบัติ นำไปสู่การปฏิบัติจริงและประเมินผล ซึ่งการนำนโยบายไปใช้ปฏิบัติ จะเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่เป็นตัวกลางนำนโยบายไปใช้ปฏิบัติจริงกับเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะต่างๆ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่สถานสงเคราะห์พยายามจัดให้เป็นไปในแนวทางจริงของสังคมไทยในปัจจุบัน ที่จะกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กสามารถเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมปิดในสถานสงเคราะห์กับสังคมภายนอกได้ โดยมีกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นตัวเลือกให้เด็กสามารถเข้าร่วมเรียนรู้ตามบริบทของตัวเอง ทั้งนี้ข้อมูลจากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นดังแผนภาพที่ 4 ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ของ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์”

รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

รูปภาพที่ 4 องค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัย

3. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ มีทั้งสิ้น 4 ระดับตามลำดับ ลำดับที่ 1 ระดับนโยบาย เป็นลำดับแรกสุดที่ต้องจัดทำเพื่อให้ทราบถึงกรอบของการปฏิบัติงาน ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง การจัดทำนโยบายต้องนำปัญหาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ทราบแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา ต่อจากนั้นเป็นการตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดกำหนดเป็นนโยบายไปปฏิบัติใช้จริง และขั้นสุดท้ายคือการประเมินนโยบาย เพื่อให้ทราบถึงระดับขั้นของความสำเร็จ สอดคล้องกับ Harold D. Lasswell อ้างถึงใน กันยารวรรธ กานิตสินธุ์ (2563) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายมีขั้นตอน 7 ขั้นตอน คือ การค้นหาและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Intelligence) การเสนอแนะหรือสนับสนุนการกำหนดนโยบาย (Recommending or Promoting) การกำหนดหรือวางนโยบาย (Prescribing) การกำหนดสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบาย (Invoking) การนำเอานโยบายไปปฏิบัติ (Applying) การประเมินผลของนโยบาย (Appraising) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Terminating) ลำดับที่ 2 ระดับบุคลากร บุคลากรในสถานสงเคราะห์ทุกฝ่ายงาน มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ต้องศึกษาปัญหาและสภาพปัจจุบัน ของบุคลากร ว่ามีความเข้าใจในงาน มีความรู้ในงาน มีความถนัดและชำนาญในการปฏิบัติงานในระดับใด ต่อจากนั้นกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้ไปถึงจุดที่ต้องการ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และประเมินติดตามผลการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2563) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรสามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคคล หรือหาปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยวิธีการพัฒนาบุคคล การวางแผนในการพัฒนาบุคคลและตั้งวัตถุประสงค์ การดำเนินการในการพัฒนาบุคคล และการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคคล ลำดับที่ 3 ระดับสภาพแวดล้อม ศึกษาปัญหาปัจจุบันเพื่อทราบถึงปัญหากับบริบทของสถานที่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อม และติดตามผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข ลำดับที่ 4 ระดับกิจกรรม ต้องศึกษาบริบทของสถานสงเคราะห์ และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ ดำเนินการจัดกิจกรรม และติดตามประเมินผล สอดคล้องกับ Taba (1962) กล่าวว่า ขั้นตอนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการ และสำรวจสภาพปัญหา การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การรวบรวมเนื้อหาสาระ การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผลการการวิจัยการศึกษา ดังนี้ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ และการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก จากการดำเนินการวิจัย และผลจากการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สมาชิกในสถานสงเคราะห์เด็ก สามารถส่งเสริมให้ตนเองเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคมได้ ด้วยการเริ่มต้นเปิดใจปรับวิธีคิด ปรับตัว ปรับพฤติกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็น ผ่านความต้องการจำเป็นของแต่ละกรณี โดยอาจเริ่มจาก 4 ทักษะแรกคือ ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม วินัย ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา และขยายเพิ่มจนครบ 10 ทักษะ ตามบริบทของตนเอง และสิ่งแวดล้อม

1.2 สถานสงเคราะห์เด็ก โรงเรียน ชุมชน สามารถนำวิธีการ การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปใช้โดยผ่านการบริหารด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม เพื่อปรับวิธีการส่งเสริมทักษะที่ละทักษะ ที่สอดคล้องกับปัญหา สภาพปัจจุบันของหน่วยงานที่เป็นอยู่ แล้วค่อยๆ ขยายการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จนครบ 10 ทักษะ เพื่อให้การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับผู้เรียนที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต และรู้เท่าทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.3 นักวิจัย หน่วยงานวิจัย หน่วยงานวิชาการต่างๆ สามารถนำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้ง 10 ด้าน และวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่าน ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม ไปใช้ศึกษาเพิ่มเติมกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) ในด้านแผนกลยุทธ์ของกรมกิจการเด็กและเยาวชนที่มีเป้าหมาย “เด็กมีคุณภาพ เป็นพลเมืองสร้างสรรค์” เช่น การส่งเสริมทักษะอาชีพอิสระที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนยุคใหม่

1.4 หน่วยงานต่างๆ ของประเทศไทยทั้งภาครัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน สามารถนำข้อเสนอการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปใช้บริหารจัดการกิจกรรมการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมแก่เด็กและเยาวชน เช่น 1.สร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นผ่านหน่วยงาน โดยการหาความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าทักษะอะไรจำเป็นต้องส่งเสริมอย่างเร่งด่วนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรและสามารถถ่ายทอดไปสู่เด็กและเยาวชน 2.การกำหนดนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้

ตลอดชีวิตที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน และประเมินผล 3. การจัดแนวทางการพัฒนาครู และบุคลากรในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้พัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก 4. การพัฒนากิจกรรมเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่แท้จริง เจ้าหน้าที่และเด็กต้องร่วมกันออกแบบกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้มีทิศทางในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงกับวัตถุประสงค์การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก คือ 1.ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2. ทักษะด้านสุขภาพจิต การจัดการกับความเครียด มีจริยธรรม คุณธรรม มีวินัย 3. ทักษะด้านอาชีพ การเรียนรู้ และการจัดการเวลา โดยวิธีใดเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของเด็กในสถานสงเคราะห์กลับสู่สังคม และควรมีการส่งเสริมทักษะที่มีค่าต่ำสุดคือ ทักษะการเงิน การคิดเลข คำนวณ โดยใช้วิธีใด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับเด็กในสถานสงเคราะห์มากที่สุด

2.2 ควรเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาเปรียบเทียบกับเด็กจากสถานสงเคราะห์เอกชน หรือจากสังกัดมูลนิธิต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่ามีส่วนเหมือน และส่วนแตกต่างอย่างไร เพราะอะไร เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กกลับสู่สังคม

2.3 ควรมีการวิจัยการออกแบบและพัฒนากิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อกลับคืนสู่สังคม

บรรณานุกรม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กในสถานรองรับ “เพชรน้ำหนึ่ง”.

กรุงเทพ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรมกิจการเด็กและเยาวชน.

(2560).รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.)ตาม
แผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560.

กรุงเทพ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). สถิติจำนวนเด็กและเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของไทย

ปี 2560.กรุงเทพ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน.(2561).สถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนประจำปี 2561.

กรุงเทพ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2555. กรุงเทพ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560) แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพ : คุรุสภาลาดพร้าว

กันยารวรรณ์ กำเนิดสินธุ์. (2563) การกำหนดนโยบาย. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2564. จาก

[http://site.bsru.ac.th/padm/wp-](http://site.bsru.ac.th/padm/wp-content/uploads/2020/10/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-4.pdf)

[content/uploads/2020/10/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-4.pdf](http://site.bsru.ac.th/padm/wp-content/uploads/2020/10/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-4.pdf)

การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2562.

จาก [http://www.pttplc.com/th/Sustainability/Social/Good-Corporate-Citizenship/](http://www.pttplc.com/th/Sustainability/Social/Good-Corporate-Citizenship/pages /Human-Resources.aspx)
[pages /Human-Resources.aspx](http://www.pttplc.com/th/Sustainability/Social/Good-Corporate-Citizenship/pages /Human-Resources.aspx)

การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. (2562). ทิศทางการบริหารคนอย่างยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน

2562. จาก [http://www.pttplc.com/th/career/sustainable-human-resource-](http://www.pttplc.com/th/career/sustainable-human-resource-management/ pages/ sustainable-human-resource-management.aspx)
[management/ pages/ sustainable-human-resource-management.aspx](http://www.pttplc.com/th/career/sustainable-human-resource-management/ pages/ sustainable-human-resource-management.aspx)

การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. (2562). ระบบงาน Hr ปตท. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2562.จาก

<https://www.slideshare.net/ritthichom/hr-38319241>

กิตติวงศ์ สาสวด. (2557). พฤติกรรมการเล่นการพนันของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพ :กรมกิจการเด็กและเยาวชน.

- กองงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.(2560).Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ **ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่**ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2560). รายงานประจำปีกรมสุขภาพจิต 2560. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข
- กองทุนสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ. (2561). รายงานประจำปี 2561 สสส. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จส.100. (2561). พม.เผย เด็กถูกทิ้งปีละกว่า 100 คน หากเลี้ยงไม่ไหวแนะแจ้งเจ้าหน้าที่ที่มีเงิน **อุปถัมภ์ให้ 2000 บาท**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.js100.com/en/site/news/view/54909>
- ชลดา บุญโท. (2554). พฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและผลกระทบจากเกมออนไลน์. กรุงเทพฯ :กรมกิจการเด็กและเยาวชน.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, “การพัฒนารูปแบบจิตสำนึกทางด้านการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์การ **รักษาความปลอดภัย**,”วารสารปัญญาภิวัฒน์3(1)(กรกฎาคม-ธันวาคม 2554) :26-46.
- ซีพี ออลล์. (2561). การพัฒนาผู้นำและทรัพยากรบุคคล. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก <https://www.cpall.co.th/sustain/social-dimension/leadership-and-human-capital-development/>
- ซีพี ออลล์. (2561). การพัฒนาและดูแลบุคลากร. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก <https://www.cpfworldwide.com/th/sustainability/commitment/peopledevelopment>
- ซีพี ออลล์. (2561). การสนับสนุนด้านการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก <https://www.cpall.co.th/sustain/social-dimension/educational-support/>
- ฐิติรักษ์ วิเศษศิลปานนท์. (2537). การปรับตัวทางสังคมของเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์ :ศึกษาเฉพาะกรณี สถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณัฐวัฒน์ ส่องทอง ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. (2560). **การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการรู้คิด -พฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างความหย่อนตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็ก**. วารสารเกษมบัณฑิต 19(2) 199-213.
- ณิชาบูล ลำพูน. (2560). **การพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมศิลปะโดยใช้ทีมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2548) **การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณ์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทศนา แคมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ไทยพับลิก้า.(2561). **Lifelong learning สร้างทักษะอนาคตรับ Digital Future (ตอน 2): Re-Skill** ผีกฝนตลอดเวลา. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2561, จาก <https://thaipublica.org/2018/05/lifelong-learning-digital-disruption-reskill-2/>.
- ไทยรัฐ.(2560). **ทิ้งทวนหน้าบ้านเศรษฐกิจ ทม.ตัวเลขสูง**. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.thairath.co.th/content/955550>
- ธนโกสิน รักซ้อน. (2550). **ความคาดหวังของเด็กในการดำเนินชีวิตนอกสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าและยากจน วัดสระแก้ว** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธานี เอ็บอาบ. (2555). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการคิดวิจารณ์สำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม. (2548). **การพัฒนาแบบเมืองแห่งการเรียนรู้: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล วิจิตรเจริญ.(2548). **การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด. (2562). **การพัฒนาพนักงาน**. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก https://www.scg.com/th/06career_scg/03_internship_trainee_blog.html
- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด. (2562). **คนของเราสู่เป้าหมายเดียวกัน**. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก https://www.scg.com/th/01corporate_profile/02_scg_vision_01.html
- บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด. (2562). **พัฒนาคนให้ถึงพร้อมด้วยความรู้และจริยธรรม**. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, จาก https://www.scg.com/th/05sustainability_development/05_social_community_04.html

- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช แลคณะ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในการพัฒนา นักศึกษา. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 3(2): 208-222.
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2558). องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารครุศาสตร์ ,43(2), 141-156.
- ปรารณา เล็กสมบุรณ์. (2554). ความเครียดในงาน การเผชิญปัญหา และความเหนื่อยหน่ายในงาน ของผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล.
- พงษ์รัชต์ธวัช วิวังสุ, อาชญญา รัตนอุบล และพรณี บุญประกอบ. (2558) การพัฒนารูปแบบการ เรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองสำหรับการบำบัดผู้ติดยา. วารสารวิจัย มสส สาขา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,9(2), 217-231.
- พนมพร เล็งผล. (2559). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเห็นคุณค่าแห่งตนของสถานสงเคราะห์ เด็กหญิงบ้านราชวิถี. วารสารศิลปการ 9(3) 889-905.
- พิชญา ดีมี และ เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2560). การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัย นเรศวร, 10(2): 139-151.
- พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต. (2542). การ ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย.กรุงเทพฯ: สหธรรมิก
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2546). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน, จาก <https://th.wikisource.org/wiki/>
- แพรว สมบัติใหม่. (2553). เจตคติและการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยง เด็กเอกชนของจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). เพื่อความเป็นผู้นำของการครุศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). ครูในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2558). บทบาทของครูในอนาคต : เตรียมผู้สอนให้สอนตนเองได้ต่อไป . สืบค้น เมื่อ 5 พฤษภาคม 2559, จาก <http://e-journal.rpu.ac.th/index.php/ojs1-1/article/view/2/2>

มติชน ออนไลน์. (2561). สสส.จับมือหน่วยงานเกี่ยวข้องรณรงค์ สถานสงเคราะห์ 5 แห่ง

เตรียมพร้อมเด็ก-เยาวชนสู่สังคม. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2562, จาก

https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_1288252

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2560). ผลการดำเนินงานโครงการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2562, จาก

<https://www.thaichildrights.org/>

ยุพาพรรณ ศิริอ้าย. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการ

อารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า มูลนิธิช่วยเหลือเด็กกำพร้า จังหวัดเชียงใหม่ กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ยูเนสโก. (2561). การปฏิรูปแนวทางการคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จใน

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2561 , จาก

<https://bangkok.unesco.org/content/TH-life-long-learning-transformation-promising-practices-southeast-asia>

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2544). การ วัดและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รพีภัทร ฐิติอุดมพัฒน์. (2556). การ ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ของเด็กและเยาวชน :ศึกษากรณีเฉพาะ

การ แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ. กรุงเทพฯ :กรมกิจการเด็กและเยาวชน

รักกิจ ศรีสินทร์. (2547). การเรียนรู้ตลอดชีวิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2560, จาก

www.staundamrong.mio.go.th/learning.doc.

รัชนี้ ชังชู. (2549). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูป

การศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุขภูมิจิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัตนะ บัวสนธ์. (2551). ปรัชญาการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2555. พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อนุ

การพิมพ์.

ร่มเกล้า ช่างน้อย. (2558) ผลของการใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในกระบวนการละคร

ประยุกต์เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรากร ทรัพย์วิระพรรณ. (2550). วิธีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ การศึกษาเชิง

ปรากฏการณ์วิทยา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่19(1) (ตุลาคม 2550-

มกราคม2551) : 109-122

วัลนิกา ฉลากบาง.(2560) “การ วิจัยแบบผสมผสาน,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ปีที่ 7(2)

(พฤษภาคม-สิงหาคม 2560) : 124-132.

- วิจารณ์ พานิช. (2555). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์.
- ศักดิ์ดา สถาพรจนา. (2549). การพัฒนารูปแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวะพร ภูพันธ์. (2554) การศึกษาและทดสอบปัจจัยเชิงสาเหตุของการใช้ประโยชน์งานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย:การวิจัยแบบผสมวิธี. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงศ์ โภคินวงศ์ศิริ. (2557) บทบาทของคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนที่มีผลต่อการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ : กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ :กรมกิจการเด็กและเยาวชน.
- ศิริรัตน์ ภัทรเมธกิจ. (2555). คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ศูนย์เยาวชนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ :กรมกิจการเด็กและเยาวชน.
- ศิริสรา ลิปิพันธ์. (2551). พัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี และคุณลักษณะของผู้ดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน สังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2562). ซีพี ออลล์ กับยุทธศาสตร์การศึกษา 2562. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2562, จาก <https://www.pim.ac.th/th/news/3800>
- สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2562). ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาของประเทศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2562, จาก http://www.panyapiwat.ac.th/index.php?option=com_content_&view=article&id=381
- สนอง โลหิตวิเศษ, สุนทร สุนันท์ชัย. 2548. การศึกษาตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมพงษ์ จิตระดับ และสุรศักดิ์ แก้วเอี่ยม. (2556). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนาระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2526) พระราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยครูทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- สมาน อัสวภูมิ. (2537) การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุนทร สุนันท์ชัย. (2529). **นิยามศัพท์ทางการศึกษาผู้ใหญ่** รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ เล่ม 2.

กรุงเทพ : โรงพิมพ์ศาสนา, ม.ป.ป.

สุบิน ไชยยะ และคณะ (2558). **ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย.**

สงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, 21(3), 149-176.

สุมาลี เรื่องศิลปะกลการ. (2537). **ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาภาษาที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูด ของเด็กกำพร้าอายุ 3-4 ปี ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์.**

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี สังข์ศรี. (2544). **บทบาทของสตรีไทยในชนบทในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต.** นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2554). **บทบาทการศึกษาตลอดชีวิตต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคสังคม**

แห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุริยเดว ทรีปาตี. (2554). **ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

สุริยเดว ทรีปาตี. (2559). **จัดกิจกรรมเพื่อลดปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก

สุริยเดว ทรีปาตี. (2559). **การพัฒนาศักยภาพวัยรุ่นและเยาวชนด้วยพลังบวก.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก.

เสาวนีย์ สงวนกลิ่น. (2557). **การบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน.**

กรุงเทพฯ : กรมกิจการเด็กและเยาวชน

แสงดาว การุณยวนิช. (2544). **การกระตุ้นพัฒนาการระยะแรกเริ่มในเด็กกำพร้า สถานสงเคราะห์เด็ก**

อ่อนพญาไท. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพฯ.

บริษัทพิมพ์ดี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี**

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และการปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานรัฐมนตรี. (2562). **รมช.ศธ. เปิดงาน ซีพี ออลล์ กับยุทธศาสตร์การศึกษา 2562.** สืบค้นเมื่อ

วันที่ 13 เมษายน 2562, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2019/1/054.html>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561). **รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยใน**

ศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561. จาก <https://leewatanabecrockett.com/>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561). **เรียนรู้ตลอดชีวิต.** สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2561

จาก <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookGroup/14>

- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). **การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดสนใจเชิงนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). **แนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยปี 2573.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- โสวรรณ คงสวัสดิ์. (2545). **การสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงราชวิถี.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อโณทัย งามวิชัยกิจ, “การวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ,” วารสารการจัดการสมัยใหม่ ปีที่ 4(1) (มกราคม-มิถุนายน 2558) : 1-12
- อติคม บุญมณีประเสริฐ และดาวรรณ ถวิลการ (2560). **อนาคตภาพการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์เด็กในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2570).** วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 7(3) 219-230.
- อัมพร เบญจพลพิทักษ์ (2560). **สถิติเด็กด้อยโอกาส พุ่งทะลุกว่า 5 ล้าน .** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2544). **การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2562) **แนวคิดการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตในสังคมไทย .** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2551) **การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.** กรุงเทพฯ : แสงดาว
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). **ตัวแบบ หุ่นจำลอง แบบจำลอง หรือโมเดล.** วารสารครุศาสตร์ 3(4) 25-34.
- อุทุมพร จามรمان. (2541). **โมเดล.** วารสารวิชาการ 1(2) 22-26.
- เอ็ม จี อาร์ ออนไลน์. (2561). **3 หน่วยงานร่วมพัฒนาทักษะอาชีพเด็กนาร่อง 5 สถานรองรับเด็ก.** สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2561, จาก <https://mgronline.com/qol/detail/9610000127702>
- ฮามาคุชิ อาอิ. (2543). **การกลับไปใช้ชีวิตปกติของเด็กและเยาวชนเร่ร่อนในจังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาษาอังกฤษ

Abukari.A. (2004). Conceptualising Lifelong learning : A reflection on lifelong learning.

Retrieved 3 March 2018, from

[https://www.scirp.org/\(S\(i43dyn45teexjx455qlt3d2q\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=678448](https://www.scirp.org/(S(i43dyn45teexjx455qlt3d2q))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=678448)

Adams, D.N. (2007). **Lifelong learning skills and Attributes : The perceptions of Australian Secondary School Teacher**. Issues in Educational Research, 17(2), 149-160.

Albert Gehami. (2017). A quantitative study of 21st Century Performance of Foster care in the United States. Retrieved 3 March 2018, from

https://economics.stanford.edu/sites/g/files/sbiybj9386/f/publications/gehami_honors_thesis_final_5-4-17.pdf

Anderson, T.P. (1997). **Using Models of instruction**. NJ : Education Technology Publications.

Anderson and Krathwohl.(2001). **A taxonomy for learning teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives**. New York : Longman.

Arends, R.I. (1997). **Learning to teach**. Singapore : McGraw Hill.

Arinya talerngsri. (2019). **5 Learning trends we should push this year**. Retrieved 30 January 2019, from <https://www.seasiacenter.com/insights/article-news/5-learning-trends-we-should-push-this-year/>

Aspin. (2002). **Second international handbook of lifelong learning**. London. Springer.

A.W.(Tony) Bates. (2005)**Technology and Lifelong Learning: Myths and Realities**.

United Kingdom.RoutledgeFalmer publishers.

Bardo, J.W. and Hardman J.J. (1982). **Urban sociology : Asystematic introduction**. New York F.C.Peacock.

Bev Novek. (2014). Develop a personal Learning network to inspire lifelong learning.

Retrieved 10 October 2017. From

<https://educationtechnologysolutions.com/2015/07/develop-a-personal-learning-network-to-inspire-lifelong-learning/>

- Bloom. (1956). Bloom' Taxonomy of Learning. Retrieved 3 October 2017. From <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/bloom.html>.
- Bloom B S. (1956). Taxonomy of Educational Objectives, the classification of educational goals-Hanbook 1: Cognitive Domain. New York : McKay.
- Borges, B . (2014) Lifelong learning as a source of well-being and successful aging. Revista, 38, 35-46.
- Brown, Warren B. and Moberg, Denis J. (1980) **Organizational Theory and Management : A Macro Approach**. New York : John Wiley & Sons.
- Bush, T. (1986). **Theories of educational management**. London : Harper and Row.
- Cotton K. (1998). **Education for lifelong learning : Literature synthesis**. Washington, DC : OERI.
- Creswell, J.W. (2015) A concise introduction to mixed methods research. Thousand Oaks, C.A. : Sage Publications
- Creswell, J.W. & Clark, V.P. (2007). **Designing and conducting mixed methods research**. Thousand Oaks, C.A. : Sage Publications
- Crockett, Lee. (2018). **6 ways to build lifelong learning skill with your learner**. Retrieved 10 October 2018. From <https://www.wabisabilearning.com/blog/6-lifelong-learning-skills>
- Crockett, Lee. (2018). **9 Lifelong learning skill beyond school and where to work on them**. Retrieved 30 May 2018. From <https://www.wabisabilearning.com/blog/9-lifelong-learning-skills>
- Dave. (1976). Foundations of lifelong education : some methodological aspects. Retrieved 2 September 2018, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780080211923500071>
- Dewey, J. (1916). **Democracy and Education, An Introduction to the Philosophy of Education**. New York, Macmillan.
- Don Adams. (2007). **Lifelong learning skills and attributes: The perceptions of Australian secondary school teachers**. Retrieved 2 November 2018, from <http://iier.org.au/iier17/adams.html>

- Dong W.(2004) Improving students lifelong learning skill in Circuit analysis. The china paper,75-78.
- Hanewald R. (2012) Cultivation lifelong learning skill in undergraduate students through the collaborative creation of digital knowledge map. Procedia-Social and behavioral sciences ,69,847-853.
- European Society of Association Executives. (2007). **What is lifelong learning?**. Retrieved 5 August 2018, from http://www.esae.org/articles /2007_08_005.pdf
- Faure. (1972). Learning to be. Retrieved 22 September 2018, from http://www.unesco.org/education/pdf/15_60.pdf
- Gagne, R.M. (1970). **The Condition of Learning**. Newyork : Holt,Rinchart and Winston.
- Good, Carter v. (1973). **Dictionary of Education**.3 rd ed.New York: Mc Graw Hill book co.
- Hanewald, R. (2012). **Cultivation lifelong learning skills in Undergraduate student through the Collaborative Creation of digital knowledge map**. Procedia Social and behavioral sciences ,69,847-853.
- Husen,T. and Postlethwaite, N.T. (1994). **The international encyclopedia of education**. Great Britain: BPC Wheatons. Indian Journal of Psychological Medicine, (2018). A Descriptive Study on Behavioral and Emotional Problems in Orphans and Other Vulnerable Children Staying in Institutional Homes. Retrieved 7 December 2019. From <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6008989/>
- Johnson, B., & Turner, L.A. (2003).**Data Collection Strategies in Mixed Methods Research**.**Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research**, 297-319.
- Johnson,R.B., Onwuegbuzie,A.J., and Turner, L.A. (2007) **Toward a Definition of Mixed Methods Research**.**Journal of Mixed Methods Research**. Journal of Mixed Methods Research,1(2), 112-133.
- Joyce and Weil. (1986). **Model of teaching**. U.S.A. :Prentice hill.
- Keeves, Peter J.(1988). **Medel and Model building**. Oxford : Pergamon Press.

- Kim R. McCormick . (2016). **7 Lessons for Working with Orphans & Vulnerable Children.** Retrieved 9 December 2018. From <https://iyfglobal.org/blog/7-lessons-working-orphans-vulnerable-children>
- Knapper C.(2006). Lifelong learning means effective and sustainable learning reasons ideas concrete measures .from http://www.ciea.ch/documents/s06_ref_knapper_e.pdf.
- Knapper, C.K. and Cropley, A. (1991) **Lifelong learning and higher education.** London: Croom Helm.
- Kumar, K.L. (2002). **Impact of new technology on teaching and learning in technology education.** Design & Technology Association international research conference,12-14 April,pp.119-130.
- Lee Watanabe-Crockett. (2018). **6 ways to build lifelong learning skills with your learners.** Retrieved 22 December 2018, From <https://www.wabisabilearning.com/blog/6-lifelong-learning-skills>
- Lene Buchert. (2014). Learning needs and life skills for youth. Retrieved 1 December 2018, From <https://link.springer.com/article/10.1007/s11159-014-9431-3#Sec10>.
- Leyden, Andrea. (2019). 10 simple ways to engage in lifelong learning. Retrieved 9 December 2018, From Retrieved 22 December 2018, From <https://www.wabisabilearning.com/blog/6-lifelong-learning-skills>.
- Lisa Wheatly. (2018). **9 Lifelong learning skills for beyond school and where to work on them.** Retrieved 9 October 2018, from <https://www.wabisabilearning.com/blog/9-lifelong-learning-skills>
- Marjan Laal. (2011). **Impact of Technology on Lifelong Learning.** Iran.Tehran University of medical sciences.
- Mezirow , J. (1978). Perspective transformation. **Adult education**, 28(2),100-110.
- Michael Kendall & Brian Samways. (2008). **Learning to live in the knowledge society.** Boston. Springer
- Michael W. McGarrah. (2014). **Lifelong Learning Skills for College and Career Readiness: An Annotated Bibliography.** Retrieved 1 December 2020. From <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED610205.pdf>

Miller, P. XcC. And M.J. Wilson. (1983). **A dictionary of sccial science methods**.
Chichester, N.Y.: Wiley.

Mohammad Alawamleh. (2018).The key to successful management of child care centres in Jordan. Retrieved 5 January 2019, from
<https://ijccep.springeropen.com/articles/10.1186/s40723-018-0042-5>

NACO. (2007). **Life Skills Education Toolkit for Orphans and Vulnerable Children in India**. Retrieved 5 November 2019, from
https://www.fhi360.org/sites/default/files/media/documents/Life%20Skills%20Tookit_India.pdf

N.JMouros. (2003) Defining, teaching and sddessing lifelong learning skills. Retrieved 5 Novemver 2018, from <https://ieeexplore.ieee.org/document/1263325>

NECTEC. (2009). **NECTEC's Lexitron Dictionary**. Retrieved 16 Novemver 2018, from
https://lexitron.nectec.or.th/2009_1/

Nina Williams-Mbengue (2017). Social and Emotional Well-being of children and youth in foster care. Retrieved 16 Novemver 2018, from
<http://www.ncsl.org/blog/2016/05/23/social-and-emotional-well-being-of-children-and-youth-in-foster-care.aspx>

Novanews. (2014). Developing students as lifelong learners: 10 essential skills. Retrieved 5 December 2018, from
<https://novanews19.wordpress.com/2014/10/26/developing-students-as-lifelong-learners-10-essential-skills/>

Office of the National Education Commission. (2000). Lifelong learning Strategies : A Seminar Report. Retrieved 1 August 2016, from
<http://202.143.150.11/media/ebook/pdf>.

Pamoja. (2013). **Developing lifelong learning skills**. Retrieved 1 November 2018, from
https://www.youtube.com/watch?v=_pOLXYJLypw

Philpe Borges. (2017). **26 Lifelong learning Skills you need to be successful**. Retrieved 2 November 2018, from
<http://www.motivateamazebegreat.com/2017/08/lifelong-learning-skills-you-need-to-be-successful.html>

- Ramsey Robert D. (2014). **Lifelong leadership**. Retrieved 1 November 2018. From <https://farabooks.com/lifelong-leadership-by-design-ramsey-robert-d.pdf>.
- Reychav Iris & Wu, Dezhi. (2015). **Mobile collaborative learning: The role of individual learning in groups through text and video content delivery in tablets**. Israel. Elsevier Ltd.
- Rogers, C.R. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, OH: Merrill.
- Senge, P.(2006). *The fifth discipline* .New York : Random house.
- Skager, Rodney, Dave, R.H. (1978). **Lifelong education and evaluation practice**. New York : UNESCO Institute for Education, Hambury and Pergamon Press.
- Smith,J and Spurling,A.(1999) **Lifelong learning riding th tiger**. London: Cassell.
- Smith, R.J. and others. (1980). **Management: Making organizations perform**. New York : Macmillan.
- Spaulding. (1974). **Adult Education evaluation in developing countries**. Retrieved 15 February 2018, From <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780080308517500709>
- Steiner, E. (1998). **Methodology of theory construction**. Sydney : Educology Research Associates.
- Svetlana A. Dudko. (2016). **The role of information technologies in lifelong learning development**. Moscow. ISED RAE, Comparative Education Center.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York : Harcourt,Brace and world.
- Teachthought. (2019). **10 Simple Ways To Engage In Lifelong Learning**. Retrieved 15 February 2019, from <https://www.teachthought.com/learning/10-simple-ways-to-engage-in-lifelong-learning/>
- Tom J. van weert & Mike Kendall . (2004). **Lifelong learning in the digital age sustainable for all changing world**. New york. Kluwer academic publishers
- Tracy Carpenter-Aeby and others. (2017). **Academic Interventions for Children in Foster Care in the Professional Literature**. Retrieved 2 March2018, From <http://psychopathology.imedpub.com/academic-interventions-for-children-in-foster-care-in-the-professional-literature.php?aid=20611>

Unesco. (1965). **Records of the general conference Thirteenth session Paris,1964.**

Paris. Josepb Floch

Unesco. (1987). **A Conceptual frame work for the development of lifelong education in the USSR.** Retrieved

2January2018,from<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf00000076446>

UNESCO. (2004). Life skills building in Orphan and Vulnerable Children through Arts-based training programme. Retrieved 3 January 2019, from

<http://www.unesco.org/culture/en/artseducation/pdf/fp204hemapriyadarshini.pdf>

UN Guidelines on Alternative Care. (2017). The importance of foster care for orphanage children Retrieved 5 January 2019, from [https://irp-](https://irp-cdn.multiscreensite.com/ae5bee7b/files/uploaded/The%20importance%20of%20foster%20care%20for%20orphanage%20children.pdf)

[cdn.multiscreensite.com/ae5bee7b/files/uploaded/The%20importance%20of%20foster%20care%20for%20orphanage%20children.pdf](https://irp-cdn.multiscreensite.com/ae5bee7b/files/uploaded/The%20importance%20of%20foster%20care%20for%20orphanage%20children.pdf)

Unicef. (2009). **Promoting Quality Education for Orphans and Vulnerable Children.**

Retrieved 5 January 2019, from <http://www.iier.org.au/iier26/mwoma.pdf>

Willer, R.H. (1976). **Leader and leadership process.**Boston :Irwin

Worldwide Instructional Design System. (2018). **Lifelong Learning Skills in Curriculum.**

Retrieved 2 January 2019, from [https://www.wids.org/Resources/Resource-](https://www.wids.org/Resources/Resource-Library/ArtMID/1668/ArticleID/96/Lifelong-Learning-Skills-in-Curriculum)

[Library/ArtMID/1668/ArticleID/96/Lifelong-Learning-Skills-in-Curriculum](https://www.wids.org/Resources/Resource-Library/ArtMID/1668/ArticleID/96/Lifelong-Learning-Skills-in-Curriculum)

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในส่วนของแบบสัมภาษณ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณลักษณ์ เมียนเกิด อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เชี่ยวชาญ
ด้านสังคมสงเคราะห์)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานรัตน์ นิมิตลุง อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เชี่ยวชาญ
ด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระ
นคร (เชี่ยวชาญด้านการวิจัย)
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย อาจารย์ประจำภาควิชา อาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (เชี่ยวชาญ
ด้านการศึกษาลดชีวิต)
5. อาจารย์ธิตี วีระเกียรติ CEO บริษัทนิลนักรปราชญ์ (เชี่ยวชาญ
ด้านการจัดการศึกษา)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยในส่วนของแบบสอบถามชุดที่ 1 และ 2

1. อาจารย์ ดร.กล้า สมตระกูล กรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย และ
อาจารย์พิเศษภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / อดีตรอง
อธิบดีกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน/ที่
ปรึกษากระทรวงศึกษาธิการ (เชี่ยวชาญเรื่อง
การศึกษาตลอดชีวิต)
2. อาจารย์ ดร.วิรุพท์ นิลโมจน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
พิเศษ หน่วยงานกลุ่มติดตามประเมินผล และ
สารสนเทศกลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ /อาจารย์พิเศษ
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ
อาจารย์พิเศษภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ อดีตอาจารย์ประจำ
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช (เชี่ยวชาญด้านการศึกษาตลอดชีวิต)
5. รองศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวัฒนกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินรูปแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาตลอดชีวิต

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวัฒนกุล ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 8 ท่าน

ขอสงวนชื่อ-นามสกุล และตำแหน่งงาน เนื่องจากอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันตวรรณ มีสมสาร ที่ปรึกษาโรงเรียนกันตวรรณ
2. อาจารย์ณัฐนันท์ หอมชื่น ศึกษาพิเศษศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
3. คุณสุกิจ บุปผาชื่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานสงเคราะห์เด็ก

1. คุณครูสมัย มีสมสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนกันตวรรณ
2. คุณครูธานี หอมชื่น ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้บ้านครูธานี
3. คุณครูสมาน เสนาะดนตรี กรรมการบริหารโรงเรียนกันตวรรณ

ผู้ทรงคุณวุฒิเอ็นจีโอด้านเด็ก

1. คุณครูทองพูล บัวศรี ผู้จัดการโครงการครูข้างถนน มูลนิธิ
สร้างสรรค์เด็ก
2. อาจารย์ ดร.บงกช เศวตามร์ ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้วันนวัตกรรม
เพื่อความสุข

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ๑๖ ๒๔/๒/๕๕๖๓๑

คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สวาทพันธุ์ สุขวรรณ

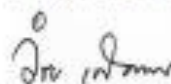
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางพนธ์พันธุ์ ไชยสารคุณ นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างขอตำแหน่งงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการส่งเสริม
ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานประกอบการ" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศักดิ์ ศรีสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผ่านโปรแกรม Zoom
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

คณะครูศาสตร์ กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานอกระบบและวิจัยฯ ฝ่ายวิชาการ
เบอร์โทรศัพท์มือถือ: 083-2442024 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: louklapag@hotmail.com

ที่ อว 64.6(2791.01)/63-0702

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

3 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางพิมพ์พัทธ์ โกมลารชุน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์” โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับเด็กที่เข้ามาอยู่ใน
สถานสงเคราะห์ ช่วงอายุ 15-18 ปี ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานสงเคราะห์
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว
เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัย ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732
เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 083-244-2024 email: loukplapa@hotmail.com

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับเครื่องมือชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ เรื่องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

กรุณาใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์					
4	ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างจำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพราะอะไร				
5	จากทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 14 ข้อต่อไปนี้ ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 1. ทักษะการอ่าน 2. ทักษะการเขียน 3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม 7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 8. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ 10. ทักษะด้านอาชีพ 11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม 12. ทักษะด้านสุขภาพจิต 13. ทักษะในการจัดการเวลา 14. ทักษะด้านการเงิน				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
6	ท่านคิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคม ช่วงอายุเด็ก 15-18 ปี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทักษะใดที่จะต้องมีการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เพราะเหตุใด				
7	หลังจากที่ท่านออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว มีทักษะใดบางที่ท่านได้จากในสถานสงเคราะห์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน				
8	ท่านต้องเรียนรู้ทักษะอะไรเพิ่มเติมบ้างเมื่อท่านออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคม				
9.	ข้อเสนอเพิ่มเติม				

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับเครื่องมือชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ เรื่องทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

กรุณาใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์					
3	บุคลากรของท่านที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับใด และถือว่าประสบความสำเร็จหรือไม่				
4	บุคลากรของท่านที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก มีปัญหาและอุปสรรคใด ในการร่วมงานกับหน่วยงานของท่าน และมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร				
5	ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างจำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมความพร้อมออกสู่สังคม เพราะอะไร				
6	จากทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 14 ข้อต่อไปนี้ ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ 1. ทักษะการอ่าน 2. ทักษะการเขียน 3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6. ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม 7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 8. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
	9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ 10. ทักษะด้านอาชีพ 11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม 12. ทักษะด้านสุขภาพจิต 13. ทักษะในการจัดการเวลา 14. ทักษะด้านการเงิน				
7	ท่านคิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคม ช่วยอายุ 15-18 ปี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตใดที่จะต้องมีการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เพราะเหตุใด				
8	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				

ภาคผนวก ง
เครื่องมือสำหรับการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ (1)

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

- (1) เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- (2) เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์.....ตั้งแต่อายุ.....ถึง.....
- (3) สถานที่ทำงาน ☐ รัฐบาล.....ตำแหน่ง.....
☐ บริษัทเอกชน.....ตำแหน่ง.....
☐ เจ้าของธุรกิจ.....ตำแหน่ง.....
☐ อื่นๆ.....ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

- (4) ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างจำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ เพราะอะไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(5) จากทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 14 ข้อต่อไปนี้ ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

- ☐ 1. ทักษะการอ่าน
- ☐ 2. ทักษะการเขียน
- ☐ 3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ
- ☐ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา
- ☐ 5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ☐ 6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- ☐ 7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ☐ 8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ
- ☐ 9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์
- ☐ 10. ทักษะด้านอาชีพ
- ☐ 11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม
- ☐ 12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด
- ☐ 13. ทักษะในการจัดการเวลา
- ☐ 14. ทักษะด้านการเงิน

(6) ท่านคิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคม ช่วงอายุเด็ก 15 – 18 ปี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทักษะใดที่จะต้องมีการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เพราะเหตุใด

CHULALONGKORN UNIVERSITY

- (7) หลังจากที่ท่านออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว มีทักษะใดบ้างที่ท่านได้เรียนรู้จากในสถานสงเคราะห์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันและการทำงาน

- (8) ทักษะใดบ้างที่ท่านได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากชีวิตจริง ภายหลังออกจากสถานสงเคราะห์แล้ว

(9) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เครื่องมือชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ (2)

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

(1) เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

(2) ชื่อหน่วยงาน

ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

(3) บุคลากรของท่านที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก สามารถปฏิบัติงานได้ในระดับใด และ
ถือ

ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่

ระดับความสามารถของการปฏิบัติงาน

☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ ไม่ดี

ระดับการประสบความสำเร็จ

☐ ประสบความสำเร็จ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ ไม่ประสบความสำเร็จ

- (4) บุคลากรของท่านที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็ก มีปัญหาและอุปสรรคใด ในการ
ร่วมงานกับหน่วยงานของท่าน และมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

- (5) ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างจำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อเตรียมพร้อมออกสู่
สังคม เพราะอะไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(6) จากทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 14 ข้อต่อไปนี้ ท่านคิดว่าทักษะใดบ้างที่จำเป็นสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์

- ☐ 1. ทักษะการอ่าน
- ☐ 2. ทักษะการเขียน
- ☐ 3. ทักษะการคิดเลข คำนวณ
- ☐ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา
- ☐ 5. ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ☐ 6. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- ☐ 7. ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ☐ 8. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ
- ☐ 9. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์
- ☐ 10. ทักษะด้านอาชีพ
- ☐ 11. ทักษะด้านความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม
- ☐ 12. ทักษะด้านสุขภาพจิต และการจัดการกับความเครียด
- ☐ 13. ทักษะในการจัดการเวลา
- ☐ 14. ทักษะด้านการเงิน

(7) ท่านคิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ไปใช้ชีวิตในสังคม ช่วงอายุเด็ก 15-18 ปี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตทักษะใดที่จะต้องมีการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เพราะเหตุใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(8) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. แบบสอบถาม

เครื่องมือชุดที่ 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

(1) เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

(2) อายุปี สถานสงเคราะห์.....

ตอนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของน้องตามความเป็นจริง โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

5 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นมาก

3 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อย

1 หมายถึง ทำได้ หรือมีสิ่งนั้นน้อยที่สุด

น้องคิดว่าทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชีวิตประจำวันของน้อง
จากสิ่งรอบตัว ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นอย่างไร

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1
ทักษะการอ่าน <ol style="list-style-type: none"> 1. เวลาอ่านหนังสือ น้องสามารถเข้าใจทุกอย่างที่อ่าน 2. น้องเข้าใจ ใจความจากหนังสือได้อย่างครบถ้วน เพื่อให้ได้ความรู้มากที่สุด 3. น้องสามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน และอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ 4. การแสวงหาความรู้ต่างๆรอบตัว น้องสามารถใช้การอ่านได้ดี 					
ทักษะการเขียน <ol style="list-style-type: none"> 5. น้องสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันผ่านการเขียน 6. น้องสามารถเรียบเรียงใจความที่เขียนให้เป็นลำดับ เข้าใจง่าย 7. น้องสามารถใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อการแสวงหาความรู้ต่างๆ 8. น้องพยายามใช้ภาษาในด้านบวก ที่เหมาะสม 					
ทักษะการคิดเลข คำนวณ <ol style="list-style-type: none"> 9. น้องสามารถคิดคำนวณเลขได้รวดเร็ว 10. ในการคิดเลข น้องสามารถคิดได้ผลลัพธ์ถูกต้อง 11. น้องสามารถเลือกวิธีการคิดคำนวณได้อย่างเหมาะสม ในการเรียนรู้ และนำไปใช้ 12. น้องนำการคิดคำนวณไปใช้ในด้านต่างๆในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ 					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา <ol style="list-style-type: none"> 13. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในการเรียนรู้ น้องบอกได้ว่า ปัญหานั้นเกิดจากอะไร 14. น้องเลือกที่จะเชื่อข้อมูลที่ได้ ว่าเป็นข้อมูลที่จริงที่สุดในการเรียนรู้ 15. น้องพยายามคิดหลายๆด้าน เพื่อหาเหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดต่อไป 16. น้องเลือกแนวทางการแก้ปัญหาหลายทาง เพื่อตัดสินใจใช้แนวทางที่ดีที่สุดจากการเรียนรู้สิ่งรอบๆตัว 17. น้องใช้ประสบการณ์ที่เคยเรียนรู้ในอดีต เพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุดแก้ปัญหา 					
ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ <ol style="list-style-type: none"> 18. น้องนำความรู้ที่เคยเรียนรู้ มาใช้ในการคิดสิ่งใหม่ๆ ที่ต่างจากเดิม 19. น้องสามารถนำความรู้เก่า มาผสมผสานกับความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิม และได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 					

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1
20. น้องเคยชินกับสิ่งหลายอย่างที่ผ่านมา แต่น้องก็ปรับตัวกับสิ่งใหม่ๆที่เข้ามาในชีวิต และพร้อมเรียนรู้เพิ่ม 21. น้องนำสิ่งใหม่ๆที่ได้เรียนรู้ มาทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น					
ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 22. น้องสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อคนรอบข้างคิดไม่เหมือนน้อง และน้องไม่ชอบ 23. น้องถือโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เมื่อได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นที่ดำเนินชีวิตไม่เหมือนน้อง 24. น้องนำสิ่งใหม่ๆที่ได้จากคนอื่นที่ไม่เหมือนน้อง มาเรียนรู้เพื่อปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง 25. น้องแสดงอารมณ์เชิงบวก ถึงแม้ว่าน้องไม่ชอบ เมื่อคนอื่นที่ไม่เหมือนน้องมาสอนน้องในสิ่งต่างๆ					
ทักษะการร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 26. ในการหาความรู้เพิ่มเติม น้องสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นที่ไม่รู้จักมาก่อน 27. เมื่อเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น น้องใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวล ไม่ทำให้เหตุการณ์แย่ลง แต่มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 28. น้องพยายามเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วนและเสร็จตรงเวลา 29. เมื่อเกิดสิ่งผิดพลาดในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะจากตัวน้องเองหรือคนอื่น น้องควบคุมอารมณ์ได้ และแสดงออกในทางบวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป					
ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 30. น้องสามารถบอกเล่า อธิบายสิ่งต่างๆ สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 31. น้องสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้อย่างละเอียด และทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่น้องพูด มีความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น 32. ในการเรียนรู้เพิ่มเติม น้องสามารถตอบคำถาม และอธิบายเหตุผลให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 33. น้องสามารถอธิบายเรื่องที่ยาก โดยใช้คำพูดง่ายๆ บอกเล่าให้ผู้อื่นเข้าใจ 34. น้องมีการเลือกรับข้อมูล จากแหล่งข้อมูล ที่น้องศึกษาอย่างตีว่าเชื่อถือได้ 35. น้องนำเทคโนโลยี วิธีการต่างๆ ทั้งที่ง่าย และยาก มาใช้ในเหตุการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม และเกิดผลด้านบวก ในการเรียนรู้					
ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ 36. น้องสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1
37. น้องสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่น่าสนใจ 38. น้องสามารถสื่อสารกับคนไม่รู้จักรับทางคอมพิวเตอร์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 39. น้องใช้ช่องทางผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ โดยไม่ทำร้าย เบียดเบียนคนอื่น					
ทักษะด้านอาชีพ 40. น้องค้นคว้า เรียนรู้ในสิ่งที่น้องชอบด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นอาชีพในอนาคต 41. น้องรักการเรียนรู้เพิ่มเติม ในสิ่งที่น้องชอบเพื่อพัฒนาตนเองให้เก่งขึ้น 42. น้องมีการเรียนรู้สม่ำเสมอในเรื่องที่น้องสนใจ และอยากให้เป็นอาชีพในอนาคต 43. เมื่อน้องเกิดปัญหา ทำสิ่งที่ชอบไม่สำเร็จ น้องไม่ย่อท้อ น้องเรียนรู้เพิ่มเติม และสู้ต่อ					
ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 44. ในชีวิตประจำวัน น้องช่วยเหลือคนรอบตัวด้วยความเต็มใจและไม่หวังความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ 45. น้องชอบอาสาช่วยทำงานส่วนรวม และเรียนรู้สิ่งต่างๆเพื่อเพิ่มประสบการณ์ 46. เมื่อเกิดปัญหาขึ้น น้องจัดการปัญหาคิดถึงใจเขาใจเรา และเรียนรู้ที่จะเป็นคนใจดี 47. น้องดำเนินชีวิต ทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยความระมัดระวังว่าจะไปกระทบกับคนอื่น					
ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการกับความเครียด 48. น้องรับรู้อารมณ์ตัวเอง และควบคุมได้ แสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ 49. เมื่อน้องมีอารมณ์ทางด้านลบ เช่น โกรธจัด เสียใจ น้องสามารถคิดในด้านบวก และหาวิธีการผ่อนคลายตนเองได้ เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนรู้ของน้อง 50. น้องเลือกทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่ดี และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น 51. เมื่อเกิดอารมณ์ที่รุนแรงในด้านลบ ในระหว่างน้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ น้องควบคุมตนเองไม่ให้กระทบกับคนรอบข้างได้ หรือถ้ากระทบก็น้อยที่สุด					
ทักษะในการจัดการเวลา 52. น้องจัดการเวลาในชีวิตประจำวันได้ และแบ่งเวลาสำหรับการเรียนรู้ควบคู่กันไป 53. เมื่อทำกิจกรรมต่างๆ น้องวางแผนเวลา และขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้งานเสร็จตามเวลา และมีคุณภาพ และได้รับความรู้ใหม่ๆ					

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1
54. เวลาเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง น้องสามารถปรับตัวได้ เมื่อมีข้อจำกัดเรื่องเวลา หรือต้องทำกิจกรรมในเวลาที่ยากัด และไม่ให้กระทบผู้อื่น 55. น้องมีการวางแผนเรื่องเวลาไว้ล่วงหน้าในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้					
ทักษะด้านการเงิน 56. น้องมีการวางแผนการใช้เงินในชีวิตประจำวันเมื่อออกไปเรียนที่โรงเรียน เพื่อมีเงินส่วนหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ 57. น้องมีเงินเหลือเก็บดออมไว้ และเรียนรู้ในการคิดคำนวณเงินเพื่ออนาคต 58. น้องมีการวางแผนเงินออมไว้ในอนาคต เพื่อใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติม 59. น้องมีการแบ่งเงินส่วนหนึ่งใช้ในการศึกษาหาความรู้สำหรับปัจจุบัน					

เครื่องมือชุดที่ 4

แบบสอบถาม

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- (9) เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- (10) ตำแหน่ง ☐ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์
☐ ผู้บริหารสถานสงเคราะห์ ฝ่าย.....
☐ บุคลากรสถานสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
☐ บุคลากรสถานสงเคราะห์ที่ไม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
☐ ครูในโรงเรียนที่สอนเด็กจากสถานสงเคราะห์

ตอนที่ 2 การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์เด็ก

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านตามบริบทการจัดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 ในสถานสงเคราะห์ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

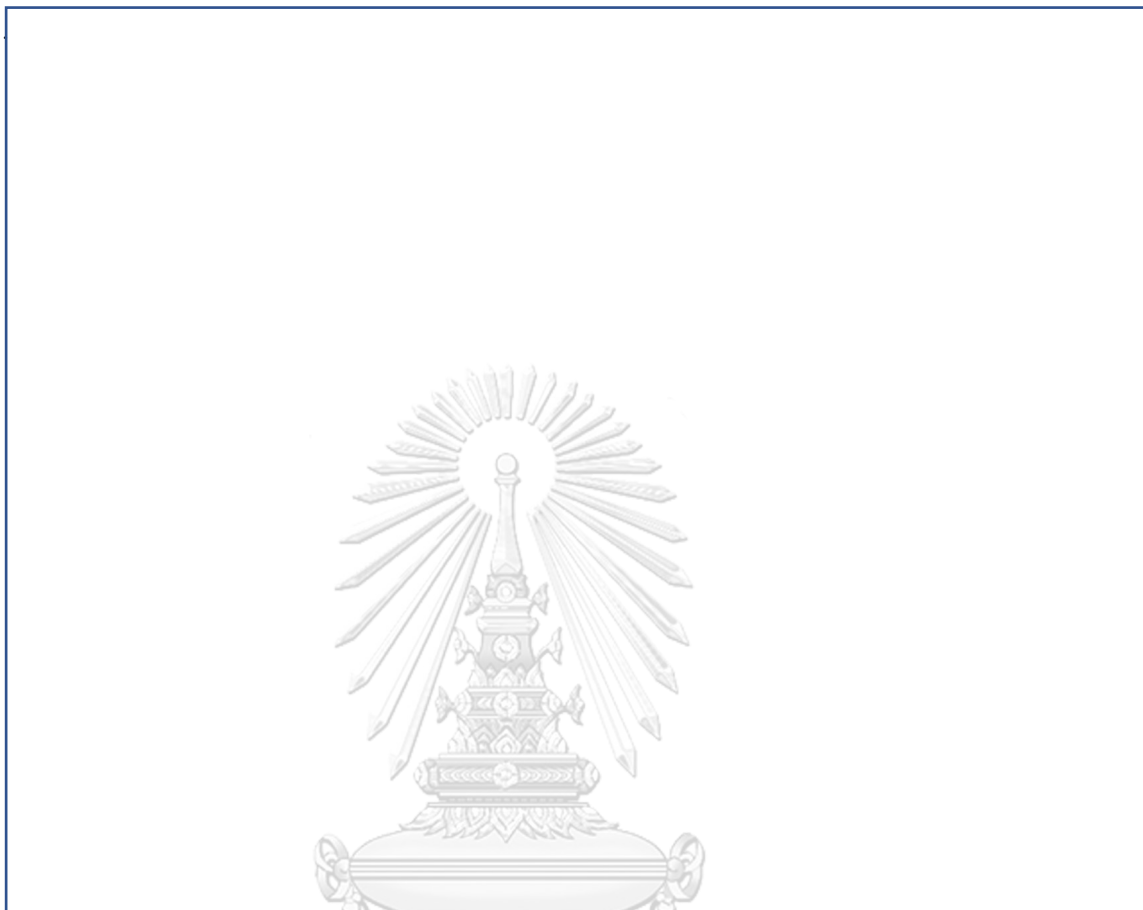
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านนโยบาย

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์	5	4	3	2	1
<p>ด้านนโยบาย</p> <p>1. ในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการกำหนดนโยบายการทำงานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กับบุคลากรของท่าน เพื่อในไปปรับใช้กับเด็ก</p> <p>2. มีการแบ่งงานเป็นฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายมีการทำงานประสานกัน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>3. หน่วยงานของท่านมีการปรับปรุงการบริหารงานต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>4. มีการนำปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของหน่วยงานมาเรียนรู้ และช่วยกันแก้ไข</p> <p>5. ในหน่วยงานต่างๆ มีคำอธิบายหน้าที่ในการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีคุณภาพมากที่สุด</p> <p>6. นโยบายการทำงานด้านต่างๆในสถานสงเคราะห์ของท่านที่เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความเหมาะสม</p>					

7. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ของท่าน มีสภาพในปัจจุบันเป็นอย่างไร

8. เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

2. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านบุคลากร

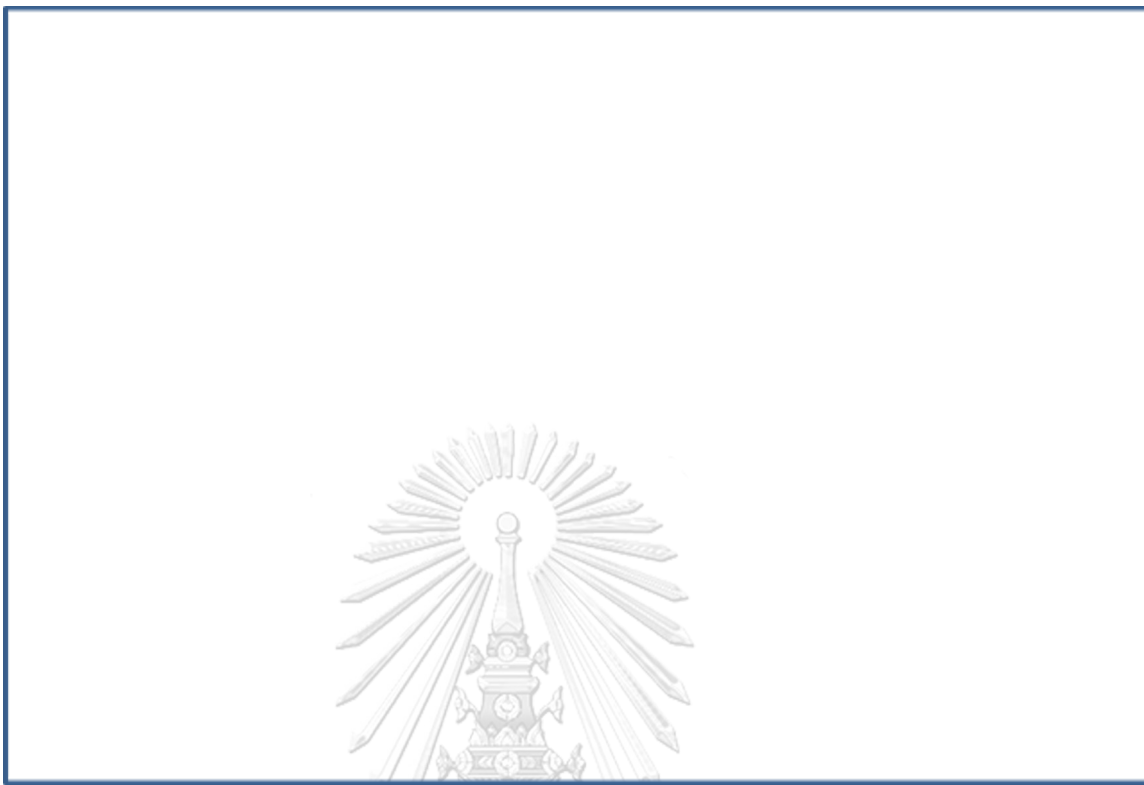
การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์	5	4	3	2	1
ด้านบุคลากร 9. บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านมีเพียงพอต่อการดูแลเด็กในด้าน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 10. บุคลากรของท่านมีความสามารถในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ 11. บุคลากรของท่านมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอยู่เสมอ ใน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 12. สถานสงเคราะห์ของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้อย่างอิสระ 13. บุคลากรของท่านมีความรักในอาชีพ และผูกพันกับองค์กร พร้อมทั้งจะ ผลักดันในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 14. บุคลากรในสถานสงเคราะห์ของท่านสามารถนำความรู้ใหม่มาต่อยอด เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต					

15. ด้านบุคลากรในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ของท่าน มีสภาพในปัจจุบันเป็นอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

16. เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

3. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านสภาพแวดล้อม

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์	5	4	3	2	1
ด้านสภาพแวดล้อม 17. สภาพแวดล้อมในสถานสงเคราะห์ของท่านเอื้ออำนวยให้มีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเต็มที่ เช่น แหล่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 18. ท่านมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับเด็กที่มีความแตกต่างๆ 19. ภายในสถานสงเคราะห์ของท่านมีการวางโครงสร้างด้านสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 20. ท่านยังต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพ ในด้านการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 21. รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 22. ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต 23. ท่านและเด็กในสถานสงเคราะห์ได้ช่วยกันรักษา และแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อม 24. ภายในสถานสงเคราะห์มีการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ แก่กัน และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม					

25. ด้านสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ของท่าน มีสภาพในปัจจุบันเป็นอย่างไร

26. เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ด้านกิจกรรม

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์	5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรม 27. สถานสงเคราะห์ของท่านมีกิจกรรมเสริมสร้างเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอสอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 28. มีกิจกรรมที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ 29. สถานสงเคราะห์ของท่านมีการทำงานในลักษณะเป็นทีม และช่วยกัน แก้ไขปัญหา เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดประสิทธิภาพ 30. มีการบูรณาการวัฒนธรรมองค์กรควบคู่กับความรู้ใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 31. ท่านมีกระบวนการของกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การให้ ปฏิบัติงานจริง การลองผิดลองถูก เป็นต้น 32. สถานสงเคราะห์ของท่านมีการสนับสนุน เพื่อให้ทุกคนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ เพื่อสอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 33. สถานสงเคราะห์ของท่าน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต 34. สถานสงเคราะห์ของท่านมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการ เข้าถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต					

35. ด้านกิจกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานสงเคราะห์ของท่าน มีสภาพในปัจจุบันเป็นอย่างไร

36. เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กราบขอบพระคุณอย่างสูง

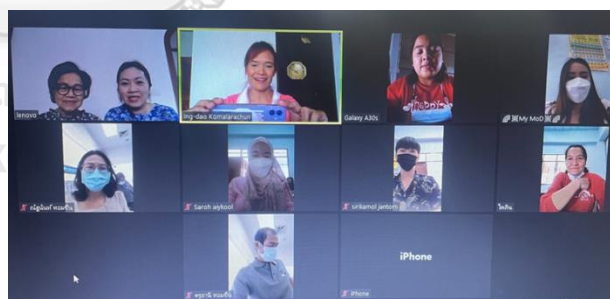
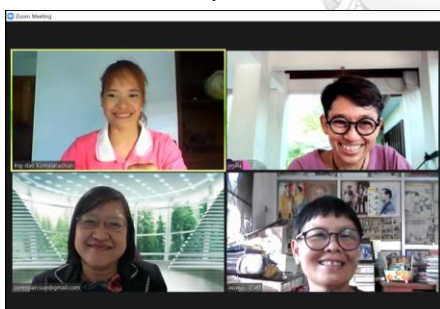
ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการเก็บข้อมูลวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก

2. สันทนาการกลุ่ม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางพิมพ์พัทธ์ โกมลารชุน

วัน เดือน ปี เกิด

5 พฤศจิกายน 2519

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2540 ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2545 ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY